

Lietuvos pajūris 2022

ŽIEMA – PAVASARIS

A portrait of Saulius Skvernelis, a middle-aged man with short dark hair, smiling. He is wearing a dark, quilted winter jacket. The background is a blurred street scene with buildings.

Palangos draugas Saulius Skvernelis: „Testosterono politikoje turi būti!“

Palangos kurorto muziejaus direktorė
Virginija Paluckienė: „Brangiausi muziejaus
įvertinimai – vaikų!“

Orijus Gasanovas: „Palangoje galėčiau gyventi,
Nidoje – ne, o Klaipėdą lyginu su Barselona“

ŽILVINAS

HOTEL PALANGA

Daugiau nei 50 metų skaičiuojantis, vienas unikaliausių Palangos viešbučių kviečia mėgautis poilsiu vos 200 m iki Baltijos jūros.

Šis viešbutis išsiskiria ne tik idealia lokacija, bet ir savo autentiškumu, kuris, atnaujinant apartamentus, buvo išsaugotas ir suderintas su šiuolaikinio žmogaus patogumą užtikrinančiu modernizmu. Pakibęs virš žemės, su neregėto dydžio konsolėmis ir atstumais tarp atramų, medžio struktūrą primenančios formos pastatas darniai įsiliejo į natūralią Palangos kurorto gamtą ir tapo neatsiejama jos dalimi.

2020 m. atnaujinant viešbutį buvo išsaugota kiek įmanoma daugiau originalių interjero elementų bendrose patalpose bei apartamentuose tam, kad atvykę poilsiautojai pajautų šios ypatingos vietos dvasių ir prisimintų turtinę pastato istoriją. Praeitį menanti didybės manija vis dar atsispindi apartamentų dydyje – apsigyventi galite net

56–70 kv. m apartamentuose, kurie sudaryti iš 2–3 kambarių.

Apartamentuose yra plačios dvigulės lovos bei viengulės lovos, kurias esant poreikiui lengva transformuoti į karališko dydžio dvigulę lovą. Svetainėse įrengta poilsio zona su plačiaekranu televizoriumi bei sparčiu interneto ryšiu, taip pat sukurta ir darbo zona, kurioje patogiu dirbti kompiuteriu. 3 kambarių apartamentuose taip pat įrengtos ir virtuvėlės bei valgomojo zonos. Visiškai svečių patogumui įrengti vonios kambariai su atskira WC patalpa. Su meile ir dėmesiu parinkti interjero aksesuarai bei dekorų detalės, sukuriančios jaukumą ir priverčiančios pasijauti lyg namuose.

Tikro poilsio ir ramybės mėgėjai įvertins visą viešbučio teritoriją supančias šimtmetes pušis ir ore tvyrančių pušyno kvapą, o pro apartamentų langus girdimas jūros ošimas ne kartą privers pagalvoti, kad Baltijos jūros bangos dūžta tiesiog viešbučio kieme!

RESTORANAS

Pačiame „Žilvinas Hotel Palanga“ viešbutyje įsikūręs, lankytojų pamiltas gurmaniškų patiekalų restoranas „grás“ kviečia mėgautis nepamirštamomis akimirkomis stilingoje, subtilia prabanga ir modernumu alsuojančioje aplinkoje, ragaujant burnoje tirpstančius patiekalus.

Visame pasaulyje žinomi maisto šedevrai ir jų ryškūs skoniai sudėti į plataus spektro meniu, kuriame galima rasti nuo skaniausių picų iki gomurį lepinančių aštuonkojų ar kapotinių. Subtilus interjeras, dėmesys detalėms, skanūs patiekalai bei profesionalus aptarnavimas kviečia kurti nepamirštamą patirtį ir įsimintinas akimirkas kartu su restoranu „grás“.

SPA CENTRAS

Mėgstantiems raminančias ir atpalaiduojančias procedūras tereikės atverti duris ir tą pačią akimirką panirti į ramybės, prabangos bei privatumo erdvę SPA centre „Beauty Epic SPA“. Tai sveikatinimo bei grožio puoselėjimo procedūrų oazė, įsikūrusi viešbučio centriniam korpuse. Čia dirbantys patyrę specialistai pasirūpins kiekvieno svečio poreikiais, o individualiai parinktos procedūros padės atsipalaiduoti, sustiprins vidinės ramybės pojūtį, pripildys energija bei visa puokšte teigiamų emocijų.

BANKETINĖ SALĖ „MOSS“

Viešbutyje taip pat jaukiai įrengtos atskiros patalpos privačioms įmonių ar asmeninėms šventėms. Prabanga alsuojanti, stilingai ir moderniai įrengta, 125 kv. m dydžio salė – puikus pasirinkimas bet kuriai ypatingai progai. Tai funkcionaliai išplanuota erdvė šventėms, kuriose gerai jaustis galės net iki 50 asmenų. Salėje yra atskira erdvė, kurioje įrengtas privatus baras bei maisto liftas iš restorano, leidžiantys aptarnaujanciam personalui itin patogiai ir greitai pasirūpinti visais svečių poreikiais.

„Moss“ banketinę salę supa panoraminiai langai su romantišku vaizdu į unikalių formos viešbučio pastatą bei didingas teritoriją supančias pušis. Galimybė matyti šią didybę pro langus ir išeiti į erdvią, privačią banketinę salę supančią, lauko terasą antrajame aukšte sukuria nepamirštamus šventės prisiminimus apsuptus gražiausių pajūrio estetikos vaizdų.

KONFERENCIJŲ SALĖ

Mokymams, seminarams ar verslo susitikimams įrengta konferencinė erdvė, kuri idealiai tinka ir didesniems verslo, visuomeniniams ar komerciniams renginiams bei uždariems įmonių vakarėliams. 112 kv. m salė, įsikūrusi centriniam viešbučio korpuse – puikus pasirinkimas bet kokiam didesniam renginiui. Čia teatro stiliumi telpa iki 120 svečių, o klasės stiliumi – 60, todėl didelės grupės šioje salėje jaučiasi itin patogiai.

„Žilvinas Hotel Palanga“ konferencijų salėje yra visa reikalinga organizacinė technika – multimedija projektorius ir ekranas, kompiuteris, įgarsinimo įranga, mikrofonai, konferenciniai stovai ir kanceliariniai rinkiniai. Dalyviams ir organizatoriams taip pat teikiamos dokumentų spausdinimo ir kopijavimo paslaugos.

PALANGOS KREDITO UNIJA

Kokias paslaugas teikia kredito unija?

<p>Kreditai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vartojimo kreditai; • Kreditai susiję su nekilnojamu turtu (tame tarpe ir kreditai pajamas gaunantiems užsienio valiuta); • Kreditai būstui su valstybės paskata jaunoms šeimoms; • Kreditai apyvartinėms lėšoms žemės ūkiui ir verslui (terminas – iki 36 mėn.); • Kreditai žemės ūkiui ir verslo investicijoms (terminas – iki 120 mėn., atskirais atvejais ir iki 180 mėn.); 	<p>Paslaugos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taupomieji indėliai; • Terminuotieji indėliai (vienos didžiausių palūkanų Klaipėdos regione); • Mokėjimo kortelės Maestro ir Mastercard Standard Banko sąskaitos, mokėjimo pavedimai; • Internetinė bankininkystė „I-Unija“, „LKU mobilioji programėlė“; • Komunaliniai mokesčiai ir įmokos;
---	---

palangosunija.lku.lt
www.facebook.com/palangoskreditounija
 Tel. nr. 8 670 56699

I-IV 8:00-17:00
 V 8:00-15:45

Palanga žiemą – ne tik graži, tikra ir net mistiška, bet ir mokanti saugoti paslaptis

Ar žinote, kur yra ir ką veikia jūsų pirmoji meilė, ta didžioji, mokyklinė?..

Su savąja, nepaisant skirtingų šeiminių padėčių ir atstumo – aš daugiausiai pajūryje, o ji – Dzūkijoje, iki šiol jaukiai ir smagiai bendraujame.

Bet kai pasiūliau jai gruodį atvažiuoti į Palangą paviešėti – pamatyti žieminę jūrą ir pasivaikščioti, tiesą pasakius, nė netikėjau, kad ji tam pasiryš.

Na, ji visada buvo tokia LGM (tokias raides jai aštuntoje klasėje įbrėžiau ant jos kuprinės; jai tereikėjo kelių pamokų jas iššifruoti ir ji rauda – širdo), ir, chm, truputį neryžtinga.

Bet ji ėmė ir atvažiavo. Abu po Palangą ne vaikščiojome, o slidinėjome – tiesiogine žodžio prasme, buvo neįtikėtinais slidu! – kvatojome iš savo silpnumo prieš Gamtą, iš savęs.

Mano spontanišku pasiūlymu aplankėme Palangos kurorto muziejų, įsikūrusį istorinėje Palangos viloje „Anapilis“.

Buvome vieninteliai jo lankytojai, vaikščiojome ne tik su apsauginėmis veido kaukėmis, bet ir su šiugždančiomis vienkartinėmis pirštinėmis.

Ech, koronavirusas – vis dar čia...

Interaktyvi nuolatinė muziejaus ekspozicija, lankytojus nukelianti į paslaptinę ir neįtikėtinai įdomų Palangos kurorto istorijos pasaulį, mums paliko po toną nuostabių potyrių ir sukėlė net pakrizenimų – keliavome laiko mašina.

Jeigu dar nesate lankęsi ar savo svečiams parodę muziejaus, būtinai tai padarykite naujaisiais metais. Tikrai verta!

O naujajame nemokamo žurnalo „Lietuvos pajūris“ numeryje būtinai perskaitykite interviu su Virginija Paluckiene, Palangos kurorto muziejaus direktore.

Man jis – toks išskirtinis, nuoširdus ir nuogas, ir, būdingai laikmečiui, padarytas tylomis – nuotoliniu būdu.

Viliuosi, kad ir kiti žurnalo interviu bei straipsniai taip pat sulauks dėmesio – visada ieškome įdomių ar net išskirtinių žmonių, pašnekovų.

Man didelį įspūdį paliko ir pokalbis su „Norfos“ tinklo („Norfa“ į savo pirmąją parduotuvę Palangoje pakvies jau netrukus!) savininku Dainiumi Dunduliu. Jis – toks paprastas, kuklus, su savo neįkyria filosofija, sprendžiantis dalykus čia ir dabar.

Galbūt kas nors susirauks viršely pamatęs žinomą politiką Saulių Skvernelį, tačiau jis – didelis Palangos draugas, tiesmukas ir „makaronų“ nekabinantis politikas, svarbiausia – įdomus žmogus.

Esu dėkingas, kad gerą žurnalą – ir Palangos turinį! – vėl remia mūsų bičiuliai: viešbutis „Žilvinas“, „Vanagupės

parkas“, dėmesio vertas restoranas „grás“ (Kęstučio g. 32), Palangos kredito unija, kiti.

...kai po ilgų vaikščiojimų, pasišnekėjimų ir net naujų prisipažinimų su savo mokykline meile išsiskyriau, jaučiausi tarsi pakylėtas – dvi žiemos dienos mums čia, Palangoje, pralėkė akimirksniu.

O įdomu, ar jūs ką nors žinote apie savo pirmąją meilę? Jei taip, pakvieskite ją ar jį kuriam nors žiemos šeštadieniui į Palangą!

Negi atsisakys, kai Palanga žiemą – tokia graži, tikra, net mistiška? Pakeliaukite abu laiko mašina! Tikrai verta tai padaryti.

**Pagarbiai –
Linas Jegelevičius,
„Lietuvos pajūris“ leidėjas ir redaktorius**

Kaip stiprinti vaiko fizinę ir psichinę sveikatą šaltuoju metų periodu

Gydanti aplinka ir rūpestingos širdys

**DIDŽIAUSIA VAIKŲ
SANATORIJA
BALTIJOS ŠALYSE**

Vaikų rehabilitacijos sanatorija "Palangos gintaras"
Vytauto g. 30, LT-00160 Palanga
Tel. (8 460) 40102, (8 460) 40103
www.palangosgintaras.lt

Palangos vaikų rehabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ koridoriai kasdien aidi nuo vaikų balsų. Čia jie atvyksta tęsti gydymo, stiprinti sveikatą ir atsigauti po įvairių ligų. Dirbti su vaikais yra nelengva, bet, matant jų rehabilitacijos pasiekimus ir gerėjančią sveikatos būklę, supranti, kad visos pastangos buvo to vertos. „Palangos gintaro“ gydytoja Lina Šimkuvienė mielai atsakė į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus.

Lukas JOGAILA

– Kas paskatino jus pasirinkti būtent „Palangos gintarą“?

– Ateiti dirbti į sanatoriją „Palangos gintaras“ nusprendžiau dėl kelių priežasčių. Pirmiausia, čia dirbdama galiu padėti ir prisidėti prie geresnės Lietuvos vaikų sveikatos

palaikymo. Sanatorija turi plačią terapijų ir procedūrų pasiūlą, kurios padeda vaikams sveikti arba palaikyti kaip įmanoma geresnę sveikatos būklę. Kita priežastis buvo vieta, kur įsikūręs „Palangos gintaras“. Tiek mažuosius pacientus, tiek mane pačią labai teigiamai veikia galimybė dirbti miško apsuptyje ir jausti šalia esantį jūrą.

– Ruduo ir žiema yra emociškai sudėtingas laikas ne tik suaugusiems, bet ir vaikams, ypač paaugliams. Kokie jūsų patarimai vaikų tėvams, kurie nori palengvinti savo vaikams šį tamsų periodą?

– Darganotas oras, tamsa ir mieganti augmenija veikia ne tik mūsų fizinę būklę, bet ir psichinę sveikatą. Šis laikas sudėtingas visiems, todėl labai svarbu sąmoningai neleisti jam užkariauti savo namų ir teigiamų emocijų.

Kaip vaikų gydytoja, pirmiausia rekomenduoju sureguliuoti vaiko režimą: riboti naudojimąsi kompiuteriu ir telefonu, televizoriaus žiūrėjimą. Ilgesnis laiko leidimas namuose sudaro labai palankias galimybes nuobodulį slopinti žaidimais, socialinių tinklų naršymu ir pan. Taip pat labai svarbu atkreipti dėmesį į vaiko miegojimo laiką ir kokybę. Statistiškai vaikai turi miegoti tam tikrą valandų kiekį, priklausantį pagal jo amžių, tačiau vaikai yra skirtingi ir jų miego laiko poreikis yra individualus, todėl tėvai turėtų atlikti asmeninį savo vaiko miego poreikio tyrimą ir pastebėti, kiek jam reikia skirti laiko miegui, kad jis jaustųsi pailsėjęs ir žvalus. Labai svarbu pabrėžti tai, kad ne tik miego trūkumas, bet ir perteklius kenkia sveikatai, todėl būtina išlaikyti pusiausvyrą.

– O ką manote apie dabartinį vaikų ir jaunuolių pomėgį realų gyvenimą iškeisti į virtualią realybę?

– Didelis dėmesys televizoriui (tiesa, dabar jau rečiau pasitaikantis atvejis) ir internetui turi dar vieną pavojingą aspektą. Deja, bet labai dažnai vaikai nesirenka žiūrėti vaizdų ar žaisti žaidimų, kurie yra pozityvaus turinio. Įvairūs smurtiniai žaidimai, kuriuose kažkas kovoja, atrodo įdomesni ir labiau įtraukiantys. Lygiai taip pat ir su informacijos paieška, ir stebėjimu internete – yra tikimybė, kad stebimas turinys bus negatyvus ir žalingas jauno asmens psichikai ir savimonei, nes jaunuolių smalsumas kartais prasilenkia su supratimu, kokia informacija jam reikalinga ir naudinga, o kokia ne. Todėl tėvai turi domėtis, ką žiūri jų vaikai, o pastebėję netinkamą informaciją, kalbėtis ir stengtis išaiškinti, kodėl jam derėtų sąmoningai vengti jos, kad ir kaip pačiam atrodo smalsu.

– Ar pasibaigus vasarai reikia pradėti vartoti kažkokių vitaminus ar maisto papildus?

– Artėjant arba jau atėjus rudeniu būtų gerai pasidaryti tyrimus, pasitikrinti bendrą sveikatą. Didžiąjai daugumai Lietuvos gyventojų labai trūksta vitamino D, todėl šio vitamino vartojimas rudens–pavasario laikotarpiu yra būtinas ir suaugusiems, ir vaikams. Jeigu šeima turi galimybę pasidaryti vitaminų kiekio organizme tyrimus, tai labai padeda gydytojams tiksliai rekomenduoti, kokius vitaminus, ir kokius jų kiekius reikėtų vartoti.

– O kaip su vaikų mityba ir fiziniu aktyvumu?

– Netinkama mityba kenkia vaikams ir žiemą, ir vasarą, tačiau atėjus rudeniu daugiau laiko praleidžiama namuose ir taip sumažėja vaiko fizinis krūvis, atsiranda emocinio valgymo pavojus ir virtuvė visada būna pavojingai šalia. Labai svarbu, kad šeimoje būtų ugdomas požiūris į sveiką mitybą ir gyvenama pagal labai teisingą senovės graikų filosofo Sokrato posakį „valgyk, kad gyventum, bet negyvenk, kad valgytum“.

Pagal PSO rekomendacijas, vaikai nuo 5 iki 17 metų

turėtų kasdien bent 60 min. užsiimti vidutinio arba didelio intensyvumo fizine veikla. Mokyklos kūno kultūros pamokų efektyvumas labai priklauso nuo mokyklų turimų sąlygų sportuoti, kūno kultūros mokytojų pasiruošimo ir motyvacijos, vaiko santykio su mokytoju ir bendraklasiais, ir kitų aplinkybių, todėl vien to nepakanka. Labai svarbu, kad vaikas turėtų mėgstamą fizinę veiklą, kuri jį įtrauktų, motyvuotų stengtis ir atsirastų fizinio krūvio poreikis, kai žmogui ta veikla tampa gyvenimo dalimi. Nereikia pamiršti ir naudingos aktyvios veiklos namuose: bendra namų ruošia ir tvarkymasis padeda ne tik kūnui, bet ir šeimos tarpusavio ryšiams.

– Kaip manote, kas dar yra svarbu, norint užtikrinti gerą vaiko psichinę ir fizinę sveikatą?

– Visi vaikai yra unikalūs ir turi skirtingus pomėgius ir sugebėjimus. Vaiko psichinei sveikatai labai svarbu, kad jis turėtų veiklą, kurioje galėtų išreikšti save pagal savo galimybes. Būtent teigiamos emocijos yra vienas iš svarbiausių dalykų, kurios padeda išgyventi niūriausią rudenį ar šalčiausią žiemą.

Taip pat norėčiau paminėti ir pakankamą bendravimo lygį. Be abejo, labai svarbu, kad vaikai turėtų galimybę bendrauti su savo bendraamžiais. Kuo vaikas vyresnis, tuo bendravimas su draugais jam atrodo svarbesnis, tačiau norint apsaugoti vaiką nuo psichologinių problemų arba turėti galimybę jas pastebėti laiku, būtinas kokybiškas ir kiekybiškas bendravimas su tėvais balansas. Kuo labiau pasaulis pereina į virtualias socialines medijas ir bendravimą jose, tuo svarbiau sąmoningai išlaikyti kaip įmanoma dažnesnį fizinį kontaktą. Tai galima padaryti kuriant savo namuose tam tikrus ritualus su vaikais, kurių visi sąžiningai ir sąmoningai stengtųsi laikytis ir neieškotų priežasčių jų išvengti (tai gali būti bendros kasdieninės vakarienės, penktadienio žaidimų vakarai, savaitgalio ekskursijos, bendros išvykos, skaitymas kartu ir taip toliau), o bendravimą su toliau esančiais artimaisiais, nuo kurių atitolome dėl pandeminių situacijos, palaikyti bent jau vaizdo skambučiais arba pokalbiu telefonu.

Labai tikiuosi, kad tėveliai suras geriausią būdą apsisaugoti patys ir apsaugoti savo vaikus nuo rudens ir žiemos negatyvo, o jeigu yra poreikis rimtesniam gydymui, visada laukiame Palangos vaikų rehabilitacijos sanatorijoje „Palangos gintaras“.

Vaikų rehabilitacijos sanatorijos „Palangos gintaras“ vyr. kineziterapeutės Nijolės Repšienės rekomendacija:

„Vaikų fizinę sveikatą reikia stiprinti visus metus. Mano rekomendacija yra kuo daugiau vaikščioti – tai labai naudinga ir nieko nekainuojanti fizinė veikla, kuriai tereikia patogios ir oro sąlygas atitinkančios aprangos bei avalynės. Geriausia vaikščioti mišku, pajūriu, parkuose, kur yra skirtinga kelio danga, taip pat nevengti įkalnių ir nuokalnių, kad kūnas turėtų progų labiau pasistengti ir aktyviau padirbėti. Taip pat labai tinka bėgiojimas, važinėjimas dviračiu bei įvairūs sportiniai žaidimai. Tėveliai turi suprasti, kad polinkis sveikai gyvensenai labai stipriai priklauso nuo matomo šeimos pavyzdžio, todėl norint gerinti vaiko fizinę (ir psichinę) sveikatą, reikia pradėti nuo savęs ir rodyti sektingą pavyzdį.“

Palangos draugas Saulius Skvernelis: „Testosterono politikoje turi būti!“

Jeigu Palanga rinktų žmogų, kuris, joje negyvendamas, svariausiai per paskutinius trejus metus prisidėjo prie sprendimų, vedančių į didžiausius pokyčius kurorte, Saulius Skvernelis, buvęs premjeras 2016–2020 metų Vyriausybėje, o dabar – vienas partijos „Vardan Lietuvos“ kūrėjų, ir visada – didelis Palangos draugas, neabejotinai labiausiai pretenduotų į tokią nominaciją. Jam pritarus, Šventosios jūrų uostas ir teniso kortai Gėlių aikštėje, buvo perduoti Palangos miesto savivaldybei. Būtent jis 2020 metų rudenį sustabdė legendinės „Auskos“ vilos Palangoje privatizavimą ir ją perdavė valdyti Palangos miesto savivaldybei. S. Skvernelis mielai atsakė į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus – ne tik apie Palangą.

Linas JEGELEVIČIUS

– Jūs – dažnas svečias Palangoje. Kas jus taip į ją vilioja? Jūra?

– Jūra – pagrindinis dalykas (*šypteli*). Man ji labai patinka. Nežinau žmonių, kuriems jūra visai nepatiktų. Žinoma, ir Palangos oras, pušys, žmonės, puiki galimybė atitrūkti nuo kasdienybės ir pailsėti.

Palanga per paskutinius 10 metų pasikeitė neatpažįstamai. Žavi šiuolaikiška infrastruktūra. Man labai priimtina Palangos, kaip šeimų kurorto, koncepcija, kurią visada puoselėjo ir puoselėja Palangos meras (*Šarūnas Vaitkus, – aut. past.*).

Šiandien Palanga net nesilygina su ta, kurią matėme prieš 10 metų – apšnerkšta pakampėse, su „būdelėmis“ J. Basanavičiaus gatvėje, treninguotais vaikiniais ir rusiška muzika. Palanga tapo modernia, vakarietiška, itin draugiška šeimoms.

Man labai patinka ir Neringa, ir Klaipėda, bet labiausiai – Palanga.

– Nevengiate J. Basanavičiaus gatvės?

– Nevengiu, nors, prisipažinsiu, ir jos didelis fanas nesu.

– Dažnai joje išgirstate: „O, žiūrėk, eina Skvernelis“?

– (*Šypsosi*). Būna, kad išgirstu. Bet dažniau pora, einanti priekyje, kumšteli vienas kitą (*šypsosi*), pasišnabžda ar žvilgsniais palydi.

Jau metus vaikštau be jokios apsaugos, kurią gauna kiekvienas premjeras. Neslėpsiu: per metus be jos man teko susidurti ir su keliais piliečiais, kurie priėję man bandė savo nuoskaudas išlieti (*šypteli*). Vienu tokiu atveju – ir Palangoje. Bet nieko – trumpai šnektelėjome, nors jie gerokai daugiau šnekėjo negu aš (*šypteli*), pasiaiškinome.

Suprantu, kad kai kuriems žmonėms, pamačius veidą iš televizijos, kyla emocijos. Visada stengiuosi tokiais atvejais būti draugiškas – pasisveikinu, net „self“ sutinku pasidaryti.

Žinoma, tokio bendravimo gatvėje ribos turi būti. Ypač, kai esu su šeima viešoje vietoje.

– Tokio dėmesio, kokio iš jūsų sulaukė Palanga jums esant premjeru, galėtų pavydėti bet kuri šalies savivaldybė. Jums pritarus, Palangai buvo pavesta valdyti Šventosios jūrų uostą, jūs ryžtingai siekiate jo darbų finansavimo Seime. Jūs sustabdėte poilsio namų „Auska“ privatizaciją ir perdavėte valdyti Palangai. Teniso kortai

Šiandien Palanga net nesilygina su ta, kurią matėme prieš 10 metų – apšnerkšta pakampėse, su „būdelėmis“ J. Basanavičiaus gatvėje, treninguotais vaikiniais ir rusiška muzika. Palanga tapo modernia, vakarietiška, itin draugiška šeimoms.

kurorte taip pat jūsų sprendimu buvo perduoti Palangai. Kodėl tai padarėte daug nesiginčydamas?

– (*Šypsosi*). O kodėl būčiau turėjęs tai daryti (ginčytis – aut.)? Palanga – visų mūsų. Ji – Lietuvos reprezentacinis veidas, didžiausias šalies kurortas. Su savo oro uostu, o dabar – ir su savo jūrų uostu. Vien dėl jų Palanga – itin reikšminga.

Palanga, prie jos vairo stojus merui Šarūnui Vaitkui, labai moka ginti savo interesus – argumentuotai, stipriai, ko ne visada gali pasakyti apie kitas savivaldybes ir kai kuriuos kitus merus.

Mano pirmoji pažintis su meru (*Š. Vaitkumi – aut. past.*) įvyko man dar dirbant Lietuvos policijos generaliniu komisaru, kuomet teko spręsti daug klausimų, būdingų kurorto teisėsaugai.

Prisimenu, kad jis drįsdavo skambinti ir gerokai po darbo valandų ar net savaitgalį. Ne dėl savęs – dėl Palangos reikalų.

Man džiugu, kad manote, jog prisidėjau prie Palangos reikalų. Bet patikinu, kad ir kitų savivaldybių merai, kurie siekė spręsti aktualius savo savivaldybių klausimus, sulaukė mano vadovaujamos Vyriausybės – ir drįstu sakyti, – mano asmeninio dėmesio.

Aš – toks: neskirstau žmonių, ir savivaldybių, reikšminga ar ne, gera ar ne.

Kaip premjeras, Saulius Skvernelis lankėsi Palangoje, rekonstruotos Grafų Tiškevičių alėjos atidaryme 2017-ųjų gegužę.

– Ar Palangos meras Šarūnas Vaitkus – jūsų draugas?

– Manau, kad jis per ne vienerius mūsų pažinties metus man tapo tokiu. Tikiuosi, kad ir jis mane juo laiko.

Natūralu, kad mes su vienais žmonėmis užmezgame tvirtesnius, draugiškus santykius, nei su kitais. Ar ne?

Kaip sakiau, Šarūno aš nepažinojau anksčiau. Jis man nuo pat pradžių paliko nestandartinio žmogaus įspūdį – akivaizdžiai sprendimų priėmėjo, dalykiško, itin savo miestą mylinčio žmogaus.

Didelės naujienos jums nepasakysiu: dalis merų, kaip Palangos meras (Š. Vaitkus – aut. past.) yra itin aktyvūs ir energingi, o kai kurie – nelabai. Man Šarūnas – net toks hyperaktyvus, gerą žodžio prasmę, itin mokantis bendrauti. Beje, kiti sako, kad ir aš toks (šypteli).

Man vadovaujant Vyriausybei kai kurie merai nė kartą nebuvo atvažiuavę į Vyriausybę. Matyt, jiems patiems to pirmiausia nereikėjo. Prisipažinsiu: visų šalies savivaldybių merų dėl to nė nepažįstu.

– O ar prabudęs vidury nakties išvardintumėte visus dabartinius ministrus?

– Galėčiau, bet jūsų klausimo potekstę suprantu – daugelio viceministrų negalėčiau įvardinti. Dar daugiau: tik apie labai keletą šio kabineto narių galėčiau ką nors gera pasakyti.

– Anksčiau sprendimai buvo priimami medžiojant ar kaitinantis pirtelėse. Tokios praktikos dabar išnykusios, tačiau kiek neformalus bendravimas, jau ne pirtelėse, yra svarbus šiandien priimant sprendimus? Ar toks bendravimas – ydingas?

– Negalima būtų sakyti, kad be jo, bendraujant tik oficialiai, varstant kabinetų duris, svarbiausi sprendimai neįvyktų.

Man ir neformalus bendravimas – tinkamas, svarbu, kad būtų bendraujama. Kaip premjeras buvau užsibrėžęs aplankyti visas 60 šalies savivaldybių ir savo akimis pamatyti, kaip jos gyvena, tačiau mano planams sutrukdė liga (S. Skvernelis sirgo ir įveikė limfomą, – aut. past.).

– Užsiminėte apie ligą. Kokia būtų jūsų asmeninė žinutė visiems mūsų abiejų bendraamžiams, ir vyresniems vyrams, kurie statistiškai Lietuvoje nelabai skuba prevenciškai tikrintis ir dažnai ieško pagalbos tik suriesti į ragą ar kai jau vėlu?

– Mano žinutė labai aiški: tikrintis. Daryti tai reguliariai ir nebijoti. Kaip pareigūnas aš kasmet tikrindavau. Būtent vieno tokio patikrinimo metu, kuomet nejaučiau absoliučiai jokių ligos požymių, man ir buvo aptikta limfoma.

Prevencija – kaip ir visur gyvenime – yra labai svarbu. Ypač, jeigu esi vyresnio amžiaus žmogus. Lietuvoje vyresnio amžiaus asmenims turime bene penkias valstybės remiamas prevencines programas. Vyrams – ir prostatos, ir kraujagyslių, ir širdies ligų, ir kitų ligų.

Nebijokime ir pasinaudokime jomis! Nors, žinoma, yra ir taisytinių dalykų mūsų medicinoje, kokia ji fantastiška bebūtų.

O kai tau jau – 50 ar daugiau, svarbu daugiau dėmesio skirti ir savo emocinei sveikatai.

Prisipažinsiu: dėl užimtumo ir streso nemažai ir aš buvau išbalansuotas, nors iki tos ligos tai nejaučiau ir net apie tai daug negalvodavau.

Kartais valgydavau priešokiais ir bet ką, ne itin daug ju-

dėdavau, nors „draugauju“ su sportu. Tad keisti gyvenimo būdą – ir save – niekada nėra vėlu (šypteli).

– Jūs steigiate naują partiją „Vardan Lietuvos“, apie kurią išskirtinai palankiai atsiliepė ir dauguma politologų. Kvietimą jungtis į partiją pasirašė visi 13 frakcijos „Vardan Lietuvos“ narių, žinomų politikų be dėmių ant savo reputacijų. Vadinasi, nesugadinote reikalų prie Vyriausybės vairo? Kitaip nebūtų pavykę rasti bendražygių naujai partijai steigti, ar ne?

– Savęs negaliu girti – man tai keistai atrodo, nors kartais to pasigyrimo reikia. Ypač politikoje.

Norėčiau, kad patys žmonės palygintų Vyriausybę – tą, kuriai man teko vadovauti, dar ankstesniąją ir šią. Tikiuosi, kad daugelis sutiks, kad skirtumas – akivaizdus: nuo socialinės politikos iki užsienio reikalų, kaip buvo kalbamasi – apie koronaviruso pandemiją – taip pat.

Kalbant apie pastarąją, dabar situacija – gerokai blogesnė, nors vakcinų – kurias, beje, mes nupirkome – yra daug ir jos kiekvienam yra prieinamos.

Man atrodo, kad mano (vadovaujama) Vyriausybė dirbo dorai ir sąžiningai, ir pabrėžiu – nuolat galvoje turėdama visų Lietuvos žmonių interesus, nors, žinoma, juos suderinti kartais – labai sunku ar net neįmanoma.

Tik vieną faktą noriu pateikti: per pandemiją, man vadovaujant Vyriausybei, Lietuvos ekonomika augo sparčiausiai visoje Europos Sąjungoje. Ir dabar – ne be „išibėgėjimo“ 2016–2020 metais – dar auga. Manau, kad mums pavyko padaryti didelį proveržį socialinėje politikoje, stiprinant paramą šeimoms, labiausiai mūsų visuomenės pažeidžiamoms grupėms, pavyzdžiui, neįgaliesiems, pensininkams.

Mūsų mokesstinė reforma leido sustiprinti šalies vidurinęją klasę.

Pertvarkėme valstybės tarnybą, pradėjome šalies aukštųjų mokyklų reformą.

Būtent mūsų Vyriausybė pasiekė, kad šalies gynybai būtų skiriami du procentai nuo bendrojo vidaus produkto.

Žinoma, kai kas visa tai jau užmiršo, o gaila. Be abejo, būta ir klaidų – dabar kai ką, matyt, kitaip darytumėme.

– O kas nepavyko?

– Galbūt „užstrigome“ su sveikatos reforma. Tiesiog negalėjome gi nuspėti koronaviruso pandemijos. Buvo „bukavimo“ ar net klaidų pertvarkant švietimo sistemą – universitetų pertvarkos pradžia ir konsolidavimas nebuvo toks spartus, kaip mes tikėjomės.

Universitetai veikia autonomiškai, yra įvairios interesų grupės, tad tie sunkumai, su kuriais susidūrėme – logiški, suprantami.

Galbūt reikėjo sparčiau žengti ir pertvarkant bendrąją ugdymą švietimo sistemoje.

Kalbu atvirai: man dabar rodosi, kad mes atidarėme vienu metu pernelyg daug frontų. Ko gero, reikėjo nusimatyti mažiau prioritetų.

Kita vertus, mano vadovaujama Vyriausybė, kaip komanda, dirbo „užsivedusi“, vieningai, drįstu sakyti, efektingai, nors, kaip dažnai įprasta Lietuvoje, dabar jai girdime kritikos – ne visada pelnytų.

– Ar jau aiškiai žinote, kokia bus partija „Vardan Lie-

tuvos“? Ar nėra pavojaus, kad ji taps viena iš daugelio partijų registre?

– Ji nėra kuriama vadovaujantis emocijomis, siekiant ką nors pamokyti ar panašiai. Tai niekur nevestų. Mes su bendražygiais eįome link jos natūraliai, suvokdami, kad tos kraštutinės, radiklios pažiūros, kurių pastaraisiais metais atsirado Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungoje, nėra gerai žmonėms ir pačiai valstybei.

Jau pradėjus dirbti šiai Vyriausybei, kai kas joje ėmė vadovautis daliai „valstiečių ir žaliųjų“ (S. Skvernelis nebuvo LVŽS narys, – aut. past.), ir man asmeniškai, nepriimtiniu principu: „Kuo blogiau šiai Vyriausybei ir valstybei, tuo geriau mums“. Nusprendėme, kad delsti nereikia. Tai buvo ilgas ir sunkus sprendimas, bet, esu įsitikinęs, – teisingas.

Tarp „Vardan Lietuvos“ 14 steigėjų yra net du premjerai (Algirdas Butkevičius ir Saulius Skvernelis, – aut. past.), daug patyrusių parlamentarų, jaunų perspektyvių politikų (kvietimą jungtis į partiją, be S. Skvernelio, pasirašė visi 13 Demokratų frakcijos narių: Vytautas Bakas, Rima Baškienė, Algirdas Butkevičius, Domas Griškevičius, Linas Kukuraišis, Rūta Miliūtė, Laima Mogenienė, Laima Nagienė, Lukas Savickas, Algirdas Stončaitis, Zenonas Streikus ir Tomas Tomilinas, – aut. past.).

Mums visiems valstybė ir jos interesai yra aukščiau negu kieno nors partiniai interesai.

Pabrėžiu ir tai, kad partiją kurti mus skatino ir mūsų rinkėjai, visi žmonės, kuriems „valstiečių“ radikalėjimas nebuvo priimtinas. Steigiama partija bus centro kairės politinė jėga. Yra pakankamai daug politinių jėgų, kurios deklaruoja esančios kairėje, mūsų bus išskirtinis dalykas, kad mes orientuojamės į kairės pakraipos socialinę-ekonominę politiką, bet kalbant apie vertybinius pagrindus, valstybę, valstybės pagrindinius atributus, konstitucinius elementus, esame tautinių pažiūrų arba nacionalinės valstybės šalininkai.

– Jums leidus, jus, greičiausiai būsima naujos partijos pirmininką, patestuosiu...

– Prašau.

– Koks „Vardan Lietuvos“ požiūris į abortus?

– Manau, kad kiekviena moteris turi turėti tokią teisę pati pasirinkti. Tai – mano asmeninis požiūris. Dar ne būsimos partijos.

Kai vadovavau Vyriausybei, siekėme užkardyti kelią, kaip vadinu, ekonominiams abortams. Tai yra tuomet, kai moteris priima tokį sprendimą dėl ekonominių priežasčių – negalėjimo vaikelį pasirūpinti.

Valstybės uždavinys, kad tokių atvejų nebūtų. Žinoma, valstybės uždavinys – saugoti (vaisiaus) gyvybę, bet esu prieš draudimus.

– O ką jūsų partija žada LGBTQ? Getus, kaip kai kuriose Lenkijos vaivadijose, ar priimsite partnerysčių įstatymą? Tokį, kokio pageidauja ši bendruomenė?

– Nebus nei getų, nei tokio įstatymo, koks dabar yra pateiktas.

Negali būti tik juoda ar tik balta. Jie – mūsų visuomenės nariai, jokiū būdu negalima ignoruoti jų. Tačiau ir diktuoti kitiems savo valios neturėtų.

Deja, mūsų visuomenė šiuo klausimu yra labai poliarizuota. Tokia mūsų gyvenimo realybė, kad jūsų minėtos bendruo-

menės kai kurie reikalavimai yra sunkiai suprantami didžiajai daliai visuomenės. O dalis jos norėtų nepagrįstai užmerkti akis – girdi, apsimeskime, kad jų nėra. Tačiau jie yra.

Tikiu, kad „Vardan Lietuvos“ pasirinksi vidurio kelią – leisti tokiems žmonėms savo santykius įteisinti. Tokia teisinė reguliacija nebūtų tokia, kaip sudarant tradicines šeimas. Bet, skirtingai nei siūlo kai kurie oponentai, nebūtų registruojami savotiški „uabai“ turtinių santykių pagrindu.

Esu už vidurio kelią: numatytų teises, bet nenumatytų įsivaikinimo galimybes, antros pavardės, sudarius tos pačios lyties partnerystę, suteikimo kitam partneriui, tokia partnerystė nebūtų sudaroma Santuokų rūmuose.

Mano manymu, tokią partnerystę būtų galima įregistruoti notariškai arba gyventojų registre.

Tokios teisinės reguliacijos reikia, bet nematau poreikio ypatingoms emocijoms ar patosui (*entuziazmui, – aut. past.*) dėl to. Ir, žinoma, tai neturėtų būti politinės darbotvarkės dalimi.

– **Ar bus jums paprasta pagal įstatymą surinkti du tūkstančius partijos steigėjų?**

– Priklauso nuo to, kaip tai darysi. Renkant popierines anketas, tai nebūtų paprasta. Ypač, jeigu siekiant suburti tiek visuomeniškai aktyvių žmonių, kurie jau dalyvauja politikoje, yra demokratinės visuomenės nariai, turintys įdomių idėjų ir kilnių tikslų.

– **Ar spės „Vardan Lietuvos“ pasirengti savivaldos tarybų rinkimams 2023 metais? Ar kalbatės su žmonėmis regionuose dėl prisijungimo prie jūsų partijos?**

– Taip, tokie pokalbiai vyksta ir, manau, kad spėsime minėtiems rinkimams tinkamai pasirengti. Kol kas partijos skyrių formaliai negali būti, bet užuomazgos jau yra. Partijos steigiamasis suvažiavimas planuojamas naujųjų metų pradžioje.

– **Jums esant Ministru Pirmininku, Lietuva aktyviai dalyvavo Kinijos 16+1 bendradarbiavimo su Europos Sąjunga formate. Kinijos rinką pasiekė Lietuvos pieno, mėsos produktai. Šiandien Kinija ir Lietuva – jau ne tin draugiškos valstybės, o verslo saitai nutrūko ar trūkinėja. Kas dėl to kaltas?**

– Mūsų Vyriausybė tęsė dar buvusios Vyriausybės, kuriai vadovavo socialdemokratas Algirdas Butkevičius, darbus. Objektiviai žiūrint, buvo nuveikta nemažai – Lietuvai gerokai atsivėrė jūsų minėtos rinkos Kinijoje. Kai dėl Tibeto dvasinio lyderio Dalai Lamos vizito kažkuriais metais į Lietuvą, Kinija gerokai supyko, mūsų santykiai jau buvo nutrūkę. Reikėjo ne vienerių, ir ne penkerių metų juos atstatyti ir vėl pradėti su kiniais kalbėtis. Mums tai pavyko, o naujoji valdžia, matome, vėl nubraukė viską. Gaila, bet, deja, taip yra.

– **Dabartinė Vyriausybė deklaruoja vadinamąją vertybinę užsienio politiką. Ar pragmatizmas – jau atgyvena?**

– Politika turi būti vertybinė. Mes negalime atsitraukti ar paminti pagrindinių žmogaus teisių, laisvių ir demokratijos principų, kurių laikosi ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės.

Tačiau joms netrukdo, išlaikant savo vertybines pozicijas, turėti ir ginti savo ekonominius interesus.

Tai – du skirtingi dalykai.

Pažiūrėkime, kas dabar gavo Lietuvoje: ši konservato-

O kai tau jau – 50 ar daugiau, svarbu daugiau dėmesio skirti ir savo emocinei sveikatai. Prisipažinsiu: dėl užimtumo ir streso nemažai ir aš buvau išbalansuotas, nors iki tos ligos tai nejaučiau ir net apie tai daug negalvodavau.

rių Vyriausybė deklaratyviai skelbia vertybinę užsienio politiką, tačiau susipyko su kaimynais – ir artimais, ir tolimais – neturi būtinų diplomatinių santykių.

Tai nėra išmintinga. Mažų mažiausia. Tai tikrai neatspindi Lietuvos žmonių interesų. Mūsų žmonių, visuomenės, interesai – ir, žinoma, ekonominiai – turėtų būti svarbiausi ir aukščiau visko kiekvienai Vyriausybei.

Tuo esu įsitikinęs kaip Lietuvos Respublikos pilietis, politikas ir vienas iš partijos „Vardan Lietuvos“ kūrėjų.

Kaip matome, Europos Sąjungos vertybės nesutrukdė kadenciją baigiančiai Vokietijos kanclerei Angelai Merkel paskambinti nelegetimiam (neteisetam), autoritariniam, pasaulio bendruomenės nepripažintam, bet faktiniam Baltarusijos vadovui (*Aleksandrui Lukašenkai, – aut. past.*), sprendžiant migrantų krizės Europos Sąjungos rytiniame pasieny klausimus.

Beveik be išimčių Vakarų pasaulis pripažįsta, kad šis žmogus nėra šalies vadovas *de jure*, tačiau jis toks yra *de facto*. Tačiau ši Lietuvos Vyriausybė ignoruoja tai. Ir tai neatitinka Lietuvos žmonių interesų.

Lygiai tą patį galiu pasakyti apie mūsų santykius su Kinija.

Patinka ar ne kam nors Lietuvoje, tačiau Kinija yra gaila, viena sparčiausiai augančių pasaulio ekonomikų – su ja neturėti jokių santykių, arba – tik labai ribotus, yra negerai.

– **Kai paskelbėte apie „Vardan Lietuvos“ kūrimą, vienas jūsų kolega, Seimo narys iš Žemaitijos, ir, beje, kaip ir jūsų partija, tautiškumą deklaruojančios partijos pirmininkas, „Facebook“ kandžiai pastebėjo: „Skvernelis testosterono turi!“ Kalbant apie testosteroną (*vyrishką hormoną, – aut. past.*), Seimo pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen, prieš formuojant dabartinę Vyriausybę, samprotavo nacionaliniam transliuotojui LRT, kad moterų politikų komunikacijoje yra mažiau testosterono nei vyrų diskusijose. Tad, kaip su tuo testosteronu – turi jo būti politikoje, ar ne?**

– (*Šypsosi*). Reikia, aišku, kad reikia (*šypsosi*).

Mūsų visi sprendimai (*dėl partijos sprendimo, – aut. past.*) nesubrendo per vieną dieną – jie buvo brandinami, dėliojami paskutinius ketverius metus, ar panašiai. Ir juose, kaip sakote, testosterono – skubėjimo – nebuvo.

KARALIAUS MINDAUGO
PROFESINIO MOKYMO CENTRAS

GROŽIO KRYPTIS > Kosmetikas • Vizažistas • Grimojuotojas • Kirpėjas • Floristas • Dekoruojuotojas • Siuvėjas • Sukirpėjas – konstruktorius • Avalynės gamintojas • Dirbinių (tekstilės, odos) gamintojas • Odos dirbinių gamintojas •

SVEIKATOS IR SOCIALINĖS GEROVĖS KRYPTIS > Masažuotojas • Paramedikas • Slaugytojo padėjėjas • Socialinio darbuotojo padėjėjas • Auklė • Ikimokyklinio ugdymo pedagogo padėjėjas • Sporto organizacijos veiklos administratorius • Apsaugos vadovas • Apsaugos darbuotojas •

VERSLO KRYPTIS > Gyvūnų prižiūrėtojas • Žirgininkystės darbuotojas • Dekoratyvinio želdinimo ir aplinkos tvarkymo verslo darbuotojas • Biuro administratorius • Draudimo konsultantas • Patalpų administratorius • Renginių ir poilsio paslaugų organizatorius • Renginių techninio aptarnavimo darbuotojas • Tekstilės gaminių priežiūros darbuotojas • Svečių aptarnavimo darbuotojas •

KAUNAS • Karaliaus Mindaugo pr. 11 • priemimas@kaupa.lt • +370 62664580
PALANGA • Gedimino g. 5 • palanga@kaupa.lt • +37061678427

www.kaupa.lt

Taivaniečių atstovybės
Lietuvoje vadovas
Ericas Huangas.

Taivaniečių atstovybės Lietuvoje vadovas Ericas Huangas: „Aš drąsinu visas Europos Sąjungos valstybes pasekti Lietuvos pavyzdžiu“

Atidarytos Taivaniečių atstovybės Lietuvoje vadovas Ericas Huangas tikisi sukurti tvarius abipusius verslo ryšius, pagrįstus tik ekonomine logika ir demokratijos principais. „Santykių plėtra ir reikšmė tarp demokratijų ir ypač tarp ekonomikų, pagrįstų laisvos (rinkos) ekonomikos principais, Taivanui yra labai svarbu ir net daugiau – fundamentalu“, – ponas E. Huangas sakė žurnalui „Lietuvos pajūris“.

Linas JEGELEVIČIUS

– Kalbamės pirmąją jūsų atstovybės atidarymo Vilniuje savaitę. Koks jūsų pirmasis įspūdis joje? Ar jūsų lūkesčiai išsipildė?

– Iš tikrųjų, mums tai – svarbus įvykis ir Taivas labai vertina Lietuvos suteiktą galimybę Taivanui atidaryti savo atstovybę Lietuvoje, Vilniuje, kuri sieks skatinti Lietuvos ir Taivano santykius.

Mūsų atstovybė įsikūrė labai gražioje vietoje, su labai gražiu Vilniaus panoraminiu vaizdu. Kad šiandien, mūsų interviu dieną, Vilniuje iškrito pirmasis sniegas – gražus, daug žadantis sutapimas.

Esu labai laimingas čia ir kviečiu savo kolegas bendradarbiauti su mūsų Lietuvos kolegomis skatinant Lietuvos ir Taivano santykius – dabar ir ateityje.

– Kaip būtų taisyklinga vadinti jūsų atstovybę – Taivano atstovybe Lietuvoje ar Taivaniečių atstovybe Lietuvoje? Žiniasklaidoje pirmiausia pasirodė pirmasis variantas, o netrukus – antrasis.

– Anglų kalboje abu pavadinimai yra sinonimiški atstovybei apibrėžti. Bet antrasis pavadinimas – Taivaniečių atstovybė Lietuvoje – apima daugiau Taivano aspektų – ekonomiką, technologijas, švietimą, kultūrą ir kitas bendradarbiavimo sritis.

Bet kuris pavadinimas, manau, yra tinkamas mūsų draugams Lietuvoje mus identifikuoti (šiais pavadinimais) ir skatinti bendradarbiavimą visose srityse ne tik tarp Taipėjaus (Taivano sostinės, – aut. past.) ir Lietuvos, bet ir viso Taivano ir Lietuvos.

Viliuosi, kad abi pusės turės naudos iš tokio bendradarbiavimo jau artimoje ateityje.

– Ar laikote tris Baltijos valstybes kelrode Šiaurinė žvaigždė?

– Visos mūsų atstovybės Europos Sąjungoje siekia skatinti tarpusavio santykius. Bet atsakant į jūsų klausimą, vi-

šos trys Baltijos valstybės – Latvija, Lietuva ir Estija – yra labai drąsios Europos valstybės.

Jūs atsikratėte autoritarinio režimo ir, dėl savo drąsos, prikaustėte pasaulio dėmesį tai darydami.

Santykių plėtra ir reikšmė tarp demokratijų (demokrati- nių valstybių, – aut. past.) ir ypač tarp ekonomikų, pagrįstų laisvos (rinkos) ekonomikos principais, Taivanui yra labai svarbu ir net daugiau – fundamentalu. Tas pats pasakytina ir apie mūsų santykius su Europos Sąjunga.

Aš linkęs sutikti su jumis, kad trys Baltijos valstybės yra Taivano kelrodė Šiaurinė žvaigždė. Bet tuo pačiu norėčiau pridurti, kad mes savo dėmesio nenukreipiame išskirtinai Baltijos valstybėms – mūsų dėmesys yra visa Europos Sąjunga.

Sakyčiau, kad mūsų požiūris vystant santykius su Euro- pos Sąjunga ir jos valstybėmis narėmis yra holistinis (*orien- tuotas į visumą, sujungiantis detales į vieną bendrą visumą ir veiksmą, – aut. past.*).

Žinoma, kaip ir Lietuvoje, mes sveikiname savo atstovy- bių atidarymą visoje Europos Sąjungoje. O dabar laukia- me Lietuvos atstovybės atidarymo Taipėje (tai numatyta 2022-ųjų metų pradžioje, – aut. past.).

– Taipėjaus atstovybė Latvijos sostinėje, Rygoje, jau veikia 30 metų. Ką jums tai reiškia?

– Išties, tai – nuostabu ir pažymėtina, nors Latvija kol kas neatidaro savo atstovybės Taivane.

Tikiu, kad ir kitos Europos Sąjungos valstybės narės žengs Lietuvos keliu ir tai padarys.

Aš drąsinu visas Europos valstybes tai padaryti – atida- ryti savo atstovybes Taivane.

Manau, kad mes turime dirbti kartu ir siekti ekonomi- nių ir kultūrinių ryšių bei mainų skatinimo ir stiprinimo – tarp Taivano ir Europos Sąjungos narių valstybių.

– Neseniai man teko interviu daryti su Taivano mokslo ir technologijų ministru, ponu Tsung-Tsong Wu. Kaip ir jūs, jis pabrėžė bendradarbiavimo tarp demokrati- nių valstybių svarbą. Kodėl tai Taivanui yra ypač svarbu?

Taivanas – sala su dideliais ekonominiais pasiekimais ir potencialu.

– Išties, tai yra labai svarbu.

Ministras nuolat pabrėžia, kad šiandien technologijos gali būti naudojamos ir geriems tikslams, ir, deja, blogiems tikslams taip pat. Mes turime nemažai tokių pavyzdžių.

Bet kuri nauja technologija privalo padėti žmonėms ir prisidėti prie jų – ir visų visuomenių – gyvenimo gerinimo. Kartu su žiniomis ir patikimumu, technologijos tam yra esminės šiandien. Dėl to labai svarbu, kad demokratijos dirbtų kartu dalindamosi technologijomis geriems tikslams.

Taivanas didžiuojasi, kad mūsų šalis užima daugiau kaip 60 procentų puslaidininkų, ir taip pat kompiuterių „čipsų“ gamybos, rinkos. Kitos šalys pasitiki Taivano puslaidininkiais ir kompiuterių „čipsais“ todėl, kad joms mūsų technologijos reiškia patikimumą ir tai, kad jos yra sukurtos geriems, o ne blogiems tikslams.

Bet kurią naują technologiją turi lydėti pasitikėjimas. Čia – esminė taisyklė.

Tai – suvokimas, kurį rodo pasaulio verslo bendruomenės. Būtent jam telkia savo dėmesį ir to tikisi iš kitų.

Kita priežastis, kodėl technologijos turėtų būti vystomos ir pasidalijamos tarp demokratinių šalių, yra tai, kad bet kurios naujos technologijos komponentas gali tapti ekonominio espionažo taikiniu. Taigi, jeigu technologijas valdys ne demokratinės šalys, galutinis produktas taps nesaugus. Todėl visa tiekimo grandinė turi būti grindžiama pasitikėjimu ir įsitikinimu, kad produktas bus panaudotas geriems tikslams.

– **Iki koronaviruso pandemijos pradžios 2020-ųjų pavasarį prekybos tarp Europos Sąjungos ir Taivano apimtys**

buvo paaugusios apie aštuonis kartus per paskutinius 10 metų. Ar pandemija sulėtino augimo tempą? Kokias dvišalės prekybos tendencijas stebite pandemijos laikotarpiu?

– Ekonomikos augimo tempas, kurį Taivanas mato per pandemijos metus, yra labai geras.

Viena to priežasčių yra klestinti technologijų industrija. Tą patį galima pasakyti apie visą prekybą tarp Europos Sąjungos ir Taivano.

Tai taip pat parodo, kad Taivano technologijomis yra pasitikima ne tik Europos Sąjungoje, bet ir visame pasaulyje.

Bendradarbiavimas technologijų sektoriuje tarp Europos Sąjungos, ir viso pasaulio, su Taivanu įgauna pagreitį.

Manau, kad Europos Sąjunga ir Taivanas gali bendrai dirbti sprendžiant daugelį dalykų, ypač sveikatos srityje ir kalbant apie priešpandemines priemones, pavyzdžiui, įveikiant koronavirusą.

Prekyba ir investicijos visada eina koja kojon – tikiuosi, kad mes matysime Taivano prekybos ir investicijų Europos Sąjungoje augimą.

Esu įsitikinęs, kad visame pasaulyje žinomos Taivano technologijų kompanijos turi labai daug ką pasiūlyti – iš to naudos turės ne tik mūsų šalis, bet ir visa Europos Sąjunga bei pasaulis.

– **Kaip manote, kokie galėtų būti kiti šalių žingsniai po Taivano delegacijos vizito į Lietuvą?**

– Jau prieš Taivaniečių atstovybės Lietuvoje įsteigimą mes aktyviai skatinome prekybą tarp mūsų šalių – ypač keiserius paskutinius mėnesius prieš minimą vizitą.

Pavyzdžiui, rugsėjo 15 dieną mes surengėme virtualią

telekonferenciją, kurioje dalyvavo 55 B2B (verslas verslui) įmonės abiejose šalyse.

Išties, jau matau labai pozityvių ženklų. Mūsų vertinimu, abiejų šalių verslai atliks tarpusavio transakcijų už daugiau nei 17 mln. eurų per ateinančius mėnesius.

O prieš tai, mums padedant, jau buvo įvykę 280 tokių B2B virtualių verslo susitikimų.

Tai rodo, kad abiejų šalių verslas labai domisi verslo ir investicijų galimybėmis.

Gerai suprantate, kad Taivanas, kaip demokratinė šalis, kurioje visa ekonomika daugiausiai yra pagrįsta privačiu sektoriumi, negalėtų sukelti tokio susidomėjimo, jeigu tam nebūtų susidomėjimo iš paties privataus sektoriaus.

Bet, žinoma, mūsų, kaip atstovybės, didžiausia misija ir tikslas yra skatinti tarpusavio prekybos apimtį.

To paties, žinoma, siekia ir kitos Taivano atstovybės kitose Europos Sąjungos šalyse.

Patikinu, kad Taivano vyriausybė darys viską, kad mūsų prekybos ryšiai stiprėtų – ir Lietuvoje, ir visose trijose Baltijose valstybėse, ir visoje Europos Sąjungoje.

Manau, kad Lietuva ir Taivanas ypač gerą bendradarbiavimo potencialą turi lazerių, maisto, žemės ūkio produktų ir jau anksčiau aptartame puslaidininkų sektoriuose.

Atidarius Taivaniečių reprezentacinę atstovybę Lietuvoje, intensyviau vyks mainai tarp įvairių verslo, švietimo ir kultūros institucijų, delegacijų.

Žinoma, sieksime palengvinti ir tarpininkauti juos vykdam. Jau esame prisidėję prie vienu tokių mainų.

Labai norėčiau, kad kuo daugiau Lietuvos verslo žmonių pamatytų Taivaną savo akimis ir pasinaudotų bendradarbiavimo galimybėmis.

Ypač, kai mes visi įveiksime koronaviruso pandemiją.

Norėčiau priminti, kad, Taivano delegacijai lankantis Vilniuje, buvo pasirašyti 6 abipusio supratimo memoran-

Anglų kalboje abu pavadinimai yra sinonimiški atstovybei apibrėžti. Bet antrasis pavadinimas – Taivaniečių atstovybė Lietuvoje – apima daugiau Taivano aspektų – ekonomiką, technologijas, švietimą, kultūrą ir kitas bendradarbiavimo sritis.

dumai: dėl Taivano ir Lietuvos puslaidininkų talentų ir tyrimų programos, dėl Nacionalinio „Sun Yat-sen“ universiteto Kristalų tyrimų centro ir Lietuvos fizinių mokslų ir technologijų centro bendradarbiavimo, dėl palydovinės technologijos bendradarbiavimo žuvininkystės srityje tarp „NanoAvionics“ ir Taivano nacionalinės kosmoso organizacijos (o Pramoninių technologijų tyrimų institutas, „Versli Lietuva“ ir „Investuok Lietuvoje“ pasirašė bendrą susitarimą dėl bendradarbiavimo biotechnologijų srityje. Taip pat buvo pasirašytas memorandumas dėl Taivano EXIM ir Invegos bendradarbiavimo – aut. past.).

Taivanas jau rengiasi pasiūlyti į Lietuvą savo ekspertus parinkti tinkamiausią vietą Lietuvoje galimai puslaidininkų gamybai čia.

Esu įsitikinęs, kad mūsų šalis jau artimoje ateityje bendradarbiaus dar intensyviau, vaisingiau ir apčiuopiamai visiems.

*Geriausios ir gražiausios
darbai dažnai daromi tylint...*

**Ačiū Klaidui Pakutinskiui, restorano
„Molinis ąsotis“ savininkui.**

„Pajūrio žurnalas“

Žurnalas „Lietuvos pajūris“
ISSN 2538-8894

Leidėjas: MB „Pajūrio žurnalas“
Leidėjas ir redaktorius:
Linas Jegelevičius
pajuriozurnalas@gmail.com
Tel. 8 620 53 440
Žurnalistai: Lukas Jogaila

Korektorė: Rasa Gedvilaitė
Dizainerė: Vilma Dainienė
Fotografas: LT FOTO
Viršelio nuotrauka: LT FOTO
Buhalterija: Rūta Ūsaitė-Duonieliene,
Gabrielė Pilibaitytė (UAB „Žinias“)
Interneto svetainė: www.pajuriozurnalas.lt
Už reklamos turinį ir jos kalbą redakcija
neatsako

Spausdino: Mūkusalas
(Mūkusalas Printing Group)
spaustuvė Rygoje
Tiražas: 5 000

Žurnalas yra nemokamas ir yra
platinamas Palangoje, Klaipėdoje,
Neringoje, Kretingoje, Šilutėje,
Skuode, taip pat Vilniuje

Laima Liucija Andrikiienė: „Susitvarkysime, tačiau tango sušokti reikia dviejų!“

Laima Liucija Andrikiienė yra 1990-ųjų metų Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signatarė, viena Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) kūrėjų, dabar – 2020-2024 metų Seimo narė.

Linās JEGELEVIČIUS

– Esate valdančiosios partijos, Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD), Seimo frakcijos narė. Kuo ši Vyriausybė jums ypatinga? Ar tik dėl to, kad jai vienu metu tenka spręsti dvi itin dideles krizes – koronaviruso ir nelegalių migrantų prie Lietuvos-Baltarusijos sienos?

– Tikrai ne dėl krizių, kurias minite, sprendimo. Ingridos Šimonytės vadovaujama Vyriausybė man ypatinga pirmiausia tuo, kad tai yra ir mano Vyriausybė: su jos ministras laimėjome 2020 metų Seimo rinkimus, sudarome valdančiąją koaliciją Seime, veikiame ne tik toje pačioje Seimo daugumoje, bet su kai kuriais dirbame toje pačioje Seimo TS-LKD frakcijoje. Linkiu šiai Vyriausybei sėkmės ir tik sėkmės, nes nuo jos darbo sėkmės nemaža dalimi priklauso ir visos Lietuvos, kiekvieno iš mūsų sėkmė.

Lietuvai 2021-uosius baigiant tvyrant įtampų židiniams – su Baltarusija ir Kinija, dėl migrantų krizės, koronaviruso pandemijos, Laima Liucija Andrikiienė, 1990-ųjų metų Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signatarė, dabar – Seimo narė ir viena Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) kūrėjų, tiki, kad Lietuva, padedant sąjungininkams ES ir Vašingtone, susitvarkys su Minsko ir Pekino iššūkiais. „Visi kartu mes esame stiprūs“, – L. Andrikiienė, kuri yra Seimo Europos reikalų komiteto pirmininko pavaduotoja ir Užsienio reikalų komiteto narė, sakė „Lietuvos pajūriui“.

Paramos Vyriausybei formos gali būti įvairios, bet trumpai kalbant, turime mobilizuoti geriausius Lietuvos protus, sutelkti kuo veiksmingesnius vadybinius ir organizacinius gebėjimus bendriems tikslams pasiekti. Laikmetis – tikrai sunkus, pavydėti Vyriausybei nėra ko: koronaviruso pandemija, nesiliaujančios Lukašenkos režimo hibridinės atakos, ginklais žvanginantis Kremlius. O dar pridėjime komunistinės Kinijos spaudimą reaguojant į Lietuvos Vyriausybės sprendimus palikti liūdnei pagarsėjusį, nepasiteisusį ir jokios apčiuopiamos naudos neatnešusį Kinijos inicijuotą ir prieš Europos Sąjungos vienybę nukreiptą Rytų ir Vidurio Europai skirtą neva ekonominio bendradarbiavimo, o iš tiesų – Kinijos ekonominės ekspansijos į mūsų regioną formatą 16+1, sprendimą leisti Lietuvoje veikti Taivano atstovybei, kurios paskirtis – ekonominių bei prekybinių ryšių tarp Lietuvos ir Taivano plėtojimas, investicijų ir inovacijų skatinimas.

Tik stipri ir išmintinga Vyriausybės vadovė pajėgi išlavinti tarp šių ir daugelio kitų problemų ir neleisti Lietuvos laivui prarasti kursą ar – dar blogiau – atsimušti į ledkalnį tarsi kokiam šių laikų „Titanikui“. Vien dėl to, dėl dažnai ekstremalių sąlygų, kuriomis tenka dirbti, I. Šimonytės vadovaujama Vyriausybė yra verta ne tik atjaunos, bet ir paramos.

– **Kalbama apie įtampas tarp Vyriausybės ir Prezidentūros. Pasitarkite savo politinę patirtį ir gyvenimišką išmintį atsakydama – kaip jas mažinti?**

– Gyvenimo patyrimas kiekvienam mūsų sako: tango sušokti reikia dviejų. Kad ir koks geras būtų vienas šokėjas, meilės šokiui reikia ir antrojo šokėjo. Kai šokėjai nesutaria tarpusavyje, patrauklaus, susižavėjimą keliančio šokio nėra ko tikėtis. Taip yra ir valstybės valdyme, politikoje: kuo daugiau sutarimo, konstruktyvaus bendro veikimo, tuo geresni yra tokio darbo rezultatai. Dabartinėje situacijoje, kai Prezidentas G. Nausėda dirba jau dvejus su puse metų, o Seimas ir jo naujoji dauguma, kurią opozicija taip mėgsta vadinti „valdančiaisiais“, bei I. Šimonytės Vyriausybė – vienerius metus, kai išbandyti įvairūs veikimo būdai ir metodai, gali padėti per tuos metus išmoktos pamokos. O labiausiai turėtų ir galėtų padėti bendras tikslas – išvesti Lietuvos laivą per pastarojo meto audras ir sunkius išbandymus su mažiausiais galimais nuostoliais. O tam tikslui pasiekti būtinas ir niekuo nepakeičiamas yra suderintas veikimas. Konkurencija yra gerai, kritinis požiūris yra gerai, bet jis neturi būti svarbiausias dalykas. Čia norėčiau pacituoti buvusį Jungtinės Karalystės premjerą Vinstoną Čerčilį (Winston Churchill), kuris sakė, kad politikai, nepaisant jų politinių pažiūrų, skirstomi į dvi grupes – valstybininkus (*statesmen*) ir politinius gyvulus (*political animals*). Pirmieji – turintys valstybės viziją, suvokiantys savo misiją, gebantys formuluoti tikslus ir rasti sąjungininkus, mobilizuoti žmones tiems tikslams įgyvendinti. Antriesiems gi rūpi tik artimiausi rinkimai ir pergalė juose, buvimas valdžioje ir jos teikiama nauda, o pergalei pasiekti visos priemonės yra priimtinos. Linkiu, kad Lietuvos politinėje padangėje būtų kuo daugiau valstybininkų ir kuo mažiau antrosios rūšies veikėjų.

– **Kai Baltarusijoje įvyko prezidento rinkimai 2020 metų rudenį ir tūkstantinės minios siūbtelejo į gatves, palaikydamos demokratines Baltarusijos opozicijos jėgas, nemažai kas pagrįstai manė, kad autoritarinio Baltarusijos vadovo Aleksandro Lukašenkos dienos – suskaičiuotos. Tačiau taip neatsitiko. Kodėl? Ar ukrainiečių laisvės dvasia buvo stipresnė, o priemonės – kitokios?**

– Nemanau, kad reikia ieškoti kokios nors vienos priežasties, jų yra daugiau nei viena. Pirmiausia, Ukrainos tauta yra neabejotinai labiau subrendusi nei baltarusių tauta. Juk žinome: daugelis mūsųose buvo apskritai „nurašę“ baltarusius kaip tautą. O ji ėmė ir prisikėlė kaip feniksas iš pelnų! Mes visi, visa Europa, tapome tautos atgimimo – o gal gimimo? – liudininkais. Į gatves išėję baltarusiai pasauliui ir mums, kaimynams, pasiuntė labai aiškį ir stiprią žinią: esame Europos viduryje, mes norime gyventi demokratinėje šalyje, mes suprantame, kad už tai reikia ir verta kovoti. Iki pergalės. Baltarusių kova už laisvę ir demokratiją prasidėjo ne prieš dvejus metus, ne po 2020 metų Baltaru-

sijos prezidento rinkimų: šie rinkimai nebuvo pirmieji suklastoti ar, teisingiau pasakius, pavogti rinkimai toje šalyje. Čia vertėtų prisiminti ir neseną istoriją: kai prieš dvejus metus per laidotuves Vilniuje iš arkikatedros buvo išnešami 1863–1864 metų sukilimo vadų Konstantino Kalinausko ir Zigmanto Sierakausko palaikai, baltarusiai, gyva grandine stovintys su baltomis-raudonomis-baltomis vėliavomis, puolė ant kelių... Emocija, simbolis? Taip, bet ji – labai stipri ir labai daug pasakanti. Prisiminkite mus, Lietuvą 1988–1989 metais ir kokią gilią prasmę mums turėjo, kokia jėga mus veikė trispalvės iškėlimas, mūsų tremtinių palaikų grąžinimas iš Sibiro toliu į Lietuvą... Šiandien sunku lyginti Ukrainą ir Baltarusiją, nes Ukraina yra gerokai toliau pažengusi ir demokratiškesnė institucijų stiprinimo, piliečių dalyvavimo valstybės valdyme, ir identiteto, tautinės savimonės prasme. Jau ir Kremlius įsitikino, kad Ukrainos nepaklupdys. O Baltarusijos likimas ir ateitis balansuoja tarsi ant peilio ašmenų. Viena vertus, net ir šios šalies demokratinė opozicija priversta veikti taip, kad rinkimus suklastojęs ir valdžią užgrobęs Lukašenka neturėtų nė menkiausio preteksto „į pagalbą“ kviestis Rusijos kariuomenę.

Kenčiame ir mes: hibridinės atakos, nesiliaujančios provokacijos pasienyje prieš Lietuvą ir kitas mūsų kaimynes, nukreiptos prieš visą Europos Sąjungą, grasinimai Baltarusijos teritorijoje dislokuoti branduolinį ginklą, nesiliaujančios represijos prieš režimo kritikus ir priešininkus, kurių gyvendami kaimynystėje negalime nepastebėti ir ignoruoti. Žinau, kad ateis diena, kai Lukašenkos nebeliks, toji diena – ne už kalnų. Tačiau tai dienai priartinti mums dar reikės padirbėti, suvienijus jėgas ir Europos Sąjungoje, ir su demokratinėmis valstybėmis už Atlanto ar kituose pasaulio regionuose. Esu Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ET PA) viceprezidentė, šioje asamblėjoje dirbuoju 648 parlamentarai iš 47 Europos valstybių. Joje taip pat kryptingai veikiame, kad Baltarusijoje įvyktų nauji prezidento rinkimai. Laisvi ir sąžiningi rinkimai – demokratinės santvarkos pamatas bet kurioje šalyje, o demokratinė Baltarusija neabejotinai išspręstų dalį svarbių ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos, viso pasaulio problemų.

– **Ar Lietuva turėtų taikytis su realia faktine situacija Baltarusijoje dabar – kad Lukašenka yra nelegitimus, tačiau faktinis šalies vadovas?**

– Mes nepripažįstame Lukašenkos prezidentu, nepripažįstame taip vadinamo Baltarusijos parlamento, taigi, nepripažįstame Baltarusijos valdžios *de jure*. Negana to, mes suteikėme prieglobstį išrinktajai Prezidentei Svatlanai Cichanouskajai, Vilniuje veikia jos vadovaujama taryba, jau įgijusi ir kitų demokratiškesnių valstybių bei institucijų pasitikėjimą. Štai jums ir *de facto* situacija: su Lukašenka Europa ir demokratinis pasaulis nesikalba, tačiau kalbasi su S. Cichanouskaja.

– **Tačiau šalies prezidentas Gitanas Nausėda pasisako, kad būtų su Minsku – ir Lukašenka – kalbamas? Nors sprendžiant migrantų krizę? Ar sutinkate su juo?**

– Kai kas tai daro, juk žinome: lapkritį tuometinė Vokietijos kanclerė Angela Merkel, V. Putino paraginta, du kartus skambino A. Lukašenkai ir su juo kalbėjosi. O pastarasis, kaip yra įpratęs, plačiai išskalambijo savo versiją, apie ką buvo

kalbėta ir dėl ko neva sutarta, akcentuodamas, pasak jo, tuo prasidėsiančias derybas tarp Minsko ir Briuselio. A. Merkel teko aiškinti ir aiškintis, paneiginti A. Lukašenkos šias propagandines „antis“. Ar daug naudos iš tokio kalbėjimo – nežinau, neturiu patikrintos, objektyvios informacijos. Kita vertus, prisimenu, kuo baigėsi kadenciją baigusios prezidentės D. Grybauskaitės geri norai „perkrauti“ santykius su Baltarusija ir Rusija, kvietimas A. Lukašenkai apsilankyti Vilniuje, kuriuo jis pasinaudojo, prezidentės vizitai į Minską ir Maskvą. Rezultatas – niekas tose šalyse ar mūsų santykiuose su jomis nepasikeitė, o prezidentė ne tik iki pirmosios, bet ir iki antrosios savo kadencijos pabaigos daugiau ten vykti nebenorėjo.

– **Baltarusijos opozicija – arba kalėjimuose, arba užsienyje, arba užčiaupta. Kai kalbėjome apie paramą Baltarusijos opozicijai 2020 metų rudenį, turėjome omenyje jos konkrečius žmones, organizacijas ir panašiai. Kokia ir kam Lietuvos parama turėtų dabar būti?**

– Pirmiausia – politiniams kaliniams Baltarusijoje, kurių oficialus skaičius artėja prie tūkstančio, bei jų šeimoms. Turime reikalauti ir reikalaujame, kad Baltarusija kaip Jungtinių Tautų (JT) narė, laikytusi savo tarptautinių įsipareigojimų ir svarbiausių JT dokumentų, tokių, pavyzdžiui, kaip JT Visuotinė žmogaus teisių deklaracija, garantuojanti prie šios konvencijos prisijungusių ir ją ratifikavusių valstybių piliečiams pamatines žmogaus teises ir laisves, pilietines ir politines teises bei laisves: žodžio, minties, susirinkimų ir kitas.

Antra, ieškome galimybių ir randame būdus Lietuvoje suteikti prieglobstį tiems baltarusiams, kuriems tėvynėje gresia persekiojimas dėl jų pažiūrų ar pilietinės pozicijos. Tūkstančiams baltarusių suteiktas prieglobstis Lietuvoje, jau neminint Europos humanitarinio universiteto (EHU), Baltarusijos universiteto tremtyje, veikiančio Vilniuje daugiau nei dešimtmetį. Remiame ir jaunus verslininkus, kurie palieka Baltarusiją ir kuriasi Lietuvoje. Mūsų parama jiems yra minimali, tačiau ir tokia parama verslo pradžioje yra ir reikalinga, ir vertinama. Visas kitas Lietuvos veikimas vyksta tarptautinėje erdvėje, Europos Sąjungoje, jos institucijose ir už ES ribų. Tai visų pirmiausia parama išrinktajai Prezidentei Svatlanai Cichanouskajai, jos bendražygiams. Tiesa, mūsų atstovai Europos Parlamente reikalauja, kad Lukašenka būtų teisiamas, ir ne bet kokio teismo, o tarptautinio tribunolo. Lietuva supranta ir vertina tai, kad su baltarusiais esame ir būsime kaimynai, ir tuo viskas pasakyta. O blogi laikai kada nors pasibaigia, kaip ir viskas, kas turi pradžią, turi ir pabaigą.

– **Įvyko rinkimai į Rusijos Dumą. Ar tarptautinė bendruomenė pripažins Rusijos Dumą legitimia? Panašu, kad taip, nes Vakarams nesinori dar didesnės įtampos su Rusija, ar ne?**

– Europos Parlamentas savo nuomonę pasakė nedelsdamas, kreipdamasis į Europos Sąjungą ir ragindamas apskritai nepripažinti balsavimų, Rusijoje vykusiu rugšėjo 17-19 dienomis, rinkimais. Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje (ET PA), pasaulyje seniausioje parlamentinėje asamblėjoje, Rusijos Dūmos delegacijos kredencialus turėtume svarstyti ir tvirtinti arba netvirtinti plenarinėje sesijoje, kuri vyks Strasbūre 2022 metų paskutinįją sausio savaitę. Štai tada ir sukryžiuo-

sime ietis, balsuosime, ar Rusijos delegacija gali dirbti ET PA, bus sprendžiamas minėtų rinkimų, kaip ir visos Rusijos Valstybės Dūmos legitimumo klausimas. Svarbu paminėti, kad nė viena pripažinta tarptautinė organizacija, reaguodama į Rusijos valdžios nustatytus drastiškus ir niekuo nepagrįstus apribojimus tarptautiniams rinkimų stebėtojams, rinkimų stebėtojų į Rusijos Valstybės Dūmos rinkimus apskritai nesiuntė.

Kita vertus, jau gerokai prieš rinkimus buvo aišku, kad laisvų ir sąžiningų rinkimų Rusijoje tikėtis neverta: opozicijos lyderis Aleksejus Navalnas – kalėjime, apie 100 opozicijos kandidatų atsisakyta registruoti rinkimams, o priėmus įstatymus dėl „užsienio agentų“ ir „ekstremistinių organizacijų“, nevyriausybinės ir pilietinės organizacijos uždarytos valdžios arba priverstos uždaryti ir pan. Tai, kas vyko Rusijoje ir ten buvo vadinama rinkimais, tebuvo rinkimų farsas, pati tikriausia demokratinė rinkimų karikatūra bei pasityčiojimas iš demokratinėms rinkimams keliamų reikalavimų ir nustatytų standartų.

Mano nuomone, Valstybės Dūmos rinkimai Rusijoje buvo ir pasirengimo 2024 metais turinčių vykti prezidento rinkimų šioje šalyje etapas, bandymas ir „pamatavimas“, kur yra Vakarų demokratijų *raudonosios linijos*, tai yra, kaip Vakarai, demokratijos vertins grubius tarptautinių standartų pažeidimus ir nukrypimus nuo jų, kiek gali sau leisti Kremlius, nerizikuodamas, kad kaip Lukašenka, taip vieną dieną ir Rusijos caras, tarptautinės bendruomenės bus pripažintas neligitimiu... Čia norėčiau priminti, kad Europos Tarybos (*Council of Europe*) nariais gali būti tik tos valstybės, kuriose: 1) šalyje vykstantys rinkimai yra laisvi, atitinkantys demokratinėms rinkimams keliamus reikalavimus ir standartus; 2) šalis besąlygiškai vykdo Europos žmogaus teisių teismo sprendimus (Rusija šioje srityje yra rekordininkė blogąja prasme: šiuo metu ji yra neįvykdžiusi 58! EŽTT sprendimų; 3) šalyje nėra politinių kalinių; 4) aktyviai kovojama su korupcija ir t. t. Rusijai, kaip ir bet kuriai kitai Europos valstybei, norinčiai tapti ar likti šio prestižinio demokratinėms valstybių klubo nare, minėti ir čia nepaminėti reikalavimai taip pat galioja. O Rusija jūžliai įrodinėja, kad *visio zakonno*, kad ji yra demokratija, kad rinkimai šioje šalyje yra laisvi, tiesa, su nedideliais trūkumais, bet ir tie artimiausiu metu bus ištaisyti...

Apskritai kalbant apie Rusiją, tendencijos yra blogos. Gal ir neturėtume tikėtis ko nors kito, nes rusai nekenčia, o gal ir natūraliai bijo to, ko jie niekada nėra matę: demokratijos, Amerikos, Europos Sąjungos... Mūsų tikslas – nesitraukti nė milimetro nuo savo vertybių, įsitikinimų, savo žemės ir savo interesų. Turime suformuoti savo strategiją ar strategijas, kurios leistų rasti produktyvias sugyvenimo formas.

– **Ar Seimo ir URM pareiškimas dėl Rusijos Dūmos rinkimų jums buvo svarus, tinkamas? Ko pasigedote?**

– Lietuvos užsienio reikalų ministerija padarė trumpą, bet nedviprasmišką ir griežtą pareiškimą: „Nepriklausoma politinė opozicija neturėjo galimybės dalyvauti Dūmos rinkimuose; raginame Rusijos valdžios institucijas nutraukti sisteminių spaudimą prieš Rusijos pilietinę visuomenę, opoziciją ir nepriklausomą žiniasklaidą; ...visi šie veiksmai demonstruoja Rusijos atsitraukimą nuo de-

mokratių standartų ir kelia abejonių dėl rinkimų skaidrumo. Apgailėstajame dėl šių neigiamų tendencijų, kurios prieštarauja Europos Tarybos principams, Europos žmogaus teisių konvencijai, ESBO ir kitiems tarptautiniams Rusijos įsipareigojimams...“. Seimas kaip institucija formaliai nepareiškė nieko, tačiau Seimo Užsienio reikalų komitetas mano iniciatyva padarė pareiškimą, kurį komitete priėmė bendru sutarimu. Jame sakoma, jog Seimo Užsienio reikalų komitetas, atsižvelgdamas į nepriklausomų ekspertų, pilietinės visuomenės organizacijų, vietinių stebėtojų ir žiniasklaidos pranešimus apie Rusijoje vykusius rinkimus į Valstybės Dumą, laikosi nuomonės, kad šie rinkimai nebuvo nei laisvi, nei sąžiningi, neatitiko tarptautinės teisės ir pademonstravo nerimą keliančias autokratijos stiprėjimo tendencijas šioje šalyje. Komiteto pranešime taip pat griežtai smerkiamas rinkimų organizavimas neteisėtai aneksuotame Kryme ir okupuotose Ukrainos Donecko ir Luhansko srityse bei kreipiamasi į tarptautinę bendruomenę, kviečiant išsakyti tvirtą poziciją dėl 2021 metų rugšėjo 17-19 d. vykusiu rinkimų į Rusijos Federacijos Valstybės Dumą atitiktis demokratinėms principams ir tarptautinei teisei. Seimo Užsienio reikalų komitetas taip pat paragino Rusiją laikytis prisiimtų Jungtinių Tautų, ESBO ir Europos Tarybos įsipareigojimų dėl žmogaus teisių ir demokratinėms vertybių apsaugos; užtikrinti žmogaus teises ir pagrindines laisves bei nutraukti represijas ir kitas neteisėtas priemones, nukreiptas prieš pilietinę visuomenę, demokratinę opoziciją ir nepriklausomą žiniasklaidą. Komitetas taip pat paragino Rusiją nutraukti neteisėtą Ukrainos Krymo Autonominės Respublikos aneksiją, išvesti savo karines pajėgas iš okupuotų Ukrainos teritorijų ir gerbti tarptautinės teisės normas.

Manau, kad Lietuvos URM ir Seimo Užsienio reikalų komiteto pareiškimai yra adekvati reakcija. Tolesnis mūsų veikimas turėtų būti kartu su kitomis pasaulio demokratijomis. Kartais pagalvoju: kaip nusigyveno Rusija... Prisimenu B. Jelcino laikus, laisvės vėją Rusijoje, demokratų šios šalies valdžioje, tūkstantines demonstracijas Maskvoje, Peterburge ir kitur už nepriklausomybę kovojančiai Lietuvai padėti. Atrodė, kad ant sovietijos, tautų kalėjimo griuvėsių ir rusai pastatys demokratiją. Deja, valdžią Rusijoje perėmė tie, kuriems demokratijos nereikia. Ir ką turime? Ogi realybę, kai kalbant apie demokratiją, pilietinę visuomenę, žmogaus teises jau ne tik Baltijos valstybės, bet ir Moldova ar Ukraina rodomos kaip pavyzdžiai, kuriais galėtų sekti Rusija. Baltarusiai – net ir tie juda kruta, kovoja, o Rusija?.. Galiau ir noriu palinkėti: kelkis, Rusija!

– **Kokią regite Lietuvos-Kinijos santykių perspektyvą atidarius Taivaniečių atstovybę Vilniuje? Atstovybė atidaryta – kas toliau?**

– Toliau – Lietuvos prekybos atstovybės atidarymas Taivane, jo sostinėje Taipėjuje, tai turėtų būti padaryta 2022 metų pirmąjį ketvirtį. Artimiausios ateities planuose – ir nuoseklus, kryptingas darbas, atremiant komunistinės Kinijos atakas prieš Lietuvą, kaip bausmę ar kerštą už tai, kad Lietuva pasitraukė iš mano jau minėto Kinijos inicijuoto ir ES vienybę skaldančio formato 16+1, negana to, leido atidaryti Taivano atstovybę Vilniuje. Negalio nepasakyti: ankstesnių Lietuvos vyriausybų

netoliaregiško veikimo dėka Lietuva buvo pakliuvusi ant Kinijos „kabluko“, įsijungdama į 16+1 klubą, ir puoselėjo nerealias svajones apie tai, kad Kinijos investicijos sukurs Lietuvoje tūkstančius darbo vietų, kad Kinija lietuviškoms maisto prekėms, pirmiausia mėsos ir pieno produktams, plačiai atvers vartus į milžinišką, 1,4 milijardus vartotojų turinčią Kinijos rinką, kad Lietuvos ir Kinijos prekybos balansas ženkliai pagerės Lietuvos naudai. Nė viena iš šių vilčių ar svajonių netapo realybe – nė viena! Aštuonerių metų tam, deja, nepakako. Kodėl? Nes Kinijos tikslai – visai ne ekonominis bendradarbiavimas su Lietuva, grįstas abipusiškumo, abipusės naudos principu, o dominavimas apskritai pasaulyje. Negana to, Kinijos interesas – silpna ir susipriešinusi Europos Sąjunga, be to dar ir supriešinta, sumušta kaktomis su savo tradiciniu partneriu už Atlanto, Jungtinėmis Valstijomis. Galime džiaugtis, kad nepriimtinas, agresyvus Kinijos komunistų, vadovaujama šalies Prezidento Xi Jinpingo, veikimas per pastaruosius aštuonerius metus akis atvėrė ne tik Lietuvai, bet ir kitoms ES valstybėms narėms.

Esu įsitikinusi, kad artimoje ateityje konstatuosime formato 16+1 mirtį, o ES ims bendrauti su Kinija ne pagal formulę 1+1, o formatu 27 (visos ES valstybės narės) + 1 (Kinija). Linkiu ir tikiuosi, kad jau artimiausią pusmetį, Prancūzijai pirmininkaujant ES tarybai, įvyks pirmasis tokio formato susitikimas, ir kad Kinija jame sutiks dalyvauti. O artimiausiu metu spręsimė problemas, sukeltas neadekvačios, grubios Kinijos reakcijos į Lietuvos Vyriausybės sprendimus: veiksime Europos Sąjungos institucijose, Europos Komisijoje ir Europos Parlamente, dirbsime su ES valstybėmis narėmis, siekdami mums reikalingų sprendimų. Veiksime ir Pasaulio prekybos organizacijoje – dar viename tarptautiniame placdarne, kur galime veikti. Lietuvos verslas laukia ir mūsų Vyriausybės sprendimų, valstybės pagalbos ieškant naujų eksporto rinkų, be to, ir visokios formos kompensacijų nuostolius patiriančioms, su Kinija sąlytį turinčioms, įmonėms.

Visų įmanomų formų kompensacijos nuostolius patiriančioms įmonėms, skiriamos ne tik Lietuvos Vyriausybės, bet ir Europos Komisijos, šalia to – valstybės pagalba ieškant naujų eksporto rinkų. Kalbėdama apie kompensacijas, turiu galvoje pačias įvairiausias jų formas: tai gali būti lengvatiniai kreditai su lengvatinėmis palūkanomis, valstybės garantijos eksporto draudimui, dotacijos naujų eksporto rinkų paieškai ir kt.

Dirbant Europos Parlamente beveik kiekvienoje plenarinėje sesijoje priimdavome sprendimus dėl kompensacijų valstybėms narėms, patyrusioms ženklų nuostolių dėl potvynių, miškų gaisrų, sausros ir pan. Kinijos veikimas – ne gamtos stichija, bet Europos Sąjungoje pasistengę rastume galimybių ir tokius nuostolius kompensuoti, suteikdami daugiau pasitikėjimo įmonėms, nuogaustaujančioms dėl galimų sankcijų ir jų pasekmių. Susitvarkysime, tuo labiau, kad ir patyrimo turime: prisiminkite 2014 metus, Krymo okupaciją, Europos Sąjungos sankcijas Rusijai ir atsakomasias Rusijos sankcijas, kurių vienas iš taikinių buvo Lietuva – patyrėme lietuviškų prekių embargo. Susitvarkėme. Susitvarkysime ir dabar, tuo neabejoju, tuo labiau turėdami tokius draugus ir sąjungininkus, kaip Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, JAV, kitos pasaulio demokratijos. Ir Taivanas, apie kurį pastaruoju metu tiek daug kalbama ir rašoma.

Visi kartu mes esame stiprūs.

Magiškas Mindaugo Skritulsko „24“ – tiek subūrė Seimo narių į Pajūrio bičiulių grupę, tiek buvo parengta įstatymų projektų

Kai kas Mindaugą Skritulską, TS-LKD narį, išrinktą į Seimą Mėguvos vienmandatėje rinkimų apygardoje, į kurią įeina ne tik Palanga, bet ir dalis Kretingos bei Klaipėdos rajonų, vadina vienu produktyviausiu kada nors Palangai Seime atstovavusiu parlamentaru. Per 2021-uosius, vienas ar kartu su kitais kolegomis, jis pateikė 24 įstatymų projektus. „Be įstatymų leidybos kartu teko rūpintis ir apygardos ūkiniais klausimais: nuo Palangos oro uosto takų rekonstrukcijos, Slengių, Žaliojo slėnio, Palangos, Šventosios, Kretingos, susisiekimo, eismo saugumo problemų iki mėšlo saugojimo ypatumų laukuose“, – „Lietuvos pajūriui“ sakė M. Skritulskas.

Linas JEGELEVIČIUS

– Įveikėte pirmuosius darbo Seime metus. Kas jus jame maloniai ir/ar nemaloniai nustebino? Kodėl?

– Metai nebuvo lengvi. Pandemija, migrantų krizė, įtampos užsienio politikoje – tai temos, kurios buvo aktualios ne tik Vyriausybei, bet ir Seimo darbotvarkėje. Tad teko priimti būtinus, tačiau kartais ne visada vienareikšmiškai vertinamus, poliarizuotus sprendimus. Kita vertus, džiugu, kad sykiu pavyko spręsti ir jautrius, pavyzdžiui, socialinius dalykus: buvo didinami atlyginimai gana plačiai visuomenės grupei: gydytojams, mokytojams, kitiems viešojo sektoriaus darbuotojams, didinamos pensijos bei minimalus atlyginimas.

Pavyko suburti net 24 Seimo narių Pajūrio bičiulių grupę, kuriai kolegos patikėjo man vadovauti. Ten sprendžiami ne tik Palangai, bet visam regionui aktualūs klausimai.

– Tačiau kodėl Seimo nepasiekė Palangai itin svarbus balsavimas dėl Šventosios jūrų uosto molų statybos finansavimo?

– Uosto projektas yra parengtas prieš kone 10 metų. Linkstama koreguoti projekto dalį, sietiną su molais. Ti-

Mindaugas Skritulskas yra TS-LKD Seimo narys, išrinktas Mėguvos vienmandatėje rinkimų apygardoje.

kimasi, kad atlikus projekto korektūrą, pakeitus tam tikrus sprendinius, galima būtų sumažinti šių įrenginių statybos kainą iki 30 procentų. Premjerė dėl to yra pasiūlusi suburti specialistų grupę. Atlikus šiuos darbus, neprarandu vilties rasti šiam svarbiam objektui finansavimą.

LT – FOTO nuotr..

– Ar jus nustebino Vidaus reikalų ministerijos sprendimas poilsio ir reabilitacijos centrą „Pušynas“ uždaryti ir atiduoti Turto bankui? Ar tai galima sustabdyti?

– Neslėpsiu – nustebino. Aš iš esmės pritariu ministrės argumentams, kad sanatorijos valdymas nėra šios ministerijos funkcija, tačiau nepritariu, kad ją reikia likviduoti, žmones atleisti, o pastatus parduoti. Logiška būtų šios įstaigos steigėjo funkcijas perduoti Sveikatos apsaugos ministerijai. Yra ne viena reabilitacijos įstaiga, kuri pavaldi būtent šiai ministerijai, taigi tokiu būdu būtų išsaugota sanatorija, žmonės turėtų galimybę gydytis, darbuotojai išsaugotų darbo vietas.

– Būkime atviri: TS-LKD prezidiumas siekė, kad būtų Agnė Bilotaitė, kuri dabar yra VRM ministrė, kandidatuoju Mėguvos vienmandatėje rinkimų apygardoje, kurioje, TS-LKD skyriui pasipriešinus partijos planui, jūs galop buvote iškeltas ir laimėjote. Ar tai irgi galėjo paskatinti ministrės Palangai nepalankų sprendimą?

– Man sunku komentuoti apie ministrės motyvus, tačiau būtų buvę geriau, jei ministrė prieš paskelbiant apie tai, būtų plačiau pakalbėjusi su savo bendrapartiečiais: Palangos miesto meru Šarūnu Vaitkumi bei manimi, išrinktu Seimo nariu vienmandatėje apygardoje.

– Kai kalbamės gruodžio pradžioje, naujausia partijų populiarumo tyrimo apklausa rodo, kad TS-LKD su 11,5 procentų yra antra, o priekyje – Vilijos Blinkevičiūtės socialdemokratai su 16,3 procentais. Ar toks jūsų partijos palaikymas, turint omeny, kad tenka spręsti dvi dideles krizes – koronaviruso ir migrantų antplūdžio – nėra stebėtinais geras rezultatas? O kaip aiškinate „nieko nedarantių“ socialdemokratų populiarumą?

– Aukšti reitingai partijų, kurios „nieko nedarė“, gali reikšti tik viena – lūkesčius, siejamus su šia partija. Tačiau lūkesčiai netrunka amžinai. Jei nesulaukiama konkrečių rezultatų, paprastai lūkesčiai ima mažėti. Kartu ir reitingai.

– Buvusi valdžioje Valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS) turėtų kramtyti nagus matydama, kad tuzinas jos Seimo narių ir žinomų žmonių regionuose perėjo į LVŽS Vyriausybės buvusio premjero Sauliaus Skvernelio kuriamą partiją „Vardan Lietuvos“. Kodėl, jūsų manymu, tai vyksta? Ar galite prognozuoti, kada pasibaigs „valstiečių kraujavimas“?

– Šis procesas buvo užprogramuotas būtent tada, kada Seimą paliko šios partijos pirmininkas Ramūnas Karbauskis. Atsitraukimas iš Seimo susilpnino jo įtaką frakcijoje, kai tuo tarpu S. Skvernelio, su kuriuo buvo nesutariama gana senokai, priešingai, – sustiprino. Dabar, kada yra steigiamas S. Skvernelio partija, LVŽS nutekėjimas vyks nuolat. Ypač prieš savivaldos rinkimus. Kas vyks toliau – labai priklausys nuo savivaldos rinkimų rezultatų.

– O ar TS-LKD liberali teisėkūra Seime – palaikymas tos pačios lyties partnerystės, lengvųjų narkotikų dekriminalizavimo – gerai atsiliepia TS-LKD skyriuose provincijose? Ar nėra pavojaus, kad jūsų partija, ypač nepavykus susidoroti su minėtomis krizėmis, o dabar – ir didele infliacija, taip pat ištiks „valstiečių“ likimas – „nukraujuosite“, nes krikščioniškas vertybes puoselėjantys vyresnės kartos sky-

rių pirmininkai prisijungs prie esančių ir naujų tautines ir krikščioniškas vertybes puoselėjančių partijų? Kaip to išvengti?

– TS-LKD yra labai didelė partija. Ji tokia tapo apsiungus krikdemams ir kitoms dešiniuosios jėgoms. Tad natūralu, kad politinių požiūrių spektrai yra labai platus. Kita vertus, narius ne tik skiria skirtingi požiūriai šiais klausimais, bet vienija ir kitos vertybės, kurios cementuoja.

– Ar susidūrėte Seime, ar už jo, su lobistais? Žinoma, registruotais ir ne? Ko jie jūsų prašė?

– Tai natūralus procesas. Labai dažnai lobistai dalyvauja komitetų posėdžiuose. Jie oficialiai registruojasi ir profesionaliai pristato tam tikrų interesų grupių pozicijas vienu ar kitu klausimu, svarstant įstatymų projektus. Tam tikra prasme, juos vertini kaip advokatus, atstovaujančius savo klientų interesams.

– Kokias teisėkūros iniciatyvas Seime planuojate naujaisiais metais?

– Matau nemažai nesuderinamumų, prieštaravimų statybos srityje dar iš patirties dirbant savivaldybės taryboje. Taip pat esu jau parengęs, bet dar nepateikęs įstatymo projekto, kuriuo būtų mažinamas mokestis keičiant žemės sklypo paskirtį bei vykdant statybas valstybinėje žemėje. Primintina, kad dabar Seimas neseniai tokią mokestį įvedė visiems objektams iki 75 procentų žemės sklypo vertės. Manau, kad šis mokestis turėtų būti taikomas ne visiems objektams. Jis turėtų būti mažinamas, jeigu būtų statomi gydymo, sporto, kultūros, švietimo objektai bei objektai regionuose, kurie skirti aukštųjų technologijų pramonei bei kuriuose būtų kuriamos gerai apmokamos darbo vietos. Tai skatintų statyti tokius objektus regionuose.

– Kokie nauji įstatymai ar/ir jų pataisos ypač reikalingos Palangai? Jūsų apygardos rinkėjams Klaipėdoje ir Kretingose rajonuose?

– Reikalingiausi mūsų regionui, kuriuos pateikiu: Kurortų ir kurortinių vietovių įstatymas, kuriame siūloma numatyti strateginę ilgalaikę kurortų vystymo programą, finansavimo priemones; Vietinių rinkliavų įstatymo pataisos, kurios leis surinkti savivaldybėms didesnes rinkliavas; įstatymų pataisos dėl išteklių gavybos, paprasčiau kalbant – siūloma nustatyti, kad mokesčių už naftos gavybą atitektų savivaldybėms ne 10 procentų, kaip yra dabar, bet visas 100 procentų, kas aktualu Palangos, Kretingos bei Klaipėdos rajonų savivaldybių biudžetams. Teko prisidėti prie įstatymo, kuris numatyty iki 30 procentų didensnį finansavimą savivaldybėms bei 2 procentų papildomą finansavimą kurortams ir 1 procentą žiedinėms savivaldybėms, t. y. Klaipėdos rajonui.

– Ar skaičiavote, kiek kilometrų įveikėte šiais metais važinėdamas iš Palangos į darbą Vilniuje, Seime?

– Daug. Važiuoju beveik kiekvieną savaitę, kartais net du kartus. Tai dešimtys tūkstančių kilometrų.

– Kokio didžiausio priekaišto iš savo žmonos ir trijų sūnų esate sulaukęs šiais metais dėl to, kad jie dabar jus mato gerokai rečiau? O komplimento?

– Sako, kad labai pasiilgsta ir manęs trūksta. Tai girdėti – ir smagu, ir liūdna... Vilniuje nuosavo būsto neturiu, gyvenu Seimo bendrabutyje.

„Civinity Namai Klaipėda“ remonto darbus atlieka per 48 valandas, o avarijas pašalina per dvi

UAB „Civinity“ nuotr.

UAB „Civinity“, viena didžiausių pastatų priežiūros ir inžinerinių sprendimų grupių Baltijos šalyse, jungianti daugiau nei 20 įmonių bei prižiūrinti 10 milijonų kvadratinų metrų gyvenamųjų namų ir komercinių pastatų, rūpinasi 400 daugiabučių namų priežiūra Klaipėdoje, 120 – Palangoje ir Kretingoje – 160.

Lukas JOGAILA

„Civinity Namai“ – tarptautinis prekės ženklas, kuris per pastaruosius 15 metų Lietuvos ir Latvijos miestuose sujungė 12 atskirų įmonių, užtikrinančių geriausią aptarnavimą ir vertę kūrimą kiekvienam klientui. Įmonės istorija 1991 metais prasidėjo būtent Klaipėdoje ir Palangoje. Šiandien įmonė „Civinity Namai Klaipėda“ administravimo ir priežiūros paslaugas teikia 700 pastatų Klaipėdos regione.

UAB „Civinity Namai Klaipėda“ direktorius Artūras Kavaliauskas atsakė į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus.

– Beje, kodėl toks pavadinimas – „Civinity“?

– „Civinity“ pavadinimą sudaro du žodžiai: „miestas“ ir „laimėti“, tai reiškia „laimėti miestą“ ir „laimingus miestiečius“ – juk dirbame būtent tam, kad kurtume pridėtinę vertę žmonėms ir miestui, kuriame dirbame, gyvename, kuriuo didžiuojamės.

– Kokia yra „Civinity Namai“ daugiabučių namų administravimo patirtis pajūryje?

– Prieš 30 metų pirmosios „Civinity“ grupės įmonės atsirado ne kur kitur, o būtent Klaipėdoje ir Palangoje. Nuo pirmųjų darbo dienų supratome klientų poreikius, todėl, kasdien teikdami paslaugas, žiūrime į situaciją kliento akimis ir stengiamės priimti geriausius sprendimus jiems.

– Kodėl yra svarbu išsirinkti tinkamą daugiabučių namų administratorių?

– Ar vaikštinėdami miesto gatvėmis pastebėjote, kad gretimų daugiabučių išvaizda skiriasi kaip diena ir naktis? Vieni daugiabučiai pasižymi tvarkinga aplinka, laiptinių švara, pavydėtiniu želdynu kiemuose, o kiti leidžia grįžti į sovietmetį, kuomet ir buvo statomi daugiabučiai namai. Pastebime, jog patys butų savininkai ne visada vieningai

UAB „Civinity Namai Klaipėda“ direktorius Artūras Kavaliauskas.

sutaria, kaip turėtų atrodyti bendras jų turtas. Todėl natūralu, kad ir suvokimas, kas yra gerai administruojamas namas, ir kas turi juo rūpintis, gali būti skirtingas. Tačiau siekiant išlaikyti tvarką daugiabutyje, svarbu suprasti, kokį administratorių verta rinktis.

– Objektiviai žvelgiant, ką „Civinity Namai“ daro geriau ir efektyviau negu kiti administratoriai?

– Turime išsikėlę tikslą – išlaikyti ir kelti klientų turto vertę, siūlant sprendimus ir suteikiant būtent jiems reikalingas būsto administravimo paslaugas. Esame į klientą ir paslaugų kokybę orientuota komanda, todėl teikdami daugiabučių namų administravimo ir priežiūros paslaugas ne tik girdime klientų lūkesčius ir suteikiame jiems visą informaciją, bet ir randame geriausius kasdienės ir ilgalaikės priežiūros sprendimus. Vienas iš mūsų privalumų – kiekvienam daugiabučiui namui yra paskiriamas asmeninis vadybininkas, kuris pasirūpins, kad klientai gyventų kokybiškai prižiūriuose namuose.

– „Amžinų“ debatų klausimas – ar gyventojai nepermoka namo administratoriui? Kokie yra jūsų paslaugų kainodaros principai?

– Reikia pripažinti, jog daugumai daugiabučių gyventojų vis dar pagrindinis prioritetas yra žema būsto administravimo paslaugų kaina. Todėl, išgirdę apie galimybę už daugiabučio administravimo ir techninės priežiūros paslaugas mokėti mažiau, gyventojai nusprendžia pakeisti namo administratorių nesidomėdami, kas yra naujasis administratorius, kokias paslaugas ir kokia apimtimi jas teikia. Vėliau išaiškėja, kad noras sutaupyti gali padaryti dar didesnių nuostolių.

Gyventojai džiaugiasi, kad sumažėjo teikiamų paslaugų kaina ir jiems nebereikia mokėti mėnesinio mokesčio bendrosioms namo reikmėms ar planuojamam remontui, tačiau avarijos metu paaiškėja, kad naujasis namo administratorius surinktas lėšas paskirstė pagal kitus prioritetus, o planuotam remontui pinigų nėra. O toliau išaiškėja, kad administratorius yra maža arba vieno asmens įmonė, neturinti nei išteklių, darbuotojų ar reikiamos technikos, nei žinių, padedančių išvengti nelaimingų atsitikimų.

Todėl mano patarimas yra rinktis administratorių, kuris turi sukaupęs patirties pastatų administravimo ir priežiūros srityje. Atkreipkite dėmesį ir į įmonės darbuotojų skaičių. Turbūt sunku įsivaizduoti, kad įmonė, kurioje dirba keletas darbuotojų, pajėgs aptarnauti daugiabučius namus ir turės pakankamai kompetencijos juos prižiūrėti.

– Kokiais pasiekimais „Civinity Namai“ itin didžiuojasi?

– Kokybiškai paslaugas teikianti įmonė privalo užtikrinti paslaugų teikimą 24 valandas per parą. Todėl skiriame išties didelį dėmesį mūsų klientų aptarnavimui, turime avarinę tarnybą, kuri suteikia pagalbą tada, kada jos prireikia gyventojams. Kiekvienam daugiabučiui namui priskiriame asmeninį vadybininką, kuris žino visą namo istoriją ir rūpinasi daugiabučio namo priežiūra. Remonto darbus atliekame per 48 valandas, o avarijas pašaliname per dvi valandas. Be to, įmonė turi klientų aptarnavimo centrą, kuris yra pasiruošęs atsakyti į klientų keliamus klausimus jiems patogiu būdu. Gyventojams informaciją pateikiame jiems patogiais būdais ir forma.

Daugiabutis namas Klaipėdoje, Jūros g. 2, po atnaujinimo.

Esame sukūrę „Mano Civinity“ klientų savitarnos platformą, kurioje vos keliais mygtukų paspaudimais galima ne tik gauti visą aktualią informaciją, bet ir apmokėti sąskaitas.

– Kokias pagrindines paslaugas gali gauti daugiabučių gyventojai, pasirinkę „Civinity Namai“?

– Prieš pradėdami teikti paslaugas, mes pirmiausia išsiaiškiname gyventojų poreikius. Tačiau teikdami administravimo paslaugas, nuolat konsultuojame klientus visais namo priežiūros klausimais. Atliekame remonto ir kitų darbų ilgalaikio ir metinio plano rengimą. Taip pat ir namo techninės priežiūros, remonto ir kitų darbų organizavimo, vykdymo kontrolę bei pasiūlymų darbams rengimą, klientų susirinkimą ir balsavimų organizavimą. Teikiame ir techninės priežiūros paslaugas, nuolatinį namo techninės būklės stebėjimą, privalomų darbų planavimą ir techninio įgyvendinimo bei inžinerinių sistemų priežiūrą. Nam administratoriaus darbas taip pat apima ir šilumos sistemų priežiūros paslaugas bei valymo ir aplinkos tvarkymo paslaugų teikimą. Taip pat teikiame visą spektrą statybos ir remonto darbų, pradedant bendraisiais statybos darbais ir baigiant bet kokių sistemų remonto darbais, tokiais kaip elektros, šilumos ir karšto vandens, šalto vandens ir nuotekų, priešgaisrinės apsaugos, vėdinimo ir kita. Taip pat turime daugiau nei 10 metų patirties daugiabučių atnaujinimo ir renovacijos paslaugų teikime.

– Kuo Klaipėdos rajonas išsiskiria bendrame šalies kontekste kalbant apie renovaciją?

– Klaipėdos ir Palangos miestas išsiskiria neįprastais spalviniais sprendimais, didelis dėmesys skiriamas balkonų stiklinimui. Gyventojai „užsikrečia“, matydami kaimynystėje atnaujintus namus, dėl to apsisprendžia dalyvauti daugiabučių renovacijoje.

O renovavus daugiabutį namą sumažės ne tik šildymo, daugiabučio namo remonto darbų sąskaitos, bet ir pasikeis namo išvaizda, pagerės gyvenimo kokybė ir pakils būsto vertė. Apšiltinus namą ir atnaujinus šildymo sistemą, temperatūra patalpose tampa komfortiškesnė – temperatūrą galima reguliuoti pagal individualius gyventojų poreikius ir galimybes.

Butuose įsirengus rekuperacinę sistemą – patalpose oras bus šviežias net nevarstant langų.

Apžvelgiant 10 metų laikotarpį vykdomus renovacijos darbus, galime pasidžiaugti, jog šimtai daugiabučių tapo jaunesni, komfortiškesni, o dėka atnaujinimo darbų prisidėjome prie energijos taupymo sprendimų ir mažesnio gamtos teršimo.

Nežadame sustoti, esame pasiruošę ir toliau aktyviai skatinti gyventojus domėtis daugiabučių renovacijos teikiamomis naudomis bei įgyvendinti mums patikėtus renovacijos projektus.

„Norfa“ nuotr.

Dainius Dundulis
yra prekybos tinklo
„Norfa“ savininkas.

Dainius Dundulis:

„Apie šeiminkės tvarkingumą sprendžiame pagal jos sandėliuką. O aš – pagal sandėlį kiekvienoje mūsų „Norfoje“

Dainius Dundulis, prekybos tinklo „Norfa“ savininkas, naujaisiais metais, ko gero, vis dažniau linksniuos žodį „Palanga“ – joje, pačiame centre, Bangų gatvėje, prie „Senukų“, suplanuota pirmoji kurorte „Norfa“ parduotuvė. Ir ne bet kokia – joje bus įrengti uždari teniso kortai. Žurnalas „Lietuvos pajūris“ kalbėjosi su D. Dunduliu.

Linas JEGELEVIČIUS

– Kuo bus ypatinga „Norfa“ Palangoje?

– Kol kas architektai dar rengia jos projektą. Kai ji turėsime, reikės leidimo statyboms – įprasta procedūra statyboms. Tačiau reikalai Palangoje gerai „juda“ į priekį. Su Palanga dėl visko derėtis galbūt buvo truputį sunkiau nei kitur – kurortas itin gina savo interesus. Natūralu, kad kai darai projektą didesniai pastatui, atsiranda daugiau reikalavimų ar pageidavimų vietos bendruomenės aplinkai pagerinti.

Žinia, mes išsipareigojome savo pirmojoje parduotuvėje kurorte įrengti uždarus teniso kortus. Įsigydami sklypą, žinojome, kad jame pastačius pastatą, jo 50 procentų turės būti skirta sportui. Be to, planuodami teniso kortus, turėjome konsultuotis dėl jų – tai irgi užima laiko.

Įsitikinęs, kad „Norfa“ Palangoje bus populiarus – ir tarp vietos pirkėjų, ir kurorto svečių.

Geriausiu atveju, „Norfa“ Palangoje pakvies jau naujaisiais metais, mažiau optimistiniu – dar kitais. Paprastai užtrunka apie metus pastatyti naują mūsų parduotuvę.

Klausiate, kodėl iki šiol Palangoje nebuvo mūsų parduotuvės? Viskam būna pradžia. Suplanuoti tokios paskirties didelį pastatą, padaryti projektą, patenkinti kiekvienos Savivaldybės nustatytus reikalavimus nėra visada lengva.

Įdomu, kad pagal vieną tyrimą, pirkėjai į „Norfa“ parduotuvę yra linkę važiuoti didžiausią atstumą. O Palangoje ji bus – itin gerai pasiekama.

– Statistiškai, prekybos tinklų tankis šimtui tūkstančių gyventojų Lietuvoje yra vienas didžiausių Europos Sąjungoje. Kodėl lietuviai taip mėgsta juos?

– Ne visa galime pasitikėti tokia statistika. Pagal vienus statistinius šaltinius, jų tenka mums daugiau nei vidutiniškai kitose Europos Sąjungos šalyse, o pagal kitus – mažiau.

Bet sutikčiau: jeigu skaičiuotumėme vidurkį tik pagal maisto prekių parduotuves, taip, lietuviams jų tenka daugiau. Tačiau skaičiuojant pagal maisto parduotuves su visomis kitomis komercinėmis patalpomis jose – nesame išskirtiniai.

Lietuvai ypač būdinga, kad maisto prekių parduotuvėse galima gauti ir nemažai kitų paslaugų. Paprasčiausiai kitų paslaugų tiekėjams tai yra labai patogiu – dėl didelių žmonių srautų jose, dėl geros lokacijos nuomotis patalpas.

Per vieną mūsų televiziją neseniai mačiau reportažą, kad mažesniuose Lietuvos miesteliuose „Lietuvos paštas“ noriai keliasi į tinklines maisto prekių parduotuves. Tai suprantama: išlaikyti senus, didelius pašto pastatus – tiesiog neekonomiška.

Manau, kad ir artimoje ateityje visoje šalyje matysime nemažai naujų maisto prekių parduotuvių, bet jose bus ženkliai ir kitų komercinių paslaugų dalis.

– Dažnai lankausi „Norfoje“ Klaipėdoje, prie autobusų stoties. Man ji – itin erdvi ir jauki, dabar – ir atsinaujinusi, ir taipogi su bene dešimčia naujai įrengtų savitarnos kasų. Kada neliks kasininkų jūsų parduotuvėse?

– Negalėčiau pasakyti konkrečios datos, bet manyčiau, kad per ateinančius 5 ar 10 metų jų neliks. Žinoma, savitarnos kasas prižiūrės žmogus – tiesiog būtų neįmanoma be jo.

Bet, tolesnėje perspektyvoje, ir savitarnos kasos – laikinas dalykas. Atsiras kameros, kurios atpažins produktus, nuskenuos juos – pirkėjui atsiskaitant tereiks paspausti vie-

Manychiau, kad per ateinančius 5 ar 10 metų kasos darbuotojų neliks. Žinoma, savitarnos kasas prižiūrės žmogus – tiesiog būtų neįmanoma be jo. Bet, tolesnėje perspektyvoje, ir savitarnos kasos – laikinas dalykas. Atsiras kameros, kurios atpažins produktus, nuskenuos juos.

nintelį mygtuką (savo telefone) ar dar paprasčiau – tiesiog brūkštelėti juo *kodekų* išeinant.

Pasaulyje tokie pilotiniai bandymai jau vyksta, tačiau jie kol kas – itin brangūs.

Vilniaus senamiesty taip pat jau veikia viena tokia nedidelė parduotuvė. Na, galbūt – ir dėl marketinginių tikslų. Jau vien dėl to, kad ji – be pardavėjo, vilioja smalsuolius.

Viskam – savas laikas, anksčiau ar vėliau tai bus kasdienybė.

– Ar jūs apsiperkate tik „Norfoje“?

– Žinoma. Ar įmanomas kitoks atsakymas? (*Juokiasi*).

– O kodėl gi ne? Jums gi smalsu, kaip prekiauja, ką siūlo kiti prekybos tinklai?

– Išties, dėl to galbūt būtų įdomu tai padaryti, bet, komunikacine prasme, matyt, nelabai gražiai atrodyčiau su pilnu pirkinių krepšiu kito tinklo parduotuvėje. Atrodytų kaip (mūsų tinklo) antireklama.

Bet, taip, įeinu ir į kito tinklo parduotuves – tik pasižvalgyti.

Objektyviai kalbant, esu daug keliavęs ir matęs daugybę kitų, ne lietuviškų maisto prekių tinklų – ir, drįstu sakyti, turiu savo išlavintą skonį ir nemėgėjišką akį – man pačiam „Norfoje“ visko užtenka – prekių pasiūlos, kokybės ir paslaugos santykis pas mus tikrai yra geras.

Tik, žinoma, aš skiriuosi nuo eilinio pirkėjo iš gatvės – aš labai daug žinau apie mūsų produktus ir jų kelią ant prekystalio.

– Kaip dažnai „Norfoje“ darbuotojai atpažįsta jus?

– Negalėčiau to pasakyti. O ir mano apsilankymo tikslas nėra toks, kad įsitikinčiau, jog mane kas nors atpažįsta.

Paprastai kartą per mėnesį tikrinu kurį nors (šalies) regione – aplankau jame esančias „Norfas“. Kai kuriuose jų – netoli 25. Būna, kad per vieną mėnesį atlieku nuo 50 iki 100 vizitų viename regione.

– Mano pažįstama močiutė sako, kad ji eina į vieną prekybos tinklą „bulkučių“, nes jos jame skaniausias, ir kitą – dėl daugiausiai nuolaidų, o į dar vieną – dėl, jos manymu, itin šviežių vaisių ir daržovių, nors prekės jame ir brangesnės. Dėl ko ji turėtų susidomėti ir „Norfa“? Koks „Norfos“ supratimas „gatvės lygyje“ jums atrodo svarbus?

– Tokiame lygyje yra (susiformavusi) stipri nuomonė, kad „Norfose“ yra itin didelis mėsos, kuri visada yra šviežia, pasirinkimas. Šviežios mėsos asortimentą nuolat plečiame. Šviežios jautienos pas mus – bene daugiausia. Mes tai puikiai matome pagal mūsų pardavimus.

„Norfa“ pastaruojū metu siūlo itin daug ir daržovių – aišku, jos tiekiamos šviežios.

Mūsų tinklo 45-50-yje parduotuvių kulinarijos produktus gaminame vietoje. Vadinasi, jie labai švieži pasiekia pirkėją. Jų augantys pardavimai taip pat rodo, kad mūsų pirkėjams jie patinka.

Ir mes kepame „bulkutes“, nors, prisipažinsiu, kad su jomis kartais nuo kai kurių konkurentų atsiliekame. Bet tai – laikina.

Su šviežia žuvimi „Norfa“ taip pat labai stipri. Jos asortimentas, sutinku, galėtų būti ir didesnis, bet mes atsiliapiame į pirkėjų poreikius – šviežios žuvies pardavimai ypač pastaruojū metu pas mus „ūgtelejo“.

Vadinasi, keičiasi mūsų, lietuvių, poreikiai, atsiranda supratimas, kad žuvis – sveika ir skanu.

Galiu pasididžiuoti, kad kai kuriuose šalies miestuose tik vieta „Norfose“ galima nusipirkti šviežios žuvies.

Žinoma, Klaipėdoje jos visi siūlo, bet, sakykime, Telšiuose šviežios žuvies pasirinkimas mūsų parduotuvėse – neretai vienintelis ir didžiausias.

– **Ar tiekimo grandinių trūkinėjimas koronaviruso pandemijos metu jums yra rūpestis?**

– Išties, jos trūkinėja, bet savotiškai ir, apskritai kalbant, situacija nėra bloga. Kas susiję su šviežiais produktais, viskas yra gerai arba beveik gerai. Natūralu: jų kelias į parduotuves yra artimas. Nors atrodo, kad šiemet gali būti šiokių tokių problemų su daržovėmis – jų mažiau užaugo, kitur gal ir ne visos buvo surinktos dėl darbo jėgos trūkumo.

Šviežių produktų dalis kiekvienos maisto prekių parduotuvės apyvartoje – didžiausia.

Akivaizdu, kad problemos kyla su prekėmis, kurių žaliavos važiuoja iš toli. Tai aš puikiai matau – ypač problemų jau atsiranda su kavos ar arbatos atvežimu, taipogi – konservuotais ananasais, kitomis, kaip vadinu, tolimomis prekėmis.

Daugiausiai tiekimo grandinių trūkinėjimų stebiu prekėms iš Azijos. Kalėdoms paprastai turime didesnę asortimentą nei šioms – dalis prekių vėluoja, daug prekių nebuvo galima užsakyti.

Mes su Azija prekiaujame jau 20 metų ir jau apie metus laiko trūksta konteinerių ar laivų. Reikalas tas, kad mūsų prekes Azija pagamina, bet negauname jų dėl transporto bėdų. Protu nesuvokiama ir tai, kad vieno konteinerio transportavimo kaina yra 20 tūkstančių Amerikos dolerių, kai anksčiau būdavo 2 tūkstančiai dolerių.

Kaip tai išsispręš Azijoje – neaišku, bet neatmetu, kad daugiau prekių, ypač pramoninių, kurias iki šiol įsiveždavome iš Azijos, pradėsime ieškoti ir pirkti arčiau – Europoje.

Tačiau čia yra ir vienas „bet“. Dirbančių žmonių mes nebeturime, ir nekalbu apie Lietuvą – jų nėra visoje Europoje. Kitose šalyse – lygiai tokia pati situacija. Aš sutinku su mintimi, kad Lietuvoje taip pat trūksta darbuotojų, yra maži atlyginimai. Bet Anglijoje? Kodėl jų trūksta? Aš manau, kad užaugo karta, kuri nebeplanuoja dirbti „juodų“ darbų.

„Norfa“ parduotuvės reikalai Palangoje gerai „juda“ į priekį. Su Palanga dėl visko derėtis galbūt buvo truputį sunkiau nei kitur – kurortas itin gina savo interesus. Natūralu, kad kai darai projektą didesniajam pastatui, atsiranda daugiau reikalavimų ar pageidavimų vietos bendruomenės aplinkai pagerinti. Mes įsipareigojome savo pirmojoje parduotuvėje kurorte įrengti uždarus teniso kortus.

– **Ar skaičiavote, kiek prekių dabar (kalbėjomės lapkričio pabaigoje – aut. past.) parduodate žemiau savikainos, kad neatbaidytumėte savo pirkėjų?**

– Išties, šiuo metu susiduriama su sparčiai brangstančiais maisto produktais – kai kurie jų, ir pas mus, yra parduodami į nuostolį, kaip sakiau, yra tiekimo sutrikimų, be to, pasaulis tvarkosi su didžiuliu darbuotojų stygiumi.

Man sunku būtų pasakyti, kiek prekių – o jų pas mus yra apie 20 tūkstančių – parduodame dabar žemiau savikainos. Na, apytiksliai – apie 500. Likusios prekės dažnai kompensuoja šį nuostolį.

„Norfoje“ prekybinis antkainis yra apie 22 procentus. Ir tai labai svarbu, čia – ne pelnas, dar reikia atskaičiuoti išlaidas.

Kalbant apie kainas, anksčiau įprastai būdavę taip, jog maždaug 33 procentus maisto prekių kainos nekinta, 33 procentai kyla ir 33 procentai krinta, šiandien situacija visiškai kitokia.

Šiandien galiu pasakyti: yra taip, jog 33 procentus kainų nekinta, 60 procentų kyla ir tik 7 procentai krinta.

Šiandien žaliavinio karvės pieno kaina su pristatymu yra 50-53 euro centų su PVM, o parduotuvėje 2,5 procentai riebumo 0,9 l jau pasterizuotas ir supakuotas kainuoja 35 euro centus su PVM. Mes pieną parduodame į minusą dėl konkurencijos ir daugelis pačių pigiausių produktų šiandien mūsų yra parduodami į nuostolį.

Jeigu vieno ar kito produkto neparduosime į minusą, pirkėjas išvis nebeateis į mūsų parduotuvę. Patys pigiausi produktai yra parduodami didelėmis apimtimis, visi prekybos tinklai dėl to konkuruoja ir stipriai stebi, kad nė pas vieną nebūtų brangiau. Realu suma šiandien būtų 2,5 procento riebumo pieną parduoti už 0,7 euro.

Jeigu pienas parduodamas į nuostolį, skirtumą prekybi-

Palangos miesto centrinėje dalyje statys prekybos centrą „Norfa“ su teniso korto aikštelėmis.

ninkai atsiima parduodami kitą prekę, tarkime, žeminius batus. Žiūrime į bendrą paveikslą. Tai, kad tam tikrų produktų kainos kyla, nėra vien tik blogas dalykas. Šiandien stambus ūkininkas gauna tuos 50 euro centų su PVM už pienu ir jis, tikiuosi, galvoja apie verslo plėtrą.

Visgi sakyti, kad brangsta viskas, negalima. Štai pastaruojū metu pigo kiauliena. Kilogramas skerdenos su PVM kainuoja 1,5 euro, kai jos savikaina yra maždaug 1,8 euro. Tai reiškia, kad šiandienai mes kiaulę nuperkame už pigiau, nei yra jos užauginimo savikaina. Kai pradės trūkti kiaulių, kaina ims kilti, o tada didės ir jų auginamas kiekis, šiuo metu jų mažėja. Išėina taip, kad kuo daugiau kiaulių dabar užaugini, tuo didesnę minusą turi.

– **O kokia prekė „Norfose“ yra perkamiausia?**

– Įvairūs pirkiniai maišeliai, kurių yra prie kiekvienos kassos. Jų itin daug parduodame.

– **Jūs – žinomas verslininkas, vienas turtingiausių šalies žmonių, tačiau tie, kas žino jus iš arčiau, stebisi, koks esate paprastas, pasiekiamas. Štai ir šį interviu sutikote duoti tiesiog ekspromtu – be jokio laiko derinimo. Pasakėte: „Paskambinkite man antradienį ir pasikalbėsime“. Kodėl toks esate?**

– Esu toks, koks esu.

– **Kaip dažnai pasiekiate pajūrį? Kas jums geriau: Klaipėda, Nida ar Palanga?**

– Pajūrį dažniausiai pasiekiu, kai parduotuves tikrinu. Dažniausiai kelioms dienoms į jį leidžiuosi, nes vienos dienos tam neužtenka. Tai būna mažiausiai du kartus per metus. Į tokius patikrinimus važiuoju vienas.

Senokai jau buvau Nidoje, nors ji man tikrai patinka. Atvirai pasakius, man gaila laiko – į ją iš Vilniaus nuvykti – ir laiką keltui įskaičiuojant – užima apie penkias valandas.

Visi mes turime skirtingą laiko suvokimą. Man penkios valandos, ypač kelyje – labai daug. O dar penkios valandos atgal. Bijausi, kad aš neturiu tiek laiko važinėjimui.

Problemos kyla su prekėmis, kurių žaliavos važiuoja iš toli. Tai aš puikiai matau – ypač problemų jau atsiranda su kavos ar arbatos atvežimu, taipogi – konservuotais ananasais, kitomis, kaip vadinu, tolimomis prekėmis. Daugiausiai tiekimo grandinių trūkinėjimų stebiu prekėms iš Azijos.

Kai poilsiauju, aš nenoriu vairuoti, ypač tiek ilgai.

– **Kai įeinatė į „Norfa“ Klaipėdoje, ar bet kur kitur, į ką pirmiausia dėmesį atkreipiate?**

– Turiu savo atidirbtą sistemą – mano akis per tiek daug (darbo) metų jau yra nugludinta. Dažniausiai man pakanka tik „užmesti“ akį į (prekių) skyrius, ypač sandėlių.

Tiesą pasakius, sandėlis – bene svarbiausia. Jeigu jame viskas tvarkinga, tai 95 procentų tikimybė, kad ir parduotuvės salė bus tvarkinga. Tokia – mano patirtis.

Juk ir apie kiekvienos šeimnininkės tvarkingumą sprendžiame pagal jos sandėliuką – tvarkingas jis, ar ne?

– **Esate „Norfos“ labdaros ir paramos fondo steigėjas. Ką reikšmingo pastaraisiais metais nuveikė jūsų fondas?**

– 2020–2021 metais dėl pandemijos visas dėmesys buvo nukreiptas į pagalbą įvairioms medicinos įstaigoms.

Po rekonstrukcijos Palangos oro uostas tapo draugiškesnis ne tik keleiviams, bet ir gamtai

(Iš kairės) Lietuvos oro uostų generalinis direktorius Marius Gelžinis, Latvijos bendrovės „A.C.B.“ vykdomasis direktorius Armands Svīkis, Palangos meras Šarūnas Vaitkus ir Lietuvos susisiekimo ministras Marius Skudis.

Palangos oro uosto aerodromo rekonstrukcija baigta. Po 45 dienas trukusios pertraukos oro uostas atnaujino savo veiklą, priima reguliarius skrydžius į Oslą, Kopenhagą, Londoną, o lapkričio pradžioje buvo paskelbta apie nuokovo prasidėsiančius „Wizz Air“ skrydžius iš Palangos į Kijevą, Ukrainos sostinę. Ir jų, tikima, iš didžiausio šalies kurorto ir sparčiausiai augančio šalies miesto, Palangos, bus dar daugiau.

Linas JEGELEVIČIUS

Ir Latvijos bendrovės „A.C.B.“, kuri atliko Palangos oro uosto rekonstrukciją, vykdomasis direktorius Armands Svīkis, ir Lietuvos oro uostų generalinis direktorius Marius Gelžinis teigia, kad visi darbai – ir elektros, ir paviršinių nuotekų surinkimo, ir kiti – buvo įvykdyti pasitelkus tvarias technologijas ir šiuolaikinius sprendimus.

Darbai atlikti pasitelkus tvarias technologijas ir šiuolaikinius sprendimus

Vienas svarbiausių Palangos oro uosto rekonstrukcijos metu atliktų darbų – beveik 2,3 km ilgio ir 45 m pločio kilimo-tūpimo tako atnaujinimas. Pakeisti viršutiniai asfalto ir giliau esantys išlyginamieji sluoksniai. Viso projekto metu pakeista daugiau nei 200 tūkst. kvadratinųjų metrų senosios dangos.

Palangos oro uostas laukia keleivių.

Palangos oro uoste buvo atnaujintas ne tik kilimo ir tūpimo takas, bet ir peronas bei riedėjimo takas.

Pasak M. Gelžinio, rekonstrukcijos metu įdiegti konkretūs aplinkai draugiški sprendimai reikšmingai prisidės prie visų trijų oro vartų keliamo tikslo – pasiekti nulinio anglies dvideginio (CO₂) emisijų į aplinką.

Daug inovatyvių sprendimų

CO₂ emisijų mažinimo klausimas rekonstrukcijos metu išspręstas pačiame perone diegiant specializuotus orlaivių elektros maitinimo įrenginius (GPU) tam tikrose lėktuvų aikštelėse, po žeme. Pradėjus juos naudoti, Palangos oro uoste daugeliu atvejų nebereikės dyzelinių elektros energijos įrenginių.

Kartu su kitais Lietuvos oro uostų tinkle esančiais oro uostais Palangos oro vartai siekia ateityje tapti nulinės CO₂ emisijos oro uostu.

„Į ilgalaikius tvarumo siekius žiūrime atsakingai, dėl šios priežasties pavasarį prisijungėme prie Europos oro uostų iniciatyvos „Net Zero“, kuria siekiama vėliausiai iki 2050 metų pasiekti nulį CO₂ emisijų į aplinką. Žinoma, suprantame, kad kova su klimato kaite yra kompleksinis procesas, kuriame dalyvauja ne tik oro uostai, bet ir čia veikiantys verslai, prireiks dar nemažai padaryti iš infrastruktūros valdymo pusės, tačiau ateities vizija aiški ir be modernios infrastruktūros kaip pagrindo – negalėtume tikėtis jokio pozityvesnio proveržio šia linkme“, – sako M. Gelžinis.

Taupyti elektros energiją

Rekonstrukcijos metu Palangos oro uoste buvo iš esmės pertvarkyta signalinių žiburių sistema, kuri tapo ne tik efektyvesne, bet ir draugiškesne aplinkai. Pagal projektą naudotos metalo halogenų lempos buvo pakeistos taupiais LED žiburiais. Atliekant šiuos darbus, buvo nutiestas

CO₂ emisijų mažinimo klausimas rekonstrukcijos metu išspręstas pačiame perone diegiant specializuotus orlaivių elektros maitinimo įrenginius (GPU) tam tikrose lėktuvų aikštelėse, po žeme.

daugiau kaip kilometrų ilgio kabelių tinklas ir įrengti 667 nauji žiburiai.

Tikimasi, kad elektros energijos suvartojimas vien tik tako apšvietimui po rekonstrukcijos sumažės apie 20 proc., panašius sutaupymo rodiklius po modernizacijos rodo Vilniaus oro uosto statistika.

„Kiek tiksliai bus sutaupyta elektros energijos dabar pasakyti sudėtinga, nes tai priklauso nuo eismo oro uoste intensyvumo. Bet žinome, kad įrengus LED sistemą Vilniaus oro uoste, per penkerius metus buvo sutaupyta beveik 450 MWh elektros energijos. Tiek užtektų aprūpinti elektra daugiau nei du šimtus vidutinių namų ūkių visus metus“, – sakė M. Gelžinis.

Rekonstrukcijos metu buvo atnaujinta keleivių išvykimo salė.

Paviršinių nuotekų surinkimas

Rekonstruojant Palangos oro uosto dangas, buvo pertvarkyta paviršinių nuotekų surinkimo bei valymo sistema, kuri tapo daug efektyvesnė.

„Vienas itin svarbių kokybinių pokyčių – mes dabar turime galimybę surinkti paviršines nuotekas. Tai itin svarbu šaltuoju sezonu, kai lėktuvai prieš pakylant padengiami specialiu skysčiu nuo apledėjimo. Surinktas nuotekas ateityje bus galima vežti perdirbti į Vilniaus oro uostą, kuriame numatoma įrengti tokių nuotekų perdirbimo gamyklą“, – sako M. Gelžinis.

Beveik visos rangovo panaudotos medžiagos bei po rekonstrukcijos likusios statybinės atliekos bus perdirbtos: frezuotas asfaltas, mineralinės medžiagos, betonas bus iš anksto paruošti pagal egzistuojančius standartus ir vėl naudojami statybose arba laikiniems statybų poreikiams tenkinti.

Aviacija itin nukentėjo

Anot susisiekimo ministro Mariaus Skuodžio, aviacija yra bene labiausiai nuo pandemijos nukentėjusi sritis, todėl buvo būtina užtikrinti investicijas į infrastruktūros atnaujinimą oro uostų greitesniam atsigavimui.

„Džiaugiuosi, kad šiam strategiškai svarbiam projektui pavyko užtikrinti finansavimą ir jį sėkmingai bei labai sparčiai įgyvendinti tuo metu, kai aviacijos sektorius dar tik ruošiasi atsigavimui. Patogus susisiekimas oro transportu Lietuvos ekonomikos plėtrai – išskirtinai svarbus. Būtina stiprinti oro uostų veiklą ir užtikrinti saugius, netrikdomus skrydžius. O toliau daug dėmesio skirsime Vilniaus oro uosto keleivių terminalų rekonstrukcijai“, – sakė M. Skuodis.

Palangos miesto mero Šarūno Vaitkaus teigimu, modernus oro uostas regione reikšmingai prisidės prie skrydžių pasiūlos augimo.

„Rekonstruotas Palangos oro uostas, kuris yra labai svarbus visam Vakarų Lietuvos regionui, taps dar patrauklesnis bei saugesnis orlaivių judėjimui. Neabejoju, kad moderni, naujausius tarptautinius standartus atitinkanti oro uosto infrastruktūra taps vienu iš veiksnių, padėsiančių pritraukti naujų skrydžių į Palangą bei išplėsti skrydžių geografiją Vakarų Lietuvoje“, – teigė jis.

Prisideda prie šalies ūkio vystymo

Pasak M. Gelžinio, kalbant bendrai, Lietuvoje veikiančios oro uostai tiesiogiai prisideda prie šalies ūkio vystymo – Tarptautinės oro uostų tarybos (ACI Europe) duomenimis, oro uostų veikla kuria apie 2,5 proc. šalies BVP, o būtent Palangos oro uostas yra specifiškai svarbi Vakarų Lietuvos ekonomikos dalis.

„Atnaujintas Palangos oro uostas tikrai nėra išimtis ir atspindi tas pačias globalias tendencijas dėl oro uostų įtakos regionų ekonominiams gyvenimui. Oro uostai visame pasaulyje sudaro galimybes lengvam ir greitam susisiekimui, jie kartu kuria atskirą ekosistemą tiesiogiai su aviacija dirbantiems verslams, yra tarsi katalizatorius vietos turizmo sektoriui, užtikrina svarbius prekybos ryšius, užsienio investicijas. Kitaip tariant, investicijos į Palangos oro uosto aerodromo atnaujinimą negali būti vertinamos kaip tik asfalto keitimas – tai yra investicijos į tolesnę regiono ekonomikos plėtrą“, – teigia oro uostų vadovas.

Skaičiuojama, kad sėkminga ir efektyvi Palangos oro uosto veikla daro įtaką (tiesiogiai ir netiesiogiai) mažiausiai keliems tūkstančiams darbo vietų minėtuose sektoriuose visame Vakarų Lietuvos regione. Tiesiogiai visuose Lietuvos oro uostuose ir jų teritorijose veikiančiose įmonėse dirba apie 5 000 darbuotojų.

„Globalūs tyrimai rodo, kad aviacijoje viena darbo vieta sukuria keturis kartus didesnę pridėtinę vertę šalies ekonomikai, palyginti su vidutine darbo vieta kituose sektoriuose. Be to, tiek pačiuose oro uostuose, tiek jų teritorijoje

veikiančiose įmonėse teikiamos paslaugos itin įvairios, o tai sudaro sąlygas įsidarbinti itin plataus profilio darbuotojams“, – sako M. Gelžinis.

Šalies susisiekimo galimybių oru gerinimas

Patogus pasiekiamumas oru (angl. connectivity) oro transportu yra labai svarbus rodiklis siekiant išnaudoti šalies ekonomikos augimo potencialą, nes tai leidžia pritraukti verslo investicijas ir žmogiškąjį kapitalą. Vertinant šalies oro susisiekimą, matuojami tokie duomenys kaip bendras keleivių judėjimas, tiesioginių kryptių skaičius, lėktuvų bilietų pasiūla, kelionės laikas.

Įvertinant tai, kokio dydžio yra Palangos oro uostas, dar iki užsidarymo rekonstrukcijai, kryptių skaičius šiame oro uoste stabiliai augo. Tikėtina, kad keleivinei aviacijai sparčiai atsigaunant, po rekonstrukcijos maršrutų toliau daugės.

Skaičiuojama, kad per ateinančius keliolika metų oro transporto paklausa kasmet vidutiniškai didės 3 proc. per metus. Labai tikėtina, kad ir Lietuvos keliautojų tarpe paklausa augs panašiu arba net greitesniu tempu, tai, ekspertų teigimu, leidžia prognozuoti ir tolesnį aviacijos sektoriaus įtakos vietos ekonomikai augimą.

„Pastarasis dešimtmetis aviacijai buvo tikras aukso amžius, kur augimas buvo stebimas kiekvienais metais. Nors pandemija sudavė skaudų smūgį ir sulėtino augimo tempą – šiuo metu matome itin aktyvų atsigavimo laikotarpį, kuriam norime tinkamai paruošti Palangos oro uosto infrastruktūrą“, – teigia Lietuvos oro uostų vadovas M. Gelžinis. – Neabejotina, kad moderni infrastruktūra ilguoju laikotarpiu sustiprins Palangos oro uosto pozicijas regiono ekonomikos kontekste, sudarys dar palankesnes sąlygas verslų veiklai“.

Keleivių patogumui, buvo atnaujinta keleivių laukimo salė, galima pasilepinti kavos puodeliu „Caffeine“ kavineje ar nusipirkti reikalingą prekę „Narvesen“ parduotuvėje.

Vienintelio Palangos finteko, „Unlokk“, įkūrėjas: „Palanga yra labai tinkama vaikus auginti“

Taip, Palangoje, atostogų vietoje, sėkmingai veikia startuolis fintekas – nauja paskolų platforma „Unlokk“. Vienas jo įkūrėjų – 33-erių Mindaugas Raudavičius – mėtų ir vėtytas: gimė Skuode, gyvena Kaune, Marijampolėje, Vilniuje, Palangoje baigė antrąją vidurinę mokyklą, studijavo Anglijoje, o nuo 2017-ųjų daugiau kaip dvejus metus su palangiške žmona Jūrate ir judviejų pirmagime Leila gyveno tolimajame Tailande, kuriame kaip programuotojas dirbo su įvairiais fintekiniais projektais.

Linas JEGELEVIČIUS

Tačiau, į pasaulį atėjus antrajai dukrytei Luanai, jauna šeima 2019 metų pabaigoje nusprendė grįžti į Palangą. „Čia – tinkamiausia vieta auginti vaikus. Čia – mano seneliai. Jie – ne maža pagalba auginant vaikus. O dirbti galiu iš bet kur“, – žurnalui „Lietuvos pajūris“ sakė „Unlokk“ vadovas. Beje, kitas šios paskolų platformos steigėjas – Vitalijus Chudijašas – taip pat palangiškis. Anot Mindaugo, Vitalijus – jo senas vaikystės draugas, kaip ir jis, turintis patirties *fintech* projektuose.

„Mūsų patirtys labai papildė viena kitą iš įvairių technologinių aspektų“, – pabrėžė „Unlokk“ įkūrėjas.

– Kokia buvo jūsų vaikystė?

33-erių palangiškis Mindaugas Raudavičius yra finteko „Unlokk“ įkūrėjas.

– Gimiau Skuode, kuriame gyvena beveik visa mano giminė, taip pat seneliai. Kadangi mano tėvai studijavo Kaune, tai ir aš pabuvau kauniečiu –ėjau į darželį Kaune, bet jį baigiau Marijampolėje, kur ir į vidurinę mokyklą pradėjau eiti.

Ten mokiausi iki šeštosios klasės, o tuomet mes persikėlėme gyventi į Palangą. Čia baigiau vidurinę mokyklą. Vilniuje studijavau ISM vadybos ir ekonomikos universitete. Tokias studijas pasirinkau dėl tėčio. Jis – verslininkas, norėjau sekti jo pėdomis. Tačiau baigęs keturis kursus, nusprendžiau, kad man diplomu... nereikia (*šypteli*). Gal taip pasireiškė jaunatviškas maištas? Suprantu, kad tai ne vienam atrodė keistas žingsnis.

Bet, laimei, tėtis mane sąlyginai suprato ir sutiko, kad atidaryčiau jo didmeninės prekybos filialą Vilniuje. Tačiau, būsiu atviras, netrukus supratau, kad tai nėra man itin prie širdies. Smalsumas vedė kažkur kitur.

– Vadinasi, teko krapštyti galvą, ką daryti toliau?

– Prisiminiau, kad vaikystėje man didelį įspūdį paliko perskaityta knyga apie programavimą. Ji buvo apie Pascal kalbos pradmenis. Kitokių programavimo knygų lietuviškai neradau, o angliškai tuo metu nemokėjau. Be to, kaip ir dauguma mano bendraamžių, vaikystėje ir paauglystėje buvau *pamišęs* dėl vaizdo žaidimų, tačiau mane labiau domino, kaip jie yra suprogramuoti.

Jau nuo 10 metų pats pradėjau programuoti. Man tai labai patiko. Tad viską apsvaistęs, nusprendžiau studijuoti *computer sciences* (kompiuterių mokslus) Anglijoje. Mano specializacija buvo *Software Engineering* (programinės įrangos inžinerija).

Buvau smalsus – eksperimentavau su įvairiais algoritmais elektroninėse rinkose.

Savo diplominiu darbu siekiau parodyti, kokius trūkumus ir privalumus prekiaujant rinkose turi žmogus ir dirbtinis intelektas, ir kaip ši kombinacija gali suteikti pranašumų algoritminėje prekyboje.

Mokydamasis gavau kvietimą atlikti praktiką IBM, kuri yra žinoma Jungtinių Amerikos Valstijų kompiuterių gamintoja, programinės ir techninės įrangos prekybos bendrovė, teikianti infrastruktūros ir konsultavimo paslaugas, viena didžiausių technologijų bendrovių pasaulyje.

Universitetą baigiau 2017 metais ir gavau *first class degree* – aukščiausią balą. Man viskas ten labai patiko – galėjau gyventi *labsuose* (laboratorijose). Ir, taip, šįkart gavau diplomą! (*Šypteli*, – aut. past.).

Paskutiniaisiais studijų metais įsidarbinau vienos kompanijoje, kurioje kūriau automatizuotą elektroninių užsakymų sistemą – sujunginėjau tiekėjus ir supermarketus.

Po to mano keliai vėl pasuko į IBM – tik Anglijos pietuose (Hursley miestelyje), labai greitai gavau paaukštinimą.

Tačiau kai vienas mano senas draugas, gyvenantis Tailande, pakvietė kartu dirbti su dideliu *fintech*, algoritminės prekybos projektu, su kuriuo, be jo, dirbo žmonės iš „Goldman Sachs Group“ ir „Bank of America“, nė akimirksniu nesuabejojau: „Taip!“

Abu jau buvome mokęsi Anglijoje, jam labai imponavo mano diplominio darbo tema. Jį jis pats perskaitė ir pasidalino su kolegomis.

Jie būtent ir ieškojo žmogaus, kuris supranta tiek trading'ą, tiek programavimą bei turi apčiuopiamos praktinės patirties.

Nors galėjau dirbti nuotoliniu būdu, norėjosi naujų patirčių ir pasižvalgyti po pasaulį – į Tailandą 2017 metais vykau kartu su žmona ir mūsų mažąja Leila.

Man imponuoja labai gera Palangos infrastruktūra. Įspūdis – tarsi patogiai gyvenčiau dideliame mieste be didelio miesto trūkumų. Čia – ramu ir saugu.

Pats startup'as buvo labai sėkmingas – greitai išaugo nuo dešimties iki kelių šimtų žmonių visame pasaulyje.

Bet gimus antrajai dukrai, 2019 metų pabaigoje, nusprendėme grįžti į Palangą – čia gyvena mūsų tėvai, reikėjo jų pagalbos.

Grįžus į Lietuvą, dar pirmojo karantino metu, su vaikystės draugu Vitalijumi įžvelgėme rinkoje potencialių galimybių inovacijoms, todėl nusprendėme imtis naujo projekto. Mūsų reputacija ir patirtis nesunkiai leido rasti investuotojų.

Tad praėjusį pavasarį įsteigėme „Unlokk“.

– Kaip pristatytumėte „Unlokk“ savo senelei, kaimynui ir bičiuliui?

– „Unlokk“ yra pirmoji Lietuvoje sukurta greitųjų paskolų programėlė su labai gera „user experience“ (vartotojo patirtimi, – aut. past.). Tai – paprasčiausias ir greičiausias būdas Lietuvoje gauti vartojimo paskolą. Mūsų platformoje nuo šiol kiekvienas gali pasiskolinti gerokai lengviau ir paprasčiau, negu tai siūlo kiti. Tos „greitos“ paskolos mums neatrodė tokios „greitos“.

„Unlokk“ keičia nusistovėjusį, biurokartišką požiūrį į finansines paslaugas teikiančias bendroves.

Mūsų klientui tereikia atlikti kelis spustelėjimus – paskaičiavome, kad jiems pakanka vos 1 minutės, ne keliasdešimties minučių ar net valandų, kaip kitur, ir paskola – jau pas klientą.

Mūsų klientams nereikia pildyti popierinių paraiškų, laukti ilgai trunkančių kreditavimo vertinimų ar gaišti laiko stovint eilėse. Viskas atliekama žaibiškai automatizuotu principu.

Konkrečiai kalbant, pirmiausia reikia prisijungti „Unlokk“ programėlę iš „Google Play“ arba „Huawei“ elektroninių parduotuvių (greitai bus ir „Apple“ vartotojams). Tuomet programėlėje pasirinkti paskolos sumą ir grąžinimo terminą, patvirtinti savo tapatybę įkeliant savo asmens dokumentą ir paskola bus išmokama į jūsų sąskaitą per kelias sekundes.

Lietuvos bankas mums – draugiškas. Tiesą pasakius, net buvau labai nustebęs, kaip sklandžiai vyko licencijavimo procesas ir koks paslaugus buvo jų personalas viso proceso metu.

Daug bendrauju su kitais *fintech* projektais visoje Europoje ir už jos ribų – Lietuvos bankas turi tokią gerą reputaciją kitose šalyse.

Daug dirbome, kad užtikrintume kliento duomenų saugumą pagal visus duomenų apsaugos reikalavimus. Čia vėlgi pagelbėjo mūsų patirtis, ypač iš IBM, kur daug asmeniškai dirbau prie informacinių technologijų infrastruktūros archi-

tektavimo bei duomenų saugojimo ir komunikavimo protokolų.

Siekiamo sukurti stiprų vartotojo patogumo ir patikimumo jausmą.

Paėmus paskolą, paprastai pinigai kliento sąskaitą pasiekia per kelias sekundes, jei bankas, kuriuo jis naudojasi, palaiko momentinius mokėjimus. Jei bankas šios funkcijos nepalaiko, tai gali užtrukti šiek tiek ilgiau, tuomet viskas priklauso nuo paties mokėjimą priimančio banko.

Lietuvoje beveik visi bankai, išskyrus keletą, atlieka momentinius pavedimus. O jei ne – tuomet mūsų programėlė lengvai tai indikuoja ir aiškiai iškomunikuoja klientui.

– Koks jūsų paskolos limitas?

– Klientas gali pats pasirinkti, kuriam terminui nori gauti paskolą ir įsivertinti, per kiek laiko galės ją gražinti. Šiuo metu paskolos limitas – 5000 eurų.

Ateityje atsižvelgsime į klientų norus, ir, jeigu bus poreikis, paskolos terminą prailginsime, tobulinsime siūlomas paslaugas. O „lubų“ sumą – 5000 eurų – planuojame keisti. Tokia riba nustatyta atsižvelgiant į smulkius, asmeninio vartojimo reikmėms skirtus kreditus, kai finansinės pagalbos reikia „čia ir dabar“.

Apibendrinant, tiek paskolos terminas, tiek suma ateityje keisis pagal klientų poreikius.

– O kokios jūsų palūkanos?

– „Unlokk“ programėlėje metinės palūkanos už paskolas prasideda nuo 10 procentų. Mes norime ne tik paremti klientą finansiškai, bet ir suteikti jam galimybę skolintis išmaniai, protingai.

Sukūrėme ir tobuliname sistemą, kuri analizuoja kiekvieno kliento situaciją individualiai ir pagal turimus duomenis leidžia didžiąjai daugumai klientų gauti paskolas vis žemesnėmis palūkanomis.

Pavyzdžiui, tie klientai, kurie pavyzdgingai vykdo savo finansines prievoles, visada gali tikėtis geresnių palūkanų. Jie ateityje visada galės skolintis palaiptiesniui mažėjančiomis palūkanomis.

Priklausomai nuo kliento turimų įsipareigojimų, kredito istorijos, jo ar jos „Unlokk“ vartojimo paskolos, metinės palūkanos gali „šokinėti“ nuo 10 iki 75 procentų.

Apibūdinti mūsų statistinį klientą ar klientę būtų sunkoka: kiekvienas ar kiekviena, kuris (-i) gali naudotis mūsų programėle.

Dauguma mūsų klientų – nuo 18 iki 40 metų, bet, šio- kiai tokiai mano nuostabai, yra ir gerokai vyresnių.

– Beje, kodėl „Unlokk“?

– Pavadinime nenorėjome aiškaus, suprantamo žodžio. Todėl pasirinkome tokį, kuris panašus į anglišką žodį „unlock“ (atrankinti, – aut. past.), bet yra netaisyklingas, toks labiau skandinaviškas (žodis).

– Koks kitas „Unlokk“ žingsnis?

– Ilgalaikeje perspektyvoje nematau „Unlokk“ kaip var-

Mindaugas Raudavičius su žmona Jūrate ir pirmagime Leila Tailande.

tojų paskolų platformos, tiesiog nusprendėme būtent čia pradėti. „Unlokk“ tikslas – tapti mobiliu banku su dideliu paskolų asortimentu.

Penkerių metų perspektyvoje „Unlokk“ matau kaip inovatyvų banką su itin sparčiais momentiniais mokėjimais ir inovacijomis paskolų sektoriuje. Tame laikotarpyje pradėsime ir plėtrą į kitas Europos šalis.

– Kiek jūs pinigineje nešiojatės grynųjų pinigų?

– Nė cento.

– Kada, jūsų manymu, gryniesi pinigai išnyks tarpusavio atsiskaitymuose?

– Netrukus. Spėčiau, kad iki 2025-ųjų.

– Jūs investuojate į bitcoin-ą?

– Bitcoin'as – įdomus socialinis ir politinis judėjimas ir labai paprastas bei įdomus technologinis sprendimas, adresuojantis daugybę problemų. Visiems patarčiau į tai pasigilinti ir susidaryti savo nuomonę. Tačiau asmeniškai šiuo metu visą savo energiją ir laiką skiriu „Unlokk“.

– Esate pasaulio žmogus, o gyvenate Palangoje. Nepasigesite žiemą čia Tailando saulės?

– Atvirai kalbant, gimus antrajai dukrai, norėjosi ramesnio gyvenimo ir, neslėpsiu, tėvų pagalbos ją auginant. O jie – čia. Kad niūrias lietuviškos žiemos nuotaikas namuose įveiktume, pasipuošime kalėdinę eglutę anksčiau – bus linksmiau (šypteli, – aut. past.).

– Kuo jums patinka Palanga?

– Nesu didelis jos fanas vasarą. Tačiau man imponuoja labai gera Palangos infrastruktūra – su gausybe restoranų, kavinių, žaliųjų erdvių. Įspūdis – tarsi patogiai gyvenčiau dideliame mieste be didelio miesto trūkumų. Čia – ramu ir saugu.

– Ar su automobiliu kurorte važinėjate?

– Beveik ne. Stengiuosi kuo daugiau vaikščioti. Tailande nemažai laiko praleisdavau ant motorolerio, kartais jo net pasiilgstu.

– Kur matote „Unlokk“ po 10 metų?

– „Unlokk“ – inovatyvus mobilusis bankas, su stipria ir gausia paskolų išdavimo linija, dengiantis didelę Europos dalį.

DOVANOTI AKINIUS NAUDINGA:

mokėdami 40 €,
dovanojate
akinius už 60 €

Pasiūlymas su kitomis nuolaidomis ir/ar kitais viešai skelbiamais pasiūlymais nesumuojamas.

ĮSIGYTI DOVANŲ ČEKĮ GALITE INTERNETU ARBA OPTIKOSE

VILNIUJE: Tiltu g. 35, PPC „Ozas“, PPC „Akropolis“, PPC „Panorama“, Laisvės pr. 117a ir PPC „Vilnius Outlet“

KAUNE: Laisvės al. 83, PLC „Mega“, Vytauto pr. 13 ir PPC „Akropolis“

KLAIPĖDOJE: Herkaus Manto g. 7 ir PPC „Akropolis“

PANEVĖŽYJE: Laisvės a. 24

ŠIAULIUOSE: Tilžės g. 124 ir PPC „Akropolis“

fielmann.lt

fielmann

UAB „Elektrum Lietuva“ direktorius Martynas Giga: „Besisukančios vėjo jėgainės toli nuo kranto man net atrodo romantiškai“

UAB „Elektrum Lietuva“ direktorius Martynas Giga.

Vienam draugiškiausių aplinkai elektros energijos gamintojų Europoje, UAB „Elektrum Lietuva“, tvarios ir švarios elektros energijos gamyba – ne rytojaus siekis, o jau dabar – įmonės verslo „liūto dalis“. Vadovaujantis „Eurostat“ duomenimis, net 50 procentų „Latvenergo“ šiemet pagamintos elektros energijos yra iš atsinaujinančių šaltinių.

Linus JEGELEVIČIUS

UAB „Elektrum Lietuva“ direktorius Martynas Giga įsitikinęs, kad ne tik valstybė, bet ir savivaldybės – ypač tos vėjingosios pajūryje – turėtų skatinti verslą ir vietos gyventojus keisti energijos vartojimo įpročius, rinktis žaliąsias alternatyvas. „Galvoju, kad kiekvienas turime pradėti nuo savęs, nuo savo namų ar įmonės: keiskimės, rinkimės tva-

rius sprendimus, ieškokime būdų gyventi taikoje su gamta“, – žurnalui „Lietuvos pajūris“, – sakė M. Giga.

– Kaip „Elektrum Lietuva“, Latvijos energetikos grupės „Latvenergo“ antrinė bendrovė, atsiliepia į Lietuvos Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijoje (NENS) numatytus tikslus – 2030 metais Lietuvoje pagaminti 70 procentų suvartojamos elektros energijos ir

45 procentus iš jos pagaminti iš atsinaujinančių energetikos išteklių (AEI)?

– Prisidedame prie NENS numatytų tikslų aktyviai plėtodami naujus saulės parkus ir pasitelkdami pajūrio saulės tvarios energijos gamybai. Didžioji dalis mūsų investicijų nukreiptos į žaliosios energijos pasiūlos didinimo projektus – tikime, kad tai yra visų mūsų ateitis. Mums svarbūs tvarumo klausimai, todėl vertiname visas galimybes kuo daugiau prisidėti prie tokių projektų ir įnešti savo dalį žaliosios energijos į mūsų akcininkės, „Latvenergo“ grupės, gamybos portfelį. Siekiame Lietuvoje žaliąją elektros energiją paversti įprastu, kasdieniu produktu, kuris, be kita ko, prisidės prie Europos Sąjungos pastangų kovojant su klimato kaitos krize.

Tą pačią žinią nešame ir savo klientams – sudarome jiems sąlygas paprastai ir patogiai naudotis žaliąja energija ir taip prisidėti prie šalies ir viso pasaulio tikslų.

Remiantis „Eurostat“ duomenimis, net 50 proc. „Latvenergo“ pagamintos elektros energijos yra iš atsinaujinančių šaltinių. Didžiuojamės būdami vienais draugiškiausių aplinkai elektros energijos gamintojų Europoje.

– Ar 1.5 MW „Elektrum Lietuva“ pirmasis saulės parkas šalia Priekulės, Klaipėdos apskrityje, yra sėkmės istorija? Ar dėl to, kad jis nuo pajūrio yra nutolęs vos 13 kilometrų, yra saulingesnis, pasižymintis itin didele saulės spindulių apšvita?

– Pirmasis mūsų lokalus žaliosios energijos gamybos šaltinis, saulės parkas prie Priekulės, yra vienareikšmiškai sėkmingas projektas. Jį statydami daug ko išmokome, prajėjome visus kelius ir dabar plėtodami kitus saulės projektus jau esame gerokai daugiau patyrę ir išmanantys.

Pirmasis mūsų saulės parkas generuoja elektros energiją nuo šių metų kovo, jo klientai – per 200 fizinių ir juridinių asmenų. Panagrinęję jame elektrines įsigijusių privačių klientų duomenis matome, kad už elektros energiją mokamos sumos sumažėjo keliasdešimčia procentų.

Džiugina ir šio saulės parko aukšti energijos gamybos efektyvumo rodikliai – palyginti su panašiais konkurenciniais produktais, mūsų saulės parkas generuoja vidutiniškai 10 proc. daugiau energijos. Parko vieta šalia pajūrio – viena to priežasčių. Turėdami galimybę pasirinkti ekonomiškai efektyviausią saulės parko vietą, įsikūrėme čia, kur saulės daugiausia. Nes net ir pasirinkus pačius moderniausius modulius, galutinis pagaminamos elektros kiekis vis tiek smarkiai priklauso nuo gamtos sąlygų.

– „Elektrum Lietuva“ pranešė, kad investuoja beveik 6 mln. eurų į naujų saulės elektrinių kompleksų statybas. Kur ir kada jos numatytos?

– Nuotoliniai saulės parkai tampa vis populiareni alternatyviosios žaliosios elektros energijos pasirinkimais tiems, kas neturi galimybių įsirengti individualių saulės elektrinių, bet nenori būti priklausomi nuo elektros kainų pokyčių biržoje. Todėl nutarėme plėsti investicijas šia kryptimi ir pasiūlyti daugiau pasirinkimų tvarios elektros vartotojams – iki kitų metų pavasario dar du „Elektrum“ saulės parkai gamins žaliąją energiją ir didins gaminančių vartotojų gretas. O įsibėgėjus vasarai savo pirmąjį gamybos sezoną pradės dar du saulės parkai.

Vieną saulės parką statome Radviliškio r. Biliūnų kaime

Reikia suprasti, kad Lietuvoje neturime daug alternatyvų, kur būtų galima statyti offshore. Taip pat, jau visai netrukus, offshore jėgainės taps įprastu vaizdu vis daugiau ir daugiau pasaulio pakrančių. Man asmeniškai jos tikrai netrukdytų. Gal todėl, kad aš esu susijęs su energetika ir suprantu šių jėgainių prasmę ir reikšmę tiek šaliai, tiek regionui. Besisukančios vėjo jėgainės, kurios bus tikrai toli nuo kranto, man net atrodo romantiškai.

esančiame 7,9 ha ploto sklype. Čia darbai jau įsibėgėjo – parko galingumas sieks 4,4 MW, jame veiks dvi atskiros elektrinės po 2,2 MW. Šiame komplekse elektros energijos gamyba per metus, planuojama, sieks 5 mln. kWh. Projekto vertė sieks per 2,6 mln. eurų.

Kitas parkas dygsta ir vėl pajūryje, Klaipėdos r. Dreizių kaime. Jis užims 11,3 ha plotą, jo galingumas sieks 5 MW. Planuojame, kad šiame parke per metus bus pagaminama apie 5,80 mln. kilovatvalandžių (kWh) elektros energijos, o investicijos į projektą sieks apie 3 mln. eurų. Parkas bus nutolęs vos 14-15 km nuo jūros, kur saulės apšvieta yra viena didžiausių Lietuvoje, o tai leis užtikrinti efektyvią elektros gamybą.

Taip pat noriu paminėti, kad „Elektrum Lietuva“ saulės elektrinių projektavimo ir įrengimo veikla yra sertifikuota ISO – saulės parkai ir elektrinės klientams įrengiami laikantis ISO 9001:2015 Kokybės vadybos, ISO 14001:2015 Aplinkos apsaugos ir ISO 45001:2018 Darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos standartų reikalavimų.

Rinktis saulės energiją gyventojus skatina ne tik augančios elektros kainos, bet ir valstybės parama gaminantiems elektros vartotojams, greitinanti investicijų atsiperkamumą. Parama, kurios dydis siekia 30 proc. išlaidų, gali pasinaudoti fiziniai asmenys, norintys įsigyti iki 10 kW galios elektrines iš saulės parkų.

Skaičiuojama, kad prie dabartinių elektros kainų investicijos į saulės elektrines pasinaudojus valstybės parama atsiperka vidutiniškai per 3-4 metus, be valstybės paramos – per 6-7 metus. Skaičiavimai rodo, jog ir toliau laikantis aukštomis elektros kainoms, saulės parko dalis vos per 6

„Elektrum Lietuva“ investuoja beveik 6 mln. eurų į naujų saulės elektrinių kompleksų statybas.

metus gali atsipirkti ir be valstybės paramos, tad svarstančius raginu nedelsti.

Verslas taip pat nelaukia – gamybos įmonėms reikia ypač daug elektros energijos, tad jos taip pat pasitelkia žaliuosius sprendimus. Štai visai neseniai pasirašėme sutartį su Kaune veikiančia gamybos bendrove „Continental Automotive Lithuania“, kuriai statysime atskirą 1 MW galios saulės parką pagal unikali finansavimo modelį.

Įmonėms, kurios nenori investuoti savo lėšų ar skolintis saulės elektrinės įsirengimui, siūlome PPA sutartį (Power Purchase Agreement), pagal kurią savo lėšomis įrengiame įmonei reikiamos galios saulės elektrinę, o ji išperkama vėliau atsiskaitant už elektrą. Pasirinkus šį būdą, saulės elektrinės įrengimas įmonei nieko nekainuoja.

– Kiek bus įkinkyta saulės naujus projektus įvykdžius? Kiek namų ūkių galės naudotis saulės generuota elektra pastačius naujus saulės parkus?

– Šalia šiuo metu jau visiškai išparduoto ir veikiančio pirmojo saulės parko yra vystomi dar keturi projektai, kurių visų bendra galia sieks 22 MW. Preliminariais skaičiais, tokios galios saulės parkas galėtų patenkinti apie 5500 namų ūkių elektros poreikius.

Elektros kainoms neprognozuojamai šokinėjant, gyventojų ir verslo noras nuo to apsidrausti ir sutaupyti skatina atsisąžinti į alternatyvią, saulės generuojamą elektrą. Specialistai tai vadiną logišku sprendimu – duomenys rodo, kad saulės energija gali sumažinti sąskaitas už elektrą net iki 70 proc.

Prie individualiuose namuose gyvenančių žaliosios elek-

tros vartotojų pastaraisiais mėnesiais itin aktyviai jungiasi ir daugiabučių gyventojai. Jie įsigyja saulės elektrinės dalį nutolusiame elektrinių parke, o čia pagamintą elektrą vartoja savo gyvenamojoje vietoje – pavyzdžiui, elektra gaminama nutolusiame saulės parke Klaipėdos rajone, o vartojama bute Vilniuje, Kaune ar bet kurioje kitoje šalies vietoje.

– Buvo skelbta, kad „Elektrum Lietuva“ nuo šių metų supirks visą Vydmantų vėjo parko Kretingos rajone elektrą ir ji įmonės portfelį per metus papildys apie 60 gigavatvalandžių (GWh). Ar tai įvyko? Ar „Elektrum Lietuva“ planuoja ir vėjo parkų statybas ar/ir įsigijimą? Ar „Elektrum Lietuva“ turi ambicijų plėtoti „ofšorinę“, jūrinę, vėjo galią?

– Kaip ir planuota, superkame Vydmantų vėjo parko pagaminamą elektrą, esame pasirašę trejų metų sutartį.

Kartu su akcininke, Baltijos šalių energetikos bendrove „Latvenergo“ vertiname visas įmanomas veiklos galimybes: vėjo energija, saulės energijos saugojimas, elektros paslaugų el. parduotuvė (jau veikia Latvijoje, turėsime ir Lietuvoje) ir kt. Energetikos sritis yra be galo plati, sparčiai besikeičianti ir auganti, o Lietuvoje kai kurių naujų veiklų imamas dar tik valstybės lygiu. Tačiau noriu patikinti, kad ir privatus verslas čia turi ambicijų ir sieks jas realizuoti. Terminai, konkretūs projektai bei tikėtinos investicijos – dar svarstymo etape, bet viena yra aišku – siekiame lyderystės visose rinkose, sektoriuose ir segmentuose, kuriuose veikiame, ne išimtis – ir Lietuva.

Esame vienas iš kelių rinkos žaidėjų, galinčių supirkti

didelį kiekį pagamintos elektros bei tokiu būdu užtikrinti vieno ar kito projekto sėkmę. Tačiau esame strateginis, o ne finansinis investuotojas, todėl prioritetą teikiame savo viso ciklo „nuo-iki“ projektams. Atitinkamai žvelgiame ne į 5-10 metų, bet bent į 30-50 metų perspektyvą, todėl žemę savo plėtojamiems saulės parkams stengiamės pirkti arba nuomotis išties labai ilgam laikotarpiui. Tokiu būdu mes užsitikriname savo projektų tęstinumą ir ilgaamžiškumą. Nuolat ieškome tinkamų vietų, kruopščiai jas atsirenkame ir įsigyjame. Lietuva yra mūsų namų rinka, dirbame ir planuojame dirbti čia ilgai, tad ir pačius saulės parkus vystome ne pardavimui ir uždarbiui, o savo ilgalaikėi veiklai. Išmanome energetikos sritį, žinome, ką daryti su elektra, žinome, kur ją nukreipti.

Dėl *offshore* dar konkrečių planų nėra, nes dar trūksta šiek tiek konkretumo iš valstybės pusės. Preliminariai matome save dalyvaujant *offshore* veikloje ne tik Lietuvoje, bet ir Latvijoje, nes kaip ir minėta – atsinaujinanti elektros gamyba jau yra mūsų verslo dalis.

– Jūsų gimtasis miestas Palanga bėgsta dėl vėjo jėgainių Baltijos jūroje. Girdi, jos gali daryti Palangos kraštovaizdį. Ar yra dėl ko nerimauti?

– Vertinant bet kokias alternatyvas visada norisi, kad nereiktų daryti kompromisų. Taip ir su vėjo energetika jūroje. Matyt nedaug būtų prieštaraujančių, kad jų reikia ir jos yra pliusas vertinant iš nacionalinės energetikos perspektyvų. Tačiau natūralu, kad kai kurie žmonės bėgsta, kad su jomis ateis pokytis, kad vėjo jėgainės galimai neigiamai pakeis vaizdą, prie kurio jie įpratę.

Vis tik reikia suprasti, kad Lietuvoje neturime daug alternatyvų, kur būtų galima statyti vėjo jėgainės jūroje. Taip pat, jau visai netrukus, tokios jėgainės taps įprastu vaizdu vis daugiau ir daugiau pasaulio pakrančių. Man asmeniškai jos tikrai netrukdytų. Gal todėl, kad aš esu susijęs su energetika ir suprantu šių jėgainių prasmę ir reikšmę tiek šaliai, tiek regionui. Besisukančios vėjo jėgainės, kurios bus tikrai toli nuo kranto, man net atrodo romantiškai (šypsosi, – aut. past.).

– 2050 metais visa Lietuvos poreikiams reikalinga elektra turėtų būti pagaminta iš AEI. Ar tai realu?

– Lietuva sparčiai skina kelią link gamtą tausojančių ir inovatyvių energetikos sprendimų visuose valstybės ir gyvenimo sektoriuose. Jau dabar valstybė, taikydama įvairius Europos sąjungos paramos mechanizmus, siūlo įvairių sprendimų gyventojams ir verslui, kaip gerinti namų ūkių energetinį efektyvumą, taupyti pinigus ir prisidėti prie žaliosios energetikos plėtros. Tačiau dar reikia daug dirbti švietimo ir komunikacijos srityse, kalbant apie energetikos srities inovacijas, priimamus sprendimus ir esamas bei būsimas galimybes gyventojams ir įmonėms. Dar turime daug mitų sugriauti, daug įsitikinimų pakeisti.

Mes, „Elektrum Lietuva“, išties matome didelį papildomų žaliosios elektros gamybos pajėgumų poreikį šiuo metu ir geras perspektyvas ateityje. Per šiuos ir kitus metus į naujų saulės parkų vystymą investuodami 17 mln. eurų tikimės patenkinti verslo poreikius. Juo labiau, kad, nepaisant pandemijos, 2020-ieji pasaulinėje elektros rinkoje laikomi būtent saulės energijos lūžio metais, kadangi kaip

niekad iki tol daug tarptautiniu mastu buvo instaliuota saulės elektros šaltinių. Panašų bumą anksčiau ar vėliau išgyvens ir Lietuva.

Elektros paklausa pasaulyje bei Lietuvoje auga ir toliau tik augs. Daug verslų ir gyventojų pereina prie elektrinio šildymo, vėsinimo, vėdinimo, elektromobilių, o pastarųjų mobilumo infrastruktūrai užtikrinti reikės vis daugiau elektros. Europos tikslas tapti žalia atveria rinką būtent aplinką tausojančiai žaliajai elektrai, todėl mes matome galimybę ir poreikį dalyvauti visame cikle: elektros gamyba (saulė, vėjas), jos pardavimas, elektromobilių krovos stotelės, šilumos siurbliai.

Lygiagrečiai su norinčiųjų sutaupyti dalimi auga ir skaičius tų klientų, kurie sprendimą įsirengti saulės elektrinę priima vedini noro palaikyti tvarius ir gamtai draugiškus sprendimus. Pereinant prie saulės energijos, gerokai sumažinamas anglies dioksido (CO2) pėdsakas. Be to, skaičiavimai rodo, kad viena individuali saulės jėgainė gali padėti sumažinti į aplinką išmetamą CO2 kiekį maždaug 1 tona per metus.

Taigi, visus šiuos faktorius kartu sudėjus, galime tikėti, kad iki 2050 m. Lietuva taps klimatui neutralia šalimi, 100 proc. elektros energijos pasigaminančia iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

– Ką savivaldybės, ypač tosios saulėtos ir vėjingos Lietuvoje pajūryje, turėtų savarankiškai padaryti, kad tokie ambicingi AEI tikslai būtų pasiekti?

– Jau esu sakęs ir jūsų leidiniui, kad Palangą matau kaip išskirtinai žalią ir draugišką aplinkai kurortą. Norėčiau, kad mano gimtasis miestas puoselėtų tokias tradicijas, skatintų vietos gyventojus ir svečius važiuoti dviračiais, elektromobiliais, apšviesti namus žaliaja elektra, šildyti būstus nedaršia energija – kad visiems mums čia atvykti ilsėtis būtų patogiu ir gera. Tuo keliu ir einama, nes kaip tik neseniai portalo 15min.lt paskelbtame žaliųjų savivaldybių reitinge Palanga užima antrąją vietą iš 60. Puikus miesto žmonių pastangų įvertinimas, kitais metais linkiu dar tą vieną žingsnį žengti (šypsosi).

Ko reikia, kad tai įvyktų? Ne tik valstybės, bet ir vietos lygio skatinimo verslams ir gyventojams, kad jie norėtų pasitempti, keisti energijos vartojimo įpročius, rinktis žaliąsias alternatyvas. Taip pat svarbu, kad žmonių pasirinkimai būtų vertinami ir integruojami į bendrą miesto sistemą.

Smagu, kad nekilnojamojo turto vystytojai tai supranta ir mato tame prasmę. Mes dalyvaujame viename naujai vystomame NT projekte Šventoji, kur ant visų naujojo rajono namų ir kotedžų stogų montuojame individualias saulės elektrines. Tikiu, kad naujakuriai tai įvertins.

Visada sakau, kad mes turime jausti atsakomybę už gražių šalies vietų puoselėjimą. Nida, Palanga, kitos pajūrio gyvenvietės – visa tai yra unikalu ir turi būti išsaugota, pasitelkiant pažangias technologijas ir šiuolaikiškus sprendimus.

Taip pat visada stengiuosi priminti (ir per Palangos „Kuršių“ komandos platformą) net ir tiems žmonėms, kurie nėra palangiškiai, bet čia turi antrus namus arba atvyksta atostogauti – Palanga yra visų Lietuvos gyventojų miestas ir visi turime jausti atsakomybę už jį. Nes tai yra vienas iš mūsų miestų, esančių didžiausioje rizikoje dėl kylančio jūros vandens ar stiprėjančių audrų, kurias sukelia šylantis klimatas.

Jau 12 metų „Palangos žuvėdra“ viešbučiui vadovauja Kristupas Šliogeris.

Seniausio Palangos
viešbučio direktorius
Kristupas Šliogeris:
„Gyvename aukso amžiuje!“

„Palangos žuvėdra“ – seniausias, ilgiausią istoriją Palangoje skaičiuojantis viešbutis – turi kuo pasididžiuoti. Tai – ne tik jūra alsuojantis viešbutis Meilės alėjoje. Pastaraisiais metais viešbutis „Palangos žuvėdra“ pirmajame dešimtuose tarp visų šalies viešbučių rikiuojasi pagal keletą rodiklių – sumokėtus mokesčius ir vidutinį darbo užmokestį. Jau 12 metų viešbučiui, virtusiam iš Pelenės į princesę, vadovauja klaipėdietis Kristupas Šliogeris, kurio teigimu, „Lietuvoje žmonės niekada taip gerai negyveno kaip dabar. Tokio masto vartojimo, tokių užimtųjų, koks yra šiemet, nėra buvę“.

Linas JEGELEVIČIUS

– Jūs – kone reprezentacinis visos Palangos veidas – labai noriai ir draugiškai kalbate su žiniasklaida ir, pastebėjau, jūs, skirtingai nei kai kurie kiti kurorto viešbučių verslo atstovai, niekada niekuo nesiskundžiate. Kodėl?

– Dirbant su žmonėmis, klientais, bendravimas su jais yra būtinybė. Viešbutis yra atviras visiems, tai ta veikla, kur labai svarbų vaidmenį atlieka bendravimas su žmonėmis, malonus priėmimas, šilti santykiai. Malonu, kad pastebėjote mūsų optimizmą ir pastangas pasidalinti Palangos gėriu, t. y. tuo, kuo galime pasidžiaugti kartu su poilsiauti norinčiais Lietuvos ir pasaulio žmonėmis. Lietuvių gyvenimas gerokai gerėja. Ne išimtis – ir gražuolė Palanga.

Problemų visada buvo ir bus, tačiau pakilus ir pažvelgus į Lietuvą iš paukščio skrydžio, akivaizdu, kad gyvename aukso amžiuje.

Pažiūrėkite, kaip viskas gražėja, kiek atsiranda naujų objektų, įdomių veiklų, kaip sparčiai auga ir plečiasi miestai, pagaliau, kaip keičiasi ir auga mūsų pačių norai, poreikiai, siekiai ir jie dažniausiai yra patenkinami.

Man toks skundimasis – šiek tiek provincialumo požymis, reikia suprasti, kad gyvenimiškų rūpesčių, problemų niekas neišvengia, bet sprendami jas mes stiprėjame, grūdinamės. Ši (koronaviruso) pandemija parodė, koks verslas ir bendrai visi žmonės yra prisitaikantys ir ištvermingi.

– Žinojau, kad „Palangos žuvėdra“ – senas viešbutis, bet tik vykdamas pokalbį pas jus išsiaiškinau, kad jis – seniausias kurorto viešbutis. Kuo dar jis unikalus?

– Taip, išties mes Palangoje seniausiai veikianti apgyvendinimo įstaiga. Pirmiausia, „Palangos žuvėdra“ buvo žinybinė sanatorija, įsteigta dar 1956 metais (*senojo pastato architektūrinį projektą, tautų draugystės vardan, Lietuvai padovanojo gruzinai, tokį patį statinį „išauginę“ ir garsiajame*

„Palangos žuvėdros“ foje puikiai dera prabanga, klasika ir įdomi istorija.

saulėtiosios Gruzijos kurorte Batumyje, – aut. past.) ir ji nepertraukiamai veikia iki šiol. Tiesa, viešbutiu tapo man reorganizavus įmonę iš poilsio namų 2010 metais.

Beveik visą sovietmetį mes buvome ir didžiausia Palangos apgyvendinimo įstaiga – vienu metu net beveik 300 kambarių siūlėme.

2007 metais buvo priimtas strateginis sprendimas šiame rekreacijos komplekse nutraukti sanatorinio gydymo veiklą, o įmonę pertvarkyti į viešbučio kompleksą. Turėjome didžiulį apleistą pastatų kompleksą, kurį per keletą metų laipsniškai rekonstravome į šiuolaikišką viešbutį.

Neslėpsiu: kai stojau prie „Palangos žuvėdros“ vairo 2009 metais, padėtis man jame rodėsi bemaž beviltiška. Pastatai – apleisti, alsuojantys giliu sovietmečiu, įmonė paskendusios skolose, komandos visai nebuvo – vieni ateidavo, netrukus išeidavo.

Bet gerai apsvarstęs apsisprendžiau, kad noriu tokio iššūkio – noriu sukurti dalelę gražesnės Lietuvos, sukurti naują kokybę ir vaizdą. Žinoma, sėkminga viešbučio transformacija į sėkmingą verslą – toli gražu ne vien tik mano nuopelnas. Didžiausią dėmesį nuo pat pradžių skyriau tikamai komandai suburti.

Man žmonės – svarbiausia. Personalą pakeitėme beveik šimtu procentų, su kuo susijęs ir pasikeitęs darbuotojų požiūris į darbą ir klientą. Tai – svarbiausia! Mano filosofija darbe tokia: kiekvienas žmogus – nuo kambarinės iki mainės, direktoriaus, – privalo čia jaustis šeiminiu.

Žinoma, kontrolė neišvengiama, ji privalomai turi būti. Tačiau ji neatlieka paties svarbiausio vaidmens.

Galima sakyti, pas mus viešbutyje personalo posakis „svarbiausia – klientas“ skamba kaip moto.

Žinoma, daugelis versluose taip sako, bet man tai – toli gražu ne tik tušti žodžiai, bet visa paslaugų verslo filosofija. Didžiuojuosi savo kolektyvu – Booking.com „Palangos žuvėdros“ personalo įvertinimo balas – vienas aukščiausių tarp visų kurorto viešbučių.

Ypač džiaugiamės nuolatiniais klientais, poilsiaujančiais kiekvieną vasarą. Turime ir tokių klientų šeimų, kurios lankosi mūsų viešbutyje jau dešimtmečiais, net ir keičiantis kartoms. Kasmet savo svečiams pasiūlome vis naujų paslaugų, ypač orientuotų į šeimas.

– **Ar žinote savo darbuotojų šeimos narių vardus, ar kartu švenčiate gimtadienius?**

– Nuolatinės mūsų komandos, dirbančios viešbutyje visus metus, šeimas ir gimtadienius, pagrindines bėdas ir džiaugsmus žinau. O vasarą viešbutis „išsipučia“ sezoniniais darbuotojais – žmonės keičiasi, tačiau ir jų visų vardus žinau. Bet jų šeimos narių – jau nebe.

Didžioji dalis mūsų nuolatinės (ne sezoninės) komandos dirba nuo pat mano atėjimo. Didžiudamasis galiu pasakyti, kad jų visuma yra visiškai tinkanti užimamoms pozicijoms ir atliepia „Palangos žuvėdros“ filosofiją: „Svarbiausia – klientas, o tu – viešbučio šeimos narys“.

– **Kai kurie Vilniaus viešbučiai, net prabangesni ir centrinėje miesto dalyje, atsisakė registratūrų, įvedė kortelių sistemą įeinant. Palangoje kai kurie viešbučiai koronaviruso pandemijos metu išsipardavinėjo. O jūs taupymo režimą „įjungėte“?**

– Registratūrų atsisakymas kai kuriems mažesniems viešbučiams tapo tiesiog būtinybe dėl didelių kaštų. Mūsų viešbutis tiesiog per didelis atsakyti registratūros. O kaip šiltas bendravimas su atvykusiais pailsėti? Žmonės nori dėmesio, nori, kad juos pasitiktų ir jais būtų pasirūpinta. Jie juk atvyksta atostogauti, atsipalaiduoti! Viešbutis – ne „Maxima“, kad galėtum rinktis, ar už prekes sumokėti pardavėjai kasoje, ar savitaroje.

Visiems, atvykus į viešbutį, svarbu pabendrauti su žmogumi registratūroje, gauti atsakymus ir paaiškinimus į jiems rūpimus klausimus. „Palangos žuvėdra“ turi šimtą viešbutinių kambarių ir 60 ilgalaikės nuomos kambarių. Ir visus juos reikia aptarnauti. Be žmogaus, tiesioginio bendravimo su atvykstančiais, vargu, ar būtų pasiektas svarbiausias mūsų tikslas – laimingi klientai.

Kristupas Šliogeris: „Pas mus viešbutyje personalo posakis „svarbiausia – klientas“ skamba kaip moto.“

Išties, per pandemiją pasirodė skelbimų apie parduodamus viešbučius Palangoje. Dabar tam labai tinkamas metas, nes iki padėbesių iškilo nekilnojamojo turto kainos. Kita vertus, gal kai kurių viešbučių savininkai sunerimo dėl pandemijos ir karantino suvaržymų.

Parduoti veiklą, pastatus – lengviausias kelias, ir kiekvienas jį renkasi, arba ne, pagal galimybes ir savo mąstymą.

Šiuo metu, be pagrindinės viešbučio veiklos, „Palangos žuvėdroje“ taip pat yra 47 butai, kuriuos valdo skirtingi savininkai. Jie juos įsigijo dar gerokai anksčiau prieš pandemiją.

Ir dabar, tokiu kaip sakote viešbučių „išsipardavinėjimo“ metu, savininkai nesikeičia, nes, kaip suprantu, jiems čia patinka, jie džiaugiasi būdami „Palangos žuvėdros“ bendruomenėje.

Senąjį „Palangos žuvėdros“ pastatą – „su bokšteliu“, kaip jį visi vadina – prieš penkerius metus restauravome. Tai – mūsų viešbučio dalis, tačiau atskiru prekinio ženklu „Royal Tower apartments“, žinoma kaip elitinis mūsų prekės ženklas ir kartu yra Palangos, Meilės alėjos puošmena.

Esu laimingas, kad mums pavyko griūnantį, apleistą, bet istoriškai vertingą pastatą paversti ramybės modernia oaze, kurioje netrūksta norinčiųjų pasisvečiuoti. „Royal Tower“ apartamentai bokšto viršuje – turbūt vienintelė vieta Lietuvoje, kur gulint lovoje pro langus galima regėti jūrą (už parą šioje prabangoje skendinčioje erdvėje tenka sumokėti iki 700 eurų, – aut. past.), o panoraminis balkonai leidžia apžvelgti apylinkes net 180 laipsnių.

Esame juose nemažai sulaukę žinomų žmonių, šou verslo žvaigždžių, tačiau, gerbdamas savo klientų privatumą, informacijos neviešinsiu. Nuomojame „Royal Tower“ apartamentus tiek poilsiui, tiek iškilmingoms šventėms, tokioms kaip vestuvėms padangių ir jūros horizonte, tiek vakarėliams ar net mažoms konferencijoms. Tinka šie apartamentai ir fotosesijoms.

Nuo pat mano darbo pradžios „Palangos žuvėdroje“, mes kiekvieną žiemą investuojame į veiklą ir rekonstruojame kokią

Vis daugiau žmonių pageidauja kambarių su virtuvėle, nors iš tiesų poilsiautojai net ne visada jomis pasinaudoja. Dėl to dalį savo liukso klasės kambarių dabar pertvarkome į apartamentus su virtuvėlėmis. O dalį erdvesnių dviviečių kambarių pertvarkome į triviečius.

nors viešbučio dalelę. Net ir dabar, kai kalbamės (lapkričio 12 d. – aut.), vienas mūsų aukštas yra uždarytas, nes renovuojame kambarius. Ir, beje, visus renovacijos ar remonto darbus atliekame be paskolų. Dalį to, ką uždirbame vasarą, žiemą investuojame į viešbučio atnaujinimą. Esu įsitikinęs, kad kiekvienas viešbutis turi nuolatos renovuotis, žvalgytis, kaip kinta rinka ir pasaulis, ko tikisi svečiai.

– **Kaip „Palangos žuvėdra“ prisitaiko prie pokyčių? Kokias naujoves įdiegė?**

– Vis daugiau žmonių pageidauja kambarių su virtuvėle, nors iš tiesų poilsiautojai net ne visada jomis pasinaudoja, bet, užsakydami kambarį, jų pageidauja. Dėl to dalį savo liukso klasės kambarių dabar pertvarkome į apartamentus su virtuvėlėmis. O dalį erdvesnių dviviečių kambarių pertvarkome į triviečius – taip pat su virtuvėlėmis, orientuodami į poilsiaujančių šeimų poreikius. „Palangos žuvėdra“ vis labiau tampa šeimų viešbutiu. Natūralu, kad pas mus poilsiaujančios šeimos nori pasigaminti ir savo maisto, ypač vaikams. Šeimos, atostogaujančios su mažyiais, nori namų jaukumo, namų atmosferos, nori komforto ir pasiūlant pieną ar gaminant vakarinę košę. Ir tai yra labai suprantama. O mes stengiamės jų poreikius patenkinti.

– **Ar koronaviruso pandemijos pradžia su visais suvaržymais – ir spynomis ant viešbučių – jums buvo baisi?**

– Išties, pandemijos pradžia buvo labai neįdomi. Tiesiog nežinojome, ko tikėtis, kiek užtruks ir panašiai. Buvo labai daug nežinios. Kai, ko gero, pirmą kartą mūsų viešbutis visai užsidarė, jaučiausi net priblokštas – kaipgi taip?!

Per pirmąją pandemijos bangą buvome užsidarę kelis mėnesius, per antrąją – dar ilgiau, vos ne pusmetį. Tačiau antroji banga mums buvo labiau nuspėjama – mes ją racionaliai išnaudojome, per ją rekonstravome restorano salę.

Kai kiti linkę peikti Vyriausybę dėl, neva, jos nepakankamos paramos verslui, aš sakau priešingai: parama buvo sviri ir laiku, ir mums labai daug pagelbėjo.

Mano nuomone, mes jau įeiname į pandemijos paskutinę

„Royal Tower“ apartamentai bokšto viršuje gali jums kainuoti iki 700 eurų, o jų panoraminis balkonas leidžia apžvelgti apylinkes net 180 laipsnių.

fazę – tikiu, kad apribojimų naujaisiais metais dar bus, bet po jų išmoksime su virusu „susigyventi“. Tikiu, kad mokslas sukurs koronavirusą įveikiančius vaistus, žinoma, ir vakcinosis tobulės.

– Jūsų žodžiai žiniasklaidai, kad tai, ko netekote per pandemiją, su kaupu užsidirbote praėjusią vasarą, plačiau nuskambėjo...

– Išties, taip ir buvo. Ir ne tik „Palangos žuvėdrai“, o daugeliui kurorto viešbučių. Šie metai kurortų viešbučiams tikrai buvo dosnūs. Esant privertoms valstybės sienoms, dauguma lietuvių – tiesiogine žodžio prasme – atrado Palangą. Taigi tai įrodo ir į viršų šokusios nekilnojamojo turto kainos.

Šiomet vos tik pasibaigus suvaržymams žmonės labai staiga plūstelėjo į Palangą, buvo pavargę nuo atskirties, nuo suvaržymų ir siekė maksimaliai išnaudoti laisvės pojūtį ir pailsėti, tiesiog ištrukti iš namų, nes niekas negalėjo numatyti, kada ir kokie suvaržymai vėl prasidės.

Juk pripažinkim, kai kurie lietuviai prieš pandemiją Palangą buvo nepelnytai nurašę į paraštes. Iš tiesų, pavyzdžiui, Palanga prieš 15 metų ne vienam kėlė nusistovėjusių pašaipų – „basankė – pilna žmonių“. Akivaizdu, kad per paskutinius 10 metų Palanga šviesmečiais pakilo į viršų. Mano akimis, infrastruktūros, paslaugų kokybės prasme, ji pralenkė kitus Lietuvos pajūrio kurortus. Nematau, prie ko būtų galima Palangoje prikibti.

Tokių kurorto viešbučių užimtųjų, kokie jie buvo praėjusią vasarą ir rudenį, Palangos istorijoje dar nebuvo. Vis tik, aš manau, kad ateis ir, kaip vadinu, tūptelėjimas – nebus gi Lietuva kaip Šiaurės Korėja, kurios žmonės negali palikti. Tačiau ir kai žmonės vėl masiškai važiuos atostogauti į užsienį, gera žinia bus ta, kad jie jau bus atradę Palangą, kad ir labai nepalankiu koronaviruso pandemijos metu.

– Ar žodis „konkurencija“ tarp Palangos viešbutininkų yra vartojamas?

– Neabejoju, kad visi tokį žodį žino, tačiau aš, pusiau

Neslėpsiu: kai stojau prie „Palangos žuvėdros“ vairo 2009 metais, padėtis man jame rodėsi bemaž beviltiška. Pastatai – apšleisti, alsuojantys giliu sovietmečiu, įmonė paskendusios skolose, komandos visai nebuvo – vieni ateidavo, netrukus išeidavo. Bet gerai apsvarstęs apsisprendžiau, kad noriu tokio iššūkio – noriu sukurti dalelę gražesnės Lietuvos, sukurti naują kokybę ir vaizdą.

juokais, nuolat sakau: „Palangoje nėra konkurencijos“. Visiems užtenka savų klientų. Man atrodo, kad mes turime žiūrėti, kas pačiai Palangai, o ne kiekvieno viešbučio savininkui yra gerai arba ne. „Palangos žuvėdra“ nuolat siekia būti socialiai aktyvi, kurorto visuomenės ir Palangos gyvenimo dalimi. Gyvename sociume, o ne „žuvėdros“ burbulė.

– Kokia dalis jūsų kambarių užsakymų ateina per Booking.com, o kokia – per tiesiogines rezervacijas?

– Booking'o dalis yra labai auganti, apimanti apie gerą trečdalį mūsų užsakymų. Net bandome šiek tiek riboti jo „apetitą“, bet su internetinėmis užsakymo platformomis

Senasis „Palangos žuvėdros“ pastatas – „su bokšteliu“, kaip jį visi vadina – prieš penkerius metus buvo restauruotas, dabar žinomas atskiru prekiniu ženklu „Royal Tower apartments“.

daug nepakovosi: mūsų visuomenė sparčiai išmanėja, kas skatina ir mus tobulėti.

– Pabūkite futurologu. Kaip atrodys viešbučiai Palangoje, sakykite, po 20 metų?

– Tendencijos tokios, kad apskritai turizmo industrija auga visame pasaulyje tiesiog beprotišku tempu. Lietuva, kartu ir Palanga, – ne išimtis. Žinoma, jeigu nebus kokių nors didelių pasaulinių netikėtumų ar suirūčių.

Aš pats daug keliauju po pasaulį. Pavyzdžiui, Tailandas, kurį pirmą kartą aplankiau prieš 20 metų, o paskutinį kartą – prieš kelerius metus, pasikeitė tiesiog neatpažįstamai. Kaip ir dauguma kitų pasaulio miestų. Žinoma, pasikeitė ir mūsų Palanga. Žmonija turtėja, susisiekimai tampa vis paprastesnis ir pigesnis. Vadinasi, žmonėms reikia pramogų ir daugiau poilsio. Manau, kad ateityje Palangoje matysime didelę įvairovę apgyvendinimo paslaugų teikėjų: ir mega pasaulinių viešbučių ženklų, ir mažų „boutikinių“ viešbučių, ir pavienių būsto nuomotųjų, augs bendras paslaugų kokybės lygis.

– Kai jūs įžengiate į kokį nors viešbutį, į ką pirmiausia atkreipiate dėmesį?

– Į daugelį dalykų. Ir, žinoma, visada galvoji, ką gali pritaikyti savo viešbutyje. Pavyzdžiui, kad svečiams maistas ilgiau būtų šviežias, įrengėme šaldomus stalviršius pusryčiams.

Anksčiau maistą dėjome ant akmeninių paviršių. Šią vasarą išbandėme skaitmeninius menu ir taip pavyko paspartinti užsakymus bei maisto atnešimą apie 10 procentų. Net pats buvau nustebęs, kad didžioji klientų dalis, net vyresnieji, mielai skenavo QR kodukus ant stalų lauko terasoje ar net užsakinėjo maistą telefonu. Kai kuriems klientams padavėjas kavinėje jau tapo nebe būtinybė.

Ypač mūsų versle visuma susideda iš mažų smulkmenų. Viešbučių versle net mažos detalės gali apkartinti visą svečio viešnagę. Todėl įvairūs aptarnavimo niuansai, skatinantys operatyvumą, patogumą klientams yra labai labai svarbūs.

– Nuo ko pradodate kiekvieną naują darbo dieną?

– Pirmiausia, kas rytą apeinu visus viešbučio padalinius. Susirenku naujausią informaciją iš restorano ir registratūros. Viešbutis dirba nuolat, visą parą, tad ir per naktį nutinka daug dalykų.

– Ar penktą valandą iš darbo išeinatė?

– Oi, ne. Vasarą tenka dirbti vos ne ištisą parą. Be abejonės, daugiau atokvėpio žiemą, šaltuoju metų laiku. Nors, tiesą pasakius, šiais metais beveik iki pat lapkričio pradžios buvome pilni kiekvieną savaitgalį. O žiemą pradodame viešbučio atnaujinimus, tad darbo ir rūpesčių čia visada yra. Bet kai darbas ne prievolė, o malonumas, laikas greitai bėga.

– Kai jūs vartote naują gyvenimo aprašymą, CV, ar kai prieš jus sėdi naujas pretendentas į darbą, kaip sugebate įvertinti, ar žmogus – jums tinkamas ar ne?

– Aš stengiuosi dalyvauti visų darbuotojų priėmimo. Pasiakliauju ir savo intuicija, empatija, pirmu įspūdžiu. Per pirmą pokalbį įprastai potencialiam darbuotojui pabrėžiu: „Tikimės, kad jūs čia būsite kaip šeimos narys ir savo veiklos baro šeimininkas – visiškai atsakingas už tai, ką darote“.

– Ar šiais laikais pasamdyti naują darbuotoją, o ypač Palangoje, jums sunku ar labai sunku? O gal netrukus tai taps neįmanoma misija?

– Tokia užduotis nėra lengva. Bet, kai darbuotojas tampa viešbučio šeimos nariu, kai jis į darbą eina laimingas, žinodamas, kad yra vertinamas ir svarbus – tokia žinia sklinda toli ir apie mus, kaip darbdavį. Taip, tiesa, kad viešbučių sektoriuje atlyginimai – mažesni, tačiau „Palangos žuvėdros“ darbuotojų atlyginimai jau keletą metų vieni didžiausių, palyginti su kitais viešbučiais. Darbuotojų atlyginimai yra motyvuojantys, todėl ir veikla sėkminga, nes personalas stengiasi.

– Šiandien „Palangos žuvėdra“ – trijų žvaigždučių viešbutis, tačiau mano, ne eksperto akimis, jis vertas bent vienos papildomos žvaigždutės...

– Ko gero, mes ją naujaisiais metais ir gausime, tačiau aš šito per daug nesureikšminu. Ne žvaigždutės daro klientus laimingais. Svarbiausia, kad ne 2, 3, 4 ar 5 žvaigždutės puičiuotųsi viešbučio logotipe, o milijonai žvaigždžių spindėtų klientų širdyse, jiems gyvenant mūsų viešbutyje.

– Jūs – palangiškis?

– Aš – klaipėdielis. Į Palangą važiuoju beveik kiekvieną dieną. Toks darbas – turi viską pamatyti savo, o ne kompiuterio akimis.

– Tačiau aš toks pusiau ir palangiškis: mano močiutė Palangoje turėjo vasarnamį, tad aš čia visas vaikystės vasaras praleidęs, ir dar būdamas mažas tūkstančius kartų praėjau pro „Palangos žuvėdrą“ (šypsosi).

Šventosios geriamojo vandens ruošykla taps viena ekologiškiausių Lietuvoje

Geriamajame vandenyje yra fluoridų, o jų pajūrio savivaldybėse – ypač daug. Šventoji – ne išimtis. „Tačiau po visų UAB „Arionex LT“ atliktų darbų gyvenvietės geriamojo vandens ruošykla tampa bene ekologiškiausia Lietuvoje“, – žurnalui „Lietuvos pajūris“ sakė bendrovės direktorius Giedrius Rutkauskas, kuris jai vadovauja nuo pat įmonės įkūrimo pradžios prieš 13 metų.

Evaldo Šemiotos nuotr.

Lukas JOGAILA

– Kokius darbus UAB „Arionex LT“ atliko Šventojoje?
– Patalpų renovacijos, įrengimų fluoro šalinimui projektavimą, jų pagaminimą ir įrengimą.
– Kada darbai Šventosios vandens ruošykloje buvo pradėti?

– Projektavimo darbai buvo pradėti 2020-aisiais. Dėl COVID-19 ir kitų biurokratinių kliūčių įrengimus į vietą nuvežėme tik 2021 m. rugsėjį.

– Ar jums Šventosios geriamojo vandens įrenginių rekonstrukcija buvo specifinė?

– Ne, ši technologija yra seniai žinoma. Lietuvoje tokių įrenginių geriamojo vandens ruošimui nėra daug – tik pajūrio zonoje, kur daugiausiai ji yra taikoma būtent fluoridams šalinti. Pavyzdžiui, Latvijos pajūrio zonos susiduria su per dideliu sulfatų kiekiu.

Ten yra statomi tos pačios technologijos panašūs įrenginiai.

– Ar po atliktų darbų Šventosios vanduo bus visiškai išvalytas nuo fluoridų? Esame rašę, kad Palangos vandenyje fluoridų yra daugiau nei kitur...

– Taip, pati technologija pašalina iš vandens visus druskas, dėl to ji naudojama tik daliai bendro vandens srauto. Vėliau vanduo po druskų šalinimo technologijos yra sumaišomas su vandeniu, iš kurio buvo pašalinta geležis, manganas, amonis, tai yra dažniausiai Lietuvos teritorijoje aptinkamos giluminių gręžinių priemaišos.

Tokiu būdu yra gaunamas subalansuotas vanduo su leidžiamu, higienos normas atitinkančiu fluoridų kiekiu.

Kaip žinoma, fluoridas pats savaime nėra kenksmingas elementas. Pavyzdžiui, dantų pastoje jo yra ypač dideli kiekiai, tačiau su geriamuoju vandeniu gaunant per didelius kiekius yra žalinga žmogaus sveikatai.

– Kokios technologinės naujovės buvo naudojamos atliekant darbus Šventojoje?

– Šventosios vietovė ypatinga dviem aspektais. Pirma, ji įeina į paveldo ir archeologinių kasinėjimų zoną. Taigi buvo iššūkis pandemijos metu suderinti projektą, atlikti archeologinius kasinėjimus ir t. t. Nors pastatas ir visa teritorija statyta dar tarybiniais laikais, teko atlikti viską, lyg būtų reikėję perstatyti Trakų pilį. Biurokratinė mašina stipriai stabdė darbus.

UAB „Arionex LT“ direktorius Giedrius Rutkauskas.

Antra, Šventosios vandenvietė neturi privestų nuotėkų tinklų, dėl to nuotėkos iš technologinio proceso turi būti tokios, kad galima būtų jas išleisti į gamtą.

Paprastai šioje technologijoje yra daromas vandens srautų atskyrimas per membraną – vanduo praeina membranos poras, o druskų (esančių vandenyje) jonai yra sukonzentruojami ir tampa nuotėkomis.

UAB „Arionex LT“ Šventojoje atliko patalpų renovacijos, įrengimų fluoro šalinimui projektavimą, jų pagaminimą ir įrengimą.

Įprasta, kad druskų sukonzentravimas yra 4-5 kartai, tačiau šiuo ypatingu atveju druskų koncentracija atliekama tik iki išleidimui į aplinką leistinos ribos.

Taigi, „Arionex LT“ atlikus darbus, Šventosios geriamojo vandens ruošykla tampa bene ekologiškiausia Lietuvoje.

– Ar tai yra pirmasis UAB „Arionex LT“ projektas su UAB „Palangos vandenys“?

– Mūsų įmonė įrengė panašų, tik keletą kartų didesnį, technologinį įrenginį UAB „Palangos vandenys“ ruošykloje prieš 9 metus.

– Kokie yra didžiausi pastaraisiais metais UAB „Arionex LT“ įgyvendinti projektai šalies pajūryje?

– UAB „Gren Klaipėda“ (buvusi „Fortum Klaipėda“) šiuokščių deginimo gamykla naudoja mūsų įrangą vandens paruošimui. Per paskutinius penkerius metus pajūryje pastatėme 7 nedidelių miestelių vandens ruošyklas. Šventosios projektas pagal savo našumą yra didžiausias.

– Ar jūsų įmonė numachiūs įgyvendinti projektus pajūryje šiais metais? Kitais?

– Statybų bumai pajūryje ir jau praėjusios vasaros geriamojo vandens suvartojimo rodiklių augimas rodo, kad Šventosios vandens ruošyklą teks išplėsti dvigubai – iškart po to, kai baigsime šį projektą. Apdairus užsakovas – o būtent tokie yra UAB „Palangos vandenys“ vadovai – tai buvo numatę, dėl to visa dabar įrenginama infrastruktūra yra pritaikyta išplėtimui.

– Savo tinklapyje skelbiate esą tarptautinė bendrovė. Kokius projektus kokiose užsienio šalyse įgyvendinote?

– Esame pastatę didžiausią Europoje elektrodejonizacijos įrangą Bulgarijoje, įrengėme apdorotų nuotėkų valyklą ir išvalyto vandens grąžinimą į gamybą vienoje didžiausių Irano naftos perdirbimo gamyklų. Dar tuomet, kai šiai šaliai nebuvo taikomos sankcijos. Įrenginėjame vandens paruošimo įrangą trims elektrinėms Bangladeše, mūsų įranga dirba Mauritanijos žuvų perdirbimo įmonėje, esame įrengę nuotėkų išvalymo ir pakartotino vandens panaudojimo įrangą didžiausioje Maskvos alaus darykloje.

– Prašau trumpai pristatyti UAB „Arionex LT“? Kiek

darbuotojų įdarbinate? Kokie didžiausi pasiekimai? Kiek jūs metų dirbate direktoriumi?

– UAB „Arionex LT“ pradžia buvo šveicarų įmonės Arionex įkūrėjo Nikolai Arion bendras projektas, kuriame aš dalyvavau kaip projekto vadovas.

Po šio projekto kilo idėja apie lietuviškos įmonės įkūrimą. Dabar skaičiuojame 13-uosius veiklos metus Lietuvoje. Įmonėje dirba 30 žmonių. Mūsų tikslas – spręsti problemas, susijusias su vandens naudojimu, valymu, antriniu panaudojimu.

Pastaruosiu metu pasaulis yra susirūpinęs technologijomis, kurios neterštų aplinkos. Mes esame sukūrę technologiją, skirtą mineralinių trąšų gamykloms, kuri leidžia pagaminti jų reikmėms naudojamą demineralizuotą vandenį, neišmetant į aplinką jokių koncentruotų medžiagų.

Kartu su kita lietuviška įmone esame pagaminę įrenginio prototipą, konvertuojantį CO2 į kalcio karbonato nanokristalus – produktą, sunaudojamą cemento gamyboje.

Direktoriumi dirbu nuo įmonės įkūrimo. Taip pat su partneriais esame įkūrę įmonę, kuri kuria ir įdiegia pramonės procesų automatizavimo sistemas, ir įmonę, gaminančią membraninių technologijų įrengimus, naudojamus skysčių filtracijai/atskyrimui maisto produktų gamyboje (pieno, alaus, krakmolo ir t.t.).

– Kada darbai Šventojoje bus baigti?

– Darbus pabaigti planuojame iki gruodžio pabaigos, tačiau vandens suvartojimas ir įranga bus reikalinga tik 2022 metų vasarą. Dėl to gali būti, kad įrangos pridavimą užsakovui nukelsime į kovo-balandžio mėnesius.

Martynas Rimavičius.

Honkongo vaflių legendą sukūres Martynas taikosi į didelį taikinį – darbo turistus iš viso pasaulio

Jau spėjęs Palangoje sukurti kelis legendinius produktus – gigantiškus Honkongo vaflius, burbulinę arbatą ir priklausomybę sukeliančias saldžiąsias kukurūzų burbuoles, taip pat kurorte pirmasis atidaręs bendradarbystės erdvę „30 – Out of Office“ kultūros bare „Kablys“, Martynas Rimavičius nusitaikė į itin dabar didelį taikinį – darbo turistus. **„Lietuvos pajūris“** kalbėjosi su M. Rimavičiumi.

Linus JEGELEVIČIUS

„Taip ir turėtų būti. Juk tai, apie ką aš kalbu – tik pagreitį įgaunantis *trendas* (tendencija), šiuolaikiško verslo ateitis – artima“, – teigė pašnekovas.

Martynas save Palangoje jau įrodė

Martynas save Palangoje jau įrodė ne tik kaip neįtikėtino populiarumo desertais prekiaujantis verslininkas – jis yra ir *kovorkingo*, kalbant lietuviškai, bendradarbystės erdvės dalijimosi pradininkas Palangoje.

„Prieš kelerius metus bendradarbystės erdvės idėja skambėjo kaip mistika – vieni gūžčiojo pečiais, kiti šaipėsi, dar treti tiesiog netikėjo ja, – dabar sako bendradarbystės erdvės „30 – Out Of Office“ „Kablyje“ įkūrėjas M. Rimavičius. – Dabar jau matau, kad mano idėja pavyko: mūsų bendradarbystės

mini biurais mielai naudojasi ne tik palangiškiai, lietuviai, bet ir užsieniečiai. Kai kurie derina darbą su poilsiu čia.“

Į kurortą su šeima atsikraustė prieš dešimtmetį

Bendradarbystės erdvę sudaro ne tik dvi salės su stalais, bet ir poilsio, kavos pertraukėlių zonos, įvairiausi susitikimų kambariai, o į vieną iš jų galima įžengti tiesiog atidarius spintos duris.

Visą vasarą, iki vėlyvo rudens, prie kompiuterių neskuždami darbavosi iš įvairių Lietuvos įmonių čia susirinkę ar sau dirbantys žmonės, dauguma jų dėvėjo neįpareigojančią aprangą ir pajūrio šlepetes. Bendradarbystės erdvė Palangoje buvo įkurta prieš pat pandemiją.

Į kurortą gyventi su šeima prieš dešimtmetį atsikraustęs M. Rimavičius čia įkūrė ne vieną verslą – jis yra įmonių

„Kukuruku“, „Pajūrio arbatos“ ir „Šaltas pienas“ įmonių direktorius, o neseniai jo šeima įsigijo ir restoraną „Onorė“, tačiau vyras tikina mieste visuomet pasigedęs biurų, kuriuose būtų galima išsinuomoti darbo vietą.

„Palangoje jų tiesiog nebuvo. Galvojau, kad reikia kažkaip padėti laikinai kurorte norintiems dirbti draugams, kitiems žmonėms. Tokiu būdu šią mintį rutuliojant pradėjome ieškoti žmonių, kurti komandą. Gavome patalpas gražioje vietoje. Iš pradžių čia turėjome vieną salę, bet tuomet pradėjome sparčiai augti“, – pasakojo verslininkas.

Augančią sėkmę sustabdė koronavirusas

Prieš pat pandemiją 2020 metų pavasarį bendradarbystės erdvės „Out of Office“ augančią sėkmę sustabdė koronavirusas.

„Tačiau jau buvau pajutęs, kad verslo idėja bus sėkminga. Taip ir atsitiko“, – linktelė verslininkas.

M. Rimavičius bendradarbystės erdvę mato kaip būtiną reiškinį kurortui, siekiant, kad jis nebūtų tik sezoninis traukos objektas. Jis skaičiuoja, kad palyginti pirmuosius darbo metus ir antruosius, kuomet jau prasidėjo pandemija, atvykstančių į bendradarbystės erdvę padirbėti asmenų skaičius išaugo maždaug dešimt kartų. O šią vasarą jis dar padvigubėjo.

Solidūs klientai

Tarp besidarbavusių praėjusią vasarą Palangoje – labai solidūs klientai: ir „Telia“, ir „Elektrum Lietuva“, ir „Vinted“, „Trinity“ ir netgi vietinis „Palangos fintechas“.

Jaunas vyras yra paskaičiavęs: tam, kad bendradarbystės erdvė būtų pelninga, ji turi ne tik funkcionuoti visus metus, bet ir būti bent 1000 kvadratinį metrų (dabar yra apie 500), o jos užimtumą būtina palaikyti apie 80 procentų.

M. Rimavičius bendradarbystės erdvę mato kaip būtiną reiškinį kurortui, siekiant, kad jis nebūtų tik sezoninis traukos objektas.

Pasirinkusiems pas jį bendradarbystės erdvę, verslininkas siūlo kurorte ir praleisti ilgiau laiko.

Siūlo Palangoje praleisti daugiau laiko

„Turime galimybę pasiūlyti nakvynę savo viloje Jūratės gatvėje, kurioje yra 16 lovų. Tad visus kviečiu atvažiuoti ne tik su savo kolegomis, bet ir šeimos nariais – dieną padirbi, o vakare grįžus namo pasėdėti prie židinio lauke. Daugeliui toks konceptas labai patinka“, – sakė Martynas.

M. Rimavičius sako, kad pagrindinis jo tikslas – kurorte auginti bendruomeniškumo jausmą, suteikti erdvę žmonėms augti, dalintis savo idėjomis. Dėl šios priežasties čia organizuojami ir įvairūs renginiai, kur suvažiuavę profesionalai sprendžia įvairiausias problemas, kai kurie jų būna ir tarptautiniai.

Verslininkas vis dar jaučia, kad bendradarbystė yra naujas reiškinys, ypač Palangai, todėl jis su savo komanda nemažai skiria laiko aiškindamas, kokie yra bendradarbystės tikrieji tikslai, kad tai yra būtinas reiškinys miestui ilginant sezoną, kviečiant protus dirbti, kažką palikti miestui.

„Aišku, reikia, kad priimtų ir miestas, kuris, regis, ne iš karto suprato mūsų tikslus, bet dabar, kai mus mato, palaiško, – sakė jis. – Aš *coworkingą* (bendradarbystę) matau ir kaip kultūrinį fenomeną – atvyksta žmonės iš įvairių šalių, padirba, bendrauja išėję į lauką. Nuotolinis darbas tapo itin populiarus, ypač po koronaviruso pandemijos.“

Kitų savivaldybių sektinas pavyzdys

Anot M. Rimavičiaus, kai kuriuose Europos miestuose pačios savivaldybės noriai išitraukia į privačius-viešuosius verslo projektus – imasi bendradarbystės erdvių administravimo ar/ir padeda tai darantiems verslininkams.

„Tiesiog yra suvokimas, kad bendradarbystė – naujas, augantis, populiarėjantis *trendas*, jis sukuria ne tik naujas darbo vietas, bet ir skatina vadinamąjį *coworkingo* (bendradarbystės) turizmą. Juk viskas paprasta: sėdai į lėktuvą, skrendantį į Palangą, nusileidi rekonstruotame oro uoste ir derini darbą – vienas ar su kolegomis – nuostabiame mūsų kurorte, – šypsojosi M. Rimavičius. – Ypač mūsų paslauga patinka lietuviams emigrantams.“

Vėlyvą rudenį ir žiemą nebedirba

Medinėse patalpose įsikūrę maži biurai vėlyvą rudenį ir žiemą nebedirba – patalpos nekūrenamos, nepritaikytos dirbti visus metus.

„Kai kuriems ir tokia egzotika tinka ir patinka, bet kai termometro stulpelis nukrenta žemiau 10 laipsnių šilumos, pernelyg žvarbu. Tačiau esu įsitikinęs, kad, jeigu būtume atviri ir žiemą, lankytojų būtų. Tam poreikis aiškiai yra“, – sakė Martynas.

Anot jo, būtų idealu turėti modernų, visus metus funkcionuojantį pastatą. Žinoma, jo bet kur nepastatysi – tam reikia sklypo, nemažų investicijų.

PALANGOS
BASEINAS

DOVANŲ KUPONAS
ŠVENTĖMS BE STRESO

f fb.com/PalangosBaseinas

www.palangosbaseinas.lt

palangosbaseinas

Romaldas Sakalauskas: „Galiu bet kokį automobilį vairuoti!“

Daugiau kaip 20 metų Respublikinei Klaipėdos ligoninei vadovavęs gydytojas chirurgas Romaldas Sakalauskas nuo lapkričio stovi prie Kretingos ligoninės vairo. „Gal kas nors pajuokaus, kad, kalbant automobilininkų terminais, aš persėdau iš „Audi“ į „Škodą“ ar „Volkswageną“, bet su įgūdžiais, kuriuos esu sukaupęs, galiu sėkmingai bet kokį automobilį vairuoti. Kažin ar visi vairuotojai gali tuo pasigirti?“ – šypsojosi R. Sakalauskas, mielai sutikęs atsakyti į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus.

Linus JEGELEVIČIUS

– **Prieš pradėdamas dirbti Kretingoje, sakėte vietos žiniasklaidai, kad nesiimtumėte naujojo darbo, jeigu nematytumėte jo perspektyvų. Ar per pirmąjį mėnesį naujoje darbovietėje patyrėte daugiau nusivylimų ar atradimų?**

– Gyvenime visuomet lygini – kas buvo iki šiol, o kas dabar. Kai pradėjau vadovauti Respublikinei Klaipėdos ligoninei prieš 21 metus – tuomet ji dar vadinosi Raudonojo Kryžiaus ligonine – jaučiausi tarsi iki akių paniręs į vandenį – jos situacija buvo labai nedėkinga, švelniai tariant. Buvo ir skolų – visko.

Vaizdžiai kalbant, mano batai Kretingoje galbūt ir prisisėmė vandens, bet situacija, su kuria buvau susidūręs Raudonojo Kryžiaus ligoninėje tuomet, 2000-aisiais, buvo nepalyginamai sudėtingesnė.

Vadovavimas bet kuriai medicinos įstaigai neatneša ramybės. Atvirksčiai – tik įtampas, su kuria būtina išmokti susitvarkyti. Ko gero, nė vienoje kitoje srityje, pasikeitus valdžiai ar ministrui, nėra inicijuojama tiek permainų, grandiozinių planų – pamatuotų ir nelabai – kaip medicinoje.

Man kartais net gaila savo kolegų medikų – nesant pastovumo, dalis jų linkę stresuoti ar net „perdega“. Tai – natūralu. Gaila, šiais (2021-aisiais) metais matėme ir tragiškų medikų likimų.

Kaip gydytojas chirurgas, apie kiekvienos ligoninės pajėgumą sprendžiu pagal tai, kokio stiprumo chirurgijos skyrių ligoninė turi. Kretingos ligoninėje jis – tikrai geras. Tai žinojau prieš pradėdamas dirbti čia.

Kiekvienos ligoninės pamatinės kolonos yra chirurgija, vidaus ligų skyrius ir reanimacija.

Romaldas Sakalauskas vadovauja Kretingos ligoninei.

Kretingoje tai yra ir negali būti nė kalbos, kad kurios nors srities reikėtų atsakyti.

Kretingos ligoninė teikia ir ginekologinę pagalbą, taip pat traumatologinę (pagalbą) dienos chirurgijos formate – tokios paslaugos vietos žmonėms labai reikalingos. Be tokių paslaugų ligoninė net negalėtų vadintis ligonine – greičiau bendruomenės sveikatos centru.

Sakau atvirai: man toks pervadinimas su paslaugų radiokaliu mažinimu būtų nepriimtinas.

Atsakau į jūsų klausimą: per pirmą mėnesį nervų Kretingoje nesusigadinau (*šypsosi*), bet man čia kol kas neretai tenka pabūti ir ūkvedžiu. Pavyzdžiui, aiškintis, kodėl neveikia autoklavas (*juokiasi*), nors jis būtinas.

Bet vėlgi – aš to itin nesureikšminu. Mano patirtis tokia, kad neretai galiu ir nuspėti, ko artimiausiu metu (ligoninėje) prireiks ar kas atsitiks (*šypsosi*).

– **Puikiai žinote diskusijas apie ligoninių apjungimą ar net kai kurių panaikinimą. Ar žinote, kas nutiks su Kretingos ligonine?**

– Visko negali žinoti. Ypač dėl to, kaip minėjau, kad medicinos srityje daug reformų sumanoma – visais laikais. Tačiau, kaip ir sakiau: aš neatėjau į Kretingos ligoninę ko nors užbaigti.

Mano siekiai – kitokie. Kurti!

Kad ligoninėje teikiamos paslaugos būtų ne blogesnės, o, pagal galimybes, ir geresnės nei kituose medicinos centruose aplink.

Žinia, gamtoje, o ir vadyboje dingsta tie, kurie yra silpniausi, nemoka apsiginti. Kretingos ligoninė tikrai nėra bandos gale – mes turime ką pasiūlyti ir save apsiginti.

Dabar nematau pavojaus, kad Kretingos ligoninė, gatvės kalba šnekant, uždarys. Tačiau neslėpsiu: turiu rimtų abejonių, ar mums pavyks išsaugoti kai kuriuos skyrius, pavyzdžiui, gimdymo ar vaikų.

– **Jūsų kadencija Kretingos ligoninėje – penkiems metams. Ką po jų vadintumėte savo pasiekimu?**

– Jeigu ligoninėje bus medicininė infrastruktūra ir teikiamos tokios paslaugos, kurių neturės net kai kurios Klaipėdos ligoninės, – vadinsiu tai nemažu pasiekimu.

O emocijame lygyje... Jeigu važiuodamas iš Kretingos link Telšių ar Vilniaus, jausiuosi gerai, patogiai, atidavęs visas savo jėgas ir žinias, patirtį, tai irgi vadinsiu savo asmeniniu pasiekimu.

Gyvenime aš visada visiems – šeimos nariams, bičiuliams, kolegoms – kartoju: „Gyvenime galima viską padaryti. Tik reikia tikėti tuo, ką darai.“

Įsitikinęs, kad kiekviena mintis linkusi materializuotis. Žinoma, jeigu dirbama daug, kryptingai ir su aistra. O aš – ir veiksmo žmogus.

– **Esate atkaklus ir ryžtingas. Juk į mediciną įstojote iš trečio karto, ar ne?**

– Taip, tiesa. Neįstojęs dvejus metus dirbau mokytoju Skuodo rajone – dėsciau istoriją ir chemiją. Kai kurie mano mokiniai patys tapo gydytojais. O kai kurie net vadovauja netoli Kretingos esančioms kitų rajonų ligoninėms. Būtinai su jais kalbėsiuosi – įdomu, kaip jie dirba, kaip jiems sekasi. O gal ir naudos iš to galėsime turėti savo vadovaujamos ligoninės?

– **Kokių medikų trūksta Kretingos ligoninei?**

– Turėtų čia atsirasti naujų profesijų medikų. Pavyzdžiui, pulmonologų (plaučių ligų), alergologų, odos gydytojų, intervencinių radiologų.

Pokyčiams būtina prisitaikyti – medicina ypač greitai keičiasi, vadyba joje – taip pat.

Kretingos rajonas – tikrai ne mažas. Įskaičiuojant ir Skuodą, gerokai virš 50 tūkstančių gyventojų.

Svarbu matyti, kokių paslaugų reikia jo gyventojams. Tikiu, kad Kretingos ligoninė gali tapti stipria regionine medicinos įstaiga.

Bet mano vizijoje numatyta tam tikra Kretingos ligoninės transformacija. Tik pirmiausia ja noriu pasidalinti su ligoninės steigėja, Kretingos rajono savivaldybe.

– **Sovietmečiu pamokos mokyklose prasidėdavo privaloma mankšta, vykdavo privalomi darbo kolektyvų sportinių normatyvų laikymai. Dabar galime rinktis – sportuoti ar ne. Gerai tai ar?..**

– Jūs teisus: gyvename visuomenėje, kurioje kiekvienas gali rinktis – sportuoti ar ne. Visa ta era buvo tokia, kokia ji buvo. Mes jau užmiršome, kas toje sistemoje buvo ir labai neblogai. Masinis sportas, net jeigu ir privalomas, buvo fantastinis dalykas.

Labai norėčiau, kad Kretingos rajone atsirastų, tarkime, bendruomenių sveikatingumo programos. Man asmeniškai būtų labai gražu matyti drauge besimankštinančius senjorus – net Kretingos centrinėje aikštėje. Sutelkus vietos Visuomenės sveikatos centro, ligoninės, seniūnijų, vietos bendruomenių jėgas ir resursus, galima daug ką nuveikti.

Man vis dar skaudu matyti žmogų, kuriam kojose atsiveria žaizdos, nes jis laiku nesuzgribo dėl cukrinio diabeto ir nesigydė ligos. Arba kai žmogui diagnozuojama vėlyva onkologinės ligos stadija, nors ją, ko gero, buvo galima nustatyti ir ankstesnėje stadijoje, jeigu būtų lankomasi pas gydytoją prevenciškai.

Daug rimtų ligų būtų galima išvengti, jeigu žmonės daugiau dėmesio rodytų savo sveikatai – sportuotų, dalyvautų valstybės remiamose prevencinėse programose.

Svajuju, kad mes kada nors Kretingos ligoninėje turėsime visų mūsų gyventojų – ir kiekvieno atskirai – medicininį paveikslą. Kokios ligos kamuoja? Kad žmogus gal net gautų išpėjimą dėl savo sveikatos žinute – į ką jis ypač turėtų kreipti dėmesį? Patarimą, kaip išvengti didesnės bėdos.

Pavyzdžiui: „Ponia Maryte, kada jūs atvažiuosite pasidaryti krūties echoskopiją? Ponia Barbora, atvykite pasitikrinti gimdos kaklelį, nes jums toks patikrinimas priklauso dėl jūsų amžiaus.“

Kai žmogui nustatoma sunki liga, dažnai šaukštai – jau po pietų. Žmogui reikia ir stiprių nuskausminamųjų, ir raminamųjų. Visi mes turime pagalvoti, ką daryti, kad mūsų visuomenė būtų sveikesnė. Bet pirmiausia pats žmogus turi pajusti atsakomybę sau už brangiausią savo turtą – sveikatą.

– **Kaip jūs rūpinatės savo sveikata?**

– Maksimaliai tai darau. Vazinėju dviračiu, visa mūsų šeima myli pirties procedūras, ryte lankausi baseine. Slidinėjau kiekvieną žiemą Italijoje, Prancūzijoje. Stengiuosi kas antrą ar trečią dieną nueiti 8-10 kilometrų.

– **Praėjusiais metais slidinėjimas Prancūzijoje jums baigėsi nelaime – susilaužėte koją. Koks jūsų išpūdis apie vietos ligoninę, į kurią jus nuvežė?**

– (*Šypteli*). Buvau nuvežtas į privačią ligoninę. Jau išvykdamas iš jos, pagalvojau, kad ji atitiko mano idealios ligoninės, kurią siekiau sukurti Klaipėdoje, vadovaudamas Respublikinei ligoninei, viziją. Viskas labai tiksliai sudėliota, nors mane pasitikęs gydytojas avėjo gan nušleivotus batus ir labiau atrodė į vietos ūkininką (*šypteli*).

– **Itin domitės istorija. Jeigu turėtumėte progą atsukti laiko ratą ir papusryčiauti su Vinstonu Čerčiliu (britų politikas, labiausiai išgarsėjęs būdamas Didžiosios Britanijos premjeru Antrojo pasaulinio karo metais, – aut. past.), kuriuo itin žavėtės, ko jo paklaustumėte?**

– Tikriausiai jo pasiteiraučiau, kodėl, jo nuomone, jis nebuvo įvertintas pačių anglų – kodėl nebuvo perrinktas naujai kadencijai jau pasibaigus Antrajam pasauliniam karui?

– **Esate tikintis žmogus?**

– Taip. Ne akilai ir dogmatiškai, daugiau – su filosofiniais akcentais. Kaip chirurgas, prieš kiekvieną didesnę operaciją persižegnodavau ir prašydavau Aukščiausiojo palaimos. Man dvasiniai dalykai – labai svarbūs ir, patikėkite, svarbesni nei materialūs dalykai. Galima būti labai geru gydytoju, bet tikėjimo elementas tave daro dar pajėgesniu (gydytoju) ir brandesniu žmogumi.

Penkiamečiui Donatui padovanota knyga „Medicina“ tapo jo gyvenimo kelrode

Gydytojas otorinolaringologas Donatas Boveinis jau ketverius metus gyvena Palangoje.

Kai pažįstama Palangoje teiravosi gero gerklės, nosies ir ausų daktaro, jos draugė iškart mojo į Klaipėdos pusę: „Važiuok pas Donatą Boveinį. Jis ten – geriausias, be to, labai mielas“. O, pasirodo, pas jį važiuoti į uostamiestį nė nereikia – 33 metų gydytojas otorinolaringologas Donatas Boveinis jau ketverius metus gyvena Palangoje, joje ir konsultuoja pacientus. „Palanga mane labai žavi – pušynas, jūra, daug kokybiškų paslaugų“, – D. Boveinis sakė „Lietuvos pajūriui“.

Linus JEGELEVIČIUS

– Iš kur pas jus toks įvaizdis – puikus ir mielas?

– (Šypsosi). Nemanau, kad tokį įvaizdį galėtum susikurti, jeigu nebūtum toks. Na, gal ir nekukliai pasakiau. Arba viską darai maksimaliai (gerai), save visą atiduodi, arba ne. Žmonės tai labai gerai jaučia. Man dar labai svarbu – individualumas. Vienaip kalbi su sena močiute, kitaip – su vaiku ar jo mama. Kartais pacientams aš net duodu savo asmeninį telefono numerį, kad jie ramiau jaustųsi. Svarbu būti natūraliam. Aš – toks.

– Kada nusprendėte, kad norite tapti gydytoju otorinolaringologu?

– Kai baiginėjau šeštus metus bendrosios medicinos mokslų, laukė specializacijos pasirinkimas. Aš visada norėjau chirurginės specialybės – terapinės man nelabai buvo prie širdies. Prisimenu, prieš tai vienas mano bendramokslis, jau pasirinkęs tokią specializaciją, man pasakė: „Žinai, operavau nosį – man visai tai patiko“. Galvojau: „O, gera mintis – nosis!“ (šypsosi).

– Koks jūsų kelias į mediciną?

– Nuo tetos padovanotos knygos, kuri ir vadinosi „Medicina“ (juokiasi). Apie mediciną nuo Antikos iki dabar. Man buvo penkeri (metai). Buvau ką tik pramokęs skaityti (šypsosi). Ji mane sužavėjo – medicina atrodė ir mistiška, ir labai kilni. Ir, gal kas nors nepatikės, nieka-

da nesuabejojau savo pasirinkimu – medicina. O teta pati gyvenime siekė būti gydytoja, bet jai nepavyko (šypsosi). Mano giminėje nėra gydytojų.

Augau Kauno rajone, prie Kauno marių, labai gražioje vietoje. Kai baigiau mokyklą, įstojau į Medicinos sveikatos mokslų universitetą. Buvo ilgos studijos – kaip ir visiems medikams: bendrosios studijos truko šešerius metus, plius rezidentūra.

– O kodėl pasirinkote Klaipėdą?

– Kai penktame kurse reikėjo rinktis vietą praktikai-internatūrai, mūsų kurso grupelė draugų, vilniečiai ir kauniečiai, ilgai nesukome galvų: „Reikia važiuoti kuo toliau nuo gimtojo miesto!“ Atvykome čia 2012 metais ir mums čia labai patiko – išsinuomojome butuką.

Tiesą pasakius, iki tol uostamiestį beveik visada aplenkdavau – arba į Palangą, arba į Nidą važiuodavau.

Dalis tos mūsų grupelės – penketuko – liko gyventi ir dirbti Klaipėdoje, kiti pasklido po pasaulį.

– Ar skiriasi klaipėdiečiai, visi pajūriečiai, nuo kauniečių?

– Tikrai taip. Klaipėdiečiai – labiau „atsipūtę“, laisvesni, itin draugiški. Ypač tie skirtumai buvo akivaizdūs tuomet, kai atvykome. Dabar – ne tiek.

Rezidentūrą atlikau Klaipėdos universitetinėje ligoninėje.

– Jūs daug dirbate – kur tik nerasi jūsų internete.

– (Šypteli). Taikliai pastebėjote – dirbu daug. Bet tam mano specialybė palanki. Dirbu Klaipėdos respublikinėje ligoninėje, „Ave Medica“ klinikoje Palangoje, „Northway“ medicinos centre Kretingoje ir Klaipėdoje. O privačioje vaikų klinikoje „Mama, aš sergu“ gavau savo pirmąją privačią praktiką. Skirtingai nei kitose specializacijose, otorinolaringologų medicininė licencija vaikams ir suaugusiems – bendra. Tai – gerai. Nors vaikai – specifiška. Bet aš gerai su vaikais sutariu.

– Kodėl daug dirbate? Namui ant jūros kranto? Kad anksti į pensiją išeitumėte?

– (Juokiasi). Tai – klausimas, į kurį aš vis dar pats ieškau atsakymo. Būna, kad užėina mintelė ko nors atsisakyti. Bet vėl – išsimiegi, pailsi ir – pirmyn. Aš myliu savo darbą, savo pacientus. Tikrai taip!

Gal mes gyvename tokioje visuomenėje, kur daug dirbti – norma, sėkmės ženklas?

Žinoma, teisūs ir tie, kuriems tai atrodo ydinga. Nuo dirbti daug iki persidirbti, „perdegti“ – labai nedidelė riba.

– Kaip bendraujate su vaiku? Į rankas jam išspraudžiate meškiuką ar elektroninį žaislą?

– Man to nereikia. Su vaiku kalbu kaip su suaugusiu. Pasakau iškart: „Niekio neskaudės. Pasitarkime abu, kaip tai darysime...“ Ir, tiesa, kol aš žiūriniu vaiko ausį, jis neretai naršo savo telefone (juokiasi).

– Kas jums darbe yra sunkiausia: didelė įtampa, milžiniška atsakomybė ar..

– Gal net ne tai. Tiesiog yra žmonių – tų, kurie kreipiasi pagalbos, – kurie gali sugadinti ne tik vieną dieną, bet net ir savaitę. Matyt, esu jautrus: tokius žmones ilgai atsimenu. Laimei, tokių žmonių ne dažnai pasitaiko – bet po vieną kas pusmetį tikrai (juokiasi). Paprastai jie būna itin reikalaujantys, nepasitikintys, prisiskaitę interneto (šypsosi). Arba – su įsitikinimais, kurie prieštarauja medicinai.

– Jūs konsultuojate ir gydote, ir operuojate. Ar operuoti – sunkiau?

– Nebūtinai. Ko gero, konsultavimas – sunkiausia. Turi gyvai bendrauti su žmogumi, pagrįsti savo išvadas ar įtarimus, įtikinti. Paprastai, aš žmogui, jei įmanoma, pasiūlau kelis variantus – pats žmogus turi nuspręsti, kas jam ar jai labiausiai tinka.

– Ar dabar kiekvienas, mokantis naršyti Google – daktaras?

– (Šypteli). Taip, tokių pacientų ne tik aš, bet ir visi gydytojai šiais laikais turi daug. Neįsitikinęs, kad interneto medicininės žinios yra tik gerai. Kartais geriau, kai žmogus pasitiki gydytoju – ne aklai, bet ir be įtarimų, kad kažką jam ne taip sakai. Žinoma, tikrinti, turėti kelias nuomones – gerai. Bet medicinoje nepakanka vieną vienintelį straipsnį internete perskaityti – reikia įsigilinti į visumą, giliai.

– Gydytojo darbas – ir rizika. Ar jūs savo veiklą draudžiate? Teko skaityti, kad, ypač užsienyje, ligoninėms ar gydytojams pateikiami milžiniški ieškiniai...

– Taip. Savo gydytojus draudžia ir dauguma gydymo įstaigų, ir mes patys save. Tai – normali vakarietiška tvarka. Ir nebūtinai gydytojas visada būna teisus – klaidų kartais, kaip ir bet kurioje kitoje veikloje, pasitaiko. Galbūt baisiai skambės, jos – neišvengiamos. Ypač, kai yra dideli darbo krūviai.

Visi žmonės klysta, juk gydytojai irgi žmonės. Didžiąjai

daugumai mano kartos gydytojų pripažinti klaidą – normalu jau. Žinoma, geriau, kad jų nebūtų.

– Atleiskite už buitinį požiūrį: sudėtinga atrodo širdis ir smegenys, kraujagyslės, o ausis, gerklė ir nosis?

– Išties, toks požiūris yra. Bet, tiesą pasakius, otorinolaringologijos srities chirurgija yra viena iš sudėtingesnių.

Kai mes darome nosies endoskopines operacijas, su mažyte kameryte per nosies šnervę naršome per kelis milimetrus nuo smegenų, šonuose – akys, ir čia pat – svarbiausios žmogaus kraujagyslės.

Nereikia nė sakyti: netinkamas judesys ne ten ir...

Bet turiu ir gerą žinią: otorinolaringologija yra didžiulę pažangą chirurgijoje padariusi medicinos sritis.

Prieš 30 metų endoskopinė nosies chirurgija buvo beveik neatliekama, nes mirtingumas joje buvo itin didelis.

Dabar, atsiradus kompiuterinei tomografijai – gydytojo žemėlapiui, gali tinkamai pasiruošti kiekvienai operacijai, plius yra pažangi endoskopinė navigacija.

Operuoja ir ekrane matai nuotrauką, vaizdą realiu metu.

Man operuoti tenka beveik kiekvieną dieną. Bent keturias dienas per savaitę.

– Ar visada su medicininio personalu pavyksta prie operacinio stalo pajauti tarpusavio „chemiją“?

– Žinoma, tai irgi – labai svarbu. Kaip sakote, chemija arba yra, arba jos nėra. Laimei, man sekasi kol kas – komandos šalia manęs (operacijos metu) yra sinchroniškos, susistygavusios. Pavyzdžiui, anesteziologas, su kuriuo tenka dažnai dirbti, yra geras mano draugas – abu kartu užsiimame jėgos aitvarų sportu.

– Jums tenka pranešti ir apie onkologines ligas. Kokius žodžius parenkate tokiu atveju?

– Svarbiausia – suteikti viltį. Tokia liga dabar – jokių būdu ne mirties nuosprendis. Su žmogumi kalbu apie ligą atvirai. Juk tokiu atveju būtinas ir jo nusiteikimas, dalyvavimas.

– Ar Klaipėdoje medicinos lygis toks pats kaip Kaune ar Vilniuje?

– Lygis – tikrai aukštas. Diagnostine, chirurgine prasme lygis Klaipėdoje – kaip Kaune ir Vilniuje. Galbūt Kaune – dėl specializacijos ir centralizacijos yra daugiau patirties gydant onkologines ligas, atliekant kaukolės pamato sudėtingesnes operacijas. Bet bendrąja prasme, Lietuvoje operavimo ir gydymo lygis yra pakankamai aukštas.

– Ar žmonių klausą prastėja?

– Šimtu procentų taip neteigčiau, klausos sutrikimai – vyresniųjų bėdos. Žinoma, jaunimo ausinukai, garsi muzika nėra dideli klausos draugai.

– Ar jums svarbi tylą?

– Kartais. Bet gerokai dažniau – bendrauti. Ypač šiuo pandemijos metu.

– Kokie jūsų pomėgiai?

– Jėgos aitvarai! Ačiū mano kolegai už jį. Šį sportą „atradau“ persikėlęs į Klaipėdą.

– Vadinas, jūrą, ko gero, dažniau matote nei vidutinis palangiškis?

– Man jūra niekada nenusibosta. Tas jausmas prie jos – ypatingas.

– Jūs – laimingas?

– (Juokiasi). Taip!

Virginija Paluckienė
yra Palangos kurorto
muziejaus direktorė.

Kurorto muziejaus direktorė Virginija Paluckienė: „Brangiausi muziejaus įvertinimai – vaikų!“

Virginiją Paluckienę, Palangos kurorto muziejaus direktorę, į Palangą atvedė... meilė. „Palangoje, galima sakyti, „netiesiogiai“ gyvenau dvejus metus, kai laisvu laiku atvažiuodavau pas mylimąjį (buvusį miesto Tarybos narį, buvusį miesto socialdemokratų skyriaus pirmininką Daną Palucką, dabar – verslininką, – aut. past.), kuris vėliau tapo mano vyru“, – Virginija šypteli pokalbio su „*Lietuvos pajūriu*“ pradžioje.

Linus JEGELEVIČIUS

Bet, žinoma, mūsų interviu „sukosi“ apie Kurorto muziejų, įsikūrusį legendinėje viloje „Anapolis“. „Man labiausiai norėtusi, kad ilgainiui muziejus taptų moderniu daugiafunkciu pajūrio regiono istorijos ir kultūros pažinimo centru“, – sakė jo direktorė.

– **Ką ryškiausiai prisimenate iš pirmųjų jūsų gyvenimo Palangoje metų?**

– To meto ryškiausi prisiminimai yra susiję su meile ir romantiškais pasimatymais, o vėliau ir vestuvėmis, sūnaus gimimu. Turiu pripažinti, kad jei ne jausmai, vargu, ar dabar gyvenčiau Palangoje, nes tokios svajonės neturėjau. Tik apsigyvenus supratau, kad man turbūt geresnio miesto Lietuvoje gyventi, auginti vaikus nėra. Net kai Danas buvo sumanęs „kelti sparnus“ į Vilnių ir ten kurį laiką dirbo, aš tariau griežtą „ne“ ir pareiškiau su vaikais nesikraustysianti iš Palangos.

– **O ką ryškiausiai prisimenate iš vaikystės? Ar dažnai su tėveliais pasiekdavote jūrą?**

– Daug ryškių prisiminimų likę iš vaikystės. Žinoma, atmintyje labiausiai įstrigę tie, kurie vaiko širdžiai tuo metu buvo patys svarbiausi: šuniuko įsigijimas, pirmasis randas, iškrėstos išdaigos su draugais ir pan. Prisiminimų su Palanga praktiškai neturiu, nes vaikystėje dažniau laiką leisdavome prie Platelių ežero. Atmintyje vis dar išlikusios mamos pasakotos Platelių ežero salų legendos, kurias ji iliustravo ir kurias galima pamatyti lankantis Žemaitijos nacionaliniame parke.

Bet, žinoma, kaip ir didžiai daugumai Lietuvos moksleivių, teko ketvirtoje klasėje atvykti į Palangą. Nors iš jos labiausiai įsiminė ne jūra, ne tiltas ar Gintaro muziejus, o mane sukausčiusi baimė atrakcionuose, keliantis apžvalgos ratu. Pamenu, priešais sėdinti draugė rėkia: „Žiūrėk, jūra matosi!“ O ta jūra man už nugaros, taip ir nesugebėjau pakankamai pasukti galvos, kad ją išvysčiau. Iki šiol beprotiškai bijau aukščio, dėl to vengiu visų apžvalgos bokštų.

– **Jūsų vyras Danas ryškiai sužibėjo miesto politikoje – degė noru, siūlė įdomių idėjų. Ar lengviau atsidsote, kai jis paliko politiką? Ar jums teko išlieti ašarų, kai jis buvo narstomas po kaulėlių, puolamas?**

– Dano užsidegimas ir įdomios idėjos neišseko pasitraukus iš politikos, tik visa tai dabar realizuojama privačiame versle, o ne visuomeninėje veikloje. Skirtumas tik tas, kad viešai apie tai nebebūtina pasakoti, nėra ir oponentų, o jei kas ir nepasiseka, neatsiranda būrio aplinkinių, kurie apie tai vis primena, tad viskas – daug paprasčiau. Danas jau mūsų draugystės pradžioje pasielgė labai išmintingai ir paruošė mane tam keliui, kuriuo jis

tuo metu ėjo. Ir tas kelias tikrai nebuvo lengvas, o kartais net nemalonus.

Labai gerai pastebėjote, jis viešoje erdvėje buvo puolamas ir gana aršiai, nors kai kas tai vadino „konstruktyvia kritika“, bet, vargu, ar tai tilpo net į kritikos rėmus, o ką jau kalbėti apie konstruktyvumą. Pati labai mėgstu filosofiją ir į įvairias situacijas – ar lydėtų sėkmė, ar užklyptų neganda – žvelgiu gana filosofiskai. Ir tuo metu ašarų neliejau, o vadovavausi stoicizmo filosofija: kai negali suvaldyti išorinių veiksnių, gali valdyti vidinę laikyseną. Senekos išmintis, sudėta į laiškus Liucilijui apie gyvenimo prasmę, vidinę žmogaus stiprybę, dvasios ramybę ir didybę, iki šiol man yra knyga „numeris vienas“ mano asmeninėje bibliotekoje.

– **Klaipėdos universiteto Istorijos ir archeologijos katedroje (Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institute) jūs 2020 metais apsigynėte magistro darbą „Palangos miesto ir valsčiaus savivalda 1921–1940 metais“. Kodėl būtent tokia tema pasirinkote?**

– Dirbdama Palangos kurorto muziejuje jutau tyrimų ir žinių apie tarpukario savivaldą trūkumą, nors iš pradžių planavau atlikti tyrimą remiantis vieno asmens politine patirtimi. Tyrimo objektas turėjo būti ilgametis Palangos valsčiaus viršaitis Feliksas Paulauskas, nes jo vaikiai suteikė galimybę naudotis išlikusiu šeimos archyvu, kuriame buvo puikios medžiagos. Ieškodama papildomos informacijos Lietuvos centriniame valstybės archyve, radau pakankamai medžiagos, kad tyrimas būtų išplėstas ir apimtų visą Palangos tarpukario savivaldos kūrimą ir raidą, nesikoncentruojant į vieną asmenį. Pavyko ištirti Palangos valsčiaus, o vėliau ir miesto savivaldos rinkimų aplinkybes, kaip vykę valdžios formavimo procesai koreliavo su visa Lietuvos savivaldos sistema, rekonstruoti tarybų narių sąrašus, tikslius burmistrų valdymo laikotarpius. Dėl 1945 metais sudegusio savivaldybės pastato ir jame buvusių dokumentų, daug kas buvo nuėję užmarštin. Džiaugiuosi, kad man pavyko užpildyti Palangos tarpukario savivaldos istorijos spragas ir, manau, kad šis darbas bus akstinas tolesniems tyrimams.

– **Regis, neseniai paroda tokia tematika vyko ir „Anapilyje“, Palangos kurorto muziejuje?**

– Šiais metais Palanga švenčia ne tik prijungimo prie Lietuvos šimtmetį, bet ir savivaldos šimtmetį. Parengta paroda „Palangos savivalda 1921–1940 metais“, remiantis mano atliktu tyrimu, buvo eksponuojama ne tik Palangos kurorto muziejuje, bet ir viešojoje bibliotekoje bei miesto savivaldybėje. Dėl medžiagos unikalumo ir dėl to, kad kitais metais minėsime 90 metų, kai Palangai buvo suteiktos miesto teisės, paroda nepraras savo reikšmės, tad viliosiu,

Kurorto muziejus yra įsikūręs legendinėje viloje „Anapilis“.

kad ją priims ir švietimo įstaigos. Neabejoju, kad jei kuo daugiau palangiškių susipažins su tyrimo medžiaga, tuo daugiau informacijos pavyks surinkti tolesniems tyrimams, nes galbūt jų šeimos archyvuose yra išlikusių nepublikuotų dokumentų ar fotografijų.

– **Visa jūsų profesinė veikla – kryptinga, su stipriu akcentu kultūrai, istorijai, muziejinkystei. Iš kur tai pas jus?**

– Manau, visa tai paveldėjau iš mamos Zafiros Leilionienės. Ji apie 30 metų vadovavo Plungės rajono tautodailininkams, rengė parodas, šventes, vykdė įvairius projektus, kartu su partneriais įkūrė Plungės kultūros centre Audimo dirbtuves. Augau ne tik skaitydama mamos surinktą literatūrą apie žymius Lietuvos ir pasaulio menininkus, bet ir nuolat girdėdama kalbas apie meną, įvairius kultūros reiškinius, apie linksmus ir liūdnius tautodailininkų nuotykius.

Teko sutikti ir nemažai kultūros ir meno žmonių. Žinoma, vaikystėje, paauglystėje to labai nesureikšminau, netgi nekreipiau didelio dėmesio, bet aplinka mums vis tiek vienaip ar kitaip daro įtaką. Vėliau atsitiko taip, kad studijuojant bibliotekininkystę, įsidarbinau ne viešojoje bibliotekoje, o mokslinėje bibliotekoje, Žemaičių dailės muziejuje. Taip prasidėjo mano muziejinkės karjera. Metai, praleisti kunigaikščių Oginskių rūmuose, buvo vieni įsimintiniausių mano gyvenime.

– **Ar buvo abejonių dėl dalyvavimo konkurse Kurorto muziejaus direktoriaus/-ės pareigoms užimti? Kai šnekėjote su „Palangos tiltu“, žurnalo „Lietuvos pajūris“ turinio partneriu, šių metų vasarį, nebuvote įsitikinusi, kad dalyvausite konkurse.**

– Neslėpsiu, abejonių buvo. Ir dėl labai natūralios priežasties. Man pati svarbiausia yra mano šeima. Vadovaujant

muziejui nuo 2017 metų spalio vidurio, laikinai einančios direktorės pareigose, be visų kitų darbų, reikėjo įgyvendinti tarptautinį projektą „Palanga. Pavilosta. Jūros įkvėpta istorija“ ir kurti muziejaus nuolatinę ekspoziciją. Ypač nuo 2018 metų pabaigos, kai buvo pasirašyta ekspozicijos įrengimo sutartis ir reikėjo parengti istorinę medžiagą, mano šeima dažniausiai likdavo nuskriausta, nes dirbdavau ir po darbo valandų, ir savaitgaliais. Dėl to labai išgyvenau, bet atsakomybė tinkamai atlikti darbą taip pat slėgė. Nenorėjau, kad dar kartą pasikartotų panaši situacija, reikėjo savyje atrasti tą „aukso viduriuką“, nubrėžti tam tikras ribas ir dabar esu ten, kur esu. O kaip bus ateityje – nežinau.

– **Jums teko dirbti su nelaukta į amžinybėn išėjusiu pirmuoju Palangos kurorto muziejaus direktoriumi Jūračiu Viktoru Liachovičiumi. Ko jis jus išmokė?**

– Su šviesios atminties Jūračiu Liachovičiumi kartu dirbome nuo 2014 metų vasario iki 2017 metų spalio ir, manau, buvome puiki komanda. Aš išmaniau, kaip vykdyti muziejinę veiklą, jis – kaip organizuoti įstaigos darbą, vystyti viešuosius ryšius. Muziejų teko kurti praktiškai nuo nulio, tad ir iššūkių buvo įvairių. J. Liachovičių ir mane skyrė galima sakyti visa karta – 40 metų, tad be abejonės, vyresnio žmogaus patarimai dažnai būna naudingi.

– **O kokia jūsų „Anapilio“ vizija?**

– „Anapilis“ jau nebėra vien „Anapilis“, tai kartu ir Palangos kurorto muziejus, nešantis didžiulę atsakomybę už Palangos krašto istorijos puoselėjimą. Man labiausiai norėtųsi, kad ilgainiui muziejus taptų moderniu daugiavoniu pajūrio regiono istorijos ir kultūros pažinimo centru. Jis būtų atviras ir jame įdomios veiklos bei žinių atrastų įvairaus amžiaus, socialinių grupių ir išsilavinimo žmonės.

Palangos kurorto muziejaus ekspozicijos fragmentai.

Kad tiek palangiškiams, tiek miesto svečiams apsilankius muziejuje vis norėtųsi sugrįžti atgal, nes čia jų laukia įkvepianti erdvė kūrybai ir vis naujos patirtys.

– **Kokie muziejaus įvertinimai jums – itin brangūs?**

– Žinoma, vaikų! Jiems įtikti – sunkiausia (šypsosi). Todėl labai džiaugiuosi, kai mokyklinukai, apsilankę muziejuje su klase, žada kitą kartą sugrįžti ir atsivesti savo tėvelius.

– **Esate drąsi – net vieną Palangoje gimusį ir augusį modernistą su jo „gmail“ susirašinėjimų išrašais „išleidote“, nors jo menas kokiai nors grafų Tiškevičių stilistikos gerbėjai – visai ne menas. Kokias menines ribas jūs esate nustačiusi ekspozicijoms muziejuje? Kaip „Anapily“ sprendžiama, kokią parodą surengti, o kokios – ne? Ar esate atsiskiusi kai kurių sumanymų, planų, nes pabūgote, kad galite būti nesuprasta ar „nudegti“?**

– Argi čia drąsa? (Šypsosi). Nemanau. Taip pat nemanau, kad menas turi būti ribojamas remiantis kitų suvokimu ar supratimu. Meno raida nebūtų nė kiek pasistūmėjusi ir vis dar pieštume ant uolų, jei kažkas nebūtų išdrįsęs padaryti kitaip, išplėsti ribas. O be to, kas šiandien atrodo kaip erezija, rytoj jau gali būti ortodoksalu.

Neslėpsiu, dėl jūsų minėtos parodos „Prie Baltijos“ net muziejaus kolektyve vyravo prieštaringos nuotaikos. Bet tame ir slypi žavesys, intriga, kuri kviečia diskutuoti, pažvelgti kitaip nei mums įprasta. Labai gaila, kad koronavirusas sutrukdė man pačiai sudalyvauti šios parodos atidaryme, bet tikiuosi, kad tai – ne paskutinė panašaus pobūdžio paroda muziejuje.

O muziejuje eksponuojamos įvairios parodos ir meninės ribos nenustatinėjamos, tikrai nediktuojama kas galima, o kas ne. Dažniausiai tenka atsisakyti tokių parodų, dėl kurių eksponavimo laiko nesutariame su autoriumi, arba paroda tinkamai neišpildo muziejaus erdvių, reikalauja papildomų finansų ir panašiai.

Muziejus nesispecializuoja rengdamas vienos meno krypties parodas, kaip tai daro, pavyzdžiui, šiuolaikinio meno centrai ar galerijos. Jis yra atviras visiems, ypač Palangos miesto bendruomenei. Todėl rengiame ir profesionaliojo meno, ir tautodailės, ir istorinės tematikos parodas. Siekiame pristatyti kuo įvairesnio žanro meną muziejaus lankytojams.

– **O ar esate kam nors atsakiusi neigiamai: „Ne, kitą kartą, tai – ne mums“?**

Palangos kraštotyros draugijos archeologiniai radiniai.

– Atsakyti neigiamai yra tekę, bet tik dėl to, kad mūsų muziejus yra gan populiarus ir visų norinčiųjų sutalpinti tiesiog neįmanoma. Menininkų yra labai daug, o dažnas iš besikreipiančių savo parodą nori organizuoti tik vasaros sezono metu, tad natūralu, kad tenka atsakyti.

– **Paprovokuosiu jus: ar į „Anapilį“ „išileistumėte“ moteriškų ar vyriškų fotoaktų parodą? Na, nors Rimanto Dichavičiaus „Žiedai tarp žiedų“?**

– Nuogas kūnas mene – ne naujiena, tad, vargu, ar tai būtų provokacija. Jau Antikos laikų skulptūrų išskirtinumas buvo tame, jog itin didelis dėmesys buvo skiriamas nuogam žmogaus kūnui. Taip vaizduotas ir tobulas žmogiškumas, ir tobulas dieviškumas. Arba Renesanso laikų menas. Imkime, kad ir vienoje švenčiausių katalikiškojo pasaulio vietų, Vatikane, Siksto koplyčioje Mikelandželo nutapytą freską „Paskutinis teismas“. Kiek joje ištapytų, įvairiais rakursais pakreiptų raumeningų nuogų kūnų. Arba to paties menininko bene žinomiausia skulptūra „Dovydas“, jos kopija išdidžiai stovi pačiame Florencijos centre. Kalbant apie fotomenininko R. Dichavičiaus ciklą „Žiedai tarp žiedų“, tai jo pasirodymas labiausiai provokavo tarybiniais metais, kai nuogas kūnas buvo tabu. O šiame XXI a., vargu, ar ką nors stebintų ir piktintų.

– Bet, sutikite: „Anapilis“ įvairėja, lapkričio 15-21 dienomis prisijungėte prie vykusių Suaugusiųjų mokymosi savaitės, surengdami seminarą suaugusiems „Kaip rūpintis savo psichine sveikata“?

– Pasaulyje jau kurį laiką keičiasi pačios muziejaus sąvokos samprata. Jei anksčiau muziejų tapatindavome tik su eksponatų saugykla, tai keičiantis visuomenės poreikiams, atsirandant vis naujoms technologijoms, kurios gali būti pritaikytos kultūrinei veiklai, edukaciniam tikslams, savime suprantama, kad muziejų paslaugų spektras plečiasi ir jos įvairėja. Ypač per pandemiją buvo pastebėta, kad muziejų lankymas teigiamai veikia žmonių psichinę sveikatą, tad kodėl apie ją atskirai nepakalbėjus ir muziejuje?

– Vietiniai šį pastatą yra apgaubę mistika ir įvairiomis legendomis. Kalbama, jog vila ne be reikalo pavadinta išėjusiųjų myriop vardu. Patyrėte mistikos „Anapily“?

– Tikra tiesa, vilos „Anapilis“ pavadinimas, netradicinė architektūra ir dar vėjo vargonų garsai inspiravo nemažai pasakojimų ir legendų apie šią vilą. Man yra tekę ne kartą būti vienai muziejuje ir dienos metu, ir vėlyvą vakarą, bet jokių paranormalių reiškinijų, apart nejuokumo, dideliame pastate, nepatyrė. Bet neslėpsiu, kai kurie muziejaus darbuotojai, tiek buvę, tiek esami yra susidūrę su „keistokais“ dalykais, tačiau apie juos neapsakosiu, nes tai – ne mano patirtis. O ir tokiom temom kalbant žmogus kažkaip nerimtai atrodo (*juokiasi*).

– Ar jau žinote, į kokias parodas pakviesite apsilankyti naujaisiais metais?

– Žinoma, parodų planas sudėliotas dar spalio mėnesį. Iš svarbesnių parodų norisi išskirti jau kelerius metus organizuojamą parodą „Balta drobulė“, kuri kasmet skiriama vis kitai su Palanga susijusiai temai ir kuriai savo kūrybą pristato profesionalūs menininkai iš Lietuvos ir kaimyninių šalių.

Labai džiaugiuosi, jog šiais metais užsimezgė bendradarbiavimas su Lietuvos dailininkų sąjunga, iš kurio gimė projektas „Anapilio matymai“. Jei pasiseks gauti finansavimą iš Lietuvos kultūros tarybos, liepos mėnesį lankytojai galės išvysti *Eglės Gineitytės* ir *Laisvydės Šalčiūtės* kūrybą. Parodoje bus panaudotos vaizdo ir garso instaliacijos, kurios dar labiau sustiprins lankytojų įspūdį, suteiks galimybę į „Anapilį“ pažvelgti „kitu kampu“.

– O ką mėgstate veikti laisvalaikį? Visi keliai veda prie jūros?

– Jau gana ilgai savo kokybišką laisvalaikį sieju su gera knyga ir įdomia kelione. Renku asmeninę biblioteką, tai reiškia, kad vyro, vaikų knygos yra atskirtos nuo manųjų. Ji nėra didelė, nes esu įsitikinusi, kad išsilavinusiam žmogui užtenka šimto knygu, bet... jas reikia rinkti visą gyvenimą.

Baldų apkalas su Tiškevičių („Lelivos“) ir Lonckų („Korzbog“) giminės herbais.

Ekspozicijoje eksponuojami pajūrio regiono kultūrą atspindintys eksponatai.

Namuose tai – „šventa vieta“. Vaikai žino, kad be reikalo lįsti – nėra ko (*juokiasi*).

Žinoma, literatūra apie Palangą taip pat atrado savo vietą. Seniai iš kelionių nebe parsivežu nereikalingų suvenyrų, geriau įsigyju knygų skirtuką, tad šokia tokia kolekcija ir jų kaupiasi. Kelionės – atskira tema ir aistra. Mėgstu keliauti labai įvairiai: ir lėktuvu, ir autobusu, ir mašina. Prieš vykdamą į kelionę domiuosi šalies kultūra, papročiais, muzika, tradiciniais valgiais, kurių nevengiu vėliau ir paragauti.

Visada stengiuosi išmokti bent jau padėkoti tos šalies, į kurią vykstu, kalba. Neseniai įdomumo dėlei suskaičiavau, kad galiu padėkoti penkiolika kalbų. O jei dar kelis žodžius išmokstu papildomai, pavyzdžiui, pasisveikinti, atsisveikinti, skaičiuoti, tai nebijau jų „įterpti“ kalboje, net jei pirmą kartą ir nedrąsu garsiai ištartu, ir manęs galbūt nesupranta. Žinoma, kelionėse dažnai lankomi objektai būna muziejai. Kamuoja profesinis smalsumas, kai lankydamosi muziejuje domiuosi ne tik eksponuojamais eksponatais, pasakojamomis istorijomis, bet ir kokios priemonės naudojamos: apšvietimas, vitrinos, dizainas, spalvos ir pan.

Be viso to, dar domiuosi kulinarija, mėgstu grybauti, būti miške. Kai lankomės pas Dano tėvus, net atšiaurią žiemą vykstame į mišką pakūrenti laužo, išsikepti mėsos, pasigrožėti gamta.

– Ar jums svarbu rasti laiko pabūti vienai? Ar prisimenate, kada paskutinį kartą prie jūros vaikštinėjote viena?

– Man būtina kasdien net ir keliolika minučių ramiai pabūti niekieno netrukdomai, susigaudyti savo emocijose, minčių sraute. Taip pasikraunu energijos, kokybiškesnį laiką galiu skirti šeimai, produktyviau dirbti. „Anapilis“ yra ypač patogioje ir gražioje vietoje, tad dažnai per pietų pertrauką išeinu pasivaikščioti prie jūros ar prie Birutės kalno. Jūra mane labiausiai žavi, kai ji nerami, banguoja, putuoja.

– Kokią Palangą ir save regite dar po dešimt metų?

– Palanga visais laikais buvo nepaprastas miestas, todėl ir po dešimtmečio nepraras savo reikšmės. O matant, kaip ji per pastarąjį dešimtmetį pasikeitė, neabejoju, kad ir toliau gražės, atsiras vis naujų traukos objektų, kokybiškų paslaugų.

Save matau dešimt metų vyresnę, bet dešimt kilogramų lengvesnę (*juokiasi*). O jei rimtai, tai net nežinau, ką atsakyti. Šiek tiek baugu pagalvojus, kad vaikai jau bus praktiškai užaugę, dukrai bus 27-eri, sūnui – 20 metų.

Žinoma, turiu planų, kokius tyrimus dar reikėtų atlikti, kokius leidinius išleisti, kaip save ugdyti, kur tobulėti, kokias šalis aplankyti, ką pamatyti, bet kas gali žinoti... Žmogus planuoja, o Dievas juokiasi.

Jau trečius metus „Resort Pub“ stebina ne tik savo išskirtinumu, įdomiu interjeru, bet ir gaminamu maistu. Mėsos kepimą jie pavertė tikra švente, kurią gali stebėti ir klientai. Mėsą kepa lauke, visų klientų akivaizdoje, taip galima pasigėrėti ne tik vaizdu, bet ir maloniu kvapu. Firminis baro patiekalas, dėl kurio rikiuojasi eilės, – pusės kilogramo šonkauliai. Baras taip pat siūlo gausybę alaus rūšių, galima pasirinkti netgi pasausuotą aukso dulkėmis. Nuotaiką sukuria seno, bet gero roko muzika, o vakarais galima išgirsti varpą, vadinasi, baras „štato“.

MUS RASITE:
J. Basanavičiaus g. 14, Palangoje.
Administracijos tel. +370 606 18537.

Baro tel. +370 606 80098.
El. paštas: resortpub@gmail.com

Globalių iššūkių metu Palanga lietuviams tapo ramybės užuovėja ir malonus atradimas

Į užsienio kurortus dėl koronaviruso pandemijos nedrįsusius išvykti ir poilsį Palangoje, didžiausiame šalies kurorte, pasirinkusius lietuvius šiemet lyg tyčia lepino šiltas oras ir puiki kurorto infrastruktūra. Kad į kurortus staigiai plūstelėjo buvimo namuose išvargintų žmonių, rodo ir Statistikos departamento duomenys apie suteiktas apgyvendinimo paslaugas – registruotas metinis augimas beveik tris kartus.

Vietiniai turistai – išrankesni, bet Palangą paliko patenkinti

Palangos turizmo informacijos centro (TIC) direktorė Rasa Kmitienė „Lietuvos pajūriui“ sakė, kad per dvi pandemines vasaras kurorto svečias „gerokai“ pasikeitė. Jos teigimu, daugėja jaunų šeimų, kurios kurorte, jei turi tokią galimybę, dirba nuotoliniu būdu. „Jei turėjo galimybę dirbti nuotoliniu būdu, jaunos šeimos rinkosi Palangos kurortą kaip „darbostogų“ destinaciją, vietą, kur galima dirbti nuotoliniu būdu, o vakarais atgauti jėgas prie jūros, o kitiems šeimos nariams – tiesiog mėgautis grynu oru, kultūrinių renginių pasiūla“, – sakė R. Kmitienė.

Direktorės teigimu, dėl pandemijos praėjusią vasarą buvo nedaug užsienio turistų – apie 10–15 procentų, o

vietiniams svečiams reikėjo siūlyti daugiau. „Ne tik jūrą ir tradicines lankytinas vietas, kad jiems čia būtų gera ir įdomu. Pasiūlėme naujus istorinius maršrutus, ilgus vaikščiojimus. Rezultatu galime džiaugtis – didžioji dauguma buvo laimingi, sako iš naujo „atradę“ Palangą, kuri šiemet tapo dar įdomesnė, įvairesnė, aktyvesnė“, – kalbėjo R. Kmitienė. Beje, naujaisiais metais TIC pasiūlydė dar du naujus istorinius maršrutus: vienas susijęs su gintaro tematika, kitas – su kurorto istorijos raida.

R. Kmitienė taip pat pastebėjo, kad aktyvusis turizmo sezonas Palangoje ilgėja. „Galima sakyti, kad skirstome ne „sezonas“ ir „ne sezonas“, bet naudojame sąvokas „aktyvusis turizmo laikotarpis“ ir „pasyvusis turizmo laikotarpis“, – pasakojo ji.

Lietuviai atsvertė užsienio turistų stoką

Ingrida Valaitienė, Palangos viešbučių ir restoranų asociacijos (PVRA) prezidentė, sako, kad antrą pandemiją lietuviai tikrai atsvertė užsienio turistų stoką. „Ankstesniais metais, kai nebuvo pandemijos, santykis buvo visai kitas, lietuviai nebuvo tiek pamėgę, „nagarbino“ vietinio turizmo. Tai – geroji pandemijos pusė, kad atrado jį. Mums nesvarbu, iš kus atvyksta svečiai, mums svarbu rezultatas. Tiek šią, tiek praėjusią vasarą pažinome tą lietuvių, kuris ankstesniais metais poilsiaudavo užsienyje, kelionėse „viskas įskaičiuota“. Džiaugiamės, kad lietuviai atrado Lietuvos kurortus“, – sakė ji.

Anot I. Valaitienės, Palanga yra pasirengusi priimti įvairių poreikių turinčius poilsiautojus. „Kiekvienas objektas ir prekės ženklas turi savo klientą, savo segmentą. Vieni orientuojasi į jaunesnę auditoriją, kiti į šeimas su vaikais. Tai priklauso nuo to, kaip išpuoselėta ir pritaikyta jų infrastruktūra. Palangos kurortas turi visus segmentus, nes apgyvendinimo pasiūla labai didelė. Pradedant viešbučiais, baigiant kotedžais, vilomis. Išskirti vieno negalime – kurortas draugiškas visiems. Pavyzdžiui, atvažiuoja ir su gyvūnais“, – kalbėjo Palangos VRA vadovė.

Viešbučiai tokių užimtųjų dar niekada nematė

Kristupas Šliogeris, PVRA narys, „Lietuvos pajūriui“ sakė, kad praeinančios 2021-iejieji metai Palangos viešbučiams buvo „aukso amžius“. „Sienoms esant privertoms, dauguma lietuvių – tiesiogine žodžio prasme – atrado Palangą. Šiemet visi labai staiga į Palangą „siūbtelėjo“, – sakė K. Šliogeris. Anot jo, tokių kurorto viešbučių užimtųjų, kokie jie buvo praėjusią vasarą ir rudenį, Palangos istorijoje dar nebuvo.

Apie kurortą šiemet aplankiusius poilsiautojų srautus signalizuoja ir surinktos rinkliavos. Jų gerokai daugiau surinkta už automobilių stovėjimą arčiausiai jūros esančiose miesto gatvėse, rekordiškai daug, palyginti su ankstesniais metais, suvartota ir vandens.

Didelė pasiūla

O pasimėgauti Palangoje išties yra kuo – išsiūgusių renginių laukė aktyvus kultūrinis gyvenimas: publikos dėmesio laukė koncertai, spektakliai, filmai, parodos, edukaciniai užsiėmimai. Ypač gausu jų – Palangos pasididžiavimu vadiname Kurhauze. O Šventojoje pramogautojai ypač pamėgo rekonstruotą centrinę aikštę, kurioje veiklos randa tiek mažieji (itin populiaros vaikams skirtos erdvės), tiek ir vyresni – šiltuoju metų laiku Šventosios aikštė tampa ne tik žmonių susibūrimų, bet ir renginių vieta. Čia vyksta koncertai, demonstruojami filmai.

Norintieji laiką leisti aktyviai, mielai mynė dviračio pedalus – kas gali būti maloniau, nei šviečiant saulei bei pučiant lengvam vasariškam vėjeliui, dviračiu pasivažinėti per pušynus, visai šalia jūros nusidriekusiais takais? Populiarumo nestokoja ir Palangos baseinas, kuriame galima ne tik plaukioti, bet ir po intensyvaus sporto atgauti jėgas.

Atrakcijų siūloma ir mažiesiems: jų laukia ne tik visai šeimai skirti renginiai, bet ir mieste įrengti vaikams skirti parkai, kitos pramogos.

Kurorto viešbučiai ir restoranai taip pat pasistengė, kad viešnagė kurorte paliktų neišdildomų įspūdžių: siūlomos įvairios spa procedūros, geriausi virtuvės meistrai savo išradingumą demonstruoja kurdami ir svečiams pasiūlydami išskirtinius patiekalus.

[Palangos miesto savivaldybės inf.](#)

„Banguok sveikai“ Palangoje – pradėti niekada nėra vėlu!

LT – FOTO

Iš kairės: Gileta Petrošiūtė, Kristina Tomasaitė, Milda Gedvilienė, Agnė Leonavičiūtė.

„Banguok sveikai“ – tokiu šūkiu pasitinka Palangos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kuris atspindi nenuilstančias pastangas, aktyvias veiklas siekiant pagrindinio tikslo – sveiko gyvenimo.

Džiaugiamės vis didėjančiu palangiškių, aktyviai įsitraukiančių į mūsų organizuojamas veiklas, būriu. Dažnai prie organizuojamų renginių prisijungia ne tik Palangos gyventojai, bet ir poilsiautojai, ypač vasaros sezono metu. Tai skatina mus ieškoti naujų idėjų ir siūlyti kuo įvairesnes, naujoviškesnes sveikatinimo veiklas – kad kiekvienas išsirinktų sau patraukliausius sveikos gyvensenos puoselėjimo užsiėmimus.

Nors karantino metu kontaktinės veiklos buvo ribojamos, atsiradus galimybei suskubome teikti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas gyvai, bet, žinoma, saugiai – laikantis visų saugumo reikalavimų.

Iššūkiai, su kuriais susidūrėme pastaraisiais metais

Pastarieji metai atskleidė visuomenės sveikatos specialisto darbo svarbą tiek sveikatos ugdymo procese, tiek infekcijų kontrolės valdyme pandemijos metu, siekiant suvaldyti ir užkirsti kelią virusų plitimui (karantino metu prisidėjome prie Palangos mobiliojo punkto darbo, Palangos oro uoste vykdėme keleivių epidemiologinę diagnostiką). Siekdami užtikrinti saugų kontaktinį ugdymą, vykdome mokinių testavimus bendrojo ugdymo įstaigose (kaupinių PGR metodu, greitaisiais antigeno testais), nuolat konsultuojame

Keletas akimirklų iš vykusių veiklų.

COVID-19 klausimais. Nuo rugsėjo pradžios visuomenės sveikatos specialistai ištyrė trečdalį visų nustatytų COVID-19 atvejų Palangos miesto savivaldybėje, taip prisidedami prie epidemiologinės diagnostikos bei kontrolės.

Didelio gyventojų susidomėjimo sulaukusios veiklos

Stovykla vaikams „Sveika mano vasara“ jau trečią kartą subūrė vaikus ne tik smagiai, bet ir prasmingai praleisti laiką! Vasaros atostogų metu organizavome pradinį klasių Palangos miesto savivaldybės ugdymo įstaigų vaikams dienos stovyklą, kurios tikslas – patraukliomis formomis organizuoti užimtumą vasaros atostogų metu, formuojant sveikos gyvensenos įgūdžius. Vietos į visas tris stovyklos pamainas buvo užpildytos vos per 1 val. nuo registracijos paskelbimo. Tai rodo, kad mūsų organizuojama stovykla yra labai reikalinga ir naudinga.

Šiais metais organizavome itin didelio populiarumo su-

laukusius kelių dienų mokymus suaugusiesiems. Dienos mokymuose „Graži moteris – tai laiminga moteris“ dalyvavusios moterys išėjo ne tik su naujomis žiniomis, tačiau ir su pakilia nuotaika bei šypsena, o taip pat ir su pageidavimu tokio pobūdžio mokymus organizuoti dažniau. O po rugsėjo vykusių mokymų „Mano kūnas – mano tvirtovė“ supratome, kad kitais metais dėl didelio susidomėjimo ir akivaizdžios naudos panašaus pobūdžio kompleksinių mokymų organizuosime daugiau.

Suaugusiesiems, norintiems tęstinumo, siūlome dalyvauti sveikatos stiprinimo programoje, kurios tikslas yra skatinti gyventi sveikiau ir sumažinti širdies bei kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto atsiradimo riziką. Programa vykdoma vieną kartą per metus, nuosekliai ir betarpiškai bendraujant su dalyviais ir kviečiant juos dalyvauti užsiėmimuose su šiais specialistais: gydytoju kardiologu, gydytoju dietologu, psichologu, kineziterapeutu.

Palangos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktorė Milda Gedvilienė.

Džiaugiamės, kad Palangoje gyvena fiziškai aktyvūs žmonės. Fizinio aktyvumo veiklos visada sulaukia didelio susidomėjimo, laisvos vietos greitai užsipildo, atsirado ir laukiančiųjų eilėje sąrašas. Tai mus skatina nuolat ieškoti ir gyventojams pasiūlyti naujų, kuo įvairesnių fizinio aktyvumo formų. Šiais metais gyventojai galėjo išbandyti visiškai naujus *Nirvana Fitness* ir žemo intensyvumo *Slow Flow* užsiėmimus, taip pat treniruotes su kineziterapeutais, nuotolines mankštas darbo vietose, šiaurietišką ėjimą, šokius ir daug kitų veiklų. Jei dvejojate ir nepradedate sportuoti, dar nevēlu – tiesiog reikia pradėti dabar!

Ar teko girdėti apie „Aktyvią mokyklą“?

Didžiuojamės, kad šiais metais dvi Palangos miesto savivaldybės ugdymo įstaigos (Šventosios pagrindinė mokykla ir Palangos lopšelis-darželis „Sigutė“) prisijungė prie aktyvių mokyklų tinklo. „Aktyvi mokykla“ – tai mokykla, kurioje išskirtinis dėmesys skiriamas mokyklos bendruomenės fizinio aktyvumo skatinimui, kuriant fiziniam aktyvumui palankią mokyklos aplinką ir integruojant fizinį aktyvumą į kasdienį mokyklos gyvenimą. Keliamas kūno kultūros pamokų prestižas, diegiant vaikams patrauklų, įtraukiantį, suteikiantį žinių, didinantį fizinį pajėgumą ir keliantį teigiamas emocijas kūno kultūros pamokų turinį.

Psichikos sveikatos stiprinimas

Susiklosčiusi pandemine situacija į žmonių gyvenimus atnešė daug sumaišties, neapibrėžtumo. Tai neabejotinai sukėlė pačių įvairiausių minčių ir jausmų. Džiugina tai,

jog didesnis dėmesys pradėtas skirti ne tik fizinei žmogaus sveikatai, bet vis labiau atsižvelgiama ir į emocinę sveikatą. Palangos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biure teikiamos individualios bei grupinės konsultacijos (konsultuojami šeimos nariai), vedami grupiniai užsiėmimai. Daugiausiai susidomėjimo sulaukė relaksacijų užsiėmimai. Relaksacijos gali būti naudingos, kai patiriamas stresas, norint sumažinti susikaupusią įtampą, skausmui slopinti bei koncentracijai didinti.

Prisidedame ir prie darbuotojų psichikos sveikatos stiprinimo. Kviečiame įmones, besirūpinančias darbuotojų psichikos sveikata ir jos stiprinimu, dalyvauti mūsų organizuojamuose mokymuose, kurių metu yra gilinamos darbdavių ir darbuotojų žinios apie psichikos sveikatą darbe – kalbama tokiomis temomis kaip streso valdymas, įtampas mažinimas darbo vietoje, profesinis perdegimas, darbingumo didinimas ir tvarių santykių su bendradarbiais kūrimas. Jei norėtumėte darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų savo įstaigoje – susisieki, rezervuosime Jums laiką kitiems metams!

Ne mažiau svarbios mūsų teikiamos veiklos

Užkirsti kelią laiku. Netylant diskusijoms dėl mažo kiekio narkotinių medžiagų dekriminalizavimo ir priklausomybių, vykdome ankstyvosios intervencijos programą, kurios tikslas ugdyti jaunimo kritinį mąstymą, skatinti atsisakyti alkoholio ar narkotikų vartojimo ir sudaryti galimybes jauniems žmonėms būti išklaustytiems bei suprastiems. Specialistai nemooralizuoja, negąsdina, nesmerkia, o ieško atsakymų ir motyvacijos, skatinančios keisti rizikingą elgesį.

Suaugusiems asmenims (ar jų šeimos nariams), kenčiantiems nuo priklausomybės alkoholiui, siūlome priklausomybės konsultavimo paslaugą. Konsultacijų metu įvertinamas asmeniui ar jo šeimos nariui (nariams) teiktinos pagalbos poreikis, sudaromas priklausomybės konsultavimo paslaugų teikimo ir pagalbos planas (konsultantas informuoja apie alkoholio vartojimo riziką bei keliamą žalą, motyvuoja asmenis mažinti alkoholio vartojimą ar visai jo atsisakyti, tarpininkauja tarp alkoholi vartojančių asmenų bei specializuotą pagalbą teikiančių institucijų, skatina ir palaiko alkoholio vartojimą nutraukusių arba sumažinusių asmenų motyvaciją gauti atkryčių prevencijos paslaugas). Šiais metais jau įvyko daugiau kaip 60 konsultacijų – labai džiaugiamės kiekvieno žingsniais priklausomybės atsisakymo link!

Nuolat teikiame mokamas privalomas sveikatos mokymo paslaugas (gyvai ir nuotoliniu būdu) pagal atitinkamą profesiją. Po privalomųjų sveikatos mokymų nustatyta tvarka išduodami sveikatos žinių ir įgūdžių atestavimo pažymėjimai. Norinčiuosius išklausti, kviečiame užsiregistruoti pirmosios pagalbos ar higienos įgūdžių mokymams tel. 8 663 61 420.

Daugiau informacijos apie vykdomas veiklas ir programas rasite mūsų interneto svetainėje www.palangosvsb.lt arba „Facebook“ paskyroje www.facebook.com/palangosvsb. *Gyventojų sveikata yra prioritetinga veiklos kryptis!*

Palangos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuro inf.

„MasterPatio“

Itin lengvai stumdomų terasos durų sistema. Ji sukurta remiantis tvarumo principu, t. y. mažiau medžiagų, mažiau gamybinių operacijų, mažiau atliekų. Šios vertybės pelnė „MasterPatio“ sistemai prestižinį apdovanojimą „Red Dot Award Product Design 2021“.

Šiuo metu rinkoje „MasterPatio“ yra bene siauriausia profilių sistema, suteikianti maksimalų vaizdą. Ieškote naujovių? Štai jums naujovė, estetika ir funkcija viename!

Reynaers Aluminium

Together for better

www.reynaers.com, info@reynaers.lt
Tel +370 5 2497755, Kęstučio g. 47, Vilnius

Gedeminas Kuprys,
UAB „Elektros instaliacijos“
direktorius.

Viena seniausių Palangos įmonių, UAB „Elektros instaliacijos“, užsakovų į didelius ir mažus neskirsto

UAB „Elektros instaliacijos“, viena iš trijų seniausių Palangos miesto įmonių, per 30 veiklos metų matė ir šilto, ir šalto – net restruktūrizaciją, bet išgyveno ir sėkmingai tęsia savo veiklą – įrengia elektros instaliacijas.

UAB „Elektros instaliacijos“ atliko elektros darbus restorane „A-petit“ Palangoje, Plytų gatvėje.

Linus JEGELEVIČIUS

„Mūsų įmonė – nedidelė, dirba penki elektros montuotojai, biure – trys žmonės. Bet man tai – privalumas, o dažnai ir klientui tai geriau. Prasčiau atliktas darbas didelėje įmonėje jai itin didelės žalos reputacijai gal ir nepadarys, o mes, mažesni, sau to jokių būdu negalime leisti, ypač tokiaime mažame mieste kaip Palanga“, – žurnalui „Lietuvos pajūris“ sakė Gedeminas Kuprys, UAB „Elektros instaliacijos“ direktorius.

Skirtingai nei didelės įmonės, „Elektros instaliacijos“ darbų ir užsakovų į didelius ir mažus neskirsto.

„Svarbiausia, kad jų būtų. Džiaugiuosi, kad esame vertinami – ir kurorte, ir už jo, net užsienyje“, – sakė G. Kuprys.

Šiais metais UAB „Elektros instaliacijos“ elektros montavimo darbus atliko UAB „Vingės logistikos“ sandėliuose uostamiestyje – darbavosi juose tris mėnesius, viename naujame Palangos kvartale Klaipėdos plente.

„UAB „Elektros instaliacijos“ atliko elektros montavimo darbus mūsų kavinėje „A-petit“ Plytų gatvėje. Esame labai patenkinti darbų kokybe. Bendrovės direktorius G. Kuprys buvo labai dėmesingas kiekvienam pageidavimui, juos įvykdė nepriekaištingai, laiku“, – „Lietuvos pajūriui“ sakė Gedeminas Gečas, kavinės „A-petit“ savininkas.

„Viso statybų projekto metu „Elektros instaliacijos“ demonstruoja didelį profesionalumą. Su bendrove dirbti yra lengva, reaguoja į kiekvieną prašymą, rodo lankstumą ir geranoriškumą, užtikrina darbų kokybę, atvažiuoja į statybų objektą net savaitgaliais, jei tam yra poreikis“, – sakė Andrius Mikiūta, estų statytojo UAB „Sorensen Invest“ atstovas Lietuvoje.

Estai stato poilsio namus Palangoje, Vanagupės gatvėje ir Klaipėdos plente. UAB „Elektros instaliacijos“ juose atlieka elektros montavimo darbus.

Prieš tai, taip pat kartu su estų investuotoju, Palangos bendrovė elektros montavimo darbus atliko dviejuose daugiabučiuose ir 11 privačių namų Palangoje.

„Elektros instaliacijos“ turi darbo patirties ir užsienyje – jos elektrikai elektros montavimo darbų atlikti vyko net į Italiją.

„Atliekame visus elektros montavimo darbus: nuo įvadų įvedimo iki lempučių įsukimo, – sako G. Kuprys. – Mūsų darbai dažnai – etapiški. Tai reiškia, kad mums atlikus elektros instaliavimo darbus, savuosius atlieka statybininkai, o po jų – vėl mes. Pramoniniuose objektuose – kitaip: ateini, atlieki visus savo srities darbus ir išeini.“

Verslininkui glosto širdį, kad įmonė per 30 savo veiklos

metų ženkliai prisidėjo prie didžiausio šalies kurorto, Palangos, infrastruktūros aplinkos gerinimo.

„Išties, esame daug kur čia pasidaravę. Elektros montavimo darbus atlikome keliuose senuose, žinomuose kurorto viešbučiuose, pavyzdžiui, „Palangos vėtroje“. Tai buvo vienas pirmųjų mūsų darbų, dar 1990-ųjų pradžioje. Esame apšvietę daug Palangos gatvių, Meilės alėją, net patį Palangos tiltą jį rekonstruojant“, – pasakojo G. Kuprys.

Anot jo, tokie reikšmingi darbai – pasitikėjimo ženklas. Verslininkas neslepia, kad vykdydami viešuosius pirkimus, didieji užsakovai neretai į juos įrašo didelėms elektros instaliavimo įmonėms palankias sąlygas.

„Nors jų kvalifikacija yra ne mažesnė nei didelių įmonių. Be tai skatina mus veikti aktyviau, išradingiau. Mūsų įmonė turi savo užsakovų ratą – ypač privačiame sektoriuje. Džiaugiamės, kai nauji klientai mus susiranda per buvusius mūsų klientus. Vadinasi, pasitiki mumis ir esame reikalingi“, – sakė G. Kuprys, kuris sėkmingai tęsia savo tėvo Vytauto įkurtą verslą.

Tėvas ir sūnus įmonėje dirbuoja petys į petį. „Elektros instaliacijos“ ne tik įveda elektrą, bet ir prižiūri elektros tinklus. Tarp tokių įmonės klientų – kai kurios Palangos mokyklos, lopšeliai-darželiai, Sondros Kulikauskienės šeimos centras, kurorto verslo įmonės.

G. Kuprys įsitikinęs, kad darbo įmonei nestigs ir naujaisiais metais.

„Palanga – ant bangos: vyksta daug statybų. Verslo prasmė, visas Klaipėdos regionas visada yra aktyvus – esame jau sutarę dėl elektros montavimo darbų su keliais užsakovais. Neabejoju, kad jų bus ir daugiau“, – įsitikinęs Gedeminas.

UAB „Elektros instaliacijos“ dabar yra įsikūrusi pastate Vytauto g. 85a, kuriame yra ir laikraščio „Palangos tiltas“ redakcija.

Palangos senojoje gimnazijoje kiekvienas gali kurti savo asmeninę istoriją

Rimvydo Kepežinsko kaligrafijos ir medžio raižinių paroda „Logorėja“.

Direktorius Leonas Šidlauskas švietimo, mokslo ir sporto ministrei Jurgitai Šiugždinienei pristatė gimnaziją.

Palangos senojoje gimnazijoje sukurtos didelės galimybės kiekvienam mokiniui augti kaip asmenybei. Aukštos kokybės ugdymas, galimybė kaupti patirtį dalyvaujant tarptautiniuose ir respublikiniuose projektuose, pažįstant gimtąjį miestą ir keliaujant į kitas šalis, veiklos netradicinėse erdvėse, puikios sąlygos savo gebėjimus realizuoti sporto ir kūrybinėse veiklose, galimybė eksperimentuoti, pažinti, tyrinėti ir atrasti – visa tai tapo Gimnazijos kasdienybe. Mokomųjų dalykų ir gyvenimo dermė ugdant mokinius lemia ne tik gerą mokinių savijautą bei stiprėjantį tapatumą su gimnazija jausmą, bet ir puikius egzaminų bei konkursų ir olimpiadų rezultatus.

Gimnazijos direktorius Leonas Šidlauskas akcentuoja: „Geras mokytojas – mokyklos turtas. Gera mokykla kainuoja. Mokytojų profesionalumą gerbiame ne tik žodžiais, bet ir aprūpindami juos šiuolaikinėmis edukacijos galimybėmis. Tik investuojant į mokytoją, galima padėti jam realizuoti

savo talentą, kompetencijas ir sulaukti trokštamo rezultato.“

Šiais metais rekonstruota gimnazija. Naujos informacinių komunikacinių technologijų galimybės, pastangos, kuriant solidžią mokymosi aplinką, taip pat rodo, kad Gimnazija pasiruošusi ugdyti ateities asmenybes.

Kad Gimnazija eina tinkamu keliu, patvirtino ir švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė. Lankydamosi mūsų mokykloje ji teigė: „Senoji gimnazija – puikus pavyzdys kitoms mokykloms.“

Palangos senoji gimnazija šiandien, gyvendama turtinę, prasmingą gyvenimą, didžiuojasi ir solidžia praeitimi – kitais metais Gimnazija minės įkūrimo 100 metų jubiliejų, kuriam ruošiasi jau dabar.

Kiekvienas, atsiremdamas į prasmingą mokyklos praeitį, gali kurti savo asmeninę istoriją Palangos senojoje gimnazijoje.

Palangos senosios gimnazijos inf.

Čia kuriamos asmeninės istorijos.

Moksleivių poezijos rudenio Palangoje“ III vietos nominantas IA klasės gimnazistas Tomas Jakubauskas su mokytoja Jūrate Galinauskiene.

Į gimnaziją – ir dviračiu, ir motoroleriu.

Naktinis krepšinio turnyras 2021 metais.

Sportas netrukdo mokslui, o mokslas netrukdo sportui.

Idėjos, kaip sukurti ypatingą kiemo charakterį

Laikui bėgant žmonių poreikiai keičiasi, šiuo metu žmonės vis labiau svajoja apie nuosavą būstą su lauko terasa ar nuosavu kiemu. Norint išvengti esminių klaidų kuriant kokybišką, ilgaamžę ir šiuolaikišką lauko erdvę, neapsieisime be profesionalų patarimų. Sukaupta patirtimi ir idėjomis pasidalino **VIPZONE** salonų (UAB „Akvatechnika“) vadovas Vidmantas Bacys, kurio patarimai padės sukurti išskirtinį jūsų kiemo charakterį.

Kaip išsirinkti lauko baldus terasai ir balkonui? Kaip pasirinkti teisingai?

Renkantis lauko baldus terasoms, reiktų atsižvelgti į tai, ar terasa yra visiškai atvira, ar su stogine. „Atviroms terasoms rekomenduojame rinktis mažai priežiūros reikalaujančius bei itin geros kokybės baldus. Stalai ir staliukai turėtų būti su kokybiškomis HPL dangomis, kurios pritaikytos lauko sąlygoms. Kėdės, krėslai, sofas turėtų būti nerūdijančio plieno, aliuminio rėmais. Galite rinktis ir su tekstilenu, pintus su ilgaamže poliratanu vytele. Svarbu atsižvelgti į medžiagas, kurias naudoja gamintojas lauko baldams, ar jos tikrai aukštos kokybės ir yra atsparios drėgmei.

Labai gerai, jei audinys iš vidaus dengtas plona polietileno plėvele, pagalvėlėms naudojamas greitai džiūstantis užpildas“, – sako VIPZONE salonų vadovas.

Daugiabučių balkonams, mažoms terasoms puikus pasirinkimas yra daugiafunkciniai baldai. Juk patogiu, kai triketę sofą galite paversti gultu ar transformuoti į porą fotelių su staliuku, o vienas populiariausių pasirinkimų išlieka moduliniai baldai.

Iš modulių sudedami kampai yra tinkami tiek mažoms, tiek didelėms erdvėms. Atskiri foteliai pavirsta sofomis, staliukai – pakojais, pakojai – gultu. Daugiafunkcinius baldus patogiu sandėliuoti, nes kompaktiškai susideda ir lieka erdvės kitiems dalykams.

Kodėl taip skiriasi skirtingų gamintojų panašių lauko baldų kainos?

Lyginant pigesnius ir brangesnius baldus, jų skirtumai išryškėja labai greitai – vos pasigilinus į detales. Kartais užtenka tik trumpam prisėsti ant dviejų iš pirmo žvilgsnio panašių kėdžių, kad atsakytum į klausimą, kodėl jų kaina skiriasi. Tačiau ne vien komfortas lemia skirtumus.

Anot V. Bacio, *didžiausią įtaką kainai daro baldams naudojamų medžiagų kokybė. Svarbu, jog audinys būtų pagamin-*

tas iš medžiagos, kuri neįgeria drėgmės bei atspari saulės UV spindulių poveikiui. Kokybiškesni, dėl to šiek tiek ir brangesni audiniai, dažnai būna ir iš vidaus padengiami apsaugine plėvele, tuomet audinys būna itin nelaidus drėgmei, bet kartu išlieka švelnus, jį malonu liesti.

„Jei visgi per siūles kažkiek drėgmės ir patektų, kokybiškuose balduose užpildui naudojamos greitai išdžiūstantis medžiagos „quick dry foam“, o iš apačios rasite įsiūtą tinklėlį, kad baldas „kvėpuotų“ ir per šį tinklėlį pasišalintų perteklinė drėgmė“, – sako VIPZONE vadovas.

Maisto gaminimo zona, griliai. Kaip planuoti bei teisingai nuspręsti?

Šiuo metu grilių pasiūla yra išties didelė, gamintojai kuria ne tik funkcionalius, kokybiškus, bet ir labai stilingus, gražaus dizaino grilius.

„Kiekvienas turėtų atsižvelgti į savo poreikius, ko gi norėtų iš maisto gaminimo zonos. Ar tai trumpa stotelė tarp virtuvės ir pietų stalo maisto iškepimui, ar visgi norima į gamtinimą įtraukti ir visą šeimą bei svečius. Greitam maisto

pagaminimui tinkami dujiniai, elektriniai arba angliniai griliai, jei visgi norima į gaminimo procesą įtraukti daugiau žmonių, puikiai tinkantis variantas – OFYR grilius-akuroras“, – pataria V. Bacys.

„Daugiabučių gyventojai turėtų nepamiršti saugumo – grilių su atviru ugnies šaltiniu balkonuose ar stogo terasose naudoti negalima. Išeitis daugiabučių gyventojams – elektriniai griliai, jie patogūs, kompaktiški, saugūs bei neskleidžia dūmų, todėl išvengtumėte konfliktų su kaimynais“, – sako V. Bacys.

Jūsų namų SPA zona. Ką reiktų žinoti planuojant jos įrengimą?

Įsirengti SPA zoną tiesiog savo namų kieme yra visiškai nesudėtingas procesas. Jums tereikia skirti tam tikrą kiemo dalį ir toje vietoje paruošti elektros įvadą.

„Dažnai klaidingai manoma, kad reikia iki pat masažinio baseino atvesti ir vandenį. Šiuolaikiškuose SPA baseinuose vandenį keisti reikia retai, todėl paprastai tai padarysite naudodami įprastą laistymo žarną. Tad atkris galvosūkis, kaip atvesti vandenį iki baseino, kad vanduo neužšaltų žiemą, be to, toje atkarpoje dėl reto naudojimo vanduo tiesiog „suges“. Na, ir nepamirškime to, kad keičiant vandenį visai naudinga turėti laistymo žarną baseino išplovimui“, – tvirtina VIPZONE salonų vadovas.

Masažinis SPA baseinas sujungia du puikius dalykus: kūno masažą ir vandens malonumą. „Hotspring“ savo ma-

sažiniuose baseinuose sukūrė efektyvų ir išskirtinį masažą, kurį užtikrina patentuoti tik „Hotspring“ baseinuose naudojami purkštukai. Baseino purkštukai yra sukurti įvairioms raumenų grupėms – kaklui, sprandai, nugarai, šlaunims, pėdoms, delnams ar riešui, o vandens srovės stiprumą Jūs galite reguliuoti patys.

Taip pat „Hotspring“ masažinių baseinų išskirtinumas bei viena svarbiausių priežasčių, kodėl juos verta rinktis, – šiuolaikiška ir daug dėmesio nereikalaujanti vandens priežiūra. Daugumoje šios kompanijos masažinių baseinų galima įmontuoti „FreshWater® Salt System“ – tai unikali sistema, vandens priežiūrai nenaudojanti pavojingų chemikalų, o tik paprasčiausią valgomąją druską. Iš labai nedidelio druskos kiekio, ištirpusio SPA baseino vandenyje, sistema automatiškai generuoja viską, ko reikia tinkamai vandens priežiūrai. Su šia unikalia sistema SPA priežiūra ir naudojimas tampa lengvesnis nei bet kada anksčiau.

www.vipzone.lt

Koks yra geriausias pavėsinės pasirinkimas?

Renkantis pavėsinę, reiktų atkreipti dėmesį į keletą aspektų: ilgaamžiškumas, paprasta priežiūra, funkcionalumas, dizainas, komfortas ir kt. Kiek anksčiau labai populiarios buvo aliuminio ir stiklo konstrukcijos, tačiau dabar jos vis rečiau pasirenkamos dėl kelių trūkumų: vasarą jose per karšta, o jei tamsintas stiklas, tuomet per tamsu, be to, stiklų valymas gana sudėtingas (ypač stogo) ir atima daug laiko.

„Todėl vis dažniau yra pasirenkamos išmanios, šiuolaikiškos RENSON pavėsinės. Jų pagrindinis išskirtinumas – žaliuzinis

aliuminio stogas, kuris atidaromas elektros varikliais. Pasirinkdami stogo žaliuzių atidarymo kampą, Jūs kontroliuojate saulės patekimą į terasą. Tokioje terasoje net labai saulėtą vasaros dieną nebus karšta. Beje, RENSON pavėsinės yra ir puiki apsauga nuo lietaus – pradėjus lyti, tokių pavėsinių stogas automatiškai užsidaro, net jei jūsų nėra namuose“, – tvirtina VIPZONE salonų vadovas V. Bacys.

Papildomam komfortui užtikrinti RENSON siūlo pavėsinės šoninėse sienose integruoti nusileidžiamas ritinines užuolaidas, kurios sulauko vėją, šilumą, nepageidaujamą saulę ir suteikia privatumo. Didelis privalumas, kad galite

www.vipzone.lt

užsakyti ritinines užuolaidas, kurios yra integruotos į pavėsinės rėmą, o susuktos jos visai nesimato. Šios pavėsinės šonuose gali būti sumontuojamos ne tik užuolaidos, galite pasirinkti slankiąsias sistemas iš stiklo, aliuminio ar natūralaus medžio.

Užsukite į mūsų salonus Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Šiauliuose ar pasižvalgykite mūsų interneto svetainėje www.vipzone.lt – neabejojame, kad iš mūsų gausaus asortimento susikursite tobulą savo lauko erdvės charakterį, – tikina V. Bacys.

VIPZONE
INTERJERO IR EKSTERJERO STUDIJŲ

VILNIUS,	PC „Domus galerija“	860100012
KAUNAS,	PC „NIC“	860100016
KLAIPEDA,	PC „Banginis“	860100022
ŠIAULIAI,	Vyturių g. 8	860100019

UAB „Akvatechnika“
info@vipzone.lt | www.vipzone.lt

Tommas Julius Žulkus: „Politiko duonoje druskos – tikrai daug“

Tomui Julijui Žulkui, Palangos miesto Tarybos nariui ir 2021-ųjų metų pabaigoje žiniasklaidos linksniuojamo poilsio ir reabilitacijos centro „Pušynas“ direktoriui, vienas Palangos pokyčių per pastaruosius 10 metų matuoklių yra Valteriškės rajono, kuriame jis gyvena, stulbinanti transformacija. „Kai į jį vienas pirmųjų atsikėliau 2004 metais, ne vienas ir pirštą prie smilkinio galbūt pasuko – aplink buvo tik plika dykvietė. Dabar rajone – daugiau nei šimtas namų, atsirado modernus apšvietimas, net suoliukai, kita patogiam gyvenimui būtina infrastruktūra“, – sakė T. J. Žulkus.

Linus JEGELEVIČIUS

Kaip politikas, jis daugiausia dėmesio pirmiausia skiria vietos bendruomenės klausimams spręsti.

„Pats kastuvu nemosisikavau, bet stengiausi reaguoti į kiekvieną vietos bendruomenės pageidavimą, pastabą. Kas nors, žinoma, piktdžiugiškai įtars, kad dėl savęs tai dariau, bet man keistokai atrodo, kai politikas sprendžia globalius dalykus, tačiau akis užmerkia, kas vyksta aplink jį“, – sakė jis.

Nuo 2011 m. Palangos miesto Taryboje dirbantis politikas politikos veteranu savęs dar nevadina, tačiau neslepia: „Su kuo valgoma politiko duona, žinau, – druskos joje tikrai daug.“

2011–2015 metų Tarybos kadencijoje pirmus dvejus metus jis atstovavo Liberalų sąjūdžiui, o 2013-aisiais prisijungė prie Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) bei tapo jos frakcijos miesto Taryboje nariu.

„2011 metais koalicinę sutartį Taryboje pasirašiau kartu su TS-LKD Palangos skyriaus pirmininku Šarūnu Vaitkumi, Centro sąjungos Palangos skyriaus pirmininku Nerijumi Stasiuliu bei Liberalų ir Centro sąjungos Palangos skyriaus pirmininku Sauliumi Sime. Tai jau atrodo kaip labai seni laikai“, – pastebi T. J. Žulkus.

Palanga – viena iš keleto šalies savivaldybių, kurios Taryboje viena partija turi absoliučią daugumą. Jau net dvi kadencijas iš eilės – nuo 2015-ųjų.

„Žinoma, jeigu yra mažesni koalicijos partneriai, tarimosi, diskusijų yra daugiau. Bet tuo pačiu neretai – ir įtampų, įtarimų, reikalavimų. Natūralu, kad esant absoliučiai daugumai Taryboje, merui yra gerokai lengviau dirbti, priimti sprendimus. Abejoju, ar Palangai būtų pavykę tiek daug per paskutinį dešimtmetį pasiekti, jeigu būtume margaspalvėse valdančiose koalicijose“, – sakė TS-LKD Palangos skyriaus narys.

Per 10 darbo Taryboje metų priimta šimtai sprendimų, bet vienas jų – Kurhauzo atstatymas – T. J. Žulkui yra ypač išskirtinis.

„Kai 2011-ųjų pavasarį laukėme prie jo tuomečio premjero Andriaus Kubiliaus, kuris Palangoje dalyvavo Vyriausybės Išvažiuojamajame posėdyje (jo darbotvarkėje buvo 13 Palangai svarbių klausimų, – aut. past.), tikrai netikėjau, kad Kurhauzas iš nuodėgulių taps toks, koks jis yra dabar. Jo atstatymas tuomet atrodė vos neįmanomas, – atskleidė T. J. Žulkus, kuris taip pat dalyvavo Palangai istoriniame Vyriausybės Išvažiuojamajame posėdyje kurorte. – Palangos atgimimas prasidėjo nuo Kurhauzo atstatymo.“

T. J. Žulkus buvo vienas pagrindinių Palangos infrastruktūros mokesčio, labiau žinomo, kaip įvažiavimo į Palangą, iniciatorius.

„Buvo nuspręsta jo kol kas nepriimti. Tačiau Palangai vystantis pašėlusiu tempu, o Vyriausybei raginant patiems rasti lėšų vietos infrastruktūrą vystyti, parkavimo sistemos peržiūra anksčiau ar vėliau vėl atsidurs ant Tarybos narių darbo stalo, – samprotavo kurorto politikas. – Mano nuomone, parkavimu ir mokesčiu už jį administravimu Palangoje galėtų rūpintis koncesioninkas – kaip ir mūsų Koncertų sale ar kempingu Nemirsetoje.“

Į pastabą, kad Ingrida Šimonytė yra pirmoji premjerė,

kuri į Palangą neskuba ir kviečiama, T. J. Žulkus atsako skėstelėdamas rankomis: „Periferinę, regionų politiką ši Vyriausybė yra pastūmusi į šoną. Nesistebiu: juk nė viena kita Vyriausybė po Nepriklausomybės atkūrimo 1990-aisiais nesigrūmė iškart su dviem tokiomis didelėmis krizėmis – koronaviruso pandemija ir migrantų.“

Kurorto politikas sutinka, kad koronaviruso pandemija ir ją lydėjęs karantinas gali gerokai sujaukti tradicinių partijų darbotvarkes, o į valdžią pastūmėti radikalias jėgas.

„Pirmąkart gyvai – ne nuotoliniu būdu – į miesto Tarybos posėdį rinkomės tik 2021-ųjų gruodį, priimdami kreipimąsi dėl „Pušyno“. Kolegų Tarybos salėje nebuvau matęs nuo 2020-ųjų pavasario, nors su kai kuriais jų akis į akį susitikdavome Tarybos komitetų posėdžiuose“, – sakė pašnekovas.

Anot jo, Tarybos posėdžiai nuotoliniu būdu vyksta gerokai sparčiau, bet neretai sprendimų projektų pristatymas – „kūdas“.

„Kai visi sėdi Tarybos salėje, visuomet gali klausimą užduoti ne tik pranešėjui ar pranešėjai, bet ir savivaldybės administracijos direktorei, kitiems specialistams. Dabar tai – sunkiau“, – sakė jis.

Kad Vyriausybė dėl minėtų priežasčių neskiria itin daug dėmesio regionams – ir Palangai, taip pat gali dalį vietos politikų paskatinti nedalyvauti vietos politikoje, įsitikinęs „Pušyno“ direktorius.

„Jeigu nerandi bendros kalbos su centrine valdžia, vietos politika tiesiog tampa kiemine – kur ir kokį pastatyti suoliuką“, – pastebi miesto Tarybos narys.

Žvelgdamas į priekį, T. J. Žulkus sako, kad rinkimai į Savivaldybės Tarybą 2023-aisiais bus „itin įdomūs“. Juk dar Seimas nepasisakė dėl merų rinkimų tvarkos, mero įgaliojimų.

Jis neslepia, kad įtampų tarp TS-LKD vadovaujamos Vyriausybės, partijos ir TS-LKD Palangos skyriaus bei jo lyderio, Palangos mero Š. Vaitkaus, ypač atsirado vidaus reikalų ministrei Agnei Bilotaitei paskelbus apie „Pušyno“ uždarymą ir perdavimą Turto fondui.

„Visokių viliojimų visada buvo ir bus. Ypač – dabar, ir artėjant rinkimams“, – atvirai sakė T. J. Žulkus.

Jis iki šiol stebisi, kad buvo nuspręsta uždaryti tik „Pušyną“ ir sanatoriją Druskininkuose, o pareigūnų reabilitacijos centrai Vilniuje ir Trakuose buvo palikti.

„Apmaudu, kad uždaro mus, nors „Pušynas“ dirba pelningai, – sako T. J. Žulkus. – Manau, kad tai nėra istorijos pabaiga. Tikiu, kad bus rastas kompromisas – galbūt „Pušyną“ perduoti Sveikatos apsaugos ministerijai. Palaukime – pamatysime.“

Paklaustas apie savo artimą draugystę su Palangos meru Š. Vaitkumi – Tomas yra mero dukros Ievos krikšto tėvas, pašnekovas šypteli: „Kurorto meras – daugiavaikis (turi tris vaikus), vadinasi, ir tris savo vaikų krikšto tėvus turi.“

Daug metų kurorte vasarą organizavęs prekybą ledais, T. J. Žulkus prisipažino juokdamasis „Lietuvos pajūriui“, kad „Palangos ledų karaliaus karūną“ – taip jį internete pavadindavo anonimiški piktdžiugos – perdavė sūnui.

„Paskutinius ketverius metus mano sūnus Matas jais rūpinasi“, – sakė T. J. Žulkus.

10 aplankyti vertų įdomybių Palangoje ir Šventojoje

Palanga garsi savo turizmo ir kultūros ištekliais, įdomia kurorto istorija, žymiais objektais. Palangos turizmo informacijos centras siūlo jums aplankyti dešimt ne šiaip populiarių, bet tuo pačiu turtingų savo istorija objektų.

Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia ir apžvalgos aikštelė

Prieš daugiau nei šimtą metų (1897–1907) pagal švedų architekto Karlo Eduardo Strandmano projektą statyta Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčia savo neogotikinio grožiu ir didybe traukia kone kiekvieno praevio žvilgsnį.

Bažnyčios bokštas pritaikytas turizmo reikmėms, čia įrengta apžvalgos aikštelė, kurios plotas – apie 18 kv. m. Pro langus galima pasigrožėti miesto panorama, jūra ir visai iš arti išvysti įspūdingo dydžio varpus bei jų mechanizmą. Apžvalgos aikštelėje įrengti du monokliai-teleskopai. Darbo dienomis lankytojai įleidžiami nuo 12 iki 15 val., o šeštadienį ir sekmadienį – nuo 13 iki 18 val. Aikštelės lankymas nemokamas. *Vytauto g. 51, Palanga*

Jūros tiltas ir J. Basanavičiaus gatvė

Dabartinė populiarioji pramogų ir pasivaikščiavimo vieta – J. Basanavičiaus gatvė – XIX a. buvo vadinama Tiš-

kevičiaus bulvaru. Tarpukariu Palangą aplankė dr. J. Basanavičius. Pagerbdami Lietuvos patriarchą, palangiškiai Tiškevičiaus bulvarą pervadino J. Basanavičiaus vardu.

J. Basanavičiaus gatvėje yra išlikusių autentiškų, grafų Tiškevičių laikus menančių vilų. Tai – pagrindinė gatvė, vedanti link Palangos kurorto simbolio – jūros tilto. Įdomu tai, jog lygiagrečiai su dabartine J. Basanavičiaus gatve buvo nutiesti bėgiai iki tilto galo. Jais į laivą buvo gabenamos plytos iš Tiškevičiaus plytinės. Gatvė buvo negrįsta, smėlėta, sunku eiti. Poilsiautojai galėjo nuvažiuoti iki tilto „konke“ – arkliu traukiama transporto priemone, kuri riedėjo bėgiais. Nuo 1892 m. jūros tiltas tapo mėgstama pasivaikščiavimo vieta. Dabartinio tilto, pastatyto 1998 m., ilgis – 470 m. Čia galima pasiklausti jūros ošimo, žuvėdrų klyksmo, o vakare patogiai įsitaisyti ant suoločių ir pasimėgauti į jūrą besileidžiančios saulės spinduliais.

Skvere prie jūros tilto stovi dar vienu kurorto simboliu tapusi, meilės legenda garsėjanti skulptūra „Jūratė ir Kastytis“ (skulptorė Nijolė Gaigalaitė). *J. Basanavičiaus g., Palanga*

Grafų Tiškevičių alėja ir Palangos kurhauzas

Ši erdvė alsuoja XIX a. pabaigos – XX a. pradžios dvasia. Alėją puošia dvi bronzinės skulptūros: „Grafiene Antanina Sofija Loncka-Tiškevičienė“ ir „Grafas Feliksas Tiškevičius“. Skulptūrų kompoziciją jungia grindinyje įkomponuota metalinė juosta, kurioje išgraviruotas Tiškevičių giminės šūkis lotynų ir lietuvių kalbomis: „Deligas quem diligas“ ir „Išsirink, ką myli“. Grafų Tiškevičių alėją puošia originalūs retro stiliaus šviestuvai bei grindinys. Dar viena alėjos puošmena – ties Kęstučio gatve pagal 1901 m. projektą atstatyti mediniai vartai, puošti raižiniais.

Grafų Tiškevičių alėjoje įkurtas Kurhauzas. Apie 1877 m. grafas F. Tiškevičius pastatė erdvų restoraną ir pirmąjį kurorto viešbutį. Kurhauzas tapo populiaria ir mėgiama poilsiautojų susibūrimo vieta. Čia veikė ne tik restoranas, bet ir skaitykla, įrengta biliardo, kitų žaidimų salė. Šiame pastate buvo rengiami spektakliai, koncertai. Taip Kurhauzas tapo besikuriančio kurorto širdimi. *Grafų Tiškevičių al. 1, Palanga*

Palangos skulptūrų parkas

Ties Vytauto ir J. Simpsono gatvių sankirta įsikūręs Skulptūrų parkas vasarą tampa ramų poilsį su šeima ar bičiuliais mėgstančiųjų traukos vieta. Lankytojai gali gerėtis net 28 skulptūromis. Čia galima pažaisti gigantiškais lauko šachmatais. *Vytauto g. 39A, Palanga*

Palangos kurorto muziejus

Muziejus įsikūręs unikaloje, analogų ne tik Palangos, bet ir visos Lietuvos kurortinėje architektūroje neturinėjoje viloje „Anapilis“. XIX a. pabaigoje statyta „Anapilio“ vila priklausė Palangos grafo Felikso Tiškevičiaus motinai grafienei Sofijai Tiškevičienei, todėl vila ilgą laiką buvo vadinama „Sofijos“ vardu.

Palangiškių legenda byloja apie vilos savininkės Sofijos Tiškevičienės pomėgį kviesti vėles. Ešą, grafiene virš palėpės buvo įsirengusi slaptą veidrodžių kambarį, kur iškvistos vėlės nebegalėdavo iš jo ištrukti ir grįžti į savo pasaulį. Vietiniai gyventojai vilą aplenkėdavo ir dėl iš ten sklindančių vėjo vargonų skleidžiamų garsų. Pasakojama, jog grafiene Sofija Tiškevičienė buvusi silpnos sveikatos ir, vos tik pasijausdavo blogiau, eidavo klausytis vėjo vargonų skleidžiamų garsų, kurie jai padėdavo nusiraminti.

Muziejuje eksponuojami įvairūs archeologiniai, istoriniai eksponatai, numizmatika, nuotraukos. Čia vyksta paskaitos, konferencijos, koncertai, susitikimai su žymiais žmonėmis, eksponuojamos parodos, demonstruojami filmai. *Birutės al. 34A, Palanga, www.kurortmuziejus.lt*

Birutės parkas

Palangos perlu vadinamas vienas iš gražiausių parkų Šiaurės Europoje – Birutės parkas. Jis kasmet tvarkomas, kad taptų dar patrauklesnis poilsiautojams. Parko projektą grafų Tiškevičių užsakymu XIX a. pabaigoje įgyvendino garsus prancūzų kraštovaizdžio architektas, dendrologas Eduardas Fransua André.

Vaikščiodami po Birutės parką, būtinai aplankykite legendomis apipintą Birutės kalną, iškilusį 21 m virš jūros lygio, nuo kurio atsiveria gražus reginys į ošiančią jūrą.

Tradicškai triskart per savaitę – kiekvieną vasaros ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį – 18.30 val. Birutės parko rotandoje susirenka pučiamųjų instrumentų muzikos gerbėjai – profesionalus Palangos orkestras palangiškiams ir svečiams dovanoja nemokamus koncertus gamtos apsuptyje. *Vytauto g. 15, Palanga*

Palangos gintaro muziejus

1897 m. Birutės parke pastatyti neorenesansinio stiliaus rūmai, kuriuose nuo 1963 m. įkurtas vienas lankomiausių muziejų visoje Lietuvoje – Gintaro muziejus.

Pirmojo aukšto erdvės lankytojus žavi istoriniais rūmų interjerai, pasakojančiais apie grafų Tiškevičių laikus. Antrajame aukšte pristatoma unikali gintaro ekspozicija, kur supažindinama, kaip susidaro gintaras, kokie prekybos keliai, gavyba, apdirbimas, esama archeologinių eksponatų bei unikali inkluzų kolekcija. Lankytojai taip pat gali išvysti gintaro morfologijos ekspoziciją ir vieną didžiausių gintarų visame pasaulyje – „Saulės akmenį“. *Vytauto g. 17, Palanga, www.ldm.lt/pgm*

Palangos pasakų parkas

Lietuviškų pasakų parkas, lankytojus viliojantis ne tik itin jaukia aplinka, žaismingomis skulptūromis, bet ir netradiciniais sprendimais, – pasakų atributus čia galima liesti, o pačias pasakas išklausti lietuvių ir anglų kalbomis. Skulptūras kūrė menininkai ieškojo sprendimų, sujungiančių šiuolaikinį meną su šimtmečius menančia liaudies kūryba.

Pasakų parkas įsikūręs gražioje vietoje, pušyne ties Birutės parku ir meno bei pramogų kluba „Kupeta“. *S. Daukanto g. 24A, Palanga*

Skulptūra „Žvejo dukros“

1982 m. kopose, ties Šventosios uosto vartais, atidengta įspūdinga skulptorės Zuzanos Pranaitytės 4 m aukščio skulptūrinė kompozicija „Žvejo dukros“ – tai trys į jūrą žvelgiančios ilgaplaukės merginos, laukiančios iš žvejybos sugrįžtančio tėvo. *Šventoji, Palangos m. sav. (kopose, ties Šventosios uosto vartais)*

Beždžionių tiltas ir sveikatos centro „Energetikas“ skulptūrų parkas „Akmens amžius“

Beždžionių tiltas – svyruojantis, kabantis tiltas per Šventosios upę, pastatytas 1973 m., dabar atnaujintas, dažnai vadinamas Šventosios simboliu.

Skulptūrų parkas „Akmens amžius“ įsikūręs harmoningoje ir atviroje Sveikatos centro „Energetikas“ teritorijoje. Gilias gydymo tradicijas puoselėjančio sveikatos centro medikų ir menininkų pastangomis kuriamoje unikaloje erdveje nuo 2005 m. organizuojami tarptautiniai akmens skulptorių simpoziumai kasmet pritraukia vis daugiau įvairių kartų profesionalių skulptorių iš Lietuvos, Austrijos, Prancūzijos ir kitų ES šalių, taip pat iš JAV, Rusijos, Baltarusijos. Skulptūrų parkas „Akmens amžius“ džiugina 50 akmens skulptūrų, demonstruojančių skulptorių meistriskumą ir atskleidžiančių senąsias tradicijas šiuolaikiniame kontekste.

Visai šalia, paėjus šiauriau, už skulptūrų parko, kopose galima aplankyti Žemaičių alką – pagonišką šventvietę su paleoastronomine observatorija. *Kuršių takas 1, Šventoji, Palangos m. sav.*

Mindaugo Surblio nuotrauka

Palangos TIC komanda naujam 2022 metų turizmo sezonui ruošia naujienų

Palanga – kurortas, poilsiautojus viliojantis gaiviu pušų aromatu, pėdas kutenančiu švelniu paplūdimio smėliu, hipnotizuojančiu Baltijos jūros ošimu, jūros bangose nusileidžiančios saulės vaizdais ir išsilaikiusia aristokratiško XIX a. kurorto dvasia.

Finansuoja
Europos Sąjunga

LIETUVA - RUSIJA
BPS 2014-2020

Baltijos gintaras susidarė prieš 55-40 mln. metų, kai klimato atšilimas paskatino gintarmedžių sakų išsiskyrimą. Šių pušų šeimos spygliuočių sakai nukrisdavo ant žemės, sukietėdavo ir, ilgą laiką išbuvę jūros dugne, virsdavo gintaru.

Šiandien audringomis dienomis jūra vis dar išmeta gintaro gabalėlių – koks džiaugsmas jų rasti pakrantėje. Ar žinojote, kad rinkti Baltijos auksą reikia ne per audrą, bet po jos? Nurimus bangoms, srovės dugnu ridena gintaro grynuolius. Jų galima aptikti ir gausiose jūros dumblių, pagaliukų sąnašose, juostomis nusidriekusiame Baltijos jūros pakrantėse.

Palangos turizmo informacijos centro sukurtame maršute perspina Baltijos auksu vadinamo gintaro istorija su išraiškinga Palangos kurorto architektūra. XIX ir XX a. Palangos architektūra atspindi vieną ryškiausių šio kurorto etapų – ambicingą kilmingos šeimos epochą ir modernios poilsio kultūros pradžią Lietuvoje. To meto pastatų formų bei stilių įvairovė kūrė išskirtinį kurorto įvaizdį. Iki šių dienų išliko Tiškevičių valdymo laikotarpiu statyti įspūdingi objektai: rūmų ir parko ansamblis, neogotikinė bažnyčia, kurhauzas, vilos ir vasarnamiai, susitelkę istorinėje kurorto dalyje.

Idėja sukurti turistinį maršrutą gintaro tema gimė Palangos turizmo informacijos centro komandai, kuri inicijavo projektą „Gintaro krantas – tarpregioninės kultūrinio, pažintinio turizmo plėtros skatinimas Vakarų Lietuvos ir Kaliningrado srities regionuose“ LT-RU-2-079 pagal 2014–2020 m. Lietuvos ir Rusijos bendradarbiavimo per sieną programą (toliau – programa).

Pagrindinis projekto tikslas – kultūros tinklo tarp Kaliningrado ir Klaipėdos apskričių kūrimas, siekiant plėsti turizmo sektorių ir pritraukti daugiau vietinių bei užsienio turistų.

Projekto tikslinė grupė – vietiniai ir užsienio turistai. Projekto veikla ir sukurti rezultatai pritrauks įvairaus amžiaus turistus iš įvairių šalių, kurie domisi kultūra ir istorija, siekia pažinti Baltijos jūros regioną.

Projekto veiklos įgyvendinimas abiejose šalyse leis sukurti tarptautinį turizmo tinklą, vienijančią dvi šalis. Keitimasis patirtimi ir žiniomis, taip pat naujos turizmo infrastruktūros ir paslaugų kūrimas leis pagerinti turizmo sektorių projekto teritorijoje. Dėl to pagerės regionų ekonomika, padidės lankytojų sąmoningumas ir žinios apie regiono istoriją, tradicijas ir kultūrą.

Projekto naujovė grindžiama unikaliu bendrų tarptautinių gintaro turų kūrimu ir vietos amatininkų dalyvavimu. Planuojama, kad įgyvendinant projektą bus sukurta nauja sąsaja tarp tradicinių amatų koncepcijų regione. Tai padės skatinti turizmą mažuose miestuose, gyvenvietėse ir taip pat rems amatininkus šiose vietose. Naujos turizmo paslaugos bus prieinamos ir reklamuojamos visus metus, parodant ryšius tarp šalių ir skatinant vietos kultūrą. Be to, turistai bus skatinami keliauti dviračiais, pėsčiomis. Tai padidins supratimą

apie ekologines problemas ir padidins kelionių dalyvių fizinį aktyvumą. Be to, tai sustiprins dviejų susijusių šalių ir regionų bendradarbiavimą.

2021 m. birželio 3 d. Palangoje vyko nuotolinė konferencija „Tarptautinis bendradarbiavimas ir naujų turizmo produktų kūrimas“. Konferencijos metu pristatyta projekto veikla, supažindinta su įgyvendinamu projektu, pasidalinta gerąja praktika rengiant projektus ir panelinėje diskusijoje aptartos Vakarų Lietuvos ir Kaliningrado srities turizmo plėtros problemos ir perspektyvos.

Konferencijos antrosios dalies panelinėje diskusijoje dalyvavo ir savo patirtimi dalijosi Palangos turizmo informacijos centro direktorė Rasa Kmitienė, Klaipėdos turizmo ir kultūros informacijos centro direktorė Romėna Savickienė, Šiaulių turizmo informacijos centro direktorė Rūta Stankuvienė, Palangos viešbučių ir restoranų asociacijos vadovė Ingrida Valaitienė, Palangos miesto savivaldybės rinkodaros specialistė Aušra Šikšnienė. Diskusiją moderavo UAB „Travel Deli“ direktorė Vilija Malinauskaitė.

Konferencijos metu pristatyta idėja projekto įgyvendinimo metu sukurti turistinį maršrutą gintaro tema jau tampa realybe. Artėjant 2022 metų turizmo sezonui, Palangos ir Kaliningrado turizmo informacijos centrai pakvies į naujo turistinio maršruto pristatymą, kurio metu bus parodytas naujas vaizdo filmas bei pristatytos kitos projekto veiklos.

Projekto naujumas taip pat atsispindės naudojant naujas technologijas ir priemones. Planuojama įrengti inovatyvius informacinius terminalus, „Sun Eco“ paslaugų stotis. Šiuolaikinėje visuomenėje labai svarbu atsižvelgti į jos poreikius ir pakeisti paslaugų teikimo būdą. Taip pat visa sukurta medžiaga bus moderni, unikali, siekianti pritraukti įvairių amžiaus grupių turistus. Pasirinktas turinys, įrankiai ir įranga bus naudojami teikiant informaciją apie regioną, pasiekiant kuo platesnę auditoriją.

Bendras projekto biudžetas – 427 043,20 EUR. Projekto biudžeto dalis, tenkanti Palangos turizmo informacijos centrui – 344 457,63 EUR, iš jų – 313 143,30 EUR finansuojama programos lėšomis, 31 314,33 EUR – Palangos turizmo informacijos centro lėšomis

Detalesnę informaciją apie įgyvendinamą projektą teikia Rasa Kmitienė, Palangos turizmo informacijos centro direktorė (el. p. rasa.kmitiene@palangatic.lt, tel. (8 460) 48822).

Ši informacija parengta padedant Europos Sąjungai. Už šios informacijos turinį atsako tik Palangos turizmo informacijos centras ir tai negali būti naudojama, siekiant apibūdinti Europos Sąjungos požiūrį.

Programos interneto svetainė – www.eni-cbc.eu. Europos Komisijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir plėtros generalinio direktorato interneto svetainė – https://ec.europa.eu/europeaid/node/22_lt

Palangos „Meatbusters“ siūlo burgerius, firminius BBQ šonkauliukus ir firminę *Tom Yum* sriubą

Jau vien dėl „Meatbusters“ dizaino Palangoje verta apsilankyti.

Lukas JOGAILA

„Meatbusters“, Palangoje, Gintaro gatvėje 43, vietoje baro „Šilelis“ rugsėji įsikūrusi nauja maitinimo įstaiga, puikau pripažinimo jau sulaukė ir iš įžymybių svečių per jo atidarymą, ir iš „Riebaus katinio“. O gastrobaro savininkas, Vilniaus verslininkas Maksimas Chudasovas, kuris dabar didžiąją dalį laiko praleidžia Palangoje, gali didžiuotis, kad po itin palankaus Andriaus Užkalnio jo tinklinės burgerinės įvertinimo Vilniuje, Naujamiesty, jau po valandos prie jos nutįso ilgiausia eilė. Nors, tiesą pasakius, ir iki žinomo gastroblogerio apsilankymo burgerinė jau buvo pelnusi puikų vardą.

„Mes – mėsos griovėjai. Ne eilinė burgerinė. Skirtingai nei kiti, savo burgeriuose mes nenaudojame salotų lapų, pomidorų ir svogūnų. Jau pirmojoje savo „Meatbusters“ burgerinėje, atidarytoje prieš ketverius metus, pirmieji šalyje burgeriams pradėjome naudoti daigus – žirnių, saulėgrąžų, liucernos“, – „Lietuvos pajūriui“ sakė M. Chudasovas, „Meatbusters“ įkūrėjas, kuris Vilniuje valdo trijų „Meatbusters“ burgerinių tinklą, taip pat azijietiškos virtuvės, Wok makaronų „Wokbusters“ restoraną prekybos centre „Ozas“.

„Visada norėjome būti pajūryje ir, aišku, Palangoje. Mūsų kurorto gastrobaro meniu – maistas, tinkamas ir alaus my-

Kas ant lubų parašyta?

lėtojams, ir jaunesnei, ir vyresnei publikai“, – sakė jis, kuris į Palangą įžengė prieš dvejus metus – Meilės alėjoje atidarė burgerinę.

Jau vien dėl „Meatbusters“ dizaino Palangoje verta apsilankyti – lubose „žaidžia“ žaismingi piešiniai su tekstukais, interjere vyrauja mėlyna ir raudonos spalvos, jis neperkrautas, erdvės tarp staliukų – didelės, užtikrina privatumą.

Palangos „Meatbusters“ siūlo aštuonių rūšių burgerius, įvairias plėšytas mėsytės, barbecue šonkauliukus, aštuonkojus, midijas, steiką, šnicelį, azijietiškas sriubas, įvairius kokteilius.

„Meatbusters“ savininkas Maksimas Chudasovas.

„Meatbusters“ mėsytę savo burgeriams užsiaugina savo ūkyje Telšių rajone.

„Telšiškių mėsos įmonė mėsytę augina, skerdzia, mala ir tiekia tik mums. Pagal mūsų receptą. Turime savo griežtus standartus – riebalų mūsų burgerių mėsos yra gerokai mažiau nei pas kitus, apie 10 procentų, visa kita – 180 gramų maltinukas iš itin geros jautienos mėsytės, kurioje nerazite jokių nuopjovų, – atskleidė sėkmingas verslininkas, kurio verslo pradžia buvo autotransporto priemonių nuoma. – Bet mūsų trys firminiai patiekalai yra azijietiška jūros gėrybių Tom yum sriuba, barbecue išrūkyti kiaulienos šonkauliukai su cole slaw salotomis – savo kiekviename taške mes turime savo rūkyklas ir klasikinį jautienos burgerį „Booster“.“

„Meatbusters“ burgeriams bandeles kepa viena Vilniaus kepykla, su kuria „Meatbusters“ dirba jau ketverius metus. Per metus ji „Meatbusters“ parūpina apie 250 tūkst. bandelių.

Pirmoji verslininko burgerinė Vilniuje atsidarė 2016 metais Naujamiesty, Kauno gatvėje.

„Nuo pat pradžių turėjome daug klientų – mes siūlėme itin didelius kokybiškus burgerius. O kad žmonės juos valgydami neišsitemptų, pirmieji Lietuvoje pasiūlėme ir gumines pirštines. Žalias – vaikams, juodas – vyrams ir rožines – moterims. Jas siūlome ir savo gastrobare Palangoje, – sakė M. Chudasovas. – Jos labai patinka mūsų lankytojams, ypač šeimoms.“

Pirštinių kainoms dėl koronaviruso sukeltų tiekimo trikdžių itin pakilus, dabar jas gastrobaras duoda, kai turi.

Vaikams kurorto gastrobaras „Meatbusters“ siūlo blynelius, varškėtukus, vištienos nuggets, saldžias bulvytes, batatus, makaroniukus.

Visai neseniai Palangos „Meatbusters“ nuo 11 iki 16 val. pradėjo siūlyti ir dienos pietus. Jiems galima rinktis vieną iš trijų dienos patiekalų, taip pat vieną iš dvejų sriubų.

„Jie pas mus – greiti, nebrangūs ir kokybiški“, – patikino Maksimas.

Palangos „Meatbusters“ siūlo ir daug įvairių kokteilių.

„Meatbusters“ įsikūrė Palangoje, Gintaro gatvėje 43, vietoje baro „Šilelis“.

Gastrobaras Gintaro gatvėje dirbs visą žiemą – verslininkas Palangos „Meatbusters“ įdarbina 14 žmonių, o visame verslininko burgerinių ir restoranų tinkle – apie 60 žmonių.

Anot verslininko, tikėtina, kad jau šią vasarą Palangos „Meatbusters“ meniu, kuris dabar siūlo aštuonių rūšių burgerius, papildys keli „einantys“ patiekalai iš „Wokbusters“.

„Pirmiausia, ant garų kepamos Bao bandelės, taip pat azijietiški voka“, – sakė verslininkas.

Naujai atsidaręs „Meatbusters“ gastrobaras Palangoje yra jautrus ir vietos bendruomenei – jis jau vaišino kurorto senjorus nemokamais pietumis. O Kalėdoms „Meatbusters“ supynė vieną įspūdingiausių kalėdinių pynių iš egliškų.

Palangos sielovadininkas Kęstutis Balčiūnas: „Didžiausias stebuklas – žmogaus gerumas kitam“

Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas Kęstutis Balčiūnas.

Palangos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas Kęstutis Balčiūnas – kurorto sielovadininkas, kurio surūgusio niekas niekada nematė. Jis džiaugiasi, kad šiais metais „įstrigusios“ parapijos namų statybos pasistūmėjo į priekį. „Tų geradarių – ne vienas. Už juos meldžiamės ir dėkojame Dievui“, – sakė K. Balčiūnas, mielai sutikęs atsakyti į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus.

Linas JEGELEVIČIUS

– Jūs jau trejus metus su trupučiu esate Palangos Švenčiausios Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas. Ar tikėjimo prasme palangiškiai – kitokie?

– Žmonės visur ieško prasmės, ilgis tikros meilės, ne išimtis – ir palangiškiai. Skirtumą lemia kurorto sezoniškumas. Vasarą Palangos parapija tampa visos Lietuvos. Palangiškiai yra įpratę prie visokių žmonių, tad yra kantrūs ir pakantūs. Suprantama, kad kaimuose ir miesteliuose žmonės bendruomeniškesni. Tačiau Palangoje irgi jaučiasi bendrystės poreikis.

– Kaip parapiją paveikė koronaviruso pandemija?

– Prieš pandemiją organizavome daugiau renginių, planavome labiau užsiimti evangelizacija, stiprinti kurortinę pastoraciją. Pandemija sugriovė daug planų. Pavyzdžiui, su-

stojo ne tik viešos pamaldos, bet ir maldos grupelių susibūrimai. O bendruomeniškumas yra Bažnyčios pagrindas. Kol Bažnyčia yra gyvų žmonių bendruomenė, tol ji yra veikli.

– Prieš metus „Palangos tiltui“, žurnalo „Lietuvos pajūris“ turinio partneriui, sakėte, kad aukų sumažėjo maždaug dviem trečdaliais. O kaip šiemet aukojama baigiantis metams?

– Padėtis kiek stabilizavosi, bet – vis vien trečdaliu mažiau nei prieš pandemiją.

– Jeigu atsirastų aukotojas ar aukotoja, kurie parapijai paaukotų 100 tūkst. eurų, kaip pinigus išleistumėte?

– Gal pažįstate tokį? (Šypsosi). Atsakymas paprastas – parapijos namų remontui.

– Matau prie parapijos namų „pajudėjusias“ įstrigu-

Palangos klebonas Kęstutis Balčiūnas šiemet, iki lapkričio 20 d., palaimino 78 naujavedžių poras.

– sias statybas. Kas tie geradariai, kurie paaukojo joms pinigų ar statybinių medžiagų?

– Jų – ne vienas, už juos meldžiamės ir dėkojame Dievui.

– O kas įsikurs juose baigus statybas?

– Tai – ne klebono, o parapijos namai, atviri tiek parapijos, tiek miesto bendruomenėms. Ten vyks vaikų katechezės, sužadėtuvių rengimas santuokai, Caritas veikla, jaunimo, senjorų, maldos grupelių susirinkimai.

– Sakėte, kad per karantiną pernai nekalėdotėte. O kaip šiemet? Ar įprasta klebonui Palangoje kalėdoti – lankytis parapijiečių namuose prieš Kalėdas? Ar tokia tradicija jau nyksta ir kaimuose?

– Dabar esame pandemijos situacijoje, todėl apie perspektyvas kalbėti yra keblu. Kalėdojimo prasmė yra ne aukų rinkimas, o bendravimas su parapijiečiais. Šiuo metu tai apsunkinta.

– Pasaulyje spartėja sekuliarizacija. Ar jums dėl to neramu? Koks nors danas ar čekas jums pasakys, kad Dievo jiems visai nereikia ir dėl to jie nėra nei blogesni žmonės, nei nelaimingesni, ar ne?

– Jei pažiūrėtume į istoriją, tai pamatytume, kad Bažnyčiai niekada nebuvo lengva. Vis tik ji išliko, nes jos pagrindas – Kristus, kuris yra prisikėlęs. Bažnyčią jis vadino mažąja kai-

mene, tad ne kiekis yra esmė. Žmonės – kokie jie bebūtų – yra Dievo kūriniai, tačiau jų gerumas ar blogumas atsiskleidžia kritinėse aplinkybėse, kai reikia pasirinkti, kaip elgtis.

– Ar įsivaizduojate Europą, ir Lietuvą, dar po tūkstančio metų be krikščioniškų bažnyčių arba jas pavirtusias į kitos paskirties pastatus? Juk ne paslaptis, kad Amerikoje krikščioniškos bažnyčios, kad išsilaikytų ar, teismo sprendimu, išmokėtų kompensacijas, yra parduodamos?

– Pasaulyje visko yra ir bus. Jei tikintieji bus sąmoningi, tai bažnyčios netuštės.

– Kai kam ir gėlė tarp šaligatvio plytelių – stebuklas ir Dievo įrodymas. Ar jūs savo gyvenime esate patyręs mokslu nepaaiškinamų reiškinių, kuriuos laikote Dievo ženklų?

– Tikėjimo kelionė yra pilna Dievo veikimo ženklų, bet tai – labai asmeniška. Vis vien tikėjimas nėra stebuklų vaikymasis. Didžiausias stebuklas yra žmogaus gerumas kitam žmogui. Tad kiekvienas galite būti stebuklo dalimi.

– Ar žinote tokių žmonių, kurie tai patyrė? Koks atvejis jums – itin įdomus?

– Įdomiausi atvejai – klausykoje, kai žmogaus siela atsi-
veria Dievui. Tegul tai lieka išpažinties paslaptimi.

– Ar tikite ateiviais, vadinamąja egzogovybe? Ar jie – taip pat Dievo – ir kokio? – kūriniai, net jeigu jie kosmose jau milijonus metų ir neturi suvokimo, kas yra Dievas?

– Aš esu augęs kaime, tad esu arčiau žemės. Man labiau rūpi žmonės, o ne kosmosas. Juk Dievas yra Meilė, ir viskas tuo pasakyta.

– Ar jūs pats turite neatsakytų klausimų dėl šventosiose knygose išdėstyto turinio? Ar tikėjimas reikalauja tik besąlyginio priėmimo, nors kritinis protas – matyt, ne pats blogiausias modernių laikų dalykas? Ar abu yra suderinami?

– Protą sukūrė Dievas, todėl jis būtinas tikėjimui. Bažnyčia visada pabrėžė proto svarbą tikėjimui. Santykis tarp proto ir tikėjimo vadinamas teologija.

– Kiek šiemet Palangoje palaiminote susituokusiujų?

– Šiais metais (iki lapkričio 20 d.) palaiminome 78 poras.

– Išlydėjote į Anapilį?

– Šiemet (iki lapkričio 20 d., – aut. past.) 150 palydėjo me į amžinybę.

– Kiek vaikų gavo Šv. Komuniją?

– (Iki lapkričio 20 d., – aut. past.) 89 vaikučiai.

– Koks žmogus jums yra tikėjimo?

– Popiežius Pranciškus.

– Jūs – nuolat toks energingas, veržlus. Kaip „pasi-
kraunaute“?

– Visada šios energijos duoda malda, Šv. Mišios ir šventųjų užtarimas bei jų pavyzdžiai.

– O slogi nuotaika jus apninka? Ką tuomet darote?

– Nuostabus dalykas yra malda, buvimas Švč. Sakramento adoracijoje.

– Koks faktas apie Palangos katalikų bažnyčią jums yra ypač brangus ir/ar mielas?

– Prieš daugiau nei šimtmetį statydami savo bažnyčią palangiškiai buvo labai vieningi.

– Ko palinkėtumėte „Lietuvos pajūrio“ skaitytojams naujaisiais metais?

– Būkime džiaugsmingi ir saugokime viltį, meilę.

Chm, o ką toliau?

Orijus Gasanovas: „Palangoje galėčiau gyventi, Nidoje – ne, o Klaipėdą lyginu su Barselona“

Žinomas Lietuvos žurnalistas, TV laidų vedėjas, keliautojas bei nuomonės formuotojas Orijus Gasanovas šiemet, kaip ir kiekvieną vasarą, aplankė pajūrį – Nidą ir Klaipėdą darbo reikalais, o Palangoje poilsavo. Tačiau kalbėdamas apie ją, aukščiausio laipsnio būdvardžiais – „nuostabiausia, gražiausia“ – Orijus nesišvaisto. „Esu nekart Palangą gynęs prieš Nidą. Palanga keičiasi, viskas joje gerai, tik neįsitikinęs, kad Palangai reikia taip siekti išskirtinio solidumo. Populiariose pasaulio kurortuose vyksta ir kiauliškų linksmybių“, – šypteli O. Gasanovas, kalbėdamasis su „Lietuvos pajūriu“.

Linus JEGELEVIČIUS

– Kalbamės (lapkričio 7 d.), kai esate tik ką grįžęs iš savaitės kelionės po Norvegiją. O Lietuvą gerai pažįstate?

– Ko gero, esu aplankęs visas Lietuvos savivaldybes („Lietuvos pajūris“ primena, kad jų šalyje – 60, – aut. past.). Bet, įdomiausia, kad kai kurie Lietuvos kaimai ir kaimeliai

yra be galo saviti, įdomūs. Tik tereikia juos atrasti. Tačiau aš nesu kaimo žmogus, man reikalingas veiksmas.

– Kai kalbatės su tolimos šalies gyventoju, kokius žodžius paprastai parenkate apibūdinti Lietuvą?

– Chm. Kad skambėtų reklamiškiau, Lietuvą vadinu „small kingdom“ (mažąja karalyste) ir būtinai pridėdu, kad esame „Baltic state“ – Baltijos valstybė. Daugeliui tai daro

Josvydo Elinsko nuotr.

Asmeninio archyvo nuotr.

Su kavos puodeliu Palangoje.

įspūdį – juolab, kad žodis „state“ skamba kaip kokios nors Jungtinės Amerikos Valstijos (JAV) (*šypteli*). O kad pavadinu „kingdom“ (karalyste), irgi su tiesa labai neprasilenkiu – juk kažkada mes turėjome karalių, ar ne? (*Omenų turimas karalius Mindaugas, – aut. past.*)

– Kartais man atrodo, kad patys palangiškiai nežino atsakymo, kodėl Palanga yra tokia brangi. O jūs jį žino-te? Ar jums Palanga – brangi?

– Chm. Tikrai nepigi. Brangi. O kodėl ji tokia, atsakymas – paprastas: visi pasaulio kurortai – beveik be išimčių – yra brangesni negu kiti nekurortiniai miestai. Nieko nauja nepasakysiu: į kurortus suvažiuoja daug žmonių, vadinasi, vietos verslininkams galima gerai užsidirbti. Vasarą Palangoje kalbėjau su vieno didelio viešbučio vadovais – jie sakė, kad parduoda visas rezervacijas 100 procentų ar net viršija. Jų atsakymas, kodėl Palanga yra brangi, yra visai paprastas: „Jeigu žmonės tiek moka, kodėl mes turėtumėme mažinti apgyvendinimo kainą?“ Vadinasi, Lietuvoje yra daug pinigų ir, žinoma, žmonių, galinčių mokėti palyginti daug. Logiška, ar ne?

Bet kai žmonės nukeliauja į kokį nors sovietinių laikų kurortą, net ne Europos Sąjungoje, ir rodo pirštais į jį – girdi, ten viskas pigu, man tai nesuprantama, nes tai – nepalyginama.

Palanga – europinis kurortas, mes – Europos Sąjungos dalis, todėl Palangai turėtų būti taikomi kiti vertinimo kriterijai.

O, beje, Europos Sąjungos masteliu, Palanga tikrai yra toli nuo brangiausių Europos kurortų dešimtuko.

– Neabejoju, kad kiekvienas Palangoje pastebi jos įspūdingus infrastruktūros pokyčius. O poilsiautojai Palangoje jums pasikeitė?

– Keičiasi. Galbūt ne taip greitai. Žmonės gražėja – visomis prasmėmis – ir mandagėja. Net palyginus, kokia Pa-

Man atrodo, kad Palanga perlenkia lazdą su savo rimtumu. Man tą patį sako ir kai kurie Palangos verslininkai: kodėl smagus vakarėlis turi būtinai baigtis prieš vidurnaktį? Kodėl jis negalėtų dūgžti iki paryčių? Pasitikti saulę trypiant pagal šokių muziką yra įprasta daugelyje pasaulio kurortų. O kodėl to negalėtų būti Palangoje?

langa buvo vos prieš penkerius metus. Jau net nekalbu apie tai, kas joje dėjos 10 metų atgal.

Palangoje užsidarė, kaip aš jas vadinu, daug visokių landynių. Vietos, kurios buvo baisios. Bet, manau, kad Lietuvai trūksta kurorto, kuriame galėtų vykti ne tik solidūs renginiai, bet ir kiauliškos linksmybės, kuriame ir jaunimas, net 16-mečiai ar 18-mečiai galėtų linksintis.

Žinoma, kai kas būtinai klaus – ar to tikrai reikia, tačiau, patikėkite, tokių kurortų pasaulyje – nemažai. Ar – jie blogi dėl to?

Toks kurortas – su paryčių linksmybėmis – anksčiau buvo Palanga, tačiau dabar ji susolidėjusi ir dar solidėja. Tai – akivaizdu.

Kaip žurnalistas, šnekinu įvairius žmones – Palangos renginių organizatorius, viešbučių savininkus, jie man sako tą patį: „Savivaldybė siekia Palangą daryti solidesne“.

Neįsitikinęs, kiek tai daroma ne dirbtinai, ir kad visa Palanga turi būti skirta tik solidiems žmonėms.

Gal reikia Palangoje palikti ir vietų, kur būtų galima pasilinksinti iki paryčių? Ypač paplūdimyje. Ypač jaunimui.

Man atrodo, kad Palanga perlenkia lazdą su savo rimtumu. Man tą patį sako ir kai kurie Palangos verslininkai: kodėl smagus vakarėlis turi būtinai baigtis prieš vidurnaktį? Kodėl jis negalėtų dūgžti iki paryčių?

Pasitikti saulę trypiant pagal šokių muziką yra įprasta daugelyje pasaulio kurortų. O kodėl to negalėtų būti Palangoje?

Žmonės, kurie nori linksintis iki paryčių, nebūtinai yra „buduliai“ ar, kaip mes sakome Vilniuje, „marozai“ (*šypteli*). Jaunimas dirba daug nuotoliniu būdu – ypač vasarą Palangoje, tad ar jie virstų į „budulius“, jeigu galėtų Palangoje savitgalį pasilinksinti ir iki paryčių?

Orijus Gasanovas yra Delfi.lt kelionių žurnalistas.

Manau, kad ne.

Neseniai grįžau iš Tenerifės – tokių linksmybių mėgėjų, kuriems apibūdinti puikiai tiktų žodis „buduliai“, ten daug, bet niekas nesiekia jų iš ten išguiti.

O Didžiosios Britanijos kurortuose – dar baisiau (*sypteli*).

– **Ar Palangos paplūdimiai, jų smėlio kokybė įeina į jūsų aplankytų kurortų gražiausių paplūdimių su nuostabiliausiu smėliu dešimtuką?**

– Įeina! Tačiau aš negaliu būti nešališkas, kai kalbu apie Palangą, nes ji – mano šalyje ir aš kiekvieną vasarą čia važiuoju.

Bet jeigu „numesčiau“ emocijų Palangos užtaisą ir pasitelkčiau kritišką mąstymą, tada sakytčiau, kad neįeina į TOP dešimtuką (*sypteli*).

Objektyviai kalbant, pasaulyje yra daug įspūdingesnių paplūdimių su pasakiškai puriu smėliu. Pavyzdžiui, man toks „vau“ paplūdimys su puriu kaip miltai smėliu yra Seišeliuose. Karibų šalių paplūdimiai – tokie pat.

Bet ten, kur daugiausiai keliauja lietuviai – į Turkiją, Egiptą ir panašiai, Palanga, be abejonės, yra pirmojoje vietoje: jos paplūdimiai – labai švarūs, o smėlis – labai purus.

Ko gero, kai kurie lietuviai kokiame nors Kanarų paplūdimyje jaučiasi tarsi atsidūrę neaiškioje smėlio dėžėje – su klampiu, purvinu smėliu. Ir, žinoma, jie gali įvertinti, kokie gražūs yra Palangos paplūdimiai.

– **O saugumo prasme?**

– Lietuviški paplūdimiai yra tikrai geresni tuo, kad čia gali saugiai gulėti, pas mus nėra tokios kriminologinės situacijos. Kadangi aš Klaipėdą lyginu su Barselona, tai Barselonoje tu taip nepagulėsi, greta pasidėjęs savo rankinuką, ten negalėsi žvalgytis į šoną – daiktus teks laikyti rankose, nes vos nususuki, tuojau vagia viską.

Taigi dažniausiai į paplūdimį žmonės eina be piniginių,

mobiliųjų telefonų tam, kad nebūtų ko iš jų pavogti, o tai, manau, sukelia tikrai didelį diskomfortą. Tuo metu Lietuvoje tikrai yra saugu, sutinku, jog vagių yra ir pas mus, bet tikrai ne tiek daug ir ne tokių apskrių.

O kitas dalykas, kuo Lietuvos paplūdimiai yra pranašesni, tai, kaip minėjau, – švara. Mūsų paplūdimiai palyginti tikrai yra švarūs, tačiau didžiulis minusas yra tai, jog čia nėra pakankamai tualetų ir taip pat labai trūksta dušų, ypač, kai jūra žydi. Dušų yra, tačiau jų tikrai turėtų būti daugiau, bent kas 100 metrų, kad išsimaudę žmonės galėtų tinkamai atsiprausti.

– **Kokią emociją jums kelia jūra?**

– Aš labai myliu jūrą. Bet kokią. Žinoma, neturiu nieko prieš ežerus, ir upes taip pat (*sypteli*). Nors, sakoma, kad Baltijos jūra – mažytė, ir tai – tiesa, ją palyginus su kitomis, tačiau ir ji – nuostabi. Kiekvienąkart sustoji ant jos kranto ir – „vau“ – toks magiškas ir geras jausmas apima.

Man labai patinka sėdėti ant jūros kranto, žiūrėti kažkur į tolius, klausantis muzikos.

Dar nuostabesnis jausmas – anksti ryte. Dažnai vasarą Palangoje atsikeliu paryčiais, jau šeštą valandą aš – ant kranto, tik sveikuoliai toliau mankštinasi ar maudosi.

Kiekvienas saulėtekis man – toks ypatingas. Jis – tik tavo, šalia nėra kitų žmonių. O štai saulėlydis – toks masiškas, visų. Man labiau patinka saulėtekis (*sypteli*).

– **Kas geriau jums: Palanga ar Nida?**

– Palanga, nes aš užaugau joje atostogaudamas. Į Nidą dažniausiai važiuoju tik darbiniais reikalais, šią vasarą – taip pat. Beje, šią vasarą, pirmąkart gyvenime, joje nakvojau tris naktis iš eilės (*sypteli*) – filmavome „Orijaus kelionės“ laidas. Praėjusią vasarą jas filmavome Šventojoje ir Palangoje, o šią vasarą – Nidoje ir Klaipėdoje.

Kai kas nors apie Palangą ką nors negražaus anksčiau burnodavo, aš ją visada gindavau ir vadindavau Nidą turistų ir elito kurortu. Iki šiol ginu.

Bet po praėjusios vasaros mano nuomonė ir apie Nidą pasikeitė – nėra taip.

Atvirai pasakius, Palanga man visuomet labiau patiko nei Nida – Palanga yra lengviau pasiekama ir joje yra daugiau veiksmo. Ir, žinoma, joje parduotuvių – gerokai daugiau.

Man „nefaina“, kai Nidoje veikia vienintelė parduotuvė, prie kurios vasarą nutįsta žmonių eilutė.

Daug netuščiažodžiaudamas pasakysiu: Palangoje galėčiau gyventi, o Nidoje – ne (*sypteli*). Esu miesto žmogus, ir man reikia judesio, veiksmo.

Žinoma, Klaipėda – kita istorija.

– **Kuo?**

– Priešingai nei Palanga. Klaipėda turi visko dar daugiau nei Palanga, tačiau tie, kas negyvena Klaipėdoje, regis, to nežino ir nevertina. Pernai rašiau straipsnį apie tai, kad Klaipėdą aš lyginu su Barselona, nes tai yra didelis miestas prie jūros su prekybos centrais, paplūdimiais, barais, klubais ir kitomis pramogomis.

Beje, Klaipėda, palyginti su kitais populiariais Lietuvos kurortais, yra pigesnis miestas, čia išsinuomoti būstą ar nusipirkti žuvies yra tikrai pigiau nei Palangoje ar Nidoje.

Atostogaudami Palangoje, žmonės skundžiasi, jog net Ispanijoje kainos mažesnės, tuo metu Klaipėdoje galima išsinuomoti butą už 20 eurų nakčiai.

Beje, Klaipėdoje yra gerokai daugiau paplūdimių nei Palangoje, taip pat atgijęs naktinis gyvenimas, labai daug barų, klubų, maitinimo vietų.

Mane Klaipėdoje labai sužavėjo Melnragės kopos. Tą vietą aš pavadinau Melnragės parku. Kopose esantys takai, suoliukai tikrai atrodo kaip įspūdingas parkas. Jeigu reikėtų išrinkti TOP 5 Lietuvos parkus, tai šis parkas neabejotinai patektų į penketuką, nes visi tie pasivaikščiavimo takai yra pajūryje ir, manau, vien dėl to yra tikrai verta atvažiuoti į Klaipėdą.

Tačiau mieste vasarą aš pasigedau turistų. Pagrindinėje gatvėje ar palei Danės krantinę jų yra, tačiau tose gražiose siaurose senamiesčio gatvelėse turistų nėra, o aš tikrai labai norėčiau, kad jų būtų labai daug, nes Klaipėda tikrai verta to didžiulio turizmo.

Taip pat man trūko daugiau veiklos prie pačios jūros. Daug kur būna įvairūs atrakcionai paplūdimyje, dar galėtų būti pasivaikščiavimo alėja nuo miesto link paplūdimio, tai žmonėms patinka.

Dabar visi pagrindiniai dalykai yra palei Danę, o prie jūros arba Kruizinių laivų terminale esanti erdvė, manau, lieka ne visai išnaudota.

Nepaisant to, visgi galiu nuoširdžiai pasidžiaugti tuo, jog Klaipėdoje manęs niekas nenuvylė, taksu atvažiuoju greitai, mieste galima saugiai jaustis, labai džiugu matyti vis daugiau atsidarančių kavinių ir įvairių naujų vietų.

Mane vis tik stebina tai, kad Klaipėda neišnaudoja Smiltynės. Čia irgi galėtų būti įrengti įvairūs restoranai ar kavinių, o dabar niekas nieko nedaro, tik bobutės parduvinėja vaflus, beje, jais labai nusivyliau.

Pavyzdžiui, Barselonoje yra toks Barselonetos rajonas, kur vyksta pats gyvenimas, o Smiltynė visai neišnaudota,

Asmeninio archyvo nuotr.

Hamake ne džunglėse, o Palangoje!

tai čia, manau, savotiškas minusas Klaipėdai ir tikrai kyla klausimas, kodėl ten niekas nėra organizuojama.

Jeigu Klaipėda visus metus būtų tokia gyva kaip Vilnius, tai Klaipėda tikrai būtų mano numeris vienas, nes ji yra prie jūros.

Klaipėda man tikrai yra antrasis miestas Lietuvoje pagal mielumą. Kuo daugiau gyvybės mieste, tuo smagiau čia būti.

– **Ar visada mokate už nakvynę ir pietus Palangoje?**

– (*Šypsosi*). Nemoku, kai vykstu darbiniais reikalais – redakcija apmoka. Bet jeigu aš atostogauju joje, taip – pats moku. Bet neslepiu: man neretai pasiūlo atvykti (į Palangą) ir nemokamai joje apsigyventi (kokiame nors viešbutyje), tačiau tai man nėra labai priimtina. Jeigu man tai siūlo, vadinasi, kažko iš manęs tikisi.

– **Į kokią šalį daugiau niekada gyvenime kojos nekelisite?**

– Nėra tokios šalies. Bet mažiausiai gerų prisiminimų man kol kas kelia Egiptas. Net sunkiai apsinuodijęs jame esu. Bet kelionė į Egiptą, Kairą, šiemet buvo be didesnių nuotykių. Kairas, Egipto sostinė, kurią aplankiau šiemet – tarsi kitas pasaulis. Anksčiau buvau lankęsis tik Egipto kurortuose. Tą patį pasakytiau ir apie Turkiją, ir Stambulą – tarsi dvi atskiros šalys, tokios nepanašios.

Bet mano požiūris toks: absoliučiai visos šalys yra kuo nors įdomios ir patrauklios.

Pavyzdžiui, aš nesu dar keliavęs po Baltarusiją, bet labai norėčiau tai padaryti. Nors puikiai suvoki, kad žurnalisto iš Lietuvos kelionė po ją dabar gali liūdnei baigtis (*sypteli*).

Kaip žurnalistui, man visada įdomios šalys, kur vyksta kokie nors konfliktai. Tiesiog įdomu klausytis pačių žmonių, ką jie, o ne televizija, apie tai kalba.

– **Skaiciavote, kiek šalių esate aplankę?**

– Tai dariau, bet, tiesą pasakius, senokai. Apie 70-80 šalių.

– **Ar žinote, ką veiksite po mėnesio?**

– Lygiai po mėnesio, gruodžio 7-ąją, būsiu ką tik grįžęs iš kelionės po Viduriniuosius Rytus.

Naujasis Klaipėdos jūrų uosto kapitonas Vladas Motiejūnas: „Mylintis žmogus yra laimingas. Aš – toks!“

Nuotr. iš asmeninio V. Motiejūno albumo

Klaipėdos jūrų uosto kapitonas Vladas Motiejūnas.

Nuo vasaros pradžios Klaipėdos jūrų uosto kapitono pareigas eina Vladas Motiejūnas. Beveik 30 metų plaukiojęs po jūras ir vandenynus visame pasaulyje, jis dabar – kapitonas sausumoje. „Išties, labai dideli pokyčiai įvyko mano gyvenime šiais metais. Naujojo darbo pradžia iš tiesų buvo nelengva. Turėjau ne tik pakeisti gyvenamąją vietą (miestą), bet ir įsigilinti į naujojo darbo specifiką. Šios pareigos man tapo savotišku iššūkiu, bet kiekvienas naujas iššūkis – kažko naujo pradžia“, – sako iš Ukmergės į Klaipėdą šiemet gyventi persikėlęs 49 metų V. Motiejūnas. Jis atsakė į „Lietuvos pajūrio“ klausimus.

Linus JEGELEVIČIUS

– Nors turite beveik 27 metų plaukiojimo stažą, ar naujosios pareigos jums atseikėjo ir netikėtumų? Ar patyrėte naujų „atradimų“? Kokių?

– Išties, man naujosios pareigos atseikėjo daug netikėtumų. Turėjau įsilieti į uosto valdymą, plėtrą ir reprezentavimą. Nors uosto kapitono pareigos reikalauja būti pasiekiamu savaitgaliais ir švenčių dienomis, naujas „atradimas“ tas, kad savaitė turi septynias dienas ir kad šeštadienį bei sekmadienį ne visada reikia eiti į darbą. Dirbant laive to nėra, o ir dienos yra iš principo vienodos.

– Oro uosto skrydžiai valdomi iš skrydžių valdymo bokšto. O kur ir kokia jūsų darbo vieta?

– Mano darbo vieta yra Uosto direkcijos pastate.

– Ar, laivų judėjimo reguliavimo prasme, Klaipėdos jūrų uostas yra sudėtingas ar lengvas? Kokia yra Klaipėdos uosto specifiška?

– Klaipėdos jūrų uoste eismas yra gana sudėtingas. Sudėtingumą sudaro ne tik intensyvus laivų judėjimas, bet ir ne visada palankios oro sąlygos, laivų dydžiai, tipai, paties uosto laivybos kanalo sudėtingumas navigacine prasme bei vyraujančios srovės.

Labai svarbu yra aptarnauti atplaukiančius laivus be trukdžių, maksimaliai greitai ir saugiai, o tai padaryti leidžia tik labai gerai koordinuoti veiksmai tarp Uosto kapitono tarnybų ir jose dirbančių profesionalių darbuotojų.

– Kiek jūsų žodis yra lemiamas, ar reikia uždaryti uostą, ar ne, kai Klaipėdą talžo stipri vėtra ar uraganas?

– Tokios sąvokos kaip „uždarytas Klaipėdos uostas“ nėra. Siaučiant vėtrai, uraganui, Klaipėdos uostas nėra uždaromas, jame yra ribojama laivyba, t. y. priklausomai nuo laivo tipo ir dydžio, atsižvelgiant į saugumą, yra ribojami laivų išplaukimai ir įplaukimai. Išimtiniais atvejais galutiniam leidimui įplaukti ar išplaukti reikalingas uosto kapitono sprendimas.

– Ar apsidrausdamas nuo netikėtumų savo darbe esate labiau konservatyvus?

– Mano darbe netikėtumai yra kasdienybė, todėl tik lankstus, pasvertas, įvertintas sprendimas gali būti priimtas.

– Kiek žmonių dirba Uosto kapitono tarnyboje? Ar pats savo komandą susirinkote? Ar atsakėte kai kurių žmonių?

– Uosto tarnyboje yra 130 darbuotojų. Mano komanda suformuota iš ten jau dirbusių darbuotojų. Kadangi artimoje ateityje yra numatomi tam tikri pokyčiai, darbo organizavimo pakeitimai, atsižvelgus į kai kurių funkcijų reikalingumą, gali būti atsakoma kai kurių pareigybių.

– Kaip inovacijos ir skaitmenizacija jūsų tarnybos darbą paveikė pastaraisiais metais? Gal jūsų uoste netrukus net nereikės – laivų eismą tvarkys robotukas?

– Inovacijos ir skaitmenizacija yra naudojamos mūsų veikloje, pradedant laivų dokumentacijos pateikimu, navigacine valdymo sistema, nuotoline laivų įvedimo sistema. Robotukas kol kas žmonių atliekamų funkcijų nepakeičia.

– Kiek kartų naujosiose pareigose neleidote iš uosto išplaukti laivams? Dėl kurių dažniausiai priežastčių?

– Kol kas tai buvo vienintelis atvejis, kuomet dėl ne-

sumokėtų rinkliavų uostui teko sustabdyti laivo išplaukimą.

– Kokios šalies laivai su kokia registracija paprastai yra itin tvarkingi, o jų komandos – itin atsakingos? O kurių – nelabai?

– Į šį klausimą negalėčiau atsakyti, nes tai nepriklauso nei nuo šalies, nei nuo registracijos.

– Jūrų uosto kapitono nuostatose rašoma, kad jūsų darbas – tikrinti ir laivų grimzlę? Kaip tai daroma? Ar naudojate ir narų paslaugomis?

– Laivų grimzlė yra nustatoma laivo grimzlių žymų pagalba, kurios yra laivo priekyje, gale ir viduryje. Narų paslaugos uoste yra gana dažnos ir būtinos. Narai apžiūri krantines, prirėkus – laivų korpusus, narai taip pat reikalingi nustatyti kliūčių laivybos kanale fizinei apžiūrai ir kliūties pašalinimui.

– Ar dažnai laivai yra perkraunami? Tuomet jūs švilpiate – negalima išplaukti?

– Tai turbūt ypatingai reti atvejai. Pati laivo krova apskaičiuojama iš anksto, vėliau laivo grimzlė yra tikrinama krovimo metu. Kadangi perkrautas laivas nėra saugus, jį išleisti iš uosto yra draudžiama.

– Sakoma, kad jūreiviai neretai dėl savo darbo specifikos dažnai nesukuria laimingų šeimų, labiau nei kitų profesijų atstovai linkę vartoti alkoholį? Ar yra tiesos?

– Jei taip yra sakoma, aš esu išimtis (*šypsosi*).

– O kas namuose jūsų laukia?

– Manęs juose laukia žmona.

– Esate kilęs iš Ukmergės. Kada supratote, kad savo gyvenimą norite susieti su jūra?

– Esu gimęs ir praleidęs jaunystę Ukmergėje. Vaikystėje labai mėgau konstruoti modelinius laivus ir svajodavau apie jūrą. Konkretesnis supratimas kuo norėčiau būti, t. y. kokią profesiją pasirinkti, atsirado paauglystėje. Tas noras būti jūrininku tikriausiai atsirado dėl galimybės keliauti.

– Ar jau persikėlėte gyventi į Klaipėdą?

– Taip, persikėliau ir gyvenau Klaipėdoje su žmona. Viskai yra suaugę, savarankiški. Sūnus – Vilniuje, dukra atlieka praktiką Ispanijoje, Taragonos universitete.

– O pats laisvalaikiu mėgstate pramoginiu laiveliu po Kuršių neriją aplaukioti? O gal gaudyti kardžuves dideliame vandenyne?

– Laisvalaikiu plaukioti pramoginiu laiveliu po nuostabias Kuršių marias yra didžiulis malonumas. Mano geras bičiulis, draugas nuo studijų laikų, šiuo metu dirbantis kapitonu, turi jachtą. Vasaros metu, kuomet geras oras, dažnai pakviečia su šeima aplaukioti po marias ties Kuršių nerija.

– Kokia jūsų gyvenimo nerašyta taisyklė, kuria vadovaujate?

– Vadovaujuosi Vinstono Čerčilio pasakytais žodžiais: „Kad uždegtum, visų pirma pats turi degti jausmu, kad pravirkdytum, visų pirma ašaros turi tekėti pačiam, kad įtikintum, visų pirma pats turi tikėti“.

– Jūs – laimingas?

– Tai yra labai sunkus klausimas. Pragyvenus pusamžį, kai gyvenimo kelyje buvo ir šilto, ir šalto... Marko Tveno žodžiais tariant, „kuo daugiau žmogus turi problemų, tuo mažiau jam trūksta iki laimės“. Visgi manau, kad mylintis žmogus yra laimingas. Taip, aš esu laimingas.

Kretingos rajono meras Antanas Kalnius: „Žmonės mane rinko ne tam, kad būčiau tik „gražus paveikslukas““

Karolio Bakūno nuotr.

Antanas Kalnius yra Kretingos rajono meras.

Likęs be valdančiosios daugumos, net kaltinamas plykstelėjimais bendraujant ne tik su Tarybos, bet ir Savivaldybės administracijos darbuotojais, Antanas Kalnius, Kretingos rajono meras, gūžteli pečiais girdėdamas tai: „Manau, kad žmonės mane rinko ne tam, kad būčiau tik „gražus paveikslukas“. Mėgstu greitus sprendimus bei negaliu susitaikyti su nieko neveikimu. Per visą savo kadenciją kaltinimų sulaukiau pačių įvairiausių ir dažniausiai visai nepagrįstų“. A. Kalnius, kuris yra ir visuomeninio rinkimų komiteto „Kretingos kraštas“ lyderis, atsakė į „Lietuvos pajūrio“ klausimus.

Linus JEGELEVIČIUS

– Pasakykite atvirai: jeigu būtų galima laikrodžio rodyklės atsukti atgal, ar vėl dalyvaustumėte tiesioginiuose mero rinkimuose?

– Taip, dalyvačiau. Į rinkimus ėjau, nes dažnu atveju negalėjau susitaikyti su tuo metu rajono savivaldoje vykusiais procesais, priimamais sprendimais. O jei nori kažką keisti, neužtenka tik kritikuoti, turi ir pats imtis veiksmų, prisiimti atsakomybę. Tapęs meru ne tik galėjau pamatyti Savivaldybės veiklą iš vidaus, bet ir inicijuoti pokyčius. Taip, ne viskas pasisekė, padariau ir aš klaidų, tačiau svarbiausia, kad šiandien galiu drąsiai išeiti į gatvę ir prieš kiekvieną sutiktą praeivį nebijodamas pakelti savo akis.

– Vis dar gajus posakis, kad politika – nesvarus dalykas? O jums kaip?

– Manau, kad viskas priklauso nuo tavęs paties, kaip politiko. Nuo to, kiek leisi kitiems tave keisti, kiek turėsi vidinės stiprybės nepasiduoti ir likti ištikimam savo vertybėms. Taip pat, dalyvaujant politikoje, stipriai tenka būti ne tik pačiam, bet ir šeimos nariams. Šiuo atveju nekalbu apie pelnytą kritiką, kurią turi priimti. Kalbu apie nepagrįstus viešus kaltinimus, įvairias sukurptas istorijas, juodinančias tiek tave, tiek tavo artimuosius.

– Jau įpusėjote savo kadenciją kaip meras, visuomeninio rinkimų komiteto „Kretingos kraštas“ iškeltas kandidatas į merus. Kokius programinius siekius jau pavyko jums ir jūsų komitetui įgyvendinti?

– Teisingiausia būtų vertinti rinkiminių programų pagrindu parengtą ir kadencijos pradžioje tuometinių koalicijos partnerių pasirašytą koalicinę programą. O per beveik dvejus metus, kol gyvavo koalicija, įgyvendinome ar pradėjome įgyvendinti beveik 80 procentų koalicinės programos. Manau, kad tai daug ką pasakantis skaičius.

– Ir būkite atviras: kokių užsibrėžtų darbų – jau dabar tai yra akivaizdu – nepavyks pasiekti?

– Nepavyko ir jau tikriausiai iki kadencijos pabaigos nepavyks įgyvendinti viešojo transporto sistemos pertvarkos, kuri būtina, jei norime išties pagerinti keleivių pervežimo paslaugos kokybę rajone. Taip pat kol kas nepavyko pasiekti, kad bent dalis rajono mokyklų maistą gamintųsi pačios, o ne patikėtų šią paslaugą centralizuotai savivaldybės parinktam gamintojui. Deja, bet dabartinės Tarybos daugumos pozicija šiuo klausimu yra kitokia nei mano.

– Kas dėl to kaltas? Ar tik oponentai?

– Dažnai mes priešinamės pokyčiams vien tik dėl elementarios baimės ar nenoro keisti tai, kas mums jau tapo įprasta. Žinoma, politikoje vis dar gajai tendencija nepritari jokiems oponentų siūlymams. Ir tai tik todėl, kad nebūtų leidžiama oponentams „krauti politikų dividendų“. Ir visai nesvarbu, ar tie siūlymai naudingi rajonui, jo gyventojams, ar ne. Nemanau, kad tai yra teisinga.

– Ar jūs matote savo asmeninės atsakomybės, kad valdančioji koalicija, kurioje buvo „Kretingos kraštas“, iširo? O kokios kitos priežastys?

– Naujosios valdančiosios koalicijos susiformavimas Taryboje nebuvo jokia staigmena – tam naujosios koalicijos nariai tikslingai ir sistemingai ruošėsi gerą pusme-

tį. Buvo specialiai įnešama sumaištis į Tarybos darbą, be rimtų argumentų „torpeduojami“ svarbūs sprendimai, per naktį kardinaliai keičiama nuomonė dėl prieš tai jau pasiektų sutarimų ir kt. Panašu, kad buvo tik laukiama tinkamo momento viešai paskelbti apie suformuotą naują valdančiąją koaliciją.

Šiandien, praėjus metams, galiu konstatuoti, kad galimybių užkardyti koalicijos griūtį realiai ir nebuvo. Nes tai buvo gerai paruošto plano dalis bei to sistemingai siekta.

Tačiau šiandien galime įvertinti ir šio plano vaisius. Senosios koalicijos sugriovimas ne tik įnešė sumaištį į rajono politinę padangę, bet ir gerokai sulėtino Savivaldybės administracijos darbo tempus, užstrigino rajonui svarbių infrastruktūros projektų įgyvendinimą, lėšų iš Vilniaus pritraukimą bei t. t. Gal kažkam tai ir buvo naudinga, bet tikrai ne rajonui ir jo gyventojams.

– O išdavystę ar išdavysčių politikoje ir gyvenime patyrėte? Ar jums dėl to itin skaudu?

– Taip, pirmiausiai iš jau buvusios koalicijos partnerių, iš kolegų, dalį kurių laikiau ir savo draugais, kurie dar koalicijos griūtis išvakarėse, nors jau buvo priėmę sprendimus, man į akis kartojo neketiną koalicijos griauti. Ar skaudu? Na, esu toks pat žmogus, kaip ir visi kiti. Tik mane tokios situacijos dažniausiai paveikia priešingai, tik dar labiau skatina judėti į priekį bei savo darbais įrodyti, kad taip pasielgę jie klydo.

– Kretingos žiniasklaidai jūs esate sakę: „Esu gana ambicingas, greit užsidegantis. Esu toks“. Jus net nesisikaitymu su savivaldybės darbuotojais yra apkaltinę. Kaip manote: tai jums pakiš koją ar, atvirkščiai, – padidins kretingiškių pasitikėjimą jumis? Girdi, meras kovoja, nesitaiksto...

– Manau, kad žmonės mane rinko ne tam, kad būčiau tik „gražus paveikslukas“. Mėgstu greitus sprendimus bei negaliu susitaikyti su nieko neveikimu. Juolab kad ir mandatus gyventojai mums suteikia pirmiausiai tarnystei, kad ir kokiai partijai bepriklaušytumėme. Kalbant apie kaltinimus, tai per visą savo kadenciją jų sulaukiau pačių įvairiausių ir dažniausiai visai nepagrįstų. Tikiu, kad jų sulauksiu dar ne vieno. Tokia jau politiko dalia.

– Ar su visais Tarybos nariais pasisveikinate? Gal kiti su jumis nesisveikina?

– Turime koncentruotis į darbus, į tai, kam rinkėjai mums ir suteikė mandatą, o ne į asmeninius kivirčius, ambicijas ar politinius vaidus.

– Kokiais Kretingos rajono ekonominiiais rodikliais jūs didžiuojatės? Ir kokie jūsų sprendimai prisidėjo prie jų?

– Nuo kadencijos pradžios didžiausias dėmesys skirtas rajono socialinei aplinkai. Mano įsitikinimu, svarbiausia, kad rajonas būtų patrauklus kurtis jaunoms šeimoms, čia norėtųsi auginti vaikus. O tam būtina užtikrinti kokybišką švietimą, pakankamą vietų darželyje skaičių, stiprią sveikatos apsaugos sistemą, pakankamą sporto ir kultūros paslaugų pasiūlą, sutvarkytą viešąją infrastruktūrą ir t. t. Tuomet jau, kartu su besikuriančiais naujais gyventojais, ateina ir naujos verslo investicijos.

Taip pat, manau, kad dar nesame iki galo išnaudoję turimo turizmo potencialo. 2020-aisiais ir 2021-aisiais pavyko

A. Kalnius taip pat yra ir visuomeninio rinkimų komiteto „Kretingos kraštas“ lyderis.

sėkmingai pasinaudoti dėl pandemijos susiklosčiusia situacija bei rajono turizmo objektais ir paslaugomis sudominti šalies gyventojus. Dabar jau turime galvoti, kaip pritraukti daugiau užsienio turistų, taip pat, kaip pasiekti, kad poilsiautojai į Kretingos rajoną atvyktų ne tik vienai dienai, bet čia užsibūtų ir parą ar daugiau.

– O kokios rajono socialinio-ekonominio vystymosi tendencijos jus tikrai neramina?

– Manau, kad pagrindiniai mūsų iššūkiai yra tokie patys, kaip ir visų kitų šalies savivaldybių – koronaviruso pandemijos pasekmės, medikų ir mokytojų trūkumas, ilgalaikių bedarbių integracija, kaistanti nekilnojamojo turto rinka, socialinio būsto plėtra ir kt.

– Kretingos rajono savivaldybė yra palyginti aukštai šalies savivaldybių Gerovės indekse. Dėl Palangos kaimynystės?

– Pajūrio savivaldybės yra per daug tarpusavyje susietos bei kasdien tūkstančiai regiono gyventojų keliauja iš vienos savivaldybės į kitą dirbti, mokytis, gydytis, sportuoti ar pramogauti. Tad ir administracinės ribos žmonėms dažnu atveju jau nebėra prasmingos. Tad esame stiprūs tiek, kiek stiprus visas mūsų regionas bei atvirkščiai.

– Kokius tikslus sau keliate per likusią kadencijos dalį?

– Užtikrinti kiek įmanoma sklandesnę Savivaldybės tarybos, administracijos darbą, rajonui svarbių infrastruktūros projektų įgyvendinimą.

– Ar dalyvausite tiesioginiuose mero rinkimuose 2023 metais? Žinoma, jeigu jų vykdymo tvarka nesikeis.

– Asmeniškai pats sau į šį klausimą jau esu atsakęs. Tačiau dar neturiu savo šeimos atsakymo. O jis čia bus svarbiausias ir lemiamas.

– Ar vis dar pasinaudojate ir paspirtuku, kaip patogia ir švaria susisiekimo priemone, mieste?

– Taip, kiek tik galiu ir leidžia oro sąlygos.

– O kaip pailsite?

– Pailsėti padeda aktyvus fizinis darbas. Todėl namuose mane dažnai galima pamatyti kažką tvarkantį, griaunantį ar remontuojantį. Taip pat mėgstu aktyvų poilsį gamtoje, įvairius žygius, pasivažinėjimus dviračiu vasarą ir slidinėjimą kalnuose žiemą.

– O jūrą dažnai pasiekiate? O gal mišką?

– Jau antrą vasarą iš eilės kartu su sese turime tradiciją rytais, prieš darbus, atvažiuoti į Palangą ir išsimaudyti jūroje. Rytinės maudynės startuoja nuo pavasario vidurio ir baigiasi rudenį, kuomet anksti rytais jau būna per tamsu maudytis.

APARTAMENTAI TENISAS

**TAVO POILSIUI PRIE JŪROS PALANGOJE
APARTAMENTAI NUO 30 EUR**

www.apartamentaitenisas.lt

Tel. (8 460) 58 033, el. p. info@apartamentaitenisas.lt

 fb.com/ApartamentaiTenisas

 apartamentai_tenisas

Skuodo rajono meras Petras Pušinskas: „Nesijaučiame, kad gyventume ant pasaulio krašto – Lietuva prasideda nuo Skuodo!“

Skuodo rajono meras Petras Pušinskas.

Ar buvote kada nors Skuode? Jei ne, verta į jį nukakti jau naujaisiais metais – yra ką jame pamatyti. O išgirdęs „Lietuvos pajūrio“ klausimą, koks yra gyvenimas ant pasaulio krašto, Skuode, jo meras Petras Pušinskas juokėsi: „Nejaučiame to. Mes kaip tik sakome, kad Lietuva prasideda nuo Skuodo!“ Jis mielai atsakė į „Lietuvos pajūrio“ klausimus.

Linus JEGELEVIČIUS

– Kodėl manote, kad Lietuva prasideda nuo Skuodo?

– Žinoma, kad taip. Mes šį teiginį pagrindžiame svariais faktais. Čia mums (yra) labai prasminga istorija, mokslui reikšmingi archeologiniai radiniai ir geografinė padėtis.

Rajone yra seniausia Lietuvos gyvenvietė – Apuolė, tai

pirmoji Lietuvos teritorija, paminėta rašytiniuose šaltiniuose. Taip pat Skuodo rajonas ribojasi su Latvijos valstybe. Atvykstantieji nuo Latvijos pusės pirmiausia susipažįsta su Skuodo miestu ir kitomis rajono apylinkėmis.

Atstumams iki kitų miestų, rajonų daug reikšmės neskiiriame, iš Skuodo lengvai visur galime nuvykti, galbūt kažtai šiek tiek didesni, bet viskas yra pasiekama.

– Kaip trumpai drūtai visiems pristatytumėte Skuodą?

– Graži ta Skuodo krašto žemė. Viena saugiausių visoje Lietuvoje, neapstatyta didelėmis pramonės įmonėmis, savo ramybe ir natūralumu sutinkanti kiekvieną. Čia yra visko, ko reikia kokybiškam gyvenimui.

– Jūsų miesto laikraštį „Mūsų žodis“ – itin daug užuojautų. Kodėl giltinė tarp skuodiškių yra taip įsisukusi? Kiek kūdikių sulaukėte pernai? Šiomet? O kiek mirčių?

– Rajone didelė garbaus amžiaus gyventojų dalis. Tokia demografinė situacija. 2020 metais užregistruoti 145 gimimai, fiksuota 314 mirčių. Turimais duomenimis, žinoma, kad iki 2021 metų spalio 31 dienos užregistruota 114 gimimų, fiksuotos 275 mirtys.

– O kokiais socialiniais-ekonominiiais rodikliais Skuodas galėtų pasigirti? Ką įdomaus Skuodas sukūrė pastaraisiais metais?

– Puikus pasiekimas yra tas, kad Žaliesių savivaldybių reitinge 2021 metais esame net 12 vietoje. Gerus rezultatus turime surūšiuojamų atliekų kiekio, taršos iš stacionarių objektų, biokuro dalies centriniame šildyme atžvilgiu.

Taip pat šie metai yra pirmieji metai, kai gyventojai galėjo teikti paraišką individualių buitinių nuotekų įrenginių įrengimo daliai kompensacijos gauti. Pastaraisiais metais esame priėmę sprendimą skirti lėšų kelių būklei gerinti sodų bendrijose. Turime verslo ir ūkininkų iniciatyvų skatinimo programas.

Rajone yra išplėtoti socialinių paslaugų teikimo infrastruktūra. Plėtojamas savivaldybės socialinio būsto fondas. Vykdomi daugiabučių gyvenamųjų namų atnaujinimo projektai, gerinama infrastruktūra, tiesiami keliai, vykdomi įvairūs projektai, tvarkomos viešosios erdvės.

– Skuodas net Palangą aplenkė – pas jus vasarą lankėsi premjerė Ingrida Šimonytė. Ko jos prašė? Ir kokių pažadų pavyko iš jos gauti?

– Visų pirma, svarbu atkreipti dėmesį, kad Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė Skuode lankėsi siekdama aptarti skiepijimosi proceso eigą rajone, iššūkius ir galimas perspektyvas. Tuo metu patekome tarp savivaldybių, kuriose gyventojai ne taip aktyviai skiepijosi. Tą dieną organizuotas nuotolinis susitikimas su Savivaldybės tarybos nariais, medicinos darbuotojų bendruomene, švietimo, socialinių ir kitų rajono įstaigų atstovais. Tiesa, nors labiausiai orientuotasi į vakcinaciją, operatyviai aptarėme ir kitus rajonui aktualius klausimus.

– Kokias tris turizmo vietas būtina Skuode aplankyti?

– Kalbant apie turizmą, reikėtų pažymėti, kad Skuodo kraštas vis gražėja, čia galima įkvėpti gamtos dvelkimo ir patirti jos didybę seniausioje Lietuvos gyvenvietėje, kuri, kaip jau minėjau, dabar tiesiog vadinama Apuolės piliakalniu, prakalbinti ledynų atneštus riedulius akmenų karalystėje Mosėdyje, pabandyti apglėbti didžiausią Lietuvos akmenį – Barstyčių (Puokės) akmenį. Šie paminėti trys objektai yra ištis verti dėmesio.

– Pagal išsilavinimą jūs – ir agronomas, ir mokytojas. Kurio jumyse daugiau?

– Tiesa, pasvarstyti tikrai reikia, tačiau agronomo profesija lieka arčiausiai, sakyčiau, esu gamtos vaikas, domina žemės ūkio aktualijos, inovacijos, rinkos tendencijos, darbai.

– „Lietuvos pajūris“ jus sveikina su 60-uju gim-

tadieniu. Dar garo turite? Dalyvausite tiesioginiuose mero rinkimuose 2023-iaisiais? Jau trečiąkart taptumėte meru, ar ne?

– Sprendimo dar nesu priėmęs, tačiau, jei ir nedalyvausiu rinkimuose, tai garo vis tiek pas mane bus pakankamai, manau. Turiu daug idėjų, sumanymų, kuriuos norėčiau realizuoti. Matau nemažai sričių, kuriose galima sėkminga veikla, tik reikia nebijoti rizikuoti, veikti, domėtis.

– Esate Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) narys. Ar raikotės dėl jos liberalizmo – palaikymo partnerystės, taip pat ir tos pačios lyties, įstatymo? Lengvųjų narkotikų dekriminalizavimo?

– Svarbu, kad būtų teisingi sprendimai, neįžeistų nė vienos pusės, neigiamai nepalietų nei vieno turinčio savo įsitikinimus. Kiekvieno asmens nuomonė ir pasirinkimai yra gerbtini.

– Esate pasieny su Latvija. Kaip dažnai Skuode galima išgirsti latvių kalbą? Ar žinote, ką latviai dažniausiai perka Skuode? Alkoholi?

– Latvių kalbą Skuode girdime kasdien. Šeštadieniais turguje vos ne kas antras žmogus yra latvis. Didžiausia paklausa yra pramonės, maisto prekėms.

– O kiek skuodiškių dirba kitoje sienos pusėje? Kokius darbus dažniausiai?

– Latvijoje skuodiškių dirba nedaug, bet tokių tikrai yra. Teko girdėti, kad ten dirba įvairius darbus, yra dirbančių ir mėsos perdirbimo įmonėje. Daugiau skuodiškių dirbti važiuoja į kitus rajonus, miestus, pavyzdžiui, į Mažeikius, Plungę, Kretingą, Klaipėdą.

– Kuo skuodiškiai ypatingi?

– Skuodo krašte gyvena atkaklaus būdo žmonės, jaučiasi tvirtas žemaitiškas charakteris. Kalbėdamiesi su šio rajono žmonėmis įsitikinsite, kad savo žemę jie myli ir gerbia.

– O, beje, kokia žodžio „Skuodas“ kilmė?

– Skuodo miesto pavadinimas kildinamas iš asmenvardžio, iš pavardės. Žmonių, turinčių tokią pavardę, dar gyvena Skuodo rajone.

Taip pat Skuodas yra senas viduramžių miestas, įsikūręs kelių sankryžoje, teigiama, kad pavadinimas kilęs nuo rusiško žodžio „Sxod“. Keliai iš Skuodo veda į rytus, vakarus, šiaurę, pietus.

Dar kita versija būtų tokia: istorikai Skuodą sutapatina su kryžiuočių kronikose minima Scoden, Schoden, Schoten vieta, kur 1259 metais vyko Skuodo mūšis.

– Dėl ko verta Skuodą aplankyti naujaisiais, 2022 metais?

– Šiais metais didelis dėmesys skirtas turizmo objektų infrastruktūros atnaujinimui. Didžiausio Lietuvos akmens – Barstyčių – aplinka turistus pasitiks kardinaliai atsinaujinusi: nauji takai, aikštelės, mitologinė, edukacinė kompozicija ir pan. Taip pat prie Truikinių šaltinio lankytojų patogumui iš savivaldybės biudžeto lėšų bus įrengta poilsinė zona, stebėti šaltinio versmes ir pasisemti gydomųjų galių turinčio vandens bus galima patogiau nei iki šiol.

Ir tai – tik įžanga apie Skuodo kraštą, turime daug natūralumu pasižyminčių turistinių objektų, yra sukurta turistinių maršrutų, žmonėms siūlomos įvairios edukacijos, paslaugos.

Verta atvykti, pamatyti, išbandyti, patirti.

– Koks jūsų mėgstamiausias posakis?

– Svarbiausia – žmogaus nuotaika, jei pats esi gerai nusiteikęs, pats turi mažiau negatyvo, tai ir kituose matai mažiau negatyvo, daugiau pastebi pozityvius dalykus.

Virginijus Milinis:

„Palangos „Grubusis“ teatras unikalus savo ilgaamžiškumu – artėja 30-metis“

Ritos Milinienės nuotr.

Palangos „Grubiojo“ teatro įkūrėjas ir režisierius Virginijus Milinis.

Lėtai, bet užtikrintai Palangos „Grubusis“ teatras artėja prie savo įspūdingojo 30-ojo jubiliejaus 2024-aisiais. Jo įkūrėjas, teatro režisierius Virginijus Milinis atsakė į „Lietuvos pajūrio“ klausimus.

Linus JEGELEVIČIUS

– Palangos „Grubusis“ teatras spalio pabaigoje pakvietė į premjerą „Marso naujienos“. Simboliška, kad lygiai prieš metus medinė Kurhauzo dalis taip pat buvo atidaryta su teatro spektakliu „Laikykis, Vydūne!“. Kaip parinkote abu spektaklius? Jų pavadinimus?

– Aš kuriu spektaklius – sutapimus pastebėjo kiti.

– Ar buvo lengva spektaklio paieška?

– Labai svarbu turėti gerą medžiagą, kurią paskui galėtum pateikti žiūrovui ir kuri leistų parodyti kūrybines galias, improvizuoti. Teatre svarbu turėti gerą dramaturgiją. Atradęs „Marso naujienas“, nujaučiau, kad turi būti įdomu.

Atmetant visą egocentrizmą, reikia statyti spektaklį, kuris tave, kaip menininką, jaudina. Visada turiu sekti savo pulsą, bendruomenės pulsą, pasaulio pulsą. Kūrinys turi atitikti ir mano vertybes. Šiuo metu man svarbios temos – klimato kaita, ekosistema, gamtos atšilimas – plėtojamos ir spektaklyje. Pats daug važinėju dviračiu, mėsos vartojimą sumažinau iki minimalaus. O spektaklio scenarijų pats adaptavau per ilgąjį karantino laikotarpį.

– Prieš spektaklio „Marso naujienos“ premjerą sakėte: „Atmetant visą egocentrizmą, reikia statyti spektaklį, kuris tave, kaip menininką, jaudina. Visada turiu sekti savo pulsą, bendruomenės pulsą, pasaulio pulsą.“ Ar jūsų pulsas visada „dirba“ sinchroniškai su pasaulio, kuriame

Aldo Kazlauskio nuotr.

Visi teatro aktoriai – mėgėjai.

vyksta kultūriniai, ideologiniai ir kitokie karai, pulsą?

– Smalsumo, stebėjimosi dėka susiformavo pasaulėžiūra, kuri kartais kontrastuoja, kartais koja kojon žengia su pasauliu.

– Ar su žmona Rita, „Grubiojo“ teatro aktore ir jūsų bendrasiele (taip rašė „Palangos tiltas“, žurnalo „Lietuvos pajūris“ turinio partneris, – aut. past.), tariatės dėl naujų spektaklių fabulos, pavadinimų, vaidmenų aktoriams parinkimo?

– Taip.

– Ar pasikeitė „Grubiojo“ teatro misija per daugiau kaip dešimt metų?

– Misija nepasikeitė, tik plečiasi teatrą kuriančiųjų suvokimas: kas yra vaidyba, kaip aktorius turi kurti ir t. t.

– Ar teatras turi būti politiškai korektiškas? Esate sakęs, kad kūrinys turi atitikti ir jūsų vertybes.

– Teatras turi būti aktualus: pastebėti tai, ką ne kiekvienas žiūri. Jam, teatrui, nėra „nepatogių“ temų. Nepatogu būna tik žiūrovui, kupinam įvairių kompleksų, fobijų, kaukių.

– Kuo jums pačiam unikalus „Grubusis“ teatras? Net šalies masteliu?

– Savo ilgaamžiškumu – artėja 30-metis.

– Ar esate skaičiavęs, kiek esate pastatęs spektaklių su Palangos „Grubiuoju“?

– Neskaiciuoju, bet apytikriai – kiek metų, tiek spektaklių.

– Ar yra nors vienas ypač įstrigęs į širdį? Kodėl?

– Brangiausias – paskutinis spektaklis „Marso naujienos“.

– O pasakykite sąžiningai, ar būta tokių, kurių geriau būtumėte nesimėjęs? Kodėl?

– Dabar kai kurių nestatyčiau, bet tada (kai juos stačiau, – aut. past.) atrodė kitaip.

– Jūs – ir lietuvių kalbos mokytojas (V. Milinis tuometės valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetuose yra baigęs lietuvių kalbos ir režisūros studijas, – aut.

past.). Ar lengvai į savo spektaklių kalbą įsileidžiate naujadarus, svetimybės? Ar kuriate naujus žodžius atskiriems spektakliams?

– Mokau aktorius taisyklingos tarties. Kad ir barbarizmą aiškiai išstartų.

– Gyvename laikais, kai viską skrupulingai iki cento suskaičiuojame. O kiek kainuoja pastatyti spektaklį? Pavyzdžiui, paskutinįjį, „Marso naujienas“?

– Visais laikais teatras iš minimumo siekė išspausti maksimumą. Tai – kūrybos aksioma.

– Kokia yra jūsų aktorių „uždegimo ir užvedimo“ formulė? Juk turbūt natūralu, kad būna dienų, kai „nesivaidina“, ar ne? Ar profesionalumo požymis yra puikiai vaidinti ir kai „ne tavo diena“?

– Sukurti tiesos iliuziją. Žiūrovas tik ir laukia, jog juo manipuliuotų.

– Ar dabar, „Facebook“ ir „Instagram“ laikais, jums lengviau ar sunkiau suburti aktorių kolektyvą? Kodėl?

Teatras turi būti aktualus: pastebėti tai, ką ne kiekvienas žiūri. Jam, teatrui, nėra „nepatogių“ temų. Nepatogu būna tik žiūrovui, kupinam įvairių kompleksų, fobijų, kaukių.

Aldo Kazlauskio nuotr.

Teatras repetuoja ir spektaklius rodo naujoje Kurhauzo salėje.

– Taip. Lengviau. Visi mūsų aktoriai vaidina savanoriškai, negaudami atlygio. Tai parodo, kokie jie yra nesavanaudiški, kiek savyje turi gėrio, grožio, empatijos, atjautos.

– Ar domitės „Grubiojo“ teatro aktorių likimais? Kiek jų liko teatre, palikę Palangą? Kiek jų pasirinko teatro dalykų studijas?

– Su visais, pasirinkusiais teatro kelią, palaikome ryšius.

– „Marso naujienose“ vaidino jaunieji aktoriai Domantas Vaitkus ir Gabija Vaitkutė, Palangos mero Šarūno Vaitkaus vaikai. Ar jie talentingi ar labai talentingi?

– Visi trupės aktoriai – savanoriai ir talentingi.

– Ar prisipažintumėte: kaip dažnai „supsichuojate“ dirbdamas su aktoriais? Kas tuomet būna?

– „Tik ginčiuose gimsta tiesa“. Ne mano žodžiai, o *A. de Sent-Egziuperi*.

– Jumyse daugiau ciniko ar Dievo?

– Berods, mes šeštąją pasaulio kūrimo dieną nulipdyti pagal autoriaus paveikslą...

– Jūs gimėte Sargėnų kaime, Panevėžio rajone. Dažnai grįžtate į gimtinę?

– Pagal galimybes. Vieniems – dažnai, kitiems – ne.

– O kas jus Palangoje erzina?

– Stengiuosi nesierzinti.

– Su žmona Rita turite du sūnus, 30-metį Kristijoną ir 24-erių Pijų. Ar jie – teatro pasaulyje?

– Kristijonas, kuris, beje, vaikystėje vaidino mūsų, o vėliau „Atžalyno“ teatre, – chirurgas, Pijus – IT specialistas.

– Kuo ypatingos „Grubiojo“ teatro repetitijų sąlygos?

– Dabar sąlygos, kaip jau daug metų kituose Lietuvos teatruose, – puikios.

– Po „Marso naujienų“ „Grubusis“ teatras atgaivina prieš karantiną sėkmingai gyvavusį spektaklį „Tanato viešbutis“ pagal žymaus XX a. prancūzų rašytojo klasiko André Maurois novelę „Mirties pensionas“. Kuo jis jums svarbus?

– „Dar daugiau teatro“ – tokiu vidiniu imperatyvu šiuo metu gyvena teatro kūrėjai. „Mirties pensionatas“ – ypač aktualus šiandien, kai savižudybių skaičius drastiškai didėja. Kai žmogus atsiduria ant bedugnės krašto, mirtis jį gražina į gyvenimą. Spektaklyje „Tanato viešbutis“ jaunas verslininkas, ištiktas finansinės krizės, praranda mylimąją ir, nebematydamas prasmės gyventi, nusprendžia gyvenimą baigti savižudybe. Jo planą įgyvendinti padeda paslaptingos įstaigos personalas... Bet ar vienintelis kelias yra pasibelsti mirčiai į duris, kad išvystum meilės jėgą gyventi?...

Aldo Kazlauskio nuotr.

(Iš kairės) V. Milinis, Rita Milinienė, Vita Petrauskienė, Palangos kultūros ir jaunimo centro direktorė, Robertas Trautmanas, Palangos miesto savivaldybės Kultūros skyriaus vedėjas.

Trenerė Raimonda: „Didžiausios sėkmės istorijos tos, kai penkerius metus dirbi su tais pačiais klientais“

Linus JEGELEVIČIUS

Raimonda Vytienė, Palangos baseino sporto klubo trenerė, visą gyvenimą troško būti trenere, tačiau gyvenimas jai viską sudėliojo standartiškai, o gal ypatingai – šeima, vaikai, emigracija. „Mano šeima yra mano didžiausia vertybė. Turiu dvi žavingas dukras, Deimantę ir Paulą, ir sportui neabejingą buriuotoją vyrą Sigitą. Mano užsispyrimas bei ryžtas (tapti trenere) davė vaisių: prieš penkerius metus baigiau „Active training“ mokyklą ir tapau fitneso instruktore bei asmenine trenerė“, – žurnalui „Lietuvos pajūris“ sakė Raimonda. Per ilgus karantino mėnesius ji nesnaudė – įgijo UEFA futbolo fizinio rengimo trenerės pažymėjimą.

– Koks jūsų atsakymas tiems, kurie mano, kad asmeninis treneris ar trenerė – tik didmiesčio pasiturintiems žmonėms?

– Oi, tikrai nemanau, kad tik didmiesčiuose gyvenantiems ir pasiturintiems žmonėms skirtas asmeninis treneris. Kuo toliau, tuo labiau žmonės rūpinasi savo sveikata, nori pratimus atlikti teisingai, kad galėtų pasiekti trokštamų rezultatų. Jiems reikalinga motyvacija, dėmesys.

– Ar jus su Palanga sieja tik jūsų asmeninės trenerės darbas Palangos baseino sporto klube?

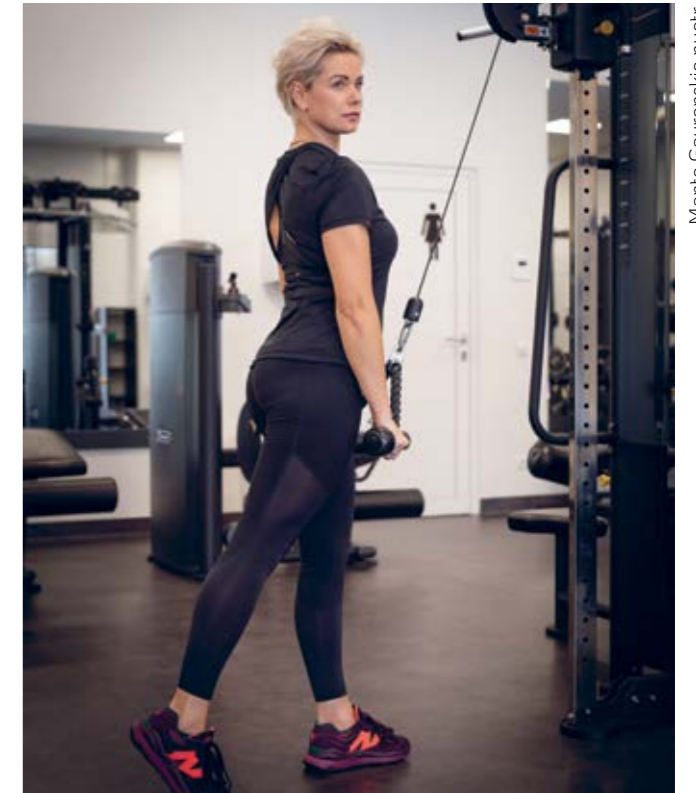
– Su šeima į Palangą atvykome prieš 14 metų, įsigijome nedidelį kotedžą, kur laimingai gyvename visi šalia jūros ir pušyno. Be sporto dievinu laisvalaikį su šeima prie jūros, mėgstame važinėti dviračiais, vaikščioti pajūriu, miškais. Gyventi Palangoje visada buvo mano svajonė. Trenere tapau ne iš karto. Pradžią buvo Palangos sporto klube, toliau sekė pandemija, kuri viską pakoregavo. Netekome darbo, tad darėme viską, kad išsilaikytume. Pradėjau vesti „online“ treniruotes, kurias toliau vedu ir dabar. Kai buvo galimybė, treniruotes vedžiau lauke. Kvietimas prisijungti prie baseino sporto klubo kolektyvo man yra labai brangus – jame jau dirbu keletą mėnesių.

– Koks jums išpūdis apie Palangos baseino sporto klubą?

– Šiuolaikiškas, inovatyvus, su naujausia įranga, funkcinė erdvė pritaikyta visų sporto šakų atletams. Sporto klubas suteikia klientams gerą atmosferą, trenerių šypsenos padeda kiekvienam sunkiai dirbančiam sportininkui. Po treniruočių atsipalaiduoti galima baseino zonoje, pirčių bei SPA komplekse, o po suteiktų malonumų paskanauti sveikais užkandžiais bei pasimėgauti šviežiais spaustomis sultimis kviečia kavinė.

– Koks yra jūsų „vidutinis“ klientas ar klientė?

– Klientų amžius įvairus, pavyzdžiui, jauniausiam – 12 metų, o vyriausiam – 70 metų. Dauguma klientų – 25–50 metų.

Manto Gauraskio nuotr.

Raimonda Vytienė dirba Palangos baseino sporto klube.

– Kokias sportuojančių klaidas dažniausiai stebite sporto salėje?

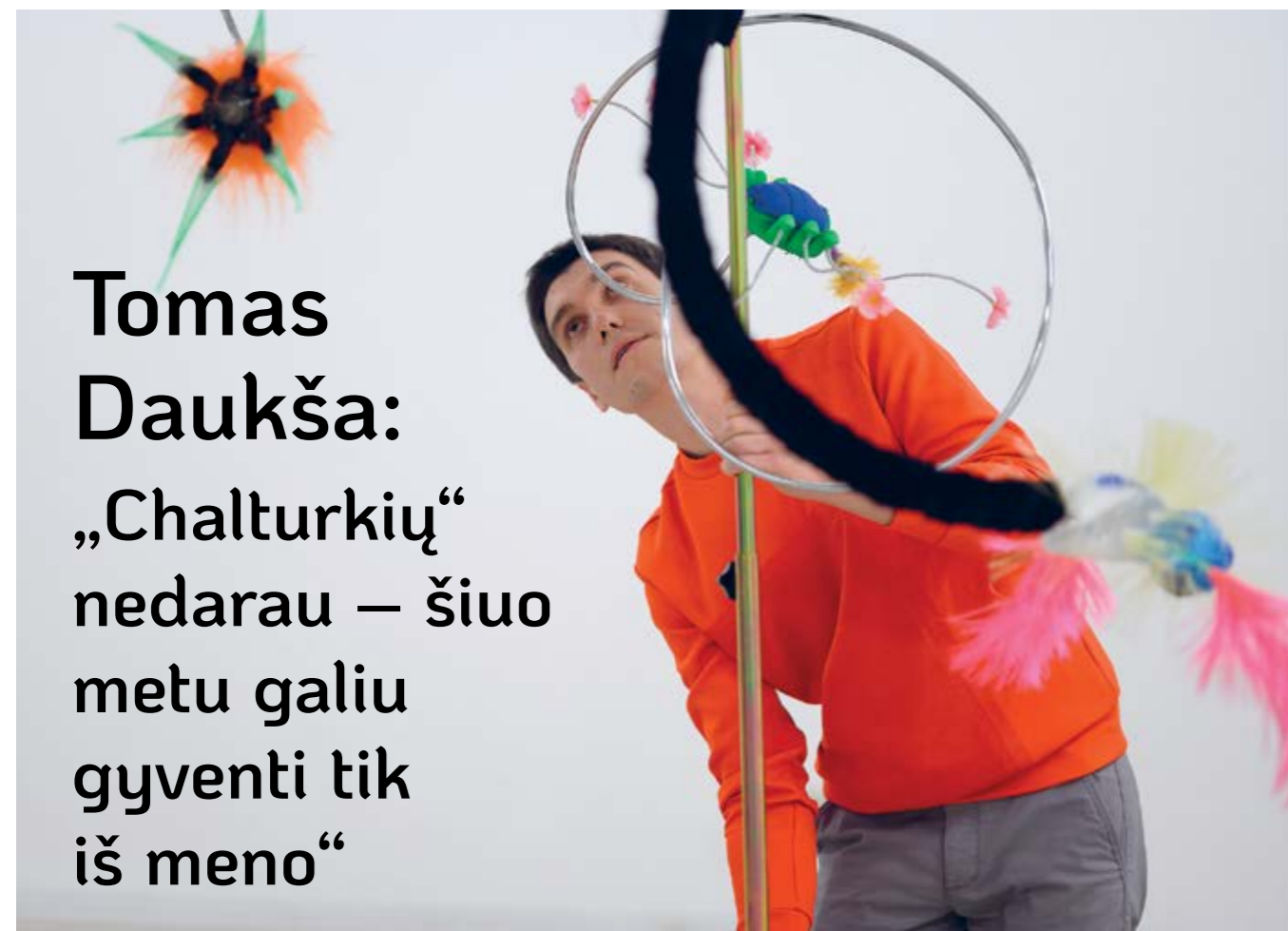
– Jų daug ir įvairių, bet daugiausia – neteisingas pratimų atlikimas. Jaunimas dažnai iš „Youtube“ traukia pratimus, juos kopijuoja, bet dažniausiai atlieka neteisingai, nes kiekvienam pratimas turi būti pritaikytas individualiai. Tačiau visada prieinu, padedu, pataisau, parodau, kaip reikia atlikti teisingai.

– O kokios jums yra ryškiausios ir didžiausios jūsų klientų ir klientių sėkmės istorijos?

– Geriausios sėkmės istorijos yra tos, kai penkerius metus dirbi su tais pačiais klientais ir jie vis dar su tavimi (šypsosi). Mokomės sveikai maitintis, protingai bei tvarkingai sportuoti.

– Koks jūsų „auksinis patarimas“ mažinant pilvuką?

– Svarbiausia tai darant – būti laimingiems, daug šypsotis, užsirašyti į treniruotes ir sportuoti! Aišku – ir sveika, subalansuota mityba (šypsosi). Pasaulio sveikatos organizacija teigia, kad mūsų sveikatą 10 procentų nulemia mūsų pačių sveikata, 20 procentų – paveldimumas, 20 procentų – aplinka ir 50 procentų – gyvenimo būdas.

Tomas Daukša: „Chalturkių“ nedarau – šiuo metu galiu gyventi tik iš meno“

Tomas Daukša gimė ir augo Palangoje.

Paklaustas, kodėl nekuriąs realistinių jūros atvaizdų, palangiškis menininkas Tomas Daukša, gyvenantis ir kuriantis sostinėje, o rudenį Palangos kurorto muziejuje surengęs savo parodą „Prie Baltijos“, gūžteli pečiais: „Todėl, kad neįmanoma poreikio tiesiogiai atvaizduoti jūrą. Bet kada galiu nueiti ir ją pamatyti, o joks mano sukurtas atvaizdas neprilygs tikram pojūčiui.“ Vis tik jo darbai – nebe jūros kvėptelėjimo, o vaikystė Palangoje Tomui paliko įspaudus, ko gero, visam gyvenimui.

Lukas JOGAILA

– Šnekamės, kai Palangos kurorto muziejuje vyksta jūsų ir jūsų kolegos Konstantino Bogdano paroda „Prie Baltijos“ (paroda vyko iki lapkričio 10 d. – aut. past.). Kuo ji jums ypatinga?

– Prof. Konstantinas Bogdanas buvo mano doktorantūros studijų kūrybinės darbo dalies vadovas, per tą laikotarpį daug kalbėdavomės apie kūrybą, aptarinėjome įvairius meno reiškinius, parodas. Dėl šios priežasties buvo labai įdomu drauge surengti parodą ir pažiūrėti, kaip mūsų idėjos veikia kartu bei kokie nauji kontekstai kuriasi sugretinus mūsų darbus.

Žinoma, man labai svarbu yra ir tai, kad paroda vyksta mano gimtajame mieste.

Darydamas parodą Palangoje, jaučiu didelę atsakomybę, tai yra tarsi duoklės atidavimas vietai, kurioje formavosi mano pasaulėžiūra.

Nors, kaip menininkas, Palangoje esu retas svečias, kaskart stengiuosi sukurti arba pritaikyti kūrinių būtent šiai vietai.

2019 metais, pakviestas surengti parodą A. Mončio namuose-muziejuje, vietoje savo darbų eksponavau Palangos dailės mokyklos mokinių darbus. Tuomet mane pribloškė vaikų darbų (tapybos, piešinių, skulptūrų) gyvumas ir išraiškos laisvė.

Norėjau suteikti progą Palangos bendruomenei pasidžiaugti tuo, ką turi – nevaržomai kūrybingus vaikus, kurie formuos miesto ateitį. Šį kartą su K. Bogdanu darydami parodą Kurorto muziejuje, taip pat labai galvojome apie vietos specifiką – kurorto santykį su jūra, muziejaus erdves,

The Bigfoot (Jetis) traukia kiekvieno dėmesį.

jų tinkamumą meno parodoms, vilos „Anapilis“ transformaciją po renovacijos.

Abu su Konstantinu turime savitą santykį su „Anapiliu“. Bogdanas jį prisimena kaip muzikinį klubą, aš – kaip kavinę, kurioje tėvai gerdavo kavą, o aš tuo tarpu laipiodavau po greta augančią tują, kurią, deja, nupjovė, vėliau – kaip vakarėlių vietą mokyklos laikais.

2011 metais dalyvavau dar nerenovuotoje „Anapilio“ vieloje vykusioje parodoje, pavadinimu „Nykstantis arealas“, tai leido palyginti, koks „Anapilis“ buvo anksčiau ir kaip jis pasikeitė.

– Jūsų eksponatai, gmail-iniai elektroninių laiškų laišktai, kiti artefaktai – kaip svetimkūniai „Anapiliui“. Kokius kryžiaus kelius jums teko nueiti, kad jus įsileistų?

– Ne, ne ir ne (*šypsosi*). Kryžiaus keliu, kad mus įsileistų, nueiti nereikėjo. Mus pakvietė organizuoti parodą ir padėjo, kuo galėjo.

Svetimkūniai buvo ekspozicines erdves teršiantys elementai – spintos, stalai, kurie dėl įvairių priežasčių turėjo likti parodinėse erdvėse. Vizualiai jie buvo labai aktyvūs ir užėmė daug vietos, o pašalinti jų iš erdvės negalėjome, todėl ir įvardijome juos parodos svetimkūniais.

Nebent, žinoma, galvotume, kad svetimkūniai yra tai, ko nebuvo „Anapilyje“ Tiškevičių laikais. Tokiu atveju, beveik viskas, kas dabar yra Kurorto muziejuje, būtų svetimkūniai „Anapiliui“.

Bet aš taip galvoti nenorėčiau, nes džiaugiuosi, kad „Anapilyje“ įsikūrė muziejus ir kad jame vyksta parodos, kad jis nebuvo nugriautas, o buvo išsaugotas. Nėra taip buvę, kad nepavyktų susikalbėti dėl parodos organizavimo.

Žinoma, yra galimybė, kad mano darbai ideologiškai prieštarautų kokios nors institucijos politikai, tuomet manęs tiesiog nekviestų ten daryti parodos arba aš pats atsisakyčiau.

– Jūsų kūryboje labai mažai marinistinių motyvų. Kodėl?

– Jei klausiate, kodėl nekuriu realistinių jūros atvaizdų,

Šis eksponatas pasiekė ir parodą Dubajuje.

tai atsakau: todėl, kad neįmanoma poreikio tiesiogiai atvaizduoti jūrą. Bet kada galiu nueiti ir ją pamatyti, o joks mano sukurtas atvaizdas neprilygs tikram pojūčiui.

Kita vertus, net dabar, „Anapilyje“ vykstančiai parodai mano sukurti darbai „Horizontas“, „Saulės takas“ ir „Mėnulis“ tiesiogiai nurodo į jūrą.

Pastarajam dabui sukurti naudojau jūros išmestus pagalius, virves ir žuvėdros (kiro) plunksną. Ankstesniuose darbuose taip pat galima rasti nemažai pajūrio arba Palangos įtakų.

Sakyčiau, kad mano kūryboje yra labai daug pajūrio ir Palangos įtakų.

– Ar vaikystė ir paauglystė Palangoje, prie jūros, nepaliko tik palangiškiams išskirtinų įspaudų?

– Žinoma, kad paliko. Manau, kiekviena vieta, kurioje augi, palieka tik tai vietai būdingus įspaudus. Mano atveju, tai buvo pajūris, rudeniniai vėjai, vasaros šurmulyš ir panašūs dalykai. Kam nors kitam tokius pat ryškius įspaudus galėjo palikti, tarkime, Utena arba Singapur, ar kokia kita vieta.

– Kokie ryškiausi jūsų vaikystės Palangoje prisiminimai?

– Oi, prisiminimų tikrai daug, deja, nemažai jų susiję su vietomis, kurių dabar nebėra. Tai – laipiojimas po jau minėtą tują prie „Anapilio“, kaštonų rinkimas J. Basanavičiaus gatvėje, karosų gaudymas Palangos botanikos parko senajame tvenkinyje, ėjimas į Karklę visiškai tuščiu pajūriu ir daugybė kitų.

– Atleiskite už stačiokišką klausimą: kaip užsidirbate duonai, telefono sąskaitai apmokėti ir buto Vilniuje nuomai? Darote „chalturkes“, turite rimtus rėmėjus ar rėmėjas?

– „Chalturkių“ nedarau. Taip sėkmingai susiklostė, kad šiuo metu galiu gyventi tik iš meno.

– Kiek reikia įdėti asmeninių pinigų savo parodai sukurti?

– Labai įvairiai. Paprastai už parodas institucijose yra mokami honorarai ir padengiamos gamybos, transporto iš-

Artland nuotr.

No Limit.

laidos. Tačiau Lietuvoje dar labai dažnai to nėra, ir parodas tenka daryti iš idealistinių paskatų.

Žinoma, ir Lietuvoje yra institucijų, kurios adekvačiai atlygina menininkams už jų darbą, o honoraro klausimas vis dažniau keliamas viešose diskusijose, todėl manau, kad ilgai šiai problema bus išspręsta.

– **Jūs – geresnis verslininkas ar menininkas?**

– Aš – visiškai ne verslininkas. Jei juo būčiau, tuomet greičiausiai negalėčiau būti menininku.

– **Dar vienas banalus klausimas. Kur jums pačiam yra skiriamoji riba tarp meno, kičo ir, kaip sakydavo mano a.a. senelė, „brudo“ (š...)?**

– Menas būna labai įvairus. Jis gali būti gražus, bjaurus, gali būti raminantis arba keliantis pyktį, gali sukresti, pakylėti ar būti nesuprantamas. Tai, kad kūrinys nepatinka arba iš pirmo žvilgsnio jo neišsėina suprasti, dar nereiškia, kad jis yra blogas arba nereikalingas. Dažnu atveju meno suvokimo gylysis priklauso nuo žiūrovo atvirumo ir pasirengimo jį priimti.

Žinoma, yra ir nekokybiško meno, bet jį atskirti, matyt, reikia patirties ir tam tikro išsilavinimo.

O riba tarp meno ir kičo yra pakankamai objektyvi – meno kūrinys savyje talpina kokią nors problemą, kelia klausimą, tuo tarpu kičas jokio klausimo nekelia.

– **Kokia kryptimi eina šiuolaikinis menas, kurio atstovas jūs esate?**

– Tai – labai platus klausimas, į kurį, vargu, ar sugebėčiau atsakyti. Iš esmės šiuolaikinis menas yra menas, kuris yra kuriamas dabar ir kelia šiuolaikiybei aktualius klausimus, tad kryptis yra begalės. Kelios iš šiuo metu ryškesnių temų yra tokios: rūpestis, mitologija, postkolonializmas, lyties klausimai, ekologija ir daugybė kitų.

– **Kai menininkas Martynas Gaubas prieš kelerius**

metus į Palangą atvežė dramblio dydžio „Lietuvaite“, miestas jos neįsileido, o dramblinė lietuvaitė buvo žiniasklaidos smagaly. Ar tai yra menininko pripažinimas, sėkmė? Ką jums reiškia būti įvertintam, pastebėtam?

– Galbūt priklauso nuo to, ko siekė menininkas. Į vienos mano parodos atidarymą atėjo du maždaug 7–8 metų vaikai. Pamatę mano darbus, jie tiesiog sustingo iš nuostabos ir, jos sukaustyti, stovėjo ilgokai, negalėdami patikėti tuo, ką mato. Galop jų tėvai nusprendė, kad jau laikas eiti ir vaikus turėjo išsitempti lauk. Manau, tai yra labai geras sėkmės ir įvertinimo pavyzdys.

– **Kokią stulbinančią kultūrinę, meninę idėją jūs siūlote Palangai įgyvendinti?**

– Nežinau, ar Palangai reikia mano meninių idėjų, bet jei jų reikėtų ir galėčiau daryti tai, ką noriu, tuomet visose gatvėse nuo Vytauto gatvės iki jūros stipriai sumažinčiau automobilių eismą, jas paversčiau pėsčiųjų ir dviračių takais, tas gatves, kuriose nėra medžių, apsodinčiau, o medžius, kurie dabar auga, paskelbčiau absoliučiai – be išimčių – saugojamais.

Ten, kur reikia, įrengčiau laistymo sistemas ir panašiai, kas keliasdešimt metrų pastatytčiau patogius sėdėti suoliukus ir tikėčiausi, kad Palangoje vėl atsiras voverių.

Įsivaizduokite, karštą vasaros dieną einate arba važiuojate dviračiu per Palangą. Ant jūsų „nelipa“ automobiliai, nuo kaitrios saulės jus saugo aukštos, plačios medžių lajos, girdite čiulbančius paukščius ir tai jus veikia raminamai, atslūgsta susikauptas stresas. Nusprendžiate pailsėti ir iškart pamatote suoliuką. Atsisėdate. Jums patogiu ir gera. Pro lapus skverbiasi maloniai žalsva šviesa, pakeliate akis į viršų ir pamatote didelį, gražių medžių šakose žaidžiančias voveres. Manau, tai galėtų būti visai įdomus projektas.

Ryčio Šeškaičio nuotr.

Iš profesionalios sportininkės – į moterų bendruomenės kūrėją: klaipėdietės Martynos vizijoje tūkstančiai laimingesnių lietuvių

Patirtys profesionaliame sporte, klaipėdietę Martyną paskatino burti moteris į bendruomenę: turėtume palaikyti viena kitą, o ne konkuruoti. Buvusi profesionali lengvaatletė Martyna Kasperavičiūtė gerai atsimena laikus, kuomet žiūrėdama į kitas merginas, matydavo tik konkurentes. Intuicija, užsidegimas ir atkaklus darbas atvedė Martyną į moterų bendruomenės klubą. Ne tik atvedė, ji yra „WoW Gamma“ moterų bendruomenės klubo turinio vadovė.

Lina ŠIRVINSKIENĖ

– **Martyna, papasakokite apie laiką, kuomet profesionaliai sportavote. Panašu, kad tuo metu patirti išgyvenimai ir pažadino jūsų norą sukurti moterims visai kitokią aplinką, nei pati buvote pratusi?**

– Taip, iš tiesų. Nuo vaikystės užsiminėčiau lengvą atletiką. Buvau Klaipėdos miesto, Lietuvos rinktinės narė. Labai gerai atsimenu tą nuolatinį konkurencijos jausmą. Varžybų virtinė – tu nuolatos esi skatinama kovoti.

Atėini į varžybas, pasižiūri į lentelę, kas dalyvauja, tuomet puoli vertinti savo konkurentes. Darai apšilimą stadione ar manieže – nori nenori nužiūrinėji kitas merginas: kuri suplonėjo, kuri svorio priaugo, kuri – graži, kurios nauja sportinė apranga ir pan.

Tiesa, kuomet greičiausios merginos būdavo suburiamos estafetiniam bėgimui, atmosfera tapdavo kitokia – vykdavo kooperacija. Tu supranti, kad nuo to, kaip tu bėgsi, kada perduosi lazdelę savo komandos narei, priklausys jūsų bendras rezultatas. Tais momentais mane apimdavo nuostabus jausmas, pajusdavau tą gilųjį, archetipinį moterišką bendrumą.

Nebūčiau nuoširdi, jei sakyčiau, kad man nepatikdavo laimėti, bet daug labiau patikdavo jaustis nugalėtoja kartu su komanda.

Atėjo laikas, kuomet pradėjau bręsti – priaugau svorio. Įsivaizduokite, sportuoji du kartus per dieną, o apetitas – žvėriškas, hormonai taip pat daro savo... Mano figūra ėmė neatitikti sportininkės standartų. Prasidėjo patyčios. Netgi treneriai pašiepdavo papildėjusias merginas. Džiaugiuosi, kad nesirsigau bulimija ar anoreksija, neapėmė depresija, bet jaučiausi atstumta. Atrodė, kad nuo manęs staiga nususuko žmonės, su kuriais anksčiau gerai jausdavausi, būdama mėgavausi, kuriuos laikiau draugais. Ir juk realiai nieko nepadarei – tiesiog tavo kūnas natūraliai sureagavo į amžių.

Iš patirties sakau, kad tas įprotis baksnoti į kito žmogaus kūną, gali padaryti daug žalos. Džiaugiuosi, kad dabar laikai keičiasi ir tikiuosi, kad mano dukrai nereikės tokių dalykų patirti.

Martyna Kasperavičiūtė.

– **Visgi, dauguma sakytų, kad konkurencija mus skatina pasitempti, daugiau pasiekti, tobulėti, augti ir pan. Ar jūs manote kitaip?**

– Noras pasitempti, tobulėti, rezultato siekimas iš esmės yra nuostabi dalykai. Tačiau netikiu, kad moteris, nuolat būdama konkurencinėje aplinkoje, pavyzdžiui, darbe, kur nuolatos lyginasi su kolegėmis, varžosi, siekia įrodyti savo vertę, dalyvauja apkalbose, jaučiasi gerai. Manau, kad toks gyvenimo būdas išvargina, eikvoja laiką, menkina savivertę, sukelia nelaimingumo jausmą.

Visai kitaip jautiesi, kai aplinkoje, kurioje būni, vyrauja mąstymas, jog esame skirtingos, bet tai yra nuostabu! Tas skirtumų priėmimas ir pasidžiaugimas viena kita be vertinimo, negatyvumo, išankstinės nuomonės lemia tai, kad mes daug greičiau pasiekiamo savo tikslų. Kodėl? Nes labiau savimi tikime ir pasitikime. Kiek energijos išsikvojame, galvodamos, kaip atrodome, ar čia „nenušinėjome“, sukūrėme teisingą įspūdį ir pan?..

Ne paslaptis, kad mes, moterys, itin dažnai kenčiame nuo vadinamo apsišaukėlio sindromo (angl. *Imposter Syndrome*), kuomet esame pernelyg sau kritiškos ir sumenkiname savo pasiekimus ir talentus.

Juk ir šeimose, artimų žmonių rate, ne visuomet sulaukiame palaikymo ir paskatinimo – net priešingai. Pavyzdžiui, kas paprastai vyksta per giminių susitikimus? Tai vienas pakomentuoja, kaip atrodai, ką apsirengusi, kiek uždirbi, kaip vaikus auklėjai ir pan. Tai – kitas. Žodžiu, visi kalba viską, kas ant liežuvio galo.

Dabar to pastebiu mažiau, tačiau tokios situacijos nutinka. O kas pagalvoja, kaip moteris jaučiasi, prisiklausiusi tokių komentarų, kaip ją tai veikia?..

– **Smalsu, o koks buvo jūsų kelias iki dabartinės veiklos?**

– Man visuomet sekėsi rašyti, todėl sugalvojau, kad noriu šį įgūdį pastiprinti. Pradėjau ieškoti kūrybinio rašymo kursų.

To niekada nesimokiau, bet jaučiau meilę geram turiniui. Taip internete radau kūrybinio rašymo dirbtuves su Jurga Baltrukonyte, bet jie jau buvo pasibaigę...

Juos organizavo nuotolinis moterų universitetas „WoW University“, kur kaip tik buvo ieškomas savanorės. Parašiau laišką ir po kurio laiko gavau atsakymą, kad esu priimta. Vėliau mane pakvietė į kūrybines dirbtuves, kur ir buvo gryninama prenumeratos klubo idėja – šiandien tapusi „Gamma“ moterų bendruomenės klubu.

Pajutau, kad iš šios veiklos pasisemiu daugiau geros energijos nei savo darbe. Tuomet buvau pakviesta tapti turinio vadove ir viskas susiklostė taip, kad savanorystės pagrindais darytas darbas tapo apmokama veikla, kurioje visiškai galiu save realizuoti.

– **Mokymasis visą gyvenimą dabar laikomas itin svarbiu bet kuriam žmogui. Atrodo, kad šiandien tai prieinama daugeliui moterų, iš jūsų patirties, ar tikrai taip yra?**

– Maždaug prieš 10 metų dirbau administratore vienoje didžiausių šalies įmonių. Jau tada buvau labai smalsi, labai norėjau mokytis. Tačiau mokymai būdavo prieinami tik vadovams, o aš tik vandens atnešdavau į konferencijų salę. Atsimenu, padėdau ant stalo stiklines, ir galvoju, kaip norėjau atsisėsti ir paklausti, ką, pavyzdžiui, Saulius Jovaišas kalba. Deja, mano vadovai sakydavo, kad aš administratorė ir man

mokymų nereikia. Ir atvirai pasakysiu, šie žodžiai, pati situacija, tikrai skaudino.

Kai šia patirtimi pasidalijau moterų klube, ne viena atliepė, kad buvo atsidūrusios labai panašiose situacijose. Mokymai, įvairūs kursai tiesiog būdavo (kartais dar ir yra) nepasiekiami, jei neužimi tam tikrų pareigų. Ir, natūralu, tai jas skaudino.

Džiaugiuosi, kad šiandien ne pati galiu mokytis, bet įvairių sričių profesionalus pakviesti dalytis žiniomis mūsų bendruomenės klube. Nesvarbu, kokias moteris pareigas užima, ji gali dalyvauti.

Smagu pastebėti, kad, apskritai, žmonės ima ieškoti džiaugsmingumo tiek profesinėje veikloje, tiek asmeniniame gyvenime.

Todėl man atrodo, kad yra labai svarbus holistinis mokymas, požiūris į gyvenimą. Jis yra unikalus tuo, kad ne tik padeda atrasti savo potencialą, pažinti talentus, bet kartu primena apie harmoniją. Tarkime, apie tai, kad norint būti geru savo srities specialistu, turi rūpintis ir savo kūnu, ir dvasiniu gyvenimu, ir emocijomis. Remiantis būtent šiuo mokymo metodu vyksta paskaitos ir mūsų bendruomenės klube.

Džiugu ir tai, kad imame suvokti, koks svarbus yra poilsis. Jog geras darbuotojas nėra tas, kuris ilgai dirba, o tas, kuris ne tik atlieka savo darbą kokybiškai, bet ir rūpinasi savimi.

– **Martyna, o kokia jūsų pačios vizija: Lietuvos moterims ir sau pačiai?**

– Labai norėčiau, kad mūsų, moterų bendruomenės narių, būtų tūkstančiai. Nesvarbu, ar gyvenančių didmiesčiuose, ar mažuose miesteliuose, galbūt net užsienyje, bet trokštančių ryšio su Lietuva.

Norėčiau, kad kartu parodytume, kad galime būti ne konkurentėmis, o bendradarbėmis.

Ar pagalvojote, kokių nuostabių dalykų gali nutikti laimingos moters šeimoje!?

Man nuo vaikystės patikdavo draugei padėti gražiau apsirengti. Matyti, kaip nušvinta jos akys, kai pamato save kitu žvilgsniu, tarsi apgręžti ir parodyti jos nuostabumą.

Manyje tai buvo visada ir, manau, kad išliks visada. Didžiausia prasmė man yra prisidėti prie moterų įgalinimo. Jei, kai būsiu senutė ir gyvensiu kur nors namelyje ant marių kranto (juokiasi), pas mane ateis mergaitės ar moterys pasikalbėti, pasitarti, tiesiog pabūti, jausiuosi labai labai laiminga.

Labai norėčiau, kad mūsų, moterų bendruomenės narių, būtų tūkstančiai. Nesvarbu, ar gyvenančių didmiesčiuose, ar mažuose miesteliuose, galbūt net užsienyje, bet trokštančių ryšio su Lietuva.

Klaipėdoje išsipildė venesualietės svajonė, tačiau klaipėdiečius ji ragina nesigąsdinti svetimtaučių nuomininkų

Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro chorą papildė 28 metų Indra Sofia Maria Nielsen.

Nuo liepos, įveikusi net du perklasų etapus, Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro chorą papildė 28 metų Indra Sofia Maria Nielsen. Vokietijos ir Venesuelos pilietybės turinti mergina į Lietuvą persikėlė iš Čilės bei choro artisto profesiją vadinama idealia, nes ji suteikia galimybę scenoje ne tik dainuoti, bet ir šokti, vaidinti.

Žaneta SKERSYTĖ

Didžiausia I. Nielsen svajonė Lotynų Amerikos, o ypač Venesuelos, muziką propaguoti Lietuvoje, o lietuvišką muziką pristatyti savo gimtoje šalyje. „Būtų nuostabus dviejų kultūrų kūrybos apsikeitimas“, – sako ji.

Choras – svajonių veikla

Iki atvykdamą į Klaipėdą I. Nielsen dirbo laisvai samdoma anglų ir vokiečių kalbų mokytoja Čilėje.

„Savo gimtoje šalyje Venesueloje buvau baigusi vertėjos

studijas, tačiau nuo pradinės mokyklos aktyviai dalyvavau muzikinėje veikloje: dainavau choruose ir konservatorijoje, mokiausi groti klarnetu ir fortepijonu. Nuo 2009 metų, kai įstojau į Venesuelos nacionalinį jaunimo chorą, daugiausia dėmesio skyriau dainavimui. Mano tėvas vokietis, o mama venesualietė. Mano tėvai susipažino Vokietijoje, tačiau jie išsiskyrė, kai buvau maža, tad aš užaugau Venesueloje“, – pasakoja choro artistė.

Mergina pasakoja, perklausą, kuri jai atvėrė kelią į Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro chorą, radusi internete 2021 metų pradžioje.

I. Nielsen dainavo Franko Martino mišių dvigubam chorui premjeroje Karakase 2015 metais.

„Dirbant Čilėje mano muzikinė veikla buvo kone visiškai sustojusi, nes per trejus metus pavyko dalyvauti tik viename muzikiniame pastatyme. Žinojau, jog turiu kažką daryti, judėti priekį, jei noriu dainuoti. O noras dainuoti – visada man buvo svarbus. Dainuoti chore – mano svajonių profesija ir aš turėjau to siekti! Perklausa buvo sėkminga. Ir aš atvykau dirbti į Klaipėdą. Tapau choro artiste: po trejų metų pertraukos vėl galėjau intensyviai dainuoti ir iš to gyventi. Buvau pavargusi, bet labai laiminga. Juk tai įvyko, kai dauguma pasaulio teatrų dėl pandemijos buvo uždaryti. Džiaugiuosi, jog mano pradžia tapo didingas R. Wagnerio operos „Skrajojantis olandas“ pastatymas“, – pasakoja venesualietė I. Nielsen.

Klaipėdoje atrado ramybę

Pirmieji I. Nielsen įspūdžiai apie Klaipėdą – labai geri. „Tai labai ramus ir žalias miestas, tad man čia labai patinka. Iki išvykdamas į Čilę, devynerius metus gyvenau Venesuelos sostinėje – Karakase. Nors Karakasą labai myliu, tačiau tai stresą keliantis, neramus miestas. Tad ramybę ir tylą, rastą Klaipėdoje, aš labai vertinu. Labiausiai mane nustebino tai, kad Klaipėdoje galima sutikti daug paukščių ir gyvūnų: varnos, net boružėlės ant šaligatvio ir kita. Man tai ženklas, kad nepaisant aplinkosauginių pokyčių pasaulyje, Lietuvoje jie nebuvo tokie drastiški ar smurtiniai, kad atbaidytų šio miesto gyvūnus. Tai reiškia, kad tarp gyvūnų ir žmonių Klaipėdoje egzistuoja pagarbus sambūvis ir man suteikia vilties. Džiaugiuosi, kad galiu būti viso to dalimi“.

Neigiama patirtimi I. Nielsen vadina tai, kad užsieniečių pajūryje sudėtinga išsinuomoti būstą. Esą ne visi būtų savininkai kalba užsienio kalbomis, pasitaiko, kai net neatsiliepiama telefonu išvydę, jog skambinama iš kitos šalies numerio.

„Gaila, nes užsieniečiai tik nori išsinuomoti būstą. Nebijokite užsieniečių! Jie nedaro nieko blogo!“ – ragina venesualietė.

Dainuoti, šokti ir vaidinti – laimė

Anot I. Nielsen, dauguma Muzikinio teatro repertuaro – jai nauji, nedainuoti kūriniai.

„Choruose, kuriuose dainavau anksčiau, dažniau atlikdavome simfoninę-chorinę muziką, rečiau – operas (gal 1 ar 2 per metus). Klaipėdoje, jau per pirmus tris darbo mėnesius, suspėjau padainuoti ar pasirošti net trimis operoms – „Skrajojantis olandas“, „Orfėjas pragare“ ir artėjanti „Pulko dukterė“. Man labai patiko „Orfėjas pragare“, kupinas tokios intensyvios choreografijos skirtos chorui, kurią aš turėjau pasistengti išmokyti taip greitai (juokiasi). Man tai tapo tikru išbandymu, bet būtent tai daryti aš visada norėjau. Man choreografija scenoje labai svarbi. Deja, ne visiems chorams pasitaiko tokia laimė scenoje ne tik dainuoti, bet ir vaidinti, šokti. Esu tikra, kad mano buvusiems kolegoms, mokslo draugams taip pat patiktų dainuoti Muzikiniame teatre. Niekam ne paslaptis, kad Venesuela šiuo metu susiduria su politine, socialine ir ekonomine krize. Taigi, visus raginu – dalyvaukite per klausos ir jums būtina pasiseks!“ – siūlo choro artistė.

Aplankyti močiutę...

Klaipėdos Debreceno gatvėje gyvenanti I. Nielsen pasakoja, kad tai vieta, kurią nesunku pasiekti miesto transportu, tad gyventi čia patogiu.

„Deja, kol kas dauguma mano vietinių draugų yra angliškai kalbantys. Galiu šiek tiek susikalbėti lietuviškai, bet dar ne visai laisvai. Laisvalaikiu mėgstu važinėti dviračiu po miestą. Kartais dviračiu vykstu ir į repeticijas. Tai man suteikia laisvės pojūtį! Klaipėdoje, manau, būtų sunku paruošti mano mylimą nacionalinį maistą, nes reikėtų tokių ingredientų, kaip kukurūzų miltai ir įvairių pieno produktų, kurie gaminami tik Venesueloje. Mes, kaip ir jūs, lietuviai, turime puikias sūrio gaminimo tradicijas. Beje, vienas iš mano mėgstamiausių gėrimų Lietuvoje – „Gira“ – labai panašus į tai, ką venesualiečiai vadina „Malta“! Tolimos šalys, o panašumų galima rasti“, – juokiasi pašnekovė.

I. Nielsen pratusi gyventi toli nuo savo artimųjų: „Iš namų išvykau studijuoti vos sulaukusi 16-os. Jei galėčiau, aplankyčiau savo močiutę... Ji vis dar gyvena Venesueloje. Nemačiau jos nuo 2017 metų... Dėl šalį kaustančios krizės labai brangu ir sudėtinga patekti į Venesuelą. Nors turiu dvigubą pilietybę – Venesuelos ir Vokietijos – sudėtinga tai padaryti, nes mano venesualietiškas pasas nebegalioja, o naują gauti sudėtinga...“.

Choro artistė pasakoja apie lietuvių ir venesualiečių panašumus bei skirtumus.

„Venesueloje naujai sutikti žmonės pasirodė tapti draugu vos susipažinus. Lietuviai atrodo šaltesni, tačiau negaliu būti tikra, nes man trukdo kalbos barjeras. Tačiau kai bendrauju su kolegomis iš Muzikinio teatro choro, suprantu, kad šios šalies žmonės tokie pat linksmi, mėgstantys juokauti, kaip ir mano tautiečiai“, – sako ji.

I. Nielsen džiūgauja, kad socialinių tinklų dėka jai pavyko susipažinti su Klaipėdoje gyvenančia venesualiete.

„Labai gera žinia. Gaila, dar nespėjom pasimatyti gyvai, bet būtina susitikime“, – sako ji.

Šventojiškė Julija Balčiūtė į kiekvienas varžybas vežasi pienišką šokoladą ir susipina plaukus

Julija Balčiūtė yra šventojiškė, o dabar studijuoja ir sportuoja Vilniuje.

Lukas JOGAILA

Lapkričių Rumunijoje įvykusiame jaunimo karatė kiokušin Europos čempionate, merginų jaunimo kategorijoje iki 20 metų, +65 kg svorio kategorijoje startavo šventojiškė, o dabar Vilniuje studijuojanti ir sportuojanti Julija Balčiūtė. Anksčiau iškovojo ir jaunučių, ir jaunių Europos čempionės titulus, šįkart mergina iškovojo bronzos medalį. Julija atsakė į žurnalo „Lietuvos pajūris“ klausimus.

– **Ar prisimenate savo pirmąjį treneriuotę?**

– Nelabai – visgi ji buvo prieš 13 metų (*šypsosi*).

– **Kokios fizinės ir charakterio savybės yra svarbiausios nugalint?**

– Mano pagrindinė pergalių formulė – užsispyrimas ir ryžtas eiti iki galo. Svarbu ant tatamio lipti susitvarkius su savo mintimis bei išsikėlus tikslą, ką nori ant jo pasiekti.

– **Ar jūsų tėveliai visada pritarė jūsų norui „muštis“?**

– Tėvai niekada neprieštaravo mano pasirinkimui – nuo pat mažens suteikė galimybę pačiai rinktis, kuo noriu būti. Vaikystėje teko išbandyti keletą veiklų – muzikoje, šokiuose ir sporte. Bet būtent karate mane „užkabino“ labiausiai. Būtent mama atvedė mane į karatė kyokushin. Na, bet mano tėvai kartais mane pagąsdindavo: „Jeigu blogai mokysies ar nepadarysi skirto darbo, nebelankysi karate“ (*šypsosi*). Man tai būdavo vienas geriausių skatinimo būdų.

– **Kokia pergalė jums – svarbiausia? Kodėl?**

– Visos pergalės yra svarbios. Kiekvienos varžybos, nesvarbu, ar baigiasi laimėjimu, ar pralaimėjimu, parodo, ko esi

vertas tai dienai, kaip sunkiai treniravaisi. Visada kažko išmoksti, net ir pralaimėjusi. Karatė kyokushin varžybos vyksta pagal amžiaus bei svorio kategorijas. Džiaugiuosi, kad ir jose esu iškovojoji įsimintinų pergalių. Amžiaus kategorijoje U-16 (iki 16 metų) tapau čempione ir geriausia kovotoja Europos čempionate 2017 metais, amžiaus kategorijoje U-18 (iki 18 metų) net du kartus iškovojoji čempionės titulą – 2018 ir 2019 metais. Lietuvos suaugusiųjų čempionate – antrą vietą ir, štai dabar, U-20 (iki 20 metų) Europos čempionate – trečia. Tai – kol kas mano įsimintiniausios pergalės.

– **Ar esate prietaringa?**

– Nevadinčiau savęs tokia, bet turiu savo varžybinius ritualus. Pavyzdžiui, į kiekvienas varžybas vežuosi pienišką šokoladą „Pergalė“ ir susipinu plaukus (*šypteli*).

– **O ką dabar Vilniuje veikiate?**

– Jau antrus metus studijuoju Vilniaus universiteto Ekonomikos ir verslo fakultete globalią rinkodarą. Taip pat turiu galimybę sportuoti karate ir Vilniuje, klube „Shin“. Be galo džiaugiuosi, jog turiu galimybę semtis patirties ir iš kitų trenerių.

– **Kokiems treneriams esate dėkinga?**

– Šiuo metu treniruojusi pas Margaritą Čiuplytę, Dmitrij Aleksandrov, daugkartinius Europos čempionus iš Vilniaus „Shin“ klubo, taip pat vis grįžtu treniruotis į Palangą, Palangos karatė kiokušin klubą „Shodan“.

– **Ar teko gatvėje apsiginti nuo blogiukų? O kitus joje apginti?**

– Neteko, stengiuosi nesilankyti pavojingose vietose.

Komfortas ir kokybė – kad ir kur bebūtumėte.

Kokybiškas vonios kambarys – greičiau ir paprasčiau nei iki šiol.
Įsigykite vonios kambario įrangą www.muresta.lt
net neišeidami iš namų, kad ir kur bebūtumėte!

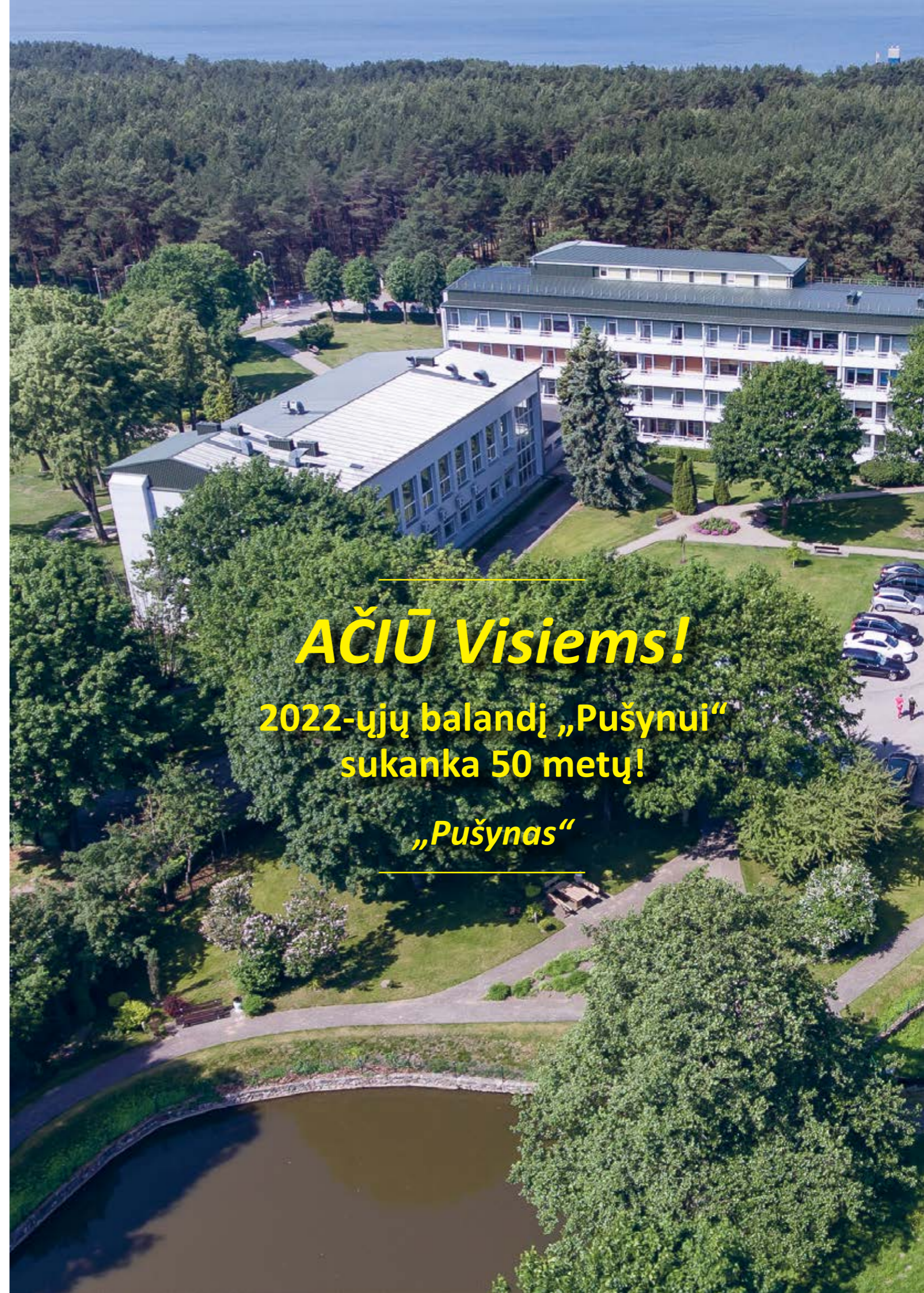

Apsilankykite el. parduotuvėje ir pasinaudokite specialiu pasiūlymu!
-5 % vonios įrangai su nuolaidos kodu: pajuris

Pasiūlymas galioja iki 2022 05 01 apsiperkant el. parduotuvėje. Daugiau informacijos - www.muresta.lt

muresta

AČIŪ Visiems!

2022-ųjų balandį „Pušynui“
sukanka 50 metų!

„Pušynas“

„Žilvinas Hotel Palanga“ viešbutyje įsikūręs gurmaniškų patiekalų restoranas „grás“ kviečia mėgautis ryškių skonių maisto šedevrais stilingoje, subtilia prabanga ir modernumu alsuojančioje aplinkoje.

grás
RESTORANAS

📍 Restoranas_gras

📱 Restoranasgras

📍 Kęstučio g. 32, Palanga

☎ 8 665 90 301

